

አመላ

ዓለማየሁ ዋሴ እሸቱ (ዶ/ር)

3ኛ ዕቅድ 2008 ዓ.ም

© ዓለማየሁ ዋሴ እሸቲ

2008 ዓ.ም.

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው።

ALL RIGHTS RESERVED

አድራሻ

ዓለማየሁ ዋሴ እሸቲ (ዶ/ር)

+251 0935 86 02 67

E-mail:- Emegua2015@gmail.com

ባሕር ዳር

ኢትዮጵያ

ለሲባይና

ለመኒት

ምዕራፍ አንድ

ቦሌ ዓለም አቀፍ አውሮፕላን ማረፊያ ስደረስ ከምሽቱ አንድ ሰዓት ተኩል ሆኖ ነበር። ከመኪና እንደወረደኩ ሻንጣዎቼን አውርጄ ለእነርሱ በተዘጋጁ ጋሬዎች ላይ አድርጌ እየገፋሁ ወደ ውስጥ በፍጥነት ገሰገስኩ። ከዚህ በፊት ዓለም አቀፍ በረራ አድርጌ የማላውቅ እስከሚመስል ድረስ ከነበርኩበት የመቸኮልና ግራ የመጋባት ስሜት ውስጥ የመለሰኝ «አንተን እኮ ነው! አትሰማም እንዴ ትኬትክን አሳይ እኮ ነው የምልህ!» የሚለው ቁጣን ያዘለ የአንድ ሴኩሪቲ ንግግር ነበር። ከሃሳቤ በፍጥነት ተመልሼና ደንገጥም ብየ ይቅርታ ጠይቄ ትኬቱን ከፓስፖርቴ ጋር በአንድነት ሰጠሁት።

«እያዳመጥክ አትሂድም እንዴ! ምን ሆነሃል» አለኝ።

በማፈር ስሜት ውስጥ ሆኜ ይቅርታ ስጠይቀው ትኬቱን በፓስፖርቴ ውስጥ አድርጎ ፊት ፊቴን አተኩሮ እያየ መለሰልኝ። ምን ሆኖ ነበር እያልኩና ራሴን እየወቀስኩ ሰገባ ነበር ቦሌ ድረስ ያደረሰኝን ተክሌን እንኳ ሳልሰናበተው እንደገባሁ ያስታወስኩት። ከሀሳቤ ራሴን እንደ ምንም አረጋግቼ የበር ላይ ፍተሻውን አልፌ ወደ ውስጥ በመዝለቅ ካሉት የመንገደኞች ማስተናገጃ ዴስኮች ወደ አንዱ ወረፋዬን ጠብቄ ጠጋ አልኩ።

“ጤና ይስጥልኝ? ወዴት ነው የሚሄዱት!” አለችኝ ወጣቷ የአየር መንገድ ሠራተኛ።

“ወደ ዋሽንግተን ነው” አልኩኝና ፓስፖርቴንና ትኬቱን ሰጠሁ። ቪዛና ትኬቱን ከመረመረች በኋላ የኮምፒውተርን ቁልፍ እየነካካች፡

“የት ነው የሚያርፉት?” አለችኝ

“ለጊዜው ማረፊያዬን አላወኩትም፤ እዛው ስደርስ ሆቴል ፈልጌ ነው የማርፈው” አልኩኝ።

“ከጉዞው በፊት ማረፊያዎትን ካላወቁ ሲስተሙ መሳፈሪያ ቅጽ Boarding Pass/ ለማውጣት አይችልም” አለችኝ።

“እንዴ! ታዲያ ያላዘጋጀሁትን አሁን ባለቀ ሰዓት ምን አደርጋለሁ?” አልኳት።

“አዝናለሁ ምናልባት ዘመድ ወይም ንደኛ ዋሽንግተን ካለዎት ስልክ ደውለው አድራሻ መቀበል ይሻላል” አለችኝ።

“እረ እኔ የማውቀው ማንም የለኝም፤ ስም ባስታውሰም ስልክ የለኝም”።

“ባውቅስ ድንገት ደውዬ ልመጣ ነው የቤትህን አድራሻ ስጠኝ ብል ምን ይባላል?” አልኩኝ በሃሳቤ።

እዛው እንደቆምኩ በሃሳብ መንገጥዬን አይታ:-

“ይቅርታ ሌላ መንገደኛ ማስተናገድ ስላለብኝ ቦታውን ቢለቁልኝ?” አለችኝ በታላቅ ትሕትና።

እሽ አልኩና ቀልጠፍ ብዬ ወደ ኋላ አፈገፈኩ።

ወዲያው አንድ ዘዴ መጣልኝ። በእጄ ያለው ሞባይል ሽቦ አልባ ወይም መደበኛ ስልክ ባለበት አካባቢ ኢንተርኔት ማየት ያስችላል። ወዲያው "Washington + Hotel" የሚል ዋናውና ጉግልን እንዲፈልግ ገፋሁት። ወዲያው በርካታ ሆቴል እስከ አድራሻው ይዞ ብቅ አለ። አንዱን መረጥኩና ወደ ካውንተሩ ጠጋ ብዬ አንዱን አድራሻ ነገርኩ። የኮምፒውተሩን ቁልፍ ስታንዋዊ ቆየችና፡-

“ሻንጣዎን እዛ ጋ ያድርጉት?” አለችኝ። እኔም እንደ ዘንዶ እየተሳበ ከሚሄደው ሸራ መሰል ንጣፍ ላይ አስቀመጥኩ።

“መልካም በረራ” ብላ የመሳፈሪያውን ቅጽ ከጉዞ ሰነዶች ጋር መለሰችልኝ።

የእጅ ሻንጣዬን ይገፍ ለበረራ ወደምጠባበቅበት ውስጠኛው ክፍል እያመራሁ፡- “አሁን ኢንተርኔት ባይኖር እውነት ሊያስቀሩኝ ኖሯል?! አልኩ ለራሴ። “እንዳው ይህ ኮምፒውተር የሚባል የፍጥነቱን ያክል እጅግ ቀሽም ነው” አልኩ አሁንም ለራሴ። ነገሩ ኮምፒውተሩ ምን አደረገ? እንዲህ እንዲሠራ ወይም እንዳይሠራ ያደረጉት ፕሮግራሞች ናቸው። በቃ ይሄ የሠለጠነው ዓለም ከቴክኖሎጂው ጋር ከነአሠራር ድክመቱ እኛም ጋር ሰተት ብሎ ገባ ማለት ነው? የኅሊና ውስጥ ጥያቄ ነበር። በምዕራቡ ዓለም ቴክኖሎጂውና የሠለጠነ አሠራሩ እንዳለ ሆኖ እንዲህ ዓይነት የሰብአዊነት ዕሴቶችን ማጥፋቱ ግን ከባድ ዋጋ እያስከፈላቸው ነው። አሁን በዚህ ፕሮግራም መሠረት ኮምፒውተሩ ሰዎችን የሚያወቃቸው እንደ ቁጥር ነው። የሚጠይቀውን ስሰጠው ይፈቅድልኛል፤ ካጣም ይከለክለኛል፤ አለቀ በቃ። ሰው ቢሆን ወይም ሰብአዊ ዕሴቶች ባያጠፋ ነገር ግን ሆቴል ቀድሜ አለመያዜ ብቻ መንገዴን ሊከለክለኝ አይችልም ነበር።

እርሷስ እንዴት ደውለህ ጠይቅ ትለኛለች? የእጅ ሻንጣየን እየጎተትሁ አመስግና ከሸኘችኝ አስተናጋጅ ጋር በሃሳቤ ሙግት ገጠምሁ። ለምን በሌላ መንገድ አድራሻውን ለመሙላትና ለመርዳት አላሰበችም? በቃ ሰውም እንደ ኮምፒውተር ሰብአዊነቱን ሊተወው ነው ማለት ነው? ምዕራቡ ዓለም የተጎዳው አንዱ በዚህ ነው። አሸባሪዎች ሳይቀር የኮምፒውተር ፕሮግራሞቻቸውን ውሳኔንነት ስለሚያውቁ ልክ እኔ እንዳደርኩት ከበይነ መረብ አሰሰውና ኮምፒውተሩ የሚጠይቃቸውን ሰጥተው አልፈው የሚፈልጉትን አደጋ ለማድረስ የሚችሉት የዘመናዊና ቴክኖሎጂ አገዝ ሥራዎች ሰብአዊ ዕሴት ማጥፋታቸውን እንደ በጎ አጋጣሚ በመጠቀማቸው ነው። ታዲያ ይህ አሠራር እንዳለ እኛ ጋር እየተገለበጠ መምጣቱስ ምን አደጋ ይኖረው ይሆን? ከቀጥታ አደጋቸው ደግሞ ሰውን ራሱ ሰብአዊ ዕሴቱን እያጠፉ መሔዳቸው የበለጠ እያሳሰበኝ ቀሽምነቱንም ከኮምፒውተሩ ወደ ሰዎች አስተላልፌ ወደ ውስጥ ገባሁ።

የውስጠኛውን ፍተሻ አልፌ ወደ መቆያ ኮሪደሩ እንደደረስኩ የመሣፈሪያ ጊዜያችን ደርሶ ስለነበር ግቡ ተባልን። ጉዞው የተጀመረው በሰዓቱ ነበር። የኢትዮጵያ አየር መንገድ ቦይንግ 767 አውሮፕላን አኮብኩቦ ሲነሳ ምንም መንገጫገጭ ሳያሰማ እንደ ነብር ብድግ ብሎ አንደ ንስር መሰስ አለ። ከዚያም ከፍታውን በፍጥነት እየጨመረ የግራ ክንፉን ወደ ታች የቀኝ ክንፉን ወደ ላይ አሰይፎ ተንደርድሮ ከተነሳበት ሰሜን ምሥራቅ አቅጣጫ ቀስ በቀስ ወደ ግራ ዘወር በማለት አንዳች የደሰደሰ ሰሜት እየለገሰን ደመናውን እየሰነጠቀ የሰሜን አቅጣጫን ይዞ ወደ ባሕርዳር ከዚያም በካርቱም አድርጎ ወደ ሮም ይከንፍ ጀመረ።

ወደ ተለያዩ ሀገሮች በብዙ አየር መንገዶች ተጉዣለሁ። በኢትዮጵያ አየር መንገድ ሰንዝ ግን የሆነ ደስታና ክብር ይሰማኛል። በተለይም የአብራሪዎቹ ብቃት! ምንም እንኳ እንደኔ ያለ ለአውሮፕላን በረራ ግምገማ ማይም የሆነ ሰው አስተያየት ሊሰጥ የሚችለው ሲያርፍና

ሲነሳ ለተሳፋሪዎች ከሚሰጠው ምችትና ድምጽ ያላለፈ ቢሆንም እርሱ እራሱ በአብራሪዎቹ ብቃት ላይ ከፍተኛ መተማመን ስለሚፈጥርብኝ ሁልጊዜም ደስታና ክብር ይሰማኛል። እንዳንዱ እኮ ሲያስነሳው መንጭቆና አፈገምግሞ ስለሆነ ከተነሣም በኋላ ተጋጭቶና ነጥሮ እንደሚመለስ ኳስ ከፍ ዝቅ ሲያደርገው በአየር ላይ ሳይሆን በኮርኮንች መንገድ ላይ የሚነዳ አሮጌ መኪና ያስመስለዋል፤ ሲያሳርፈው ደግሞ የጣለው ሁሉ ይመስላል። በኢትዮጵያ አየር መንገድ አብራሪዎች ግን እንዲህ ያለ ነገር አጋጥሞኝ ስለማያውቅ ሁሉም ደስታ ይሰማኛል። እንዳንድ ጊዜማ በሌላው ሞያና ሥራ ያጣነውን ሙያን በብቃት መፈፀም እነርሱ ያካካሱልኝ ሁሉ ይመስለኛል። በተለይ ከሠለጠነው ዓለም ጋር ተናብበውና በዚያው መጠን የሚያስቡና የሚሠሩ የተለያዩ ባለሞያዎች በግለሰብ ደረጃ ቢኖሩም በተቋም ደረጃ ሠራተኛውን ሁሉ በዚህ አግባብ የሚቀርጽና ሀገራዊ መልክ ያለው ሊታይና አርአያ ሊሆን የሚችል ተቋም የሌለንና የእኛ ሀገር አሰራር ሊሻሻል እንደማይችል ለሚከራከሩኝ እንዳንድ ምዕራባውያን ጓደኞቼ ሁልጊዜም ማሳያዬ ይሔው አንድ ለእናቱ የኢትዮጵያ አየር መንገድ ነው። ውስጣዊ አሠራሩን ቀርበን ለማየት እድል ባይኖረንም አየር መንገዳችን እንደ ምሳሌ ሲነሣ ግን ብዙዎቹ ከክርክራቸው ጋብ ስለሚሉ ያስደስተኛል።

ረጅም የአውሮፕላን ጉዞ ሳደርግ በታቻለኝ መጠን ዘና ለማለት እሞክራለሁ። እንደ እውነቱ ከሆነ በጣም ዘና የምልበት አጋጣሚ ቢኖር የአውሮፕላን ጉዞ ላይ ነው። ፊልም አያለሁ፤ መጠጥ እጠጣለሁ፤ ምናልባትም ዘና ብዬ ሰው በተሰበሰበት ቦታ አልኮል መጠጥ የምጠጣበት ቦታ ቢኖር በአውሮፕላን ጉዞ ላይ ነው። የአሁኑ ጉዞ ግን ሀሳብ በማውጣትና በማውረድ፤ እንቅስቃሴ ለመፍታት በመታገል የተሞላ ስለሆነ ጉዞዬ እንደ ሁልጊዜው አስደሳች አልሆነልኝም። የምግብና የመጠጥ ፍላጎቴም ጭምር የተዘጋ ነበር። ፊልም ለማየት፤ መጽሐፍ ለማንበብም ብሞክር አሰልጄ ሆነብኝ።

ከግራ ጐኔ በኩል የተቀመጠች ኢትዮጵያዊት ወጣት ዲቪ ደርሷት ለኑሮ ወደ አሜሪካ የምትጓዝ ስለነበረች ከእርሷ ጋር ለማውራት ሞክርኩ። የእርሷን የደስታ ስሜት፣ የሀልም እንጀራና ተስፋ ሳዳም ጥገና ደግሞ “እቤት ሰው መሆን ያለው ፈተና!” አልኩ። ሰው እንጀራ፣ ፍትህ ወይም ሰላም ፍለጋ ሀገሩን ጥሎ ቢሰደድ አያስገርምም። ነገር ግን ሰው እንዴት የትውልድ ሀገሩን ጥሎ ሲሰደድ ያን ያክል ይፈነድቃል። ብቻ ዕድለኛ መሆኗን እየሰበከችልኝ በደስታ ስትቃዥ ከእርሷም ጋር ለመነጋገር ያደረኩት ሙከራ ጭራሽ ያቅለሸልሸኝ ጀመር።

በሀሳብ እየነሳድኩ በምናብ ዓለም ውስጥ ከገባሁበት ክርክርና ውይይት ወጥቼ ፤ ከመጽሐፍ ንባብና ከፊልም ተለይቼ ምን አልባት የተሻለ ይሆናል ብዬ ከጎኔ ከተቀመጠችው እህቴ ጋር የጀመርኩት ውይይት እንዲህ ሲያስጠላኝ መንገዴን የበለጠ አሰልቼ አደረገው። ልረሳው የምፈልገው በውስጤ ያዘልኩትና ገና ኤርፖርት ስደርስ ጀምሮ በሀሳብ ባሕር ያሰጠመኝ ሀሳብም እንደ ናፈቁት ወዳጅ ፊቴ እየመጣ ድቅን ይል ጀመር። እንዲሁ ከራሴ ጋር ስታገል ከአዲስ አበባ ከተነሳን የአምስት ሰዓታት ጉዞ በኋላ አውሮፕላኑ ሮም ሊዮናሮዶ ዳቪንቺ አውሮፕላን ጣቢያ አረፈና ትንሽ መለስ አደረገኝ። ከ45 ደቂቃ ቆይታ በኋላም ጉዞአችንን ወደ ዋሽንግተን ዲሲ አደረግን።

ከሮም ከተነሳን ከስምንት ሰዓታት በረራ በኋላ አትላንቲክን አቋርጠን ዋሽንግተን ዲሲ ዳላስ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ደረስን። በሀገሩ ሰዓት አቆጣጠር ከጠዋቱ ስምንት ሰዓት ተኩል ነበር። ግዙፉ አውሮፕላን መሬት ላይ ሳይሆን ውሃ ላይ እንዳረፈ ሁሉ ሳይንገጫገጭ አስፓልቱ ላይ ተንደርድሮ ቆመ። ተሳፋሪው እንደተማከረ ሁሉ አንድ ላይ አጨበጫለሁ። ከአውሮፕላኑ ስንወረድ በሀሳብ ሲወጣ ሲወርድ የደከመ ሰውነቴን ከውስጤ በተደበቀው ጉጉት አጠንክሪ ብወጣም ፓስፖርትና ቪዛ ለማሳየት እረጅም ሰልፍ ጠበቀን። ወረፋዬ ደርሶ ወደ ካውንተሩ ጠጋ ብዬ ፓስፖርቴን ሰጠሁ።

ነጭ ወጣት ነው“ለምን ጉዳይ ነው የመጣህ?” አለኝ።

እራሱን እንደ ገነት በር ጠባቂ የቆጠረ መሰለኝ!

“ለንግድ ሥራ” አልኩት።

“ምን ዓይነት ንግድ?” አለኝ

“የአበባ ንግድ” አልኩ

“ አው! ወደ ኒው አርሊያንስ ነዋ የምትሄድ” አለኝ

“አዎን!” አልኩና ገርሞኝ “እንዴት አወቅህ? አልኩት

ፈገግ ብሎ“መረጃው አለኝ፤ ለምን እንደመጣህም አውቅ ነበር” አለ።

“የዓለምን መረጃ ከትንሽ እስከ ትልቁ እየቃረማችሁ መቼም መከራ ሳያመጣባችሁ አይቀርም” አልኩ በልቤ። አሻራዬን ከወሰድና ፎቶግራፍ ካነሳኝ በኋላ መልካም ቀን ይሁንልህ ብሎ ፓስፖርቴን መለሰልኝ።

የጉዞዬ መዳረሻ ግን ገና ነው። በዋሽንግተን አድርጎ ወደ ሉዚያና ግዛት መሻገር ነውና። አሜሪካዊው የደገንነት ባለሞያ እንዳለው ጉዞዬ ከዓደኞቹ ጋር የኢትዮጵያን የአበባ አትክልትና ፍራፍሬ ምርት በኒው አርሊያንስ (ሉዚያና) ላይ በሚያካሄደው ዓለም አቀፍ ኤግዚቪቭን በማቅረብ ለዓለም ማስተዋወቅና ገበያ ማፈላለግ ነበር። እኔ ግን ተጨማሪ ትልቅ የጉዞ አጀንዳ፤ ዓላማም ነበረኝ።

በፍጥነት ተራምጄ ሻንጣዬን ከመረከቢያው ላይ አነሳሁና ወደ መንገደኞች መረጃ መቀበያ ዴስክ አመራሁ። “ሆቴል መያዝ፤ ከዚያም በፍጥነት ስልክ መደወል አለብኝ” አልኩ ለራሴ ። ከብዙ መረጃ ዴስኮች ወደ አንዱ ጠጋ አልኩ። በግምት ወደ ሰባ ዓመት የሚሆናቸው ወንድና ሴት አዛውንት አገኘሁ።

“What can I help you Gentleman?” “ምን ልርዳዎት ጌታዬ አሉኝ ሴቷ አዛውንት በሠለጠነ የመስተንግዶ ትሕትና።

“ለአንድ ቀን ማረፊያ ሆቴል ነበር የምፈልገው” አልኩ፤ በሥነ ሥርዓታቸው ውስጤ እየተገረመ።

“እዚህ ኤርፖርት አካባቢ ነው ወይስ ዋሽንግተን ዲሲ መኻል ከተማ?” አሉኝ።

“ነገ ተጓዥ ስለሆንኩ እዚህ አካባቢ ቢሆን ደስ ይለኛል” አልኩ።

“አዎን! በርግጥ አሁን የሚያስፈልግህ እንቅልፍና ዕረፍት ነው” አሉኝ። ከዚያም ሆቴሎችን ከኮምፒውተራቸው ላይ አዩና፡

“አንድ ሆቴል አለ፤ ዋጋው 100 ዶላር ሲሆን እዚህ መጥተው ሊወስዱህ ይችላሉ። ዋጋው ይስማማህ ይሆን?” አሉኝ።

“Fair enough” አልኩኝ፤ መስማማቴን ለመግለጽ። አሮጊቷ ሴት ሙሉ ፈገግታ አሳይተውኝ ሲያበቁ፡

“በ6ኛው በር ትወጣና 2ኛው መንገድ ላይ 24 ከሚለው ፊርማታ ላይ ሂድና ቁም። በ10 ደቂቃ ውስጥ መኪና ይልካሉ። መኪናው ይህ ነው” አሉና የሆቴሉን አድራሻና የመኪናውን ፎቶ ግራፍ የያዘ ወረቀት ሰጡኝ። አመስግኜ በፍጥነት ወደ ተባለው ቦታ አመራሁ። ልክ በቆምኩ በ12 ደቂቃ መኪናው ከተፍ አለ።

“አይ አሜሪካ፤ አይ ሥራ ማክበር!” አልኩኝ በልቤ።

ወደ ሆቴሉ ደርሼ የመግቢያ ፎርማሊቲ ከሞላሁ በኋላ ወደ ክፍሉ ከሩጫ ባላነሰ እርምጃ ተጓዝኩ። በቃ የምጣድፍለት ነገር ቢኖር በፍጥነት ለአንድ ሰው ስልክ መደወል ነበር።

“አይኖሩ ይሆን? ለመገናኘት አይፈቅዱ ይሆን?” እላለሁ።

ሻንጣዬን ወርውሬ ስልኩን አነሳሁ።

“ሃለ” የሚል የአሜሪካዊ ወንድ ድምጽ ሰማው።

“Good morning! May I speak to Professor David Ramisfield?” (እንደምን አደራችሁ! ፕሮፌሰር ዴቪድ ራምስፊልድን ማነጋገር እችላ ይሆን) አልኩ።

“David speaking!” (ዴቪድ ነኝ) አሉኝ።

“ጤና ይስጥልኝ ፕሮፌሰር!” አልኩና ሰሚንና ከኢትዮጵያ መምጣቴን ተናገርኩ።

“Oh Well Come, I was expecting your call” (እኸ! እንኳን ደግና መጣህ! ስልክህን እየተጠበቅኩ ነበር) አሉና

“እንደምትመጣና እኔን ማግኘት እንደምትፈልግ ዶ/ር ሻርን ነግራኝ ነበር” አሉኝ።

የዶ/ር ሻርንን ስም ስሰማ ደስታና በራስ መተማመን አደረብኝ። ዶ/ር ሻርን ሎውማን የ58 ዓመት አሜሪካዊ ሳይንቲስት ስትሆን እጅግ ብዙ የምርምር ሥራ የሠራች ታዋቂ የብዝሃ ሕይወት ባለሙያ ናት። በወቅቱ የካሊፎርኒያ የሳይንስ አካዳሚ ዋና ዳይሬክቶር ሆና ትሠራ ነበር። እኔ ጋር ከተዋወቅን ከሰባት ዓመት በላይ ሲሆንን ሰፊ የምርምር ሥራዎችን በጋራ እንሠራለን። በምዕራቡ ዓለም የምፈልገው ጉዳይ ካለኝ ዶ/ር ሻርን ለእኔ የበሩ መክፈቻ ቁልፍ ናት። ቀደም ብዬ ማወቅ የምፈልገው ጥብቅ ጉዳይ እንዳለኝና፡ አሜሪካ ውስጥ ሊረዳኝ የሚችል ሰው እንዳለ ሳማክራት በተለመደው አነጋገር፡

“I will see if I can find someone” (ማግኘት የምችል ከሆነ እስኪ ልሞክር) ብላኝ ነበር።

በዚህ መሠረት ነው የፕሮፌሰር ዴቪድ ራምስፊልድን የሰልክ አድራሻ ያገኘው። ፕሮፌሰሩ ስለ ጉዞዬ ከጠየቁኝ በኋላ “ታዲያ ምን ልርዳህ?” አሉኝ።

በደፈናው አንድ የምርምር ሥራ እየሠራሁ እንደሆነና የርሳቸውን ድጋፍ የሚጠይቅ ጉዳይ ስላጋጠመኝ በእካል ላገኛቸውና ላወያያቸው እንደምፈልግ ነገርኳቸው።

“You well come!” (ትችላለህ) አሉኝና “የት ነው ያረፍከው? ምን ያክል ቀንስ ትቆያለህ?” አሉኝ።

በበነጋው ወደ ሉዚያና እንደምሄድ፣ ከዛም ስድስት ቀን እንደምቆይና እሁድ እንደምመለስ፣ እርሳቸውን ግን ሰኞ ማግኘት እንደምፈልግ ነገርኳቸው።

“ጥሩ ነው እሁድ እንደገባህ ያረፍክበትን ሆቴል ትነግረኝና ሰኞ ጠዋት መጥቼ ወደ ቤቴ እወስድሃለሁ” አሉኝ።

“እርስዎ መምጣት የለብዎትም፣ አድራሻዎን ከነገሩኝ በታክሲ መምጣት እችላለሁ” አልኩኝ በኢትዮጵያዊ ይሉኝታ።

“That is alright, you are my guest!” (ምንም አይደል፣ እንግዳዬ እኮ ነህ) አሉኝ።

ተሰነባብተን ስልኩን ዘጋሁ። እጅግ በጣም ደስታና እፎይታ ተሰማኝ። ወዲያው ጭልጥ ያለ እንቅልፍ ወሰደኝ።

ምዕራፍ ሁለት

በማግስቱ የሆቴል ሂሳቤን አወራርጀ ያም ስለነበረ ቁርስ ሳያስፈልገኝ ወደ ኤርፖርት ተጓዝኩ። ከዳላስ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ከተነሣን ከሁለት ሰዓት በረራ በኋላ ከቀኑ በስምንት ሰዓት ሉዚያና ግዛት፣ ኒው አርሊያንስ ከተማ፣ ኒል አርምስትሮንግ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ደረስን።

ኒው አርሊያንስ በሚሲሲፒ ወንዝ ዳርቻ የተመሰረተች ከተማ ስትሆን አብዛኛው የከተማው ክፍል ከባህር ወለል በታች በመሆኑ በጣም ሞቃታማ የአየር ንብረት አላት። የአየሩ ወበቅ ለብ ያለ ውሃ በሰውነትህ ላይ የተደፋብህ ያክል እንዲሰማህ ያደርጋል። ሀገሯ ረግረግ ምድር የበዛባት ስትሆን አልጌተር (አዞ መሳይ ተሳቢ የውሃ ውስጥ እንስሳ) በብዛት የሚገኝባትም ናት። ፈረንሳዮች በቅኝ ግዛት ይዘው ያስተደድሯት የነበረ በመሆኑ እስከ አሁን ድረስ French Quarter (ፈረንሳይ መንደር) የሚባለው አካባቢ ትልቅ የቱሪስት መስህብ ሆኗታል። ኒው አርሊያንስ በሚስስፒ ወንዝ ዳርቻ የተመሰረተች በመሆኗ በርካታ ጥቁር አሜሪካውያን ይኖሩባታል። ከአፍሪካ በባርነት እየተፈነገሉ የተጓጓዙት ጥቁሮች ሰፋፊ ፣ የስኳርና የጥጥ እርሻዎችን እንዲያለሙ የሰፈሩባት ከተማም ናት። የጃዝ ሙዚቃ መፈጠሪያ መሆኗም ይነገርላታል። ባሪያዎቹ በሳምንት አንድ ቀን እሑድ ብቻ ዕረፍት እንዲያደርጉ ይፈቀድላቸው ነበር። የያዘው መሰብሰቢያ ቦታቸው አሁን አደባባይ ሆኖ ቱሪስት ይጎበኝዋል።

ታዲያ በወቅቱ እንጩት ሲቆርጡ ፡ ድንጋይ ሲፈልጡ ለማስተባበር ከሚያወጡት ድምጽ በመነሳት ከበሮ ቢጤ እየመቱ ራሳቸውን ለማዝናናት ይጫወቱ ነበር። “በዚህ መልክ እዚህ ቦታ ነው የጃዝ ሙዚቃ የተፈጠረው” ይላሉ አስጎብኝዎች። ኒው አርሊያንስ በሁሩር አካባቢ በሽታዎች ህክምና ዘርፍ (Tropical Medicine) ዓለም አቀፍ እውቅናን ያተረፉ የኒሽርሲቲዎችና የምርምር ተቋማት ባለቤት ናት።

ከተማዋ ማታ ማታ ቀልቧን ታጣለች። ምግብ፣ መጠጥ፣ ዘፈን፣ ዝሙት፣ በቃ!!! እብደት ነው። አብረን ከሄድነው ልዑካን መካከል አንዱ በመገረም፦

“ይህች ከተማ እኮ ማታ ማታ ነነዌ ናት” አለ።

“አይይ...!! ነነዌ እንኳን ከጥፋቷና ከእብደቷ ተምራ ተመልሳለች። ይህች ግን እንደ ሶዶምና ገሞራ ናት” አለኩኝ። ከ10 ዓመት በፊት ከተማዋ ካትሪና በተባለ ከብድ ውሽንፍር ተመትታ ብዙ ውድመት ደርሶበታል። በ10 ሺ የሚቆጠር ሕዝብም አልቆባታል። እሷ እቴ! ያን ሁሉ ረስታ እርቃኗን ውላ፣ እርቃኗን ታድራለች። ሰው እንደፈረሰ ወይም እንደ አሳማ ያለማቋረጥ ሲበላ ያየሁበት ሀገር ቢኖር ኒው አርሊያንስ ነው።

ከተማዋ ለሥነ-ምግባርም ሆነ ፈጣሪን ለመፍራት ግድ ያላት አትመስልም። ከአንድ ሱቅ ላይ “May the curse be with you!” (እርግማኑ በእርስዎ ላይ ይሁን) ተብሎ ተጽፎ አይቼ “ወይ ጉድ!” አልኩ። ሰማንያ በመቶ የሚሆነው ሰው በውፍረት ታስሯል። አንዳንዶቹማ የሰውነት ቅርጻቸው በውፍረት ተውጦ ከውሃ የወጣ ጉማሬ ይመስላሉ። ለሚያያቸውም “ውይ! ምነው?” ያሰኛሉ።

ለአራት ቀን የሚቆየው ዓለም አቀፍ የሆርቲካልቸር ኤግዚኒሽን በከተማዋ ሽርነስት ሚሞሪያል ኮንቬንሽን ሴንተር ተጀምሯል። የአዳራሹ ሰፋት ፈረስ ያስጋልባል ከሚሉት ይልቅ በእኛ አገር የአንድ ከተማ ቀበሌ ሰፋት ያካላል። አሜሪካ ሁሉ ነገር ትልቅ ነው።

ትልቅ አዳራሽ፣ ትልቅ ኤርፖርት፣ ትልልቅ ድልድይ፣ ሰፋፊ መንገድ፣ ትልልቅ መኪና፣ ትልልቅ ሀምበርገር፣ በቃ ትልልቅ ነገር ያለባት ሀገር ናት። ምናልባትም ትልቅነትን በትውልዳቸው ከሚቀርጹባቸው መንገዶች አንዱ ይሄው ትልቅ ነገሮችን ማሳየት ማለማመድና መስተዋወቅ ሊሆን ይችላል። እስከ መሥራት ካለ ምን ችግር አለ፣ ሁሉንም ነገር ማስተማሪያ፣ ሥነ ልቡናዊ ማንነት መገንቢያ አድርጎ መጠቀም ይቻላል።

በኤግዚቪሽን ላይ ከላቲን አሜሪካ፣ ከአውሮፓ፣ ከዩኤስ አሜሪካና ከካናዳ የመጡ ገዥዎችና ሻሎች ተገኝተዋል። የገረመኝ ነገር ቢኖር የመክፈቻው ቀን ኤግዚቪተርስ (ምርታቸውን የሚያስተዋውቁ) ሁሉ ወደ አዳራሹ እንዳይገቡ መከልከል ነው። ከመክፈቻው ቀን በፊት ኤግዚቪተርስ ያላቸውን ምርት በተሰጣቸው ቦታ ላይ ያምራል፣ ገዥ ይሰባል ባሉት መልክ አሰናድተዋል። ስለዚህ የመክፈቻው ቀን ገዥዎች በነጻነት ያለ ወከባና ማግባባት ምርቱን እንዲያዩ ሲባል ነው የተከለከለው። ነጻ ገበያ!

የኢትዮጵያ የሆርቲካልቸር ምርት በተለይም የአበባ ምርት ይዘን በዚህ ኤግዚቪሽን ላይ መገኘታችንን ብዙ ጎብኝዎች በመገረምና በአድናቆት ያዩት ነበር።

“Ethiopia...Flowers?!” (አበባ ከኢትዮጵያ?) ይላሉ በመደነቅ።

ይዘን የሄድነው ጥራት ያላቸውን የተለያዩ የአበባ ዓይነቶችን ስለነበረ በቃ በጣም የሚያስደንቃቸው ነገር ሆነ። በተለያዩ ኤግዚቪሽኖች ተሳትፈው እንደታዘብኩት የአበባ ምርት ለኢትዮጵያ ከሚያስገኘው የኢኮኖሚ ጠቀሜታ ይልቅ የሀገሪቱን ነባራዊ ሁኔታ ለማስተዋወቅ የሚያደርገው አስተዋጽኦ እጅግ ግዙፍ ነው። በሠለጠነው ዓለም አበባ የውበት፣ የፍቅር፣ የሰላም ተምሳሌት ነው። ኢትዮጵያ አበባ አምርታ ለዓለም ገበያ አቀረቦች ሲባል እንደ ተአምር የሚሆንባቸውም ለዚህ ነው። ምክንያቱም ለእነርሱ ኢትዮጵያ ማለት የደረቀች ምድር፣

ሰላም የራቃት፣ የተራቆቱ ደህ ሕዝቦች መኖሪያ ብቻ ናት። ከዚህች ምድር የአበባ ምርት እንዴት ይጠበቃል? “ወይ ነዶ!” ያሰብላል።

ኢትዮጵያ የሰባት ትላልቅ ወንዞችና ተፋሰሶች ባለቤት፣ ውስጡ አረንጓዴ የሆነ አፈር ያለባት ምድር፣ እንኳን ተክል አውራ ጣት አፈር ውስጥ ቢገባ የሚበቅልባት ሀገር መሆኗን መግለጽ ጉንጭ ማልፋት ነው። ኢትዮጵያ ያላትን በረከት እንኳን የውጭ ሰዎች ዜጉቿም የተረዱት አይመስልም። አንደኛው አሜሪካዊ ኅብኝ በአድናቆት አበቦቹን ሲያይ ቆይቶ ወደ እኔ ጠጋ ብሎ

“May I ask you something?” (አንድ ነገር ልጠይቅህ እችላለሁ) አለኝ

“Sure please” (በደንብ! ይቻላል!) አልኩት። ሌሎች ጓደኞቼ ሌሎች እንግዶችን እያነጋገሩ ስለነበር እኔ ነጻ ነበርኩ።

ወደ እኔ ጠጋ ብሎ፡ “ምን ተአምር ነው ኢትዮጵያን እንዲህ የቀየረ?” አለኝ።

ሁለት ምክንያቶችን ለመጥቀስ ሞከርኩ፡-

1ኛ. የምዕራቡ ዓለም ሜዲያ በአንድ ወቅት በኢትዮጵያ በተወሰነ አካባቢ የተፈጠረን ረሀብ እጅግ አጋንኖ በማቅረቡ በዓለም ሕዝብ ዘንድ የተፈጠረው ግንዛቤ የተዛባ በመሆኑ

2ኛ. ሕዝቡ ድህነትን ለማሸነፍ ቆርጦ በመነሣቱ ነው አልኩት። ከዛ በላይ መንግሥት የተቻለውን ሁሉ ለማድረግ ይጥራል ብዬ ደሰኮርኩ።

“በእኔ ግምት የሀገራችሁ ለውጥ እንደ ተአምር የሚቆጠር ነው” አለኝ።

አበባ አምርተን ወደ ዓለም ገበያ ይዘን መቅረባችን ትንሽ ግንት የታከለበት መልካም ሥዕል እየፈጠረ መሆኑ ተሰማኝ። አበባ የሚያመርቱ፣ የምግብ ሰብልና ሌሎች የግብርና ምርቶችን አትረፍርፈው ነው የሚል ግንዛቤ የፈጠረ መሰለኝ። ለማንኛውም ከሰውየው ጋር የነበረኝን ቆይታ ጨርሼ ዕረፍት ለማድረግ ከአዳራሹ አቅራቢያ ወደሚገኘውና River Walk (ሪቨር ወክ) ወደሚባለው ስፍራ ሄድኩ።

ሪቨር ወክ በሚሲሲፒ ወንዝ ዳርቻ የተገነባ በጣም ትልቅ የገበያና የሬስቶራንት ማእከል ነው። ወንዙን በሰፊው የሚያሳይ ሰገነት አለው። ቡና እየጠጣሁ ፊቴን ወደ ወንዙ አድርጌ ቁጭ አልኩ። ወራጅ ወንዝ ሳይሆን ሐይቅ የሚመስለው ሚሲሲፕ ፀጥ ብሎ ተኝቷል።

“አይ ሚሲሲፒ!

“ጥቁር አፍሪካውያን ከአንተ ውሃ እየቀዱ ከግንባራቸው ላብ እያንጠፈጠፉ ጥጥና ሸንኮራ አልምተው የአሜሪካን የሀብትና የሥልጣኔን መሠረት ጣሉ። አንተም በረጅሙ ታሪክህ የጥቁር ሰው ልጅን ግፍና መከራ ታዘብክ። እድሜም ሰጥቶህ ጥቁር ይህችን ሀገር ሲመራ፣ በአቅራቢያህ ያለው መሬት በሰው ጉልበት ሳይሆን በረቀቀ ሚካናይዝድ ቴክኖሎጂ ሲለማ ተመልከትክ። አንተ እድለኛ ነህ። ድህነት በብልጽግና፣ ባርነት በነጻነት ሲተካ፣ ታሪክ በበጎ ሲቀየር ለመመልከት በቃህ።”

“ምንክል! ዓባይ፣ ተከቤ፣ አዋሽ፣ ሸበሌ፣ ባሮ፣ አሞና ጊቤ፣ ዳዋና ገናሌ እንዳንተ ታሪክ ሲቀየር ባዩ። ሲዘፈንባቸው እንጂ ሲለማባቸው ሳያዩ፣ ለም አፈር ደለል ተሸክመው ወደ ባዕዳን ሲጓዙ ውሃቸው እንድም ቀን ሳይነጠፍ ሀገር በድርቅ ሰበብ፣ በረሀብና በድህነት መልካና ታሪኳ ጥላሸት ሲቀባ፣ ያገር ልጅ በጠኔ ሲቆራመድ ማየት እጣቸው ባይሆን። የጳላዮሽ ጉዞ ታዛቢ ሆኖ ከመኖር ቢወጡ!” እያልኩ በጥልቅ ምሬት አጉረመረምኩ።

ምዕራፍ ሦስት

የቀጠሮቹ ሰዓት ከጠዋቱ ሁለተኛው ሰዓት ተኩል ቢሆንም ከሁለት ሰዓት ጀምሮ ዋሽንግተን ዲሲ ከዐረፍኩበት ሆቴል እንግዳ መቀበያ አካባቢ ወደ ዋናው መግቢያ በር ትይዩ ትልቅ ሰፋ ላይ ቁጭ አልኩ። በአሜሪካዊ ሰዓት አካባቢነት ባህል መሠረት ልክ 2:31 ላይ አንድ አዛውንት የሆቴሉን በር አልፈው በዓይናቸው ቃኘት አድርገው ወደ እኔ እያመለከቱ፡

“ሲላይ?” አሉኝ

“ፕሮፌሰር ዲቪድ?” አልኩ በበኩሌ።

ከዛም የእጅ ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ ከሆቴሉ በር ወደ አቆሟት መኪናቸው ወሰዱኝ። ስለ ኒው አርሊያንስ ሲጠይቁኝ ከቆዩ በኋላ “መኖሪያ ቤቴ ዋሽንግተን ዲሲ አቅራቢያ ሆኖ ሸርጅኒያ ስቴት ነው” አሉኝ። ከሃያ አምስት ደቂቃ ጉዞ በኋላ መኖሪያ ቤታቸው ደረሰን። ባለቤታቸውን አስተዋውቀውኝ፤ ቡና ተቀድቶልኝ የጥናት ክፍላቸው ውስጥ ተከታትለን ገባን።

ፕሮፌሰር ዲቪድ ራምስፊልድ የ72 ዓመት አዛውንት ናቸው። ፊታቸው ሰፋ ያለ ሲሆን ጉንጫቸው በሁለት ረድፍ ታጥፎ ለንቦጭ ፈጥሯል። አገጫቸው ሥር ትልቅ ጭምድ ያለ ኩልኩልት አላቸው። ፊታቸው ላይ ጸም የሚባል ነገር የላቸውም።

የራስ ፀጉራቸውን ወደኋላ አበጥረው አስተኝተውታል። ፕሮፌሰር ዴቪድ በሀዋርድ ዩኒቨርሲቲ (የነገረ መለኰት ትምህርት) School of Divinity የመካከለኛው ምሥራቅ የጥንት ቋንቋዎች ፕሮፌሰር የነበሩ ሲሆን አሁን በጡረታ ላይ ናቸው። ከጥናት ክፍላቸው ውስጥ ያሉ መጻሕፍት ብዛት አንድ መለስተኛ ኮሌጅ ያስከፍታል። በአግባቡ የተደረገው መጻሕፍት ሲያዩዋቸው ዝም ብለው እውቀት የሚጮኑ ይመስላል። ከጥናት ጠረጴዛቸው አቅራቢያ ካሉት ሁለት ወንበሮች በአንዱ ላይ እንደቀመጥ ጋብዘውኝ እርሳቸው በኮምፒውተራቸው ትይዩ ተቀመጡ።

“እሽ! ምንድን ነበር እንደረዳህ የፈለግኸው?” አሉኝ

ከመጓጓዬ የተነሣ መግቢያና መውጫ ሳላበዛ፡

“የሁለት ቃላት ትርጉሞችን እንዲፈልጉልኝ ነበር” አልኳቸው።

“የየትኛው ቋንቋ ቃላት ናቸው?” አሉኝ

“ተጽፈው ያገኘኋቸው በግዕዝ ፊደላት ቢሆንም የአርማይክ ቃላት ይመስሉኛል” አልኩ።

“እንዴት አወቅህ? ማለቴ እንዴት አርማይክ መሆኑን አወቅህ?” አሉኝ

“አይ የእኔ ግምት ነው” አልኩኝ ።

“ለግምትህስ መነሻ አለህ?” አሉኝ

“እዎን ባለታሪኩ ሶርያዊ ክርስቲያን ስለሆነ ያው ቋንቋውም አርማይክ ይሆናል ብዬ ነው” አልኳቸው ዝርዝር ውስጥ ሳልገባ።

“ደኅና ነው” አሉኝና ቃላቱን እንደነግራቸው ጠየቁኝ።

ከግእዙ ፊደላት ወደ እንግሊዝኛው ፊደላት የገለበጥኩበትን ወረቀት ሰጠኋቸው።

“ለካለዋ በኩላ”

“LKASWA BEKOSA”

ወረቀቱን ተቀብለው ቃላቶችን ለማንበብ ሞከሩና “የቃላቱ ደምፀት እንደገመትከው አርማይክ ይመስላል” ብለው ትንሽ ቆዩና

“ችግር ሊሆን የሚችለው መጀመሪያ ከአርማይክ ወደ ግእዝ ሲወሰድ ፣ እንተ ደግሞ ከግእዙ ወደ እንግሊዝኛው ስትቀይረው ሊቆነጸል ወይም ሊጎተት ከቻለ አለበለዚያ ደግሞ አላስፈላጊ አናባቢ ከገባበት ነው፤ ይህ ደግሞ የቃሉን ትርጉም ሊያዛባው ይችላል” አሉኝ።

የእነዚህን ቃላት ትርጉም ከሳትኩ በቃ ስዳክር መኖሩ ነው አልኩ በሃሳቤ።

“እ... ታዲያ እንዴት ነው የተሻለና የቀረበ ትርጉም ማግኘት የሚቻለው?” አልኳቸው በተማጽኖ ድምጽ።

“አይ እንድትረዳው እነሳሁት እንጅ ይህን ችግር የሚቀርፍ እራሱን የቻለ የሥነ ልቦና የኮምፒውተር ፕሮግራም አለኝ” አሉና ኮምፒውተራቸውን ለማስነሳት ቁልፉን ተጫኑ።

“እፍይ!” አልኩ።

ፕሮፌሰር ዲቪድ የዕብራይስጥን፣ የዕረብኛን ቋንቋዎች ጠንቅቀው የሚያውቁ ሲሆን አርማይክ ላይም ሰፊ ጥናትና ምርምር አድርገዋል። ዶ/ር ሻሮንን፣ የአራማይክ ቋንቋ ላይ ምርምር ያደረገ ሰው እፈልጋለሁ ስላት ነበር በተለመደው ሰፊ ኔትወርክ እኒህን ስመጥር ፕሮፌሰር ያገናኘችኝ።

ፕሮፌሰር ዲቪድ ኮምፒውተራቸውን ለሥራ ዝግጁ መሆኑን ካረጋገጡ በኋላ ስለ ሶፍት ዌሩ ገለፃ ጀመሩልኝ።

“የአንድ ቃል ትርጉም እንዲፈልግ ሲነገረው የተለያዩ የቃላት ትርጉም አማራጮችን ያቀርባል። በእያንዳንዱ አማራጭ ስር

የቃሉን መሠረት ወይም ግስ

ቃሉ በተለያዩ የታና ቁጥር ሲገለጽ

ቃሉ ስም ወይም ቅጽል መሆኑን

በተለያዩ አካባቢ ያለውን አነባበብ

እንዲሁም ከጥንታዊ መጻሕፍት ጠቅሶ አገባቡን በምሳሌ ያስቀምጣል። ማለትም ሃይማኖታዊ ቃል ከሆነ ከመጽሐፍ ቅዱስ ወይም ከቱርጓን ጥቅስ አምጥቶ ተቀራረቢ ትርጉሙን ያስቀምጣል። ጥሩ ነገሩ ደግሞ ከቀረቡት አማራጮች የራሱን ትንታኔ (Analysis) ስርቶ ተፈላጊው ቃል ከቀረቡት አማራጮች ጋር ያለውን ተቀራራቢነት በፕሮሰንት አስልቶ ያስቀምጣል። ለምሳሌ በአማራጭ አንድ ላይ ከቀረበው ጋር 55% ኖሮት አማራጭ ሦስት ላይ ካለው ጋር 90% ሊሆን ይችላል። ይህ ማለት የቃሉ ትርጉም ወደ 3ኛ አማራጭ የቀረበ ነው ማለት ነው” በማለት ገለጻ አድረጉልኝ።

“አይ ምርምር! እንደዚህ ነው እንጅ ቁልጭ ብሎ መገለጽ ሲቻል! በተጨማሪም ችግር ሲፈታ ደስ ይላል!” አልኩና በልቤ “ለካ የሥነ ልቦና ቋንቋ ትምህርት ውስጥም አሐዛዊ (Statistics) ስሌትን መሠረት ያደረገ የተቀራራቢነት ስሌት አለ!” ብዬ በደንቅ ፕሮፌሰር ዲቪድ ፈገግ አለ።

በዚህም መሠረት የመጀመሪያውን ቃል በአረማይክ ፊደል በድምፁ መሠረት ተየቡና ፈልግ የሚለውን የኮምፒውተራቸውን ቁልፍ ተጫኑ። ኮምፒውተሩ ትንሽ ከማሰን በኋላ ብዙ አማራጮችን አቀረበ። ስሊትህን ከቃሉ ጋር አዛምድ “Match analysis” የሚለውን ቁልፍ እንደገና ሲነኩት ሲጥለወል ቆይቶ በረድፍ ይዞ ብቅ አለ። ከፍ ያለው ፕሮሰንት 94% ሲሆን ይህን ትርጉም ወስደው በስፋት እንዲያቀርብ የሚያደርገውን ቁልፍ ነኩ።

ቃሉ ቅጽል (Adjective) መሆኑን ፡ ነጠላ ቁጥር መሆኑን እና ከመጽሐፍ ቅዱስ ቲቶ1:8 ፡ ሐዋ 2:27፤ 3:14 የሚሉትን ጥቅሶች ከዘረዘረ በኋላ የቃሉን ትርጉም ጎላ አድርጎ አሳየ።

“Holy” ይላል፤ “ቅዱስ” ማለት ነው።

ወዲያው አባ ተወልዶ መድኅን ስለ አባ አድሪል የነገሩኝ ቃላት ትዝ አሉኝ። “ምንድን ነበር የሚፈልገው?” ስላቸው “ቅዱሱን ቅርስ ነዋ” ነበር ያሉኝ። እስኪ ምናለበት “ቅዱሱን ቅርስ” ከሚሉኝ ዝርዝር አድርገው ነግረውኝ ቢሆን ኖሮ ይህን ያክል በሀሳብ ውጣ ውረድ አልናጥም ነበር አልኩኝ።

እንዲያው እኛን የአሁን ዘመን ልጆች ምሥጢር መያዝ የማንችል ዝርዝር፤ ወናፍ ሲያደርገን እነዚያን የኢትዮጵያ ገዳማውያንን የምሥጢር ሙዳይ ያደረጋቸው ምን ይሆን?! አንዴት ነው ሰው ምሥጢር መያዝ የሚችለው? ለእኔ ምሥጢር ውሃ በእፍኝ እንደመያዝ ነው፤ እየተንጠባጠበ የሚያልቅ።

ለማንኛውም ወደ ልቤ ተመልሼ ሳስብ የመጀመሪያው ቃል “ቅዱስ” መሆኑን ማወቁ ብዙም አስደናቂና ጠቃሚ አለመሆኑ ታወቀኝ። በገዳም አካባቢ ያለ ነገር ሁሉ ቅዱስ የሚል ቅጽል መያዙ አዲስ አይደለም። ዋናው ቁልፍ ያለው ሁለተኛው ቃል ላይ ነው አልኩና በሀሳቤ ሁለተኛውንና ለፍለጋዬ ወሳኝ ነው ብዬ የአመንኩበትን ቃል ፕሮፌሰሩ እንዲተይቡ በትሕትና ጠየቅሁ።

እንደ ቅድመ የተለያዩ አማራጮች ቀረቡ። ሰፍ ብዬ አማራጮችን ላይ እንድም ስሜት የሚሰጡ ቃላት አልቀረቡም። እንዲያውም እንዳቸውም የሃይማኖት ወይም የቅርስ ይዘት ያላቸው ቃላት አልነበሩም።

“It doesn't make any sense!” (ምንም ስሜት አይሰጥም) አልኳቸው ተስፋ በቆረጠ ስሜት፡

“Yaa, I agree, but that is what it is!” (እውነትክን ነው፤ ግን የሆነው መሆን የሚችለውን ነው) አሉኝ።

“ምን አይነት ጣጣ ነው!” አልኩኝና ሁለት እጆቼን ከግንባሬ እንስቼ ራሴን ጭምድድ አድርጌ ይዜ ኮምፒውተሩ ላይ አፈጠጥኩበት። የሆነ አረንጓዴ መብራት ኮምፒውተሩ ቁልፍ (Key board) ላይ ሲበራ አየሁ።

“ፕሮፌሰር?” አልኳቸው በድንገት።

“እቤት” አሉኝ በመገረም እያዩኝ።

“ፕሮግራሙ ፊደላት በትልቁና በትንሹ በመጻፋቸው ፍለጋው ላይ ለውጥ ያመጣል?” አልኳቸው።

“Yes it is case sensitive” (አዎ በፊደሉ ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ነው) አሉኝ።

“ታዲያ እኮ ኪቦርዱ ካፕስ ሎክ (Caps lock)” ሆኗል አልኳቸው፤

“What? Oh Shit!” (ምን? እኼ! አሳዛኝ) አሉ።

ለካ የመጀመሪያውን ቃል ትርጉም ለእኔ ለማሳየት ስክሪኑን ወደ እኔ ሲያዞሩት አብረው ኪቦርዱን ንክተውት ኑሮ ፊደላቱ በካፒታል ብቻ እንዲፃፍ አድርገው ኖሯል።

“በፍለጋው ላይ አናባቢውን እንደ ተነባቢ ወይም አገላብጦ በመውሰድ ትርጉም ሊያዛባ ይችላል” አሉኝ።

እንደገና ቃላቱን በአግባቡ ተነባቢውን በካፒታል አናባቢውን በስዋል ሌተር አድርገው ጻፏቸው።

“This time we should get the right meaning!” (አሁን ትክክለኛውን ትርጉም እናገኘዋለን) አሉ በራስ መተማመን ስሜት።

ከሴኮንዶች በኋላ የኮምፒውተሩ ስክሪን እንደተለመደው በአማራጮች ተሞልቶ ቀረበ። 92% ቀረቤታ ያለውን ቃላት ሙሉ መግለጫ እንዲያመጣ አዘዙት። ፕሮፌሰሩ እንደመገረም፤ እንደመደነቅም ብለው፡-

“Have a look what we got!” (ያገኘነውን ተመልከት) ብለው የኮምፒውተሩን ስክሪን ወደ እኔ ዘወር አድረጉት። ብዙ መግለጫ ከሰጠ በኋላ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ማቴ 26+27 እና ማር 9+41 ጠቅሶ ቃሉን በጉልህ አስፍሮታል።

መብረቅ የመታኝ ያክል ደንገጪ “አ! አምላኬ” አልኩኝ።

ፍዝዝ ብዬ ቀረሁ። ረጅሙን ጉዞዬን ሳስበው ያለ አቅሜ ተጎትቼ እንደገባሁበትም ተረዳሁ።

ፕሮፌሰሩን “That is it! Thank You!” (ይኸው ነው፤ አመሰግናለሁ) አልኳቸው።

“My pleasure!” (በደስታ ነው) ካሉኝ በኋላ

“ከእናንተ አገር እንኳን ይገኛል ብዬ ገምቼ አላውቅም ነበር!” አሉኝ በመደነቅ

“ለምን?” አልኳቸው።

“በብዙ አጥኝዎችና ተመራማሪዎች እንዲሁም ባለቅኔዎች የሚነገረውና የሚታመነው በጣም የተለየ ስለሆነ” አሉኝ።

እርሳቸውን ላለማስቸገር ታክሲ እንዲመጣልኝ ስልክ ከደወልኩ በኋላ ቡና እየጠጣን ሰፊና አስገራሚ ታሪክና ማብራሪያ ሰጡኝ። በጥንቃቄና በተመስጦ እያዳመጥኩ ማሳታዎሻ ያዝኩ። ታክሲው መጥቶ ለመሳፈር ወደ በር ሳመራ

“የሚያስፈልገው ነገር ሲኖር በኢሚል ጠይቀኝ። የምችለውን ሁሉ አደርጋለሁ” አሉኝ። ቀጥለውም ብልሁ ፕሮፌሰር “ፍለጋህ አስደሳች እንዲሆን የጀርመናዊዩን ባለ ቅኔ የዎልፍራምን ፓርዚቫል ማንበብ ያለብህ ይመስለኛል” አሉኝ።

ፈገግ ብዬ “እሽ!” አልኳቸው።

“መጽሐፉን ማግኘት ካልቻልክ እስካን አድርጌ ልልክልህ እችላለሁ” አሉኝና እጃቸውን ትከሻዬ ላይ ጫን አድርገው።

“እየፈለግኸው ያለው ነገር ከበድ ያለ ነገር መሆኑን እረዳለሁ። እንደዚህ ያሉ ጥንታዊና ሃይማኖታዊ ቅርሶች ብዙ ጊዜ ከምናውቀውና ከተለመደው እጅግ ወጣ ባለ ምሥጢራዊ ኃይል ይጠበቃሉ። አንዳንዴም ቅርሶቹም ራሳቸው ልዩ ኃይል ሊኖራቸው ይችላል። በሃይማኖት ሰዎች ከሚሰጠው የመለኮታዊ ሃይል አምክንዮ ውጪ የፊዚክስ ምሁራን እንደነዚህ ያሉ ጥንታዊ ቅርሶች ራዲዮ አክቲቭ ከሆኑ ንጠረ ነገሮች በተሠሩ ሳፕሮች ወይም በርሳዎች ስለሚሸፈኑ ያለ ጥንቃቄ ወደነዚህ ቅርሶች መቅረብ በጨረር መጠቃትን ሊያስከትል ይችላል የሚል ትንታኔ ይሰጣሉ። ያም ሆነ ይህ ወደነዚህ ምሥጢራዊ ቅርሶች መቅረብ የሕይወት ዋጋ ሊያስከፍል ይችላል። Take care!!” (በጥንቃቄ!) አሉኝ።

የተሸከምኩት ሓላፊነት እጅግ ከባድና አደገኛ እንደሆነ እኔም ሆነ እርሳቸው ተረድተነው ነበር። ሞቅ ያለ ምስጋና አቅርቤላቸው ተሰናብቼ ወደ ታኪሲው ስገባ እጅግ ከባድ ሸክም እንደተሸከመ ሰው ጉልበቴ ዝሎ ነበር። “To Holiday Inn” (ወደ ሆሊዴይ ኢን) አልኩት ባለታከሲውን።

ምዕራፍ አራት

በማግስቱ ረፋዱ ላይ ምችት እንደጋቢ በሚያገኝጽፈው የኢትዮጵያ አየር መንገድ ድራምላይነር አውሮፕላን ከዋሽንግተን ወደ አዲስ አበባ ለመብረር ቢዝነስ ክላስ ውስጥ በመስኮት በኩል ባለ መቀመጫ ለረጅም ጉዞ ራሱን አደላድዬ ቁጭ አልኩ።

ከጉኔ ዕድሜያቸው በግምት 70 ዓመት የሚሆናቸው ሽማግሌ ፈረንጅ ተቀምጠዋል። ረዘም ያለ ቁመና ሲኖራቸው ፀጉራቸው ሙሉ በሙሉ ሃጫ በረዶ ይመስላል። በሥርዓት የተቀረጸው ጸሐፊ ግርማ ሞገስ አላብዟቸዋል። ግንባራቸውና ዐይናቸው አካባቢ ቆዳቸው የተሸበሸበ በመሆኑ አዛውንት መሆናቸውን ያሳብቃል። በተረፈ ንቁና ደስተኛ ይመስላሉ።

በሚገርም አማርኛ “እንደምን አረፈድከ፣ እንድራው ባርነስ እባላለሁ” አሉኝ የመቀመጫ ቀበቶቸውን አስረው ሲጨርሱ እጃቸውን ለሰላምታ እየዘረጉ።

“እግዚአብሔር ይመስገን እንደምን አረፈዱ፣ እኔም ሲሳይ እባላለሁ” አልኩኝና በሁለት እጆቼ ጨብጥኳቸው።

“ጥርት ያለ አማርኛ ነው የሚናገሩት፣ ከየት ተማሩት?” አልኩ።

“ጎጃም ደብረ ማርቆስ ለአራት ዓመታት ያክል ኖራለሁ። በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጊዜ ነው። የአሜሪካ የፒስ ኮር አባል ሆኜ የእንግሊዝኛ ቋንቋ ለማስተማር ነበር እ.አ.አ. በ1969 የመጣሁት” አሉ።

የበረራ አስተናጋጆች በበረራ ላይ መወሰድ ስለሚገባቸው ጥንቃቄዎች የሚሰጡትን በድምፅና በምስል የተተናበረ የተለመደ መግለጫ በጸጥታ በማዳመጥ ቆየን። አውሮፕላኑ አየር ላይ አቅጣጫውንና ከፍታውን አስተካክሎ የመቀመጫ ቀበቶ እሳቱ የሚለው ምልክት ሲጠፋ ራቱን ወደ ሚስተር አንድሪው ዘመር አድርጌ ራሴን ለወሬ ዝግጁ አደረግሁ።

ጨዋታውን ለማስቀጠል በሚያመላክት ዐይን ዐይናቸውን አተኩሬ እያየሁ፡- “የኢትዮጵያ ቆይታዎ እንዴት ነበር ታዲያ?”

“በሕይወቴ ልዩ ቦታ የምሰጠው ነገር ቢኖር ኢትዮጵያ ውስጥ ያሳለፍኩትን ጊዜ ነው።” እርሳቸውም አቀማመጣቸውን እያስተካከሉ ጨዋታቸውን ቀጠሉ።

“ወደ ኢትዮጵያ ከመጓዣችን በፊት በአሜሪካ የውጭ ጉዳይ መሥሪያ ቤት አስተባባሪነት ኢትዮጵያን ቀደም ብለው በጉብኝት የአሜሪካ ባብቲስት ሚሲዮን አባላት ገለጻ ተደርጎልን ነበር።” ብለው ፈግ አሉ።

“የሚገርመው ኢትዮጵያ ስንደርስ ያጋጠመኝ ሁኔታና ከገለፃው በመነሣት በአእምሮዬ ሥየው የነበረው በጣም የተራራቀና የተቃረነ ነበር” አሉ። ራሳቸውን እየነቀነቁ።

“እንዴት?” አልኳቸው በጉጉት።

“በሚስቶናውያኑ የተሰጠን ገለጻ ፈጽሞ ኢትዮጵያን የሚወክልና የሚገልጽ አልነበረም። ምስኪንና በጣም የተገሳቆለ ሕዝብ፣ የተራቆተና ምንም ጸጋና ውበት የሚባል ነገር የሌለባት ተስፋ ቢሰ ሀገር እንደሆነች አድርገው ነበር የሳሉብን።”

“እና እርሰዎና ጓደኞችዎ ኢትዮጵያን በወቅቱ እንዴት አገኛችኋት?”

“በርግጥ በወቅቱ የከፋ ድህነት ነበር። ይሁን እንጂ ደግ፡ በራሳቸውና በታሪካቸው የሚኮሩ ሕዝቦች መኖሪያ ፡ ውብና ማራኪ መልክዓ ምድር ያላት፤ ሊለማ የሚችል ዕምቅ የተፈጥሮ ሀብት የታደለች ሀገር ሆና ነበር ያገኘች።

በተለይ ከአንድ ሳምንት የአዲስ አበባ ቆይታ በኋላ ወደ ደብረ ማርቆስ ሄጄ መኖር ስጀምርና ከሕዝቡ ጋር እየተዋወቅሁ ሲሄድ ሕይወትን አንድ ብዬ የጀመርኩ መሰሎኝ ነበር። ሁሉም ሰው ሚስተር እንድረያስ እያለ ነበር የሚጠራኝ” አሉና ዐይናቸውን ከፊት ለፊት ካለው መቀመጫ ተክለው ብዙ ቆዩ።

“በተለይ ሁለት የማልረሳቸው ገጠመኞች አሉኝ” አሉና ለማዳመጥ መጓጓዣን ተመልክተው ትረካቸውን ቀጠሉ። አማርኛቸው መቸም ግሩም ነው። ቃናው የጎጃም አማርኛ እንደወረደ ነው።

“ደብረ ማርቆስ ሦስት ወር አካባቢ እንደቆየን እኔና አንድ ሌላ አሜሪካዊ የፒስ ኮር አባል ወደ አዲስ አበባ ለመሄድ በጭነት መኪና ጋቢና ውስጥ ተሳፍረን ጉዞ ጀመርን። ደጀን ከመድረሳችን በፊት መንገዱ በድንጋይ ተዘግቶ አገኘን። ረዳቱ በፍጥነት ወርዶ ድንጋዩን በማንሳት ላይ እያለ ሁለት የጦር መሳሪያ የታጠቁ ሰዎች ደረሱ። ሁሉንም ሰላም ካሉ በኋላ ሁለታችንን ከመኪናው እንድንወረድ ጠየቁን። እንደወረድን ሹፌሩን መንገዱን እንዲቀጥል አዘዙትና እኛን በእጅ ምልክት እንድንከተላቸው አሳይተው ወደ መንደር ጉዟቸውን ቀጠሉ። በወቅቱ የተሰማንን የድንጋጤ መጠን አሁን ልገልፀው አልችልም። በቃ ወደ ሞት የሚወስዱን ሽፍቶች መሆናቸውን አምነን ነበርና” አሉና ዝም አሉ።

“እንዴ! ከዚያስ ምን ሆናችሁ? ማን አስለቀቃችሁ?” ጥያቄዎቹን አሻገረው አገልግሎታቸው።

ፈግግ አሉና" ከሰፈር ስንደርስ ሰፊ ድግስ ተደግሶ ሥጋ፣ ጠጅ፣ ጠላ ቀርቦ ተጋባገዩ በደስታ ላይ ሆኖ ደረሰን። እኛን ሲያዩ ሽማግሌዎቹ ከመቀመጫቸው ተነሥተው ካስቀመጡን በኋላ በልግስና ይጋብዙን ጀመር። እኔና ጓደኛዬ ደንግጠን ስለነበር ግብዣው የበለጠ ግራ አጋባን። ወደ ሰው ስንመለከት ግን ሁሉም በፈገግታና በአድናቆት ነው የሚመለከተን። እናም አስጊ ነገር እንደሌለ ቀስ እያልንም ቢሆን ተረዳን። ትንሽ ቆይተን ተረጋጋንና ምግብ በልተን ጠጅ መጠጣት ጀመርን። የሚገርምህ ጥሬ ሥጋ ለመጀመሪያ ጊዜ የበላሁት ያን ጊዜ ነው" አሉና ሳቁ።

"ከዚያስ?"

"እንድ ሁለት ሰዓት እንደቆየን ያመጡን ሰዎች እንደገና እየመሩ ወደ መንገዱ ወስደውን መኪና መጠበቅ ያዝን። ከእንድ ሰዓት ቆይታ በኋላ መኪና መጣ። እንደኛው የያዘውን ጠበንጃ ወደ ላይ አቃንቶ ሲያሳየው ሾፌሩ መኪናውን አቆመ። በዚህ ሁኔታ አሳፍረውን ተመለሱ እልሃለሁ።"

"የሚገርም ነው፤ ለምንድን ነው እንዲህ ያደረጉት?" እየተገረምኩ ጠየኳቸው።

«ይገርምሃል ዓላማቸው እንግዶችን በተለይም እኛን መጋበዝ ነበር። በዚያን ጊዜ በጎጃም እንግዳ መጋበዝ የትልቅነት ምልክት ተደርጎ ይቆጠር ነበር» አሉ።

በሀገራችን በተለይም በከተማውና በምሁሩ አካባቢ ከፍተኛ የማኅበራዊና ባህላዊ አስተሳሰብ ለውጥ የመጣ ቢሆንም እንግዳን የማክበር ባህል በገጠሩ አካባቢ አሁንም እንዳለ የእኔ ገጠመኞች በአምሮዬ እየተነባበሩ ይመስክሩልኝ ጀመር።

«አንድ ሌላ የሚያስቀውን ገጠመኜን ደግሞ ልንገርህ» አለ፡፡
እንደገና ፈገግ ብለው።

«በኢትዮጵያ የአሜሪካ ኢምባሲ ቆንሰላው ግቢ ውስጥ ግብዣ
አዘጋጅቶ ሁላችንን የፒስ ኮር አባላትን ጠራ። ያን ጊዜ አማርኛ
መናገር የጀመርኩ ቢሆንም ቃላት ይምታቱብኝ ነበር።

ታዲያ በዚህ ግብዣ ላይ ሚኒስትሮች፣ ዲፕሎማቶች፣ ልዑላን የንጉሠ
ቤተሰቦችና ታዋቂ ሰዎች ተጋብዘው ነበር። በአጋጣሚ አሁን ስሟን
እረሳሁ እንጅ አንደኛዋ የጃንሆይ ልጅ ልዕልት በግብዣው ላይ
ተገኝታ ነበር። ወጣትና በጣም ቆንጆ ነበረች በወቅቱ።

ያው እንደምትገምተው ወጣትነት አለ፡፡ በዚያ ላይ የመጠጥ ሞቅታ
ተደምሮበት ግማሹ ይደንሳል፡፡ ግማሹ ቆሞ እየጠጣ በነጻነት ያወራል።
በዚህ መካከል ሰብስብ ብለን ከቆምንበት የጃንሆይ ልጅ ልዕልት ወደ
እኛ ቀረብ ብላ ሰላምታ ሰጥታን በኢትዮጵያ ቆይታችን ተደስተን
እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ፤ በአጠቃላይ ያየነውንና የታዘብነውን
እንድንነግራት ጥርት ባለ እንግሊዘኛ ጠየቀችን።

ሁላችንም የተሰማንን በአድንቆት ስንነግራት ቆይተን በመካከል
አማርኛ መቻሊንና ለእርሷ ያለኝን አድናቆት ለመግለጽ ፈልጌ
'ቂጥሽ በጣም ቆንጆ ነው' አልኩ።»

ፈቷ በአንድ ጊዜ ልውጥውጥ አለ። ወዲያው «Nice to meeting
you» (ስለተዋወቅን ደስ ብሎኛል) ብላን ሄደች። የሆነ ቦታ ላይ
እንደተሳሳተኩ ገመትኩና በራሴ ሽምቅቅ አልኩ።

አብሮን የነበረው ኢትዮጵያዊ ዲፕሎማት በድንጋጤ “ምን ነካህ?”
አለኝ በእንግሊዝኛ።

ምነው? ምን አጠፋው? አልኩኝ እኔም ደንግጨኩ።

‘እንዴት የጃንሆይን ልጅ ቂጥሽ ቆንጆ ነው ትላለህ?’ ብሎ በእንግሊዝኛ ሲነግረኝ በድንጋጤ ልወድቅ ምንም አልቀረኝም ነበር። አሉና በሚነግሩኝ ሰዓትም ወደዚያው ስሜት ሲመለሱ አሁን ድረስ ድንጋጤያቸውና ኃፍረቱ የለቀቃቸው አይመስልም።

በነገሩ ተገርሜ እየሳቅሁ፡ «ምንድን ነበር ለማለት የፈለጉት?» አልኳቸው።

እኔማ “ጉንጭሽ በጣም ቆንጆ ነው ለማለት ነበር፤ በርግጥም በጣም ያምር ነበር። በዚያው አያይገፎም የኢትዮጵያውያን የአፍንጫ፣ የከንፈርና አጠቃላይ የፊት ቆዳና ቅርጽ ከሌላው አፍሪካዊ ይለያል በማለት ለእርሳቸውም ለሀገሪቱም ያለኝን አድናቆት ለመግለጽ ነበር” አሉ እየሳቁ።

የተለመደውን የፈረንጆችን ከአወንታዊ ጎን በመጀመር ሌሎች ስለእነርሱ ያሳቸውን ገጽታ አወንታዊ አድርጎ የማዘጋጀት ችሎታ በልቤ እያደነቅሁና በአጋጣሚ አለመሳካቴን አስቤ እየሳቅሁ፡ «ከዚያስ?» አልኳቸው።

«ከዚያማ በኋላ» ረጅም ሳቅ እየሳቁ፤ «በእንደ ጊዜ ወሬው ተዳረሰና መሳቂያ መሳለቂያ ሆንኩ እልሃለሁ» አሉና በትዝታ እንደገና ተመሰጡ። አብረን ስንሰቅ የቆየን እስከማይመስል ድረስም በቅጽበት በየፊናችን በዝምታ ውስጥ ተዋጥን።

ፈጠን ብዬ ከዝምታ ተመለስኩና ጨዋታችን እንዲቀጥል መፈለጌን በሚያሳይ ሁኔታ «አሁን ለምን ተግባር ነው ወደ ኢትዮጵያ የሚሄዱት?» አልኳቸው።

«እንደነገርኩህ ኢትዮጵያን ሁልጊዜ በመልካም ትዝታ ሳስባት ቆይቻለሁ። እሁን እድሜዬ እየገፋ ስለሆነ ረጅም የውጭ ሀገር ጉዞ ከማቆሚያ በፊት ለመጨረሻ ጊዜ ለማየት ነው። ወዳጆችም ስላሉኝ እነርሱንም እጠይቃለሁ። በዚያውም በሀገሪቱ ያለውን ለውጥ አያለሁ። ብቻ ኢትዮጵያን መጎብኘቴ የሆነ ሰላም እንደሚሰጠኝ ዕረፍት እንደሚያገኝ፤ እምኛለሁ።» አሉ፤ ከረጁም ዓመታት በኋላ ወደ ቤተሰብ በናፍቆት የሚመለስ ሰው በመምሰል።

«ጉብኝትዎ የተሳካና አስደሳች እንዲሆን ከልብ እመኛለሁ።» አልኩና አክብሮቴንና ደስተኛ መሆኔን ገለጽኩላቸው።

«እመሰግናለሁ።» አሉና ዝም አሉ።

ትንሽ ቆየት ካሉ በኋላ ግን የእርሱንስ ለምን አልሰማም በሚል ስሜት «አንተስ ወደ አሜሪካ ለምን መጣህ? ነው ወይስ እዚሁ አሜሪካ ኗሪ ነህ?» አሉኝ።

“ኗሪ እንኳን አይደለሁም፤ ኢትዮጵያ ነው የምኖረው። ለአጭር ጊዜ ለሥራ መጥቼ ነው” አልኳቸው።

«ምን ዓይነት ሥራ ነው? ቢዝነስ ነው ወይስ የዲፕሎማሲ ሥራ?» አሉ፤ አትደብቀኝ እንጂ በሚመስል ተማጽኖ። እኔም በጨዋታችን ደስተኛ ከመሆኔ በላይ ለኢትዮጵያ ያላቸውን ፍላጎትና ክብር አስቤ ዋናውን ጉዳይ ላጫውታቸው ፈለግሁና፡-

«የመጣሁበት ሰብብ ቢዝነስ ነው።» አልኩና ከዘረዘርኩላቸው በኋላ «ዋናው ዓላማዬ ግን ዋሽንግተን ዲሲ ሀዋርድ ዩኒቨርሲቲ ካሉ ምሁር ጋር በመገናኘት እንድ የእንቅስቃሴ መፍቻ ቁልፍ ለማግኘት ነበር» በማለት የማዳመጥ ፍላጎታቸውን ለማወቅ ሞከርኩ።

“የምን እንቆቅልሽ?” ሲሉ እርሳቸውም በከፍተኛ ጉጉት ከመቅጽበት መለሱ።

“አይ ታሪኩ ረጅም ነው” አልኩና ራሴን እንደ ማከከ እያደርግሁ እንደ ብዙዎቹ ፈረንጆች በጉዞ ላይ በዝምታና በንባብ ከማሳለፍ ይልቅ እንደኛ በጨዋታ ማሳለፍ የሚፈልጉ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ስል ተረጋጋሁ።

“አታላንቲክ ውቅያኖስን አቋርጠን፤ በአውሮፓ ሰማይ ላይ አልፈን፤ የሚዲትራንያን ባሕር ተሻግረን፤ አሰልችውን የሊቢያንና የሱዳንን በርሃ ቁልቁል እያየን በመንዝ አዲስ አበባ ለመድረስ ከፀሥራ አምስት ሰዓታት በላይ አየር ላይ እንቆያለን። ስለዚህ የምናወራው ረዥም ታሪክ ያስፈልገናል” በማለት ሥጋቴን አርቀው በፈገግታ ፍላጎታቸውን ገለጹልኝ።

“እንዳላሰለቸዎት ብዬ ነው እንጅ” አልኩ በድጋሜ።

“ፈጽሞ ! ይልቅስ ዝርዝር አድርገህ እንድትነግረኝ እፈልጋለሁ። እንቆቅልሽ የሆኑ ታሪኮችን መስማት ደስ ይለኛል” አሉ።

“ካሉ እሺ እንግዲህ” አልኩና ተመቻችቼ ትረካዬን ጀመርኩ።

ምዕራፍ አምስት

ይገርመዎታል! ዕለቱ ሐሙስ በወርቅ ሚያዝያ እንደ ሁልጊዜው በጠዋት ቢሮ ገባሁ። ልማድ ሆኖብኝ ቢሮ ከጠዋት 12:30 እስከ 1:00 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ መግባት ደስ ይለኛል። ብዙ ጊዜ ቁርስ አልበላም። ቤቴንም በጠዋት ለቅቄ ሠራተኛ ከመግባቱ በፊት ቢሮ ገብቼ መጀመሪያ አጭር የገሊና ጸሎት ማድረስ ደስ ይለኛል። ቀጥሎም በኢንተርኔት የዓለምንና የሀገር ውስጥ ዋና ዋና ዜናዎችን አያለሁ። ከዚያም የኤሚል መልእክቶችን አይቼ መልስ የሚያስፈልገው ካለ ከሰጠሁ በኋላ በተለይ የምርምር ሥራዎቼን ጽሑፍ ሥራ አከናውናለሁ። ቀጥሎ መደበኛ የመሥሪያ ቤት ሥራዬን እሠራለሁ። ይህ ከእሑድ በስተቀር የማይቋረጥ በአብዛኛው የሚከናወን ልምዴ ነው።

በዚህ ቀንም እንደተለመደው የዕለቱን ተግባራን በማከናወን ላይ እያለሁ ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ተኩል አካባቢ የሞባይል ስልኬ ጮኸ። የሞባይል ስልኬ ሲጮህ ሰላም አይሰማኝም። ለምን እንደሆነ አይገባኝም። ሞባይልም ሆነ ሌሎች የመገናኛ ቴክኖሎጂዎችን ያለ እነርሱ መኖር አስቸጋሪ እየሆነ በመምጣቱ ለመጠቀም ብገደድም ብዙም ደግሞ አያስደስቱኝም። ለማንኛውም ስልኬን አንሰቼ

“ሃሎ” አልኩኝ

“ሲሳይ ነህ ? ” አለ የወንድ ድምጽ

“አዎን ነኝ፤ ማን ልበል?” አልኩ

“ከናዳ ማርያም አበምኔት ከአባ መርሐ ጽድቅ ተልኬ ነው” አለኝ።

ከአባ መርሐ ጽድቅ ጋር የቀረበ ግንኙነት ባይኖረንም አውቃቸዋለሁ። በሰሜኑ ኢትዮጵያ ከሚገኙ ሊቃውንት አንዱ ሲሆኑ በምናኔ ሕይወታቸውም የተመሰገኑ አባት እንደሆኑ እሰማ ነበር።

“ምነው አባታችን ደገና አይደሉም?” አልኩት

“እረ ደገና ናቸው” አለኝ።

“ገዳሙ፤ ማኅበረ መነኮሳቱስ ? ” አልኩት

“ሁሉም ሰላም ናቸው” አለኝ።

“አባ ናቸው መልእክቱን ንገር ያሉኝ”

“ለማን? ለእኔ ? ” አልኩ

“አዎን ለእንተ”

“እና ምን ነበር መልእክቱ ?” አልኩት ብዙም ጉጉት በሌለበት ስሜት

“እ ..” አለና መልእክቱ እንደጠፋበት ሁሉ “እ.. አባ እንዳሉህ ታመሐል፤ ታመሐል እኛ የገዳም አባቶችህ ደግሞ መድኃኒቱ አለን እና ሳይበረታብህ ሳትውል ሳታድር ብቅ በል ብለውሃል” አለኝ።

“እንዴ ምን ዓይነት መልእክት ነው?” አልኩት በመገረም

“ንገር የተባልኩት መልእክት ይኸው ነው” አለኝ።

“በል እግዜር ይስጥልኝ ደገና ዋል” ብዬ ስልኩን ዘጋሁ።

ስልኩን ዘግቼ በመገረም ብዙ ሳስብ ቆየሁ።

“ታመሐል ማለት ምንድን ነው?” እኔ እንደሆነ ባለፉት ዐሥር ዓመታት አልፎ አልፎ በምግብ ለውጥና በሥራ ጫና ከሚሰማኝ የጨቅራ መጠነኛ ሕመም በስተቀር ሙሉ በሙሉ ጤነኛ ነኝ ማለት ይቻላል። ጨቅራዬም ቢሆን ለሰሙ አነግሡት እንጅ ምቹት ከመንሣት ያለፈ ሕመም ሊባል በሚችል ደረጃ ሊገለጽ አይችልም።

በወጣትንት ዘመኔ በተለይም ከዐሥራ ስድስት እስከ ሃያ ሁለት ዓመት እድሜዬ ከፍተኛ የሆነ የሕመም ስቃይ ደርሶብኛል። በዚህም ምክንያት የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ለአንድ ዓመት ሙሉ በሙሉ አቋርጬ ሁሉ ነበር። ሕመሜ እጅግ ስቃይ የበዛበት ነበርና። የሚያሳዝነው ደግሞ ተገቢ ሕክምና ካለማግኘቴም በላይ አስከፊ የሥነ ልቡና ጫናዎችንም አሳልፌያለሁ። አሁን ያለሁበትን ጤንነቴን ሳስበው ምናልባት “የመከራ ሂሳቤን አወራርጃለሁ ማለት ነው” እላለሁ። በቃ በጤናዬ በጣም ደስተኛ ነኝ። እንደልቤ እንቀሳቀሳለሁ፤ እሩቅ መንገድ በእግሬ መሄድ እችላለሁ፤ ያገኘሁትንና የቀረበለኝን እበላለሁ እጠጣለሁ፤ በቂ እንቅልፍ እተኛለሁ፤ አለቀ። ታዲያ በዚህ መካከል “ታመሐል” ብሎ መልእክት መላክ ምን ይባላል? አልኩና ነገሩን ለማጣጣልም፤ ለመርሳትም ሞከርኩ።

ነገር ግን “ሰው እኮ ሥጋው ብቻ አይደለም ጤነኛና በሽተኛ የሚባል፤ ነፍስም አእምሮም ወይም አስተሳሰቡም «ጭምር እንጅ» የሚል ሁሉም የማውቀው ሃሳብ ይታገለጻል ጀመር። በርግጥም ሰው እንደ እንስሳ ሥጋ ብቻ አይደለም ነፍስም ጭምር አለው። ሰው ኃጢአት ሲሠራ ከእግዚአብሔር ሲርቅ ነፍሱ ታመመች ሊባል ይችላል። ይሁን እንጅ በተቻለ መጠን እግዚአብሔርን በመፍራትና በማመስገን ስለምኖር ያን ያክል ከተቀደሰ ገዳም፤ ከተከበረ የገዳም አባት መልእክት ሊያስልክ የሚችል ሕመም ምን ተገኘ በማለት ደግሞ እንደገና ማሰብ ጀመርኩ።

አሁንም እንደገና ውስጤ "ሰው ስለነፍሱ ጤንነት እርግጠኛ መሆን የሚችል አይደለም። እንዲያውም የመንፈስ ሕመም እኮ ለባለቤቱ አይታወቅም" የሚል ሙግት አመጣብኝ። ሳምንቱን ሙሉ ምንም ሥራ ሳልሠራ በዚህ ሀሳብ ስበጠበጥ "ምን ማለት ነው? ልሂድ ወይስ ልቅር" እያልኩ ሃሳብ ስፈትል ስተረትር፤ ስቋጥር ስፈታ አሳላፍኩት። ለወትሮው ሌሊት የማያስቸግረኝ እንቅልፌም እልም ብሎ ጠፋ።

"ታመሐል ብሎ መልእክት መላክ ምንድን ነው? መድኃኒቱም ከእኛ አለ ማለትስ?" እንዳይሰነበት የለም አንድ ሳምንት ያለ እንቅልፍ አሳለፍኩ። እንደተለመደው ቢሮ በጠዋት እየተነሳሁ ብገባም የተረጋጋ ስሜት አጣሁ። እዚህ ሁኔ ከምበጠበጥ ሂጄ የሚሉትን ልሰማ፤ ሌላው ቢቀር ትልቅ መንፈሳዊ አባት ናቸው፤ ቦታውን ተሳልሜ ከሳቸው ተባርኬ ብመጣ ምን የማጣው ነገር አለ?። አለመሄድ የሀሳብ እንግልቱን ሲጨምር መሄዱ ግን ሰላምን የሚሰጥ መሆኑ ተሰማኝና ለመሄድ ወሰንኩ።

ምዕራፍ ስድስት

በሳምንቱ ዐርብ ከሰዓት በፊት ባለው ጊዜ የቢሮ ሥራዬን አጠናቅቄ ከሰዓት በኋላ ወደ ተጠራውበት ቦታ ለመሄድ ከቢሮ ተሰናብቼ ወጣሁ። ምሳ እንደነገሩ ከበላሁ በኋላ መልእክቱን ላደረሰኝ ወጣት ደውዬ የገዳሙን አቅጣጫና እንዴት መሄድ እንደምችል ጠየኩት። በበጋ የመኪና መንገድ ከገዳሙ ድረስ የሚደርስ መኖሩንና በየትኛው አቅጣጫ መሄድ እንዳለብኝም ሙሉ መረጃ ሰጠኝ።

ከቀኑ 8:30 አካባቢ የተከራየሁትን ሃርድ ቶፕ ቶፖታ ላንድ ከሩዘር የመስክ መኪና ይገዢ ከባሕር ዳር ወደ እዲስ አበባ በሚወስደው መንገድ ወደ ዳንግላ ተፈተለኩ። መቼም በመንገዱ ሁሉ አእምሮዬን ወጥሮ የያዘው ነገር ቢኖር “ታመሐል” የሚለው ነበር። እንዴት “ታመሐል” ይሉኛል? ሌላኛው ስሜቴ ደግሞ “ታመሐል” ስላሉህ ይህን ያክል የተረበሸክ “ሞተሐል” ቢሉህ እንዴት ልትሆን ነው እያሉ በእኔው ውስጥ ሁለት አላቦች ጦርነት ያካሂዱብኝ ጀመር።

ዳንግላ ከተማ ደርሼ ሰዓቴን ሳይ በሃሳብ ማዕበል እየተናጥኩ ከመጠን በላይ በፍጥነት እንደነዳሁ ታወቀኝ። “እውነትም ታምሚያለሁ” አልኩኝ ለራሴ። ዳንግላ ከተማ የገዳሙን አቅጣጫና መንገዱ መኪና የሚያስኬድ መሆኑን አረጋግጬ እንዳንድ ምልክቶችን መዝግቤ ጉዞዬን ወደ ምሥራቅ አቅጣጫ አድርጌ ፍጥነቴን ተቆጣጥራ መንዳት ጀመርኩ።

ከዳንግላ ከተማ ሁለት ኪ.ሜ. ጉዞ በኋላ ያለው የመራት አቀማመጥ፣ የአፈሩ ለምነት፣ የውሃው መብት፣ የዕዕዋቱ ልምላሜ፣ ሳስተዋለው “የአማልክት አምላክ የሚኖረው እዚህ ነው” ያስብላል። አፈሩን አይቶ ምርት የሚያሳፍስ ብቻ ሳይሆን የሚታየው “ዝም ብሎ በውሃ አቡክቶ ጋግሮ ለመብላት ፣ ወይም አንጉቶ ለመግመጥ፣ ወይም እንደ በዕ በጥብጦ ለመጠጣት የሚያስጎመጅ ነው። “እቤት አፈር! የጸጋና የውበት ምድር። እንዲያው እንደዚህ ያለ ሀገር ይዞ መቸገርና መራብ ይገርማል” እያልኩ ስደነቅ የቲምድሮስ ካሳሁን ዘፈን ትዝ አለኝ።

“አፈር ይዞ ውስጡ አረንጓዴ

ለምን ይሆን የራብው ሆዴ?”

እንዲህ በአድናቆትና በተመስጦ በመጠኑም ቢሆን ዘና ብዬ ጉዞዬን ቀጠልኩ። 16 ኪ.ሜ. እንደተጓዝኩ የአማራ ክልል የገጠር መንገድ ሥራ ድርጅት የሠራው የበጋ መንገድ አለቀ። በአካባቢው የሚያርሱ ገበሬዎችን ከገዳሙ ለመድረስ የቀረኝን ርቀትና መንገዱ ወደፊት ያስኬደኝ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ጠየቅሁ። ከገዳሙ የቀረኝን ርቀት በአግር ጉዞ ስሌት ሲነግሩኝ ስድስት ኪ.ሜ. እንደቀረኝ ተረዳሁ። መንገዱ ከገዳሙ አካባቢ ምናልባት ታርሶ ሊሆን ይችላል እንደሆነ እንጅ እስከዚያ ድረስ ግን በአርሻዎች መካከል የተከለለ ጥርጊያ መንገድ እንዳለም ነገሩኝ፤ መግቢያ መንገዱንም አስጀመሩኝ። ባስጀመሩኝ መንገድና አቅጣጫ መኪናውን እየነዳሁ ሳይሆን እንደኳስ እያነጠርኩ በሚመስል ሁኔታ ጉዞዬን ቀጠልኩ።

ሦስት ኪ.ሜ. እንደተጓዝኩ ከደጋማው ሰከላ ወረዳ ግሽ ዐባይ ከተማ ተነሥቶ ወደ ጣና የሚገሰግሰው ከጣና በኋላ ዐባይ ተብሎ የሚነግሠው እስከዚያ ድረስ ግን የልጅነት ጊዜውን በአማልክት ምድር እንዳሻው እንዲቦርቅ የተፈቀደለት የሚመስለው ግልገል ዐባይ ፀሐይ ሊሞቅ ተገልብጦ የተኛ ዘንዶ መስሎ ከፊቴ ድቅን አለ። ጉድ ፈላ! ድልድይ የለ፤ ግልጽ መሻገሪያ የለ!

መኪናውን አቁሜ በእግሬ ብሔድ ከዐርባ ደቂቃ በላይ አይፈጅብኝም። ግን መኪና ሜዳ ላይ ጥሎ መሔድ ደግሞ አሳስበኝ። ለመሻገር መሞከር ደግሞ አደጋው ታየኝ። ከመኪናው ወርጄ ከብት የሚጠብቁ እረኞችን ፍለጋ ተዘዋወርኩ። ከወንዙ ወዲያ ማዶ ከብቶች ታየኝ። ለመጣራት ስሞከር ከአንድ ትልቅ ዋርካ ሥር በርከት ያሉ ልጆች “ኪሳራ” የሚባለውን ባህላዊ ጨዋታ ሲጫወቱ አየኋቸው።

“ኪሳራ” ማለት በዱላ ጫፍ ልክ በተሰራ ጉድጓድ በግምት ሁለት ሜትር ርቀት ላይ ቆሞ ቁልፍ ወይም ድባ ወይም ዛጉል የተባሉ ጠጠር መሳይ የባሕር ጌጦችን፤ ወይም ደግሞ ያኔ ምንነታቸውን የማናውቃቸው የሰማቸውም ትርጉም የማባይገባኝ ወርቃ ወርቅ እያልን ስንጠራቸው የነበሩ የከበሩ ማዕድናት ስብርባሪዎችን አልሞ በመወርወር የሚጫወቱት ተወዳጅ ቁማር ቀመስ ጨዋታ ነው።

በገጠር ያሳለፍኩት የልጅነት ዘመኔና ሕይወቴ ድንገት ድቅን አልብኝ። (ወርቃ ወርቅ) የወርቅ ዘር ወይም ዓይነት ለማለት እንደሆነ እንኳ አሁን ነው የገባኝ። ያኔ ሳናውቅ ገደል ውስጥ እየወረወርን የተጫወትንባቸው፤ ዛሬ የከበሩ ድንጋዮች (Gemstones) መሆናቸውን ሳውቅ ደግሞ እነርሱ የሉም። አልማዝ ቢሆን ወርቅ፤ ሌላም ማዕድን ያን ጊዜ ከጫካ ተለቅሞ ተወርውሯል፤ ጨዋታውም ሲያልቅ በዚያው ይቀራል፤ ዛሬ ደግሞ ምንነቱ ሲገባን ብንፈልግ አናገኘውም። እርሱን እያሰብኩ አሁንስ ከዚህ መውጣታችን በምን ያታወቃል? የሚል ጥያቄ ድንገት ወደ ኅሊናዬ መጣ። እዎ! ዛሬም እንደዚያ ጊዜው ባለማወቃችን መጫወቻ ያደረግናቸው ትልልቅ ነገሮች ሊኖሩ ይችላሉ። የዘርመል (ጀነቲክስ) ሀብታችን በኅሊናዬ መጣ፤ እንኳን ገበሬው የተማረውስ እየተጫወተበት አይደል? ብረሳው ይሻላል አልኩና ወደ ጨዋታው ተመለስኩኝ።

አቤት! ሰንት ዓይነት ጨዋታ ነበረን። ቀልጥ ጭጭ፣ እንኳል-
እንኳል፣ ዙር ገብ፣ ውሻ ውሾሽ፣ ገና የሚባሉት ግልጽ ሕግ ያላቸው
የቡድን ጨዋታዎች ነበሩ። በጣም የሚገርመኝ እነዚህ ጨዋታዎች
አሜሪካ ውስጥ ተወዳጅ ከሆኑት ራግቢ፣ ክሪኬት፣ አሜሪካን

ፉትቦል፣ ሆኪ ከሚባሉት ጋር መሠረታዊ ቅርርብ ያላቸው መሆኑ
ነው። ልዩነቱ የእኛዎቹ ጨዋታዎች በአግባቡ ሳይጠኑና ሳያድጉ
ባሉበት የቀሩና እየተዘነጉ ያሉ መሆናቸው ነው። ሕፃናትንና
ልጃገረዶችን በማካተት ወጣቶችን በማዝናናት ተመራጭ የነበሩት
መደዳውን ተሰልፈን በቆጠራ መልክ የምንጫወታቸው ብዙዎች
ነበሩ። አብር መገንብር፣ አንዴ ብራንዴ፣ አዲና ወላዲና፣ እጃ ቆሎ
ሰንዴ ቆሎ፣ የሚባሉት በአግባቡ ተጠንተውና አድገው ቢሆኑ ኑር
ለፀፀደ ሕፃናትና አንደኛ ደረጃ ተማሪዎች ጨዋታን ያካተቱ የአካል
እንቅስቃሴ የተሞሉ የራሳችን የሆነ ልዩ ማስተማሪያ በኖረን ነበር።
እነዚህ ሁሉ ከተማዊነት እያጠፋቸው መሄዱ ያሳዝናል። በእኛ
ሀገር ከተማዊነትና ከተሜነት ምዕራባዊነት ሆኗልና።

ገጠሩን ሳስብ ሌላም ነገር ትዝ አለኝ። እናቶች ሕፃናት ልጆቻቸውን
አባብለው ለማስተኛት የሚጠቀሙበት ዜማና ግጥም። በቁመታቸው ልክ
ተለክቶ ከታች በኩል አንድ ክንድ የሚሆን ድረስ በቀጭኑ ተተልትሎና
በእያንዳንዱ ትልታይ ዛጎል የተባለ የባህር ሼል በታሰረበት ከቆዳ
በተሰራ ማዘያ (አንቀልባ ይባላል) ሕፃኑን ታዝላለች። እናትዬዋ
ስትወዛወዝም ሆነ ስትራመድ ዛጎሉ እርስ በርስ እየተጋጨ አንዳች
ሥርዓት ያለው የሚመስል ድምፅ ያወጣል። በአንድ እጇ የሕፃኑን
መቀመጫ እየጠበጠበች በልዩ ዜማ

እሸሩሩ.....እሸሩሩ...እምቡቡ...ቡ

የማሙሽ/የማሚት እናት የት ሂዳለች

ማርና ወተት ልታመጣ ሂዳለች፤ እያለች ታነጎራጉራለች።

የዜማው ይዘት ሕፃኑን እያባበለ የሚያስተኛ በመሆኑ እፍታ ሳይቆይ ሕፃኑን እንቅልፍ ይወስደዋል። ከዚያም ወደ ሌላው ሥራዋ ትገባለች። በአውሮፓ ከዚህ ጋር የሚቀራረቡ ዜማዎች ተደርሰው ለሰላሳ የማጀቢያ ሙዚቃ ታክሎባቸው በሲዲ ታትመው ለእናቶች በገበያ ይቀርባሉ። እናቶችና አሳዳጊዎችም ልጆቻቸውን ማስተኛት ሲፈልጉ ሕፃኑን አልጋ ላይ አጋድመው ሲዲውን ያጫውታሉ። ሕፃኑ/ኗ በፍጥነት እንጎላችቶ ይተኛል። በመሠረቱ ከእኛ የገጠር እናቶች ዜማ መርሕ ጋር በእጅጉ የተቀራረበ ነው። ልዩነቱ የእኛ እናቶች ዜማና ድርሰት ሙያዊ እገዛና በሙዚቃ መሳሪያዎች እጀባ አግኝቶ ሳያድግ ቁስ እንደገዘተው ጋኔን ባለበት ቆሞ መቅረቱ ነው።

ከሰመጥኩበት የትዝታ ባሕር ወጥቼ ሮክ ብዬ ስጮህ ከጨዋታቸው ቀና፤ መለስ ብለው ከተሜ መሆኔንና መኪና መቆሙን ሲያዩ ተንጋግተው ወደ ወንዙ መጡ። እኔ በግርማው ፈርቼ ዳር የቆምኩትን ግልገል ዐባይን ከምንም ሳይቆጥሩ እየተሯሯጡ መሐል ለመሐል አቋርጠውት ወደ እኔ ሲመጡ ፍርሃቴን አስታውሼ ራሴን ታዘብኩት። እንደገመትኩት ግን ጥልቅ አልነበረም።

ከመካከላቸው አንዱ፡

"ጋሼ ምን እምታረግ ሁነህ መተሀ ነው?" አለኝ ከሕጻንነት ቅጣጤው ጋር በሚያምር ዜማዊ ንግግ።

"ናዳ ማርያም ልሄድ ነበር። ወንዙ መኪና ያሻግር ይሆን?" አልኳቸው

"አዎን እንጂ። ሠልሰትና ውሃ እምታበጀው መጭቅላይቱ መኪና አልፋበት የል" አለኝ

ከዚያም እየተሻመ መኪናውን ያሻገሩበትን መስመርም ጠቆሙኝ። መኪናውን አስነስቼ መንቀሳቀስ ሰጀምር ሁሉም በአንድ ድምጽ

"ጋሽ ሰቀለኝ፤ ሸረ ሰቀለኝ፤ እዋ!! አስቅለን እንጅ!" ይሉ ጀመር።

የመኪናውን የኋላ በር ከፍቼ ሁሉንም ጫንኩኝና የልጆቹን የዋህነትና ፈጣሪን እምኚ በመኪናው ወደ ወንዙ ገባሁ። ውሃው ጥልቅ ባይሆንም የዓለቱ ወጣ ገባነት እጅግ አንገላቶኝ እንደምንም ተሻገርኩ።

"በሉ በቃችሁ ውረዱ" አልኩ መኪናውን አቁሜ።

"ሸረ ትንሽ ውሰድን" አሉ በአንድነት የተማከሩ ይመስል።

"እንዴ ከብቶቻችሁን ማን ይጠብቅላችኋል? አልኩ በመገረም።

"ምን እሚሆኑ ናቸው?" አሉ እየተቀባበሉ። ንግግራቸው ሁሉ የሆነ ደስ የሚል ዜማ አለው።

“በሌ ውረዳ፡ ወላጆቻችሁ ይቆጣሉ። ብዬ ኮስተር ስል ሁሉም ትር
እያላቸው ከመኪናው ወረዳ።

ከዚያ በኋላ እካባቢውም በበልግ እርሻ ተሞልቶ መንገዱ እጅግ
እየጠበበ መጥቶ በመጨረሻም ጭራሽ በትኩስ እርሻ ተዘግቶ
ቆመ። በእካባቢው ያገኘሁትን እርሶ አደር ስጠይቀው ከገዳሙ
መድረሴን አረጋገጠልኝ።

“የመኪና ማቆሚያ የቀበሌ ገበሬ ማኅበር ጽሕፈት ቤት ወይም
ትምህርት ቤት እገኝ ይሆን ?” አልኩት

“ተዚያው ተገዳሙ እማታቆመው ምንን ሆነህ?” አለኝ

“እርሻህን እንዳልጠቀጥቅ ብዬ ነው እንጅ” አልኩት

“እርሹ! እንግዳ መስለኸኝን፤ ና ዝም ብለህ እለፍ ” አለኝ።

ገበሬውን አመስግኜ አምስት መቶ ሜትር እንደተጓዝኩ በሀገር
በቀልና በፍራፍሬ ዛፎች የተከበበችውን ናዳ ማርያምን አስከ ግርማ
ሞገዷ በአመሻሹ የፀሐይ ብርሃን እያበራች አየኋት።

ገዳሟ ከዳንግላ ከተማ በስተምሥራቅ 22 ኪ.ሜ. ላይ በምዕራብ
ጎጃም ዞን በሜጫ ወረዳ የምትገኝ ጥንታዊት ገዳም ናት፤ ፈለገ
ብርሃን ናዳ ማርያም።

ምዕራፍ ሰባት

መኪናዬን ከአንድ ጥግ አቱሜ ቆላልፌ ወረድኩ። በገዳሙ ሁለት ሕንጻ አብያተ ክርስቲያናት አሉ። የገዳሙ መጠሪያ የሆነችው ታሪካዊቷ ናዳ ማርያምና በቅርቡ የተሠራው የቅዱስ ላሊበላ ሕንጻ ቤተክርስቲያን። የማኅበረ መንኮሳቱ መኖሪያና የእንግዳ ማረፊያው ከቅዱስ ላሊበላ ቤተክርስቲያን አካባቢ ስለሆነ ወደዛው አመራሁ። ወደ ቤተክርስቲያኑ ደጀ ሰላም ጠጋ ብዬ ጸሎት ከአደረሰኩ በኋላ ወደ እንግዳ ማረፊያው ሄድኩ።

የእንግዳ ማረፊያው ከአበምኔቱ መኖሪያ አቅራቢያ ሲሆን የአበምኔቱ መኖሪያ ደግሞ ከእንጨት የተሠራ ባለአንድ ደርብ ቤት ነው። ከሥሩ ዳስ መሰል ሰቀላ ቤት ሲኖር የጉባዔ ቤት እንዲሁም የእንግዳ መቀበያ ሆኖ ያገለግላል። በአንድ ዲያቆን አማካኝነት ስሜን ተናግረ ከዳሱ ውስጥ አንድ ጥግ ይዢ ቁጭ አልኩ። ወዲያው አባ መርሐ ጽድት የሥራ ልብስ ለብሰው መጡ። ፈርጠም ያለው አካላቸው፣ ቆፍጣናው ቁመናቸውና አለባበሳቸው ሁዳድ ሲያሳርስ የዋለ የገጠር የመሬት ባላባት አስመስሏቸዋል። ገና ሲያዩኝ በአባታዊ ፈገግታ ተቀብለው ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ ወደ ቤት ይዘውኝ ገቡ። እንደ ገዳሙ የእንግዳ አቀባበል ልማድ ውሃ ቀርቦ ዲያቆኑ እግረን አጠበኝ። የሚጣፍጥ እራት በነጭ ሽንኩርትና ተልባ ተቀምጦ በተሠራ ሽሮ ወጥ በእንጀራ ከጠላ ጋር ቀረበልኝ። እኔ ራቴን እየበላሁ አባ ስለ ቤተሰቤ፣ ስለ ሥራዬ፣ እንዲሁም ሌሎች የተለመዱ ጥያቄዎችን ሲጠይቁኝ ከቆዩ በኋላ

“መንገዱ ስላልተጠረገ በጣም እንገላቶህ እንደሚሆን እንምታለሁ። እዚህ ገዳሙ ድረስ መኪና ሲመጣ የአንተ የመጀመሪያው ሳይሆን አይቀርም። ለማንኛውም ስለደከመህ ሂድና አረፍ በል” ብለው ማረፊያ እንዲያዘጋጅልኝ ዲያቆኑን አዝዘውት የጉባዔ ሰዓት መድረሱን ነገረውኝ ወጥተው ሄዱ።

የተወሰነ ሰዓት ጉባዔውን ለመከታተል ሞክረ መንገዱ በጣም እንገላቶኝ ስለነበረ በዛውም ሳምንቱን ስላልተኛሁ እንቅልፍ ሲታገለኝ ጊዜ ለመተኛት ወደ ማረፊያዬ ሄድኩ። ለራሴ ግን

“ሕመም ስለተባለው ነገር ምን አልባት በሕልሜ ይገለጽልኝ ይሆናል” አልኩት።

ከቤቴ ይገዢው በመጣሁት የመኝታ ከረጢት (ስልፒንግ ባግ) ተጠቅልዬ፤ ተገንገሮ ማለት ይቀላል በላር ተደልድሎ ከላዩ ላይ ቁርበት ከተነጠፈበት መደብ ላይ ጋደም አልኩ። አፍታም ሳልቆይ እንቅልፍ ሲያንዣብዛኝ ታወቀኝ። የት እንደወደቅሁ ሳውቀው ጠዋት ዐሥራ ሁለት ሰዓት ተኩል ላይ ነቃሁ። እንኳን ሕልም ቅዥትም የለ፤ በቃ ሰላማዊ ድብን ያለ እንቅልፍ ነበር የወሰደኝ። ሕልም አያለሁ ብዬ ያሰብኩት ግን ፍርሃቴን አልፎ ከመጣው ከግብዝነቴ የመነሡ በመሆኑ ራሴን ታዘብኩት፤ “የኛ ዮሴፍ” ብዬ ተረብኩት።

በፍጥነት ተነሣሁና ወደ ቤተክርስቲያን ሄጄ የጠዋት ጸሎት አደረስኩ። እኔ ቤተ ክርስቲያን ሰደርሰ የኪዳን ጸሎት አልቆ ማገበረ መነኮሳቱ ወደ የሥራ ምድባቸው ተበታትነው ነበር። አባ መርሐ ጽድቅ ከአካባቢው ከመጡ አንድ ወንድና አንዲት ሴት ጋር ባልና ሚስት መሳሉኝ ቆመው ሲነጋገሩ አየኋቸው። ገገግራቸውን እንዳላዳርጥ ነገር ግን በአቅራቢያው መኖሪን እንዲያውቁ በሚያስችለኝ ቦታ ላይ ራት ብዬ ቁጭ አልኩ። አባ ከሰዎቹ ጋር ያላቸውን ውይይት እንደሠረሱ በሙሉ ፈገግታ ታጅብው ወደ እኔ መጡ።

“እንደምን አደሩ አባ?” አልኳቸው ተሸቀዳድረዋል።

ሰላምታዬን መልሰው መስቀል ካሳለሙኝ በኋላ “መቼም መኝታው ጎርብጠህ ነው የሚሆን፤ ቁንጫውም እኮ መከራ ነው” አሉኝ።

“አረ የት እንደወደኩ እንኳን ሳላውቅ ነው የነጋው አባ! ዋሩ እንቅልፍ ነው የተኛሁት” አልኳቸው።

“ደገና ነው። ባይመችህም የገዳሙ በረከት ከምንም በላይ ነው” አሉና

“እስኪ በል ና ገዳሙን ላሳይህ” አሉኝ።

እኔም እንግዲህ በጉብኝቱ ወቅት በምሳሌም፤ በተረትም ወይም በቀጥታም ሊነግሩኝ ይችላሉ ብዬ በንቃት ተከተልኳቸው።

ጉብኝታችንን የጀመርነው ከጥንታዊቷ የናዳ ማርያም ሕንፃ ቤተክርስቲያን ነው። ናዳ ማርያም መጀመሪያ በዐሥራ ሦስተኛው ክፍለ ዘመን ወደ ጣና ሃይቅ ዳጋ እስጢፋኖስ በመጡትና በታውንም ባቀኑት በአቡነ ሂሩተ አምላክ እንደተከለች፤ ጽላቱንም ያመጡት ከጣና ቂርቆስ እንደሆነ፤ በኋላም በአፄ ፋሲል ዘመነ መንግሥት ርስት ተሰጥቷት ሕግ ተሰርቶላት እንደተገደመች ነገሩኝ። ከወጥ የጽድ እንጨት የተሠራው ግዙፉና ባለግርማው የቤተክርስቲያኑ በር ተከፈተና “ጫማዬን ከአወሰቅኩ በኋላ ወደ ውስጥ ዘለቅን። የቤተ መቅደሱ ግድግዳ በሥዕል ተውቦ ከሚያውደው የዕጣን መዓዛው ጋር የሆነ ስሜትን ሰከን የሚያደረግ ሃይል አለው።

“የመጀመሪያውና በአፄ ፋሲል ዘመን የተሳለው ሥዕል በእሳት አደጋ ወድሞ ስለነበረ ይህኛው ሥዕል የጥንቱን ይዘት ጠብቆ በ1975 ዓ.ም ነው እንደገና የተሳለው” አሉና።

"የጥንቱ ሊቃውንት ሥዕሎች ቤተ መቅደስን ከማሰዋብ በዘለለ ትልቅ ማሳተሚያና የታሪክ መዛግብት ሆነው እንዲያገለግሉ በማሰብ ሲሰሉ ወጥ የሆነ የቦታ አተማመጥና የአሳዳጊ ሥርዓት ተሠርቶባቸዋል። ሁሉ ጊዜ በስተምሥራቅ በኩል ባለው የቤተ መቅደሱ ግድግዳ ላይ የሚሰሉት ሥዕሎች ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ያደረጋቸውን ተፃምራት የሚያሳዩ ሲሆኑ፤ በስተምዕራብ በኩል ደግሞ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ በምድር ላይ ተገልጦ በተመላለሰበት ዘመን የፈጸማቸውን መጽሐፋውያንም ትውፊታውያንም ታሪኮች፤ ለምሳሌ ከብሥራት እስከ ዕርገት ያለውን፤ በስተሰሜን በኩል የቅዱሳንና የሰማዕታትን ተጋድሎ የሚያሳዩ ሲሆኑ፤ በስተደቡብ ደግሞ የድንግል ማርያምን ስደትን የሚያመለክቱ ይሳላሉ" አሉና እየዞርኩ በትኩረት እንዳያቸው ጋበዜኝ።

ሁሉም ሥዕሎች ክብ ፊት፤ ትልልቅ ዓይኖችና ጥቁር ፀጉር አላቸው። በአንድ ወቅት የድገረ ምረቃ ጥናቱ አማካሪ ፕሮፌሰሩ ከነበረ ሆላንዳዊ ወዳጆ ጋር ጣና ሃይቅና ዘጌ የሚገኙ ገዳማትን ስንጎበኝ ሥዕሎቹን በአድናቆት ሲመለከት ከቆየ በኋላ የተናገረኝም ትዝ እለኝ።

"ከሥዕሎቹ ጥንታዊነትና ውበት በላይ የአስገራመኝ ሁሉም ሥዕሎች ራሳችሁን ኢትዮጵያውያንን እንዲመስሉ ተደርገው መሳላቸው ነው። ይህም በራሳችሁ የምትተማመኑ ሕዝቦች መሆናችሁን ያስረዳል" ነበር ያለኝ።

እኔም በውስጡ ወይራ ንግግር "እዎን ነበርን" ብዬ ነበር የመለስኩለት።

በሰሜን አቅጣጫ በኩል ስንደርስ አባ መቋሚያቸውን ወደ ላይ ከፍ አድርገው፤

"ይህን ሥዕል ተመልከተው ግማሽ ፊቱ ከአንድ ዐይኑ ጋር ብቻ ነው የተሳለው። እንደዚህ ሲሆን ባለታሪኮቹ ኃጥአን፤ ከሃድያን፤

አረማዊያን ናቸው ማለት ነው። ምክንያቱም በሰማዕታቱና በቅዱሳኑ ያን ሁሉ መከራ ያደረሱባቸው በተፈጥሮ የተሰጣቸውን በነጻነትና በሙሉነት የማሰቢያ ጭንቅላት ስላልተጠቀሙበትና አስተሳሰባቸውም ሆነ ድርጊታቸው ሰብአዊነትን ለቅቶ ከእንስሳም ከፍቶ አውሬነት የታየበት ስለሆነ በሙሉ ሰውነት አይሳሉም። ከዚህ በተቃራኒው የጌታ፣ የእመቤታችን ፣ የቅዱሳንና የሰማዕታት ግን ሙሉ ፈታቸው ከሁለት ዐይኖቻቸው ጋር ራሳቸው አካባቢ የብርሃን ክብብ ኑሮበት ይሳላሉ" አሉ። "ምክንያቱም ደግነታቸውና በጎነታቸው፣ አዛኝነታቸውና ርኅራኄያቸውም ለገዳዮቻቸውም ጭምር ስለሆነና በሚገደሉበት ሰዓት እንኳ በገዳዮቻቸው ላይ ቂምም ሆነ በቀል ስለሌላቸው አምላካቸውንም ስለሚመስሉት ሙሉነታቸውን፣ አድሎም የሌለባቸው መሆኑን፣ ቅድስናቸውንና ክብራቸውን ስለመግለጥ ባለሙሉ ገጽ ባለ ክብ ዐይን (ሁሉንም እኩል የሚያይ ማለት ነው) ሆነው ክብራቸውና ጸጋቸውም በራሳቸው ላይ ባለው የብርሃን ክብብ ተወክሎ ይሳላሉ" ሲሉ እኔ በመገረም፦ እነዚህ ሠዕልያን ኖረው የእኛን ዘመን ሰው በሥዕል አሳዩ ቢባሉ ያለ ዐይን ይስሉን ይሆን? የሚል የኅሊና ጥያቄ ሲመጣብኝ ፈገግ ካልኩ በኋላ አባ ያዩኝ መሰለኝና ደነገጥሁ።

የቤተክርስቲያን ሥዕሎችን እያየሁ ያደኩና የኖርኩ ብሆንም እንደዚህ የራሱ ሥርዓትና ፈርጅ ያለው፤ በአግባቡ ሳንጠይቅና ሳናውቅም እንዲሁ ልንናገርለት የማንችል መሆኑን ግን አስተውየው አላውቅም ነበር። አባ መርሐ ጽድቅ ከሚናገሯቸው ቃላት መካከል የመጣሁበትን ዓላማ የሚገልጽ ነገር ለመፈለግ ስል በአእምሮዬ ላውጠነጥን ገለጻቸውን አልፎ አልፎ በመሳቱ እራሴን ወቀስኩት። "መርፌ ፈላጊ ማረሻ ቢያነቅፈው አያያውም" የተባለው ተረት በእኔ ደረሰ አልኩ።

አባ አብሮን የነበረውን ዲያቆን ከመቅደሱ ውስጥ አንድ ሥዕል እንዲያመጣለቸው አዘዙት። እርሱም በወንዶች መቋሚያ በኩል ወዳለው በር ሲሔድ አባ፡ "ና በዚህ! በቅዳሴና በጸሎት ጊዜ እንጂ

እንዳሁኑ ሲሆን ግን በዚህ በምዕራቡ በር መግባትም ይቻላል" ሲሉት ዲያቆኑ ጋቢውን አደግድሳ ሲያበቃ ሦስት ጊዜ ሰግዶ የመቅደሱን የበር ደፍ (የታችኛው ጠርዝ) ከተሳለመ በኋላ ወደ ውስጥ ገባ።

እኔም የእርሱን ድርጊትና የአባን መመሪያ የከተማው አገልጋዮች ከሚደርጉት ጋር እያንጸጸርኩ በከተማው እንዲህ ጥንቃቄ ሲደረግ አላየሁም፤ እያስፈልግም ብለው ነው ወይስ ሥርዓቱን አያውቁትም እያልኩ ሳስብ ዲያቆኑ አንድ ሚትር በአንድ ሚትር በሆኑ እንጨቶች የተወጠረ ጥንታዊ ሥዕል ይዞ ብቅ አለ። አባም ሥዕሉን ተቀብለው፤

"ይህች የእመቤታችን ሥዕል ከእሳት አደጋ የተረፈች የጥንቱ ሥዕል ቅሪት ናት። እንድታየው የፈለኩበት ምክንያት የዚህች ሥዕል እድሜ ከዐራት መቶ ዐመት በላይ በመሆኑ ነው። አሁን መቅደሱ ላይ የምታየው ሥዕል ግን በሠላሳ ዓመት ውስጥ መደብዘዝ ጀምሯል። በተሳለበት ወቅት ደማቅ ነበር" አሉ። ቅሬታቸው ከገጸቸው ላይ በግልጽ ይታያል። የሥዕሎቹ የውበት ልዩነት ቁልጭ ብሎ ሰለሚታይ ለምን ቅር እንዳላቸው ተረዳሁ።

"ለመሆኑ የጥንቶቹ ሥዕሎች ውበታቸውን እንደያዙ ረጅም ዘመን የመቆየት ምስጢር ምን ይሆን?" አልኳቸው።

"የጥንቶቹ ሥዕሎች ቀለማቸው የሚዘጋጀው ከዕፅዋት ሥር፣ ቅጠል፣ ቅርፊት፣ አበባና ፍሬ፣ ከእህል ዘር፣ ከጥቃቅን ነፍሳት፣ ከክሰልና ከጥቀርሻ ሲሆን በየመልካቸው ተቀምጠው ረጅም ጊዜ መሬት ውስጥ ተቀብረው እንዲብላሉ ይደረጋሉ። አጠቃላይ ዝግጅቱም ትዕግሥት ይጠይቃል። ያሁኑ ቀለሙ የፋፍሪካ ሰለሆን ችቦላ እየበዛበት ይመስለኛል" አሉና የገዳሙን የመሬት ይዞታ ለማሳየት ወደ ውጪ እየመሩ ይዘውኝ ወጡ።

በወቅቱ ስላለው የገዳሙ የመሬት ይዞታ፣ በጎርፍ ተቦርቡሮ ከጥቅም ውጭ የነበረውን ቦረቦር መሬት ከአካባቢው መስተዳድር ተረክበው ልዩ ልዩ የአፈርና ውሃ መጠበቂያ ህዳኝችን ሠርተውና አድነው ያለሙትን ደን፣ የፍራፍሬ ምርታቸውንና መንገድ ስላልገባ ገበያ ስለማጣታቸው በቁም ነገር ገለጻ አደረጉልኝ። እውነትም ለዐይን የሚያሰገመጅ የበሰለ የፓፓዬ፣ የአሾካዶ፣ የማንጎና ሌሎች ፍራፍሬዎች የጉሬዛ ቀለብ ሆነው ግማሹም ሜዳ ላይ ፈርጦ ሲታይ በጣም ያሳዝን ነበር።

በመቀጠልም የመድኃኒትነት ባሕርይ ያላቸውን ዕፅዋት እያሳዩኝ ለምን በሽታ ፈዋሽነት እንደሚያገለግሉ፣ አንዴት ጥቅም ላይ እንደሚውሉ በግልጽነትና በለጋሥነት ያብራሩልኝ ጀመር። የደንና የሥነ ምህዳር ሳይንስ ሙያዬ በመሆኑና በተለይም በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ተጠብቀው በቆዩት ዕፅዋቶች ላይ ሰፋ ያለ ምርምር ሳደርግ የቆየሁ በመሆኑ የአባ ገለጻ ብዙም አዲስ አልሆነብኝም። ምናልባት ግልጽነታቸው ካልሆነ በስተቀር። የሆኖ ሆኖ የእኔ ዋና ዓላማ በዚህ ጉብኝት ወቅት መታመሚን የሚገልጽ ወይም የሚያመለክት ነገር አለ ወይ? የሚለው ነው። ነገር ግን ምንም ነገር ላገኝ አልቻልኩም።

ለሁለት ሰዓታት ያክል የገዳሙን ውጫዊና ውስጣዊ ይዘታ ካስገቡበኝ በኋላ ወደ ማረፊያቸው ወሰደው ቁርስ እንዲቀርብልኝ አስደረጉ። ከፊቱ ቁጭ ብለው ከላይ ከላዩ በትንሹ ቁርስ እያደረጉ እየቀመሱ እንድብላ ይጋብዙኝ ጀመር። እንደ እውነቱ ከሆነ የመብላት ፍላጎት ጨርሶ አልነበረኝም። የቀረበልኝን ምግብ እንደምንም ጨርሼ ገበታው ከተነሳ በኋላ

“አሁን ነው ሰዓቱ!” አልኩኝ በልቤ።

አባ ጸማቸውን እያፍተሉትሉ ሩቅ የሚያዩ መሰለው በደካሙ ነጉዱ። የተወሰኑ ደቂቃዎች አለፉ፤ ልቤ ከጉሮሮዬ መጥታ የተወተፈች መሰለኝ። እንደዚህ ለማወቅና ለመስማት የጓጓሁለት ነገር በሕይወቴ ከዚህ በፊት መኖሩን አላስታውስም። አባ ከሀሳባቸው ተመልሰው ለመናገር መዘጋጀታቸውን ለማሳወቅ ይመስል “እህ እህ” ብለው ጉሮሮአቸውን ጠረጉ።

“ስማ የኔ ልጅ! ጥሪያችንን አክብረህ ስለመጣህ ደስ ብሎናል። ብዙ ሥራ እንዳለብህ አውቃለሁ። በረጅሙ ጉዞ እግዚአብሔር ይርዳህ፤ የቅዱሳን በረከት አይለይህ!” ብለው መረቁኝና

“አሁን የበልግ ዝናብ እየጣለ ስለሆነ ግልገል ዐባይ ወደ ማታ ሊሞላ ይችላል፤ መንገዱም ጭቃ ሊሆንብህ ስለሚችል በጠዋት መሄድ አለብህ” አሉና

“የገዳሙ በረከት ለልጆችህ እንዲደርሳቸው ይህን ትወስዳለህ” ብለው ፓፓዬ፤ ማንሳ፤ አቦካዶ፤ ካዝሞራ ተቆርጦ በቅርጫት ተሞልቶ የተዘጋጀ አሳዩኝ። ከዚያም መደናገሬን ከምንም ሳይቆጥሩ ጸሎት ለማድረግ ተነሡ።

“እኔ እኮ እባ .....” ጠፋብኝ የምለው። እንደምንም ታግዬ፤

“አባታችን ከዚህ የመጣሁት በላኩብኝ መሠረት ሕመሜን ለማወቅና እ..... እ..... እንዳሉትም መድኃኒትም ካለ እንዲሰጡኝ ነው” አልኳቸው።

በጸጥታ ሲያደምጡኝ ከቆዩ በኋላ ልዩ የሆነ ፈገግታ አሳዩኝ። ይህ ፈገግታ ለልጅ ወይም ለጅል የሚያሳዩት ዓይነት ሆኖ ተሰማኝ። “በታ ከዚህ በኋላ መጠየቅ ልጅ ወይም ጅል መሆን ነው። እኔ ደግሞ ሁለቱንም አይደለሁም” አልኩ በልቤ።

እባ የመሰናበቻና የጉዞ ጸሎት ካደረሱልኝ በኋላ፦

“ዕርፍ ይዞ ወደ ኋላ የሚል የለምና በርታ! እባ መዝገበ ሥላሴ የሚባሉ በሥራ ትጋታቸው የሚታወቁ ጸድቅ ነበሩ” ሲሉ ታሪክ ጀመሩ። “ፈጣሪ ተገልጾ እንዲህ አላቸው ከዚህ ዓለም ድካም መሰናበቻህ ደርሷልና በመሠረው ሐምሌ ትሞታለህ ቢላቸው፣ ፈጣሪዬ በማረሻዬ፣ በመኅልኅያዬ፣ በመዝሪያዬ በዋናው የሥራ ጊዜማ መሞት አልፈልገም። የምዘራው ሲያብብና ሲያፈራ በጥቅምት፣ በህዳር ልሙት እንጅ አሉት። ፈጣሪም ጥያቄአቸውን ተቀብሎ በጥቅምት አረፉ። እንተም እንድ ቁም ነገር ሳትሰራ የጀመርኩት ዳር ሳታደርስ ሞት ቢመጣብህ አምቢ በለው !!” እያሉ ትከሻዬን መታ መታ አደረጉትና ወጥተው ሄዱ።

“በታ! የመጣሁበት መልእክት ምሥጢር ሆኖ ልመለስ ነው?” አልኩ።

ለበረከት የተሰጠኝን ፍራፍሬ ከመኪናዬ ላይ ተኚ ሲረዳኝ የቆየውን ዲያቆን አመስግኜና ተሰናብቼ በተስፋ መቁረጥና በመደናገር ስሜት ገዳሙን ለቅቄ ጉዞዬን ጀመርኩ። የገዳሙን ክልል ለቅቄ መውጣት እንደ ጀመርኩ ትናንት በእርሻው ላይ አቋርጬ እንዳልፍ የፈቀደልኝን ገበሬ በእርሻው ዳር ቆሞ በእጅ “የቁም” ምልክት ሲያሳየኝ አየሁት።

መኪናውን አቁሜ

“እንደምን አደርከን? የገዳሙ ቆይታዬን ጨርሼ እየተመለስኩ ነው፤ ያው ላስቸግርህ ነው። አቋርጬ ማለፍ አለብኝ” አልኩት።

“አይ! በሰላው ይበላሽብኛል” ሲል

ቱግ ብዬ “ምንድን ነው የምትለው? ወይ ትናንት አላሳልፍም ብትል ጥሩ ነበር፤ አሁን መኪናውን ከዚህ ጥዬ እንድሄድ ነው የምትፈልገው?” አልኩት።

መቼም በአንድ ጊዜ የጋለ ብረት ድስት ላይ የተጣደ ሽሮ ይመስል ራሴ በራሴ ተንተክተኩ።

“በዚያ በኩል እኮ ማለፊያ አለ” አለና ከገዳሙ ወደ ምዕራብ አቅጣጭ ወሽመጥ የሚመስል ያልታረሰ መሬት አሳየኝ።

“እራ በዚያ በኩል ብታልፍ ምን ችግር አለው?” አለኝ ደግሞ።

እየተመናጨኩ መኪናውን መከራውን በሚያባላ ፍጥነት እኩሬ ወደ ታላላው አቅጣጫ በረርኩ። ውስጤ ግን ዝም በሎ ይንተክተካል።

“እንዴት እንዲህ ይቀልድብኛል? ስንት ሥራ እያለኝ ና ብሎ ሂድ ይባላል እንዴ?” እላለሁ። ያ ወሽመጥ የሆነው የግር መሬት በመጠነኛ ዛፎች የተሞላ ኮረብታ ላይ ደርሶ ቆመ። በቃ ወዴትም እንደማይወሰደኝ ተረዳሁ። መኪናውን አቁሜ አካባቢውን ለመቃኘት ወደ ጫካው ጠጋ ስል ሁለት ሴት መንኮሳይያት እንጨት እየለቀሙ (መሰለኝ) አየኋቸው።

“ደገና አደርክ የኔ ልጅ?” አሉኝ እንደኛዋ በእድሜ ገፋ ያሉት።

“ደገና እግዜር ይመስገን።” አልኩ በእልህና በቁጣ ስሜት፤ ፊቴን ከእርሳቸው ዘወር አድርጌ።

“የደብረ አሮን መንገድ እኮ በዚህ አይደለም” አሉኝ።

“እማሆይ እኔ የደብረ አሮንን መንገድ አይደለም የምፈልገው። ወደ ዳንግላ ከዚያም ወደ ባሕርዳር የሚያደርሰኝን ነው” አልኳቸው።

ንግግሬ ከቁጥጥሬ ውጭ በሆነ ሁኔታ ከትሕትና የራቀ ሆነ።

“አይ የኔ ልጅ! ባሕር ዳርም፣ ደብረ አሮንም መንገዱ ያውም አይደል?” አሉ። ከዚያ ሊላኛው መነኮሲት አንገታቸውን ወደ መሬት ሰበር አድርገው

“እ... ደብረ አሮን መሄድህ አይቀርም ብለው ነው” አሉኝ።

“ምንድን ነው የሚያወሩት!” አልኩ ለራሴ።

“ለማንኛውም የባሕር ዳርም ሆነ የደብረ አሮን መንገዱ በየት በኩል ነው?” አልኳቸው። ወደ መጣሁበት አቅጣጫ አመለከቱኝ። ቁጣዬ እንደገና ገነፈለ።

“በዚያ በኩልማ አንድ ገበሬ ትናንት አሳልፎኝ ሲያበቃ ዛሬ ከለከለኝ” አልኳቸው።

“ ግዴላም ተመልሰህ ሂድና፤ ሩቅ መንገደኛ ነው ብለውሃል ቆለኛዋ እማሆይ በለው” አሉኝ።

በወጉ ሳልሰናበታቸውና ሳላመሰግናቸው እየተቆናጠርኩ ያንን የፈረደበትን መኪና በአፍጢሙ እየደፋው ወደ እርሶ አደሩ እርሻ አቅጣጫ ሄድኩ። ስደርስ ከነበረበት ቦታ ቁም አገኘሁት። አንገቴን አውጥቼ “አሳልፈው ተብለሃል” አልኩት። ትዕቢት ነገር ያለብኝ መሰለኝ።

“ምን? እንዴት? “ አለኝ ነቃ ኮስተር ብሎ።

“አሳልፈው ብለውሃል እዛ አካባቢ ያሉ መነኮሳት” አልኩት።

“አይ ጌታው እርጋታ ይጎድልሃል፤ ይችን ቁራጭ የእርሻ መሬት ለማለፍ የሚያስፈልግህ ትዕግሥት በእጅህ ነው” አለኝ። በጣም ስሜታዊ እንደሆንኩ ተሰማኝና ሐፍረት ያዘኝ። ስለሆነም ከመኪናው መሪ ላይ እራሴን ደፍቼ

“እንደጨዋ ሰው የመጣሁት ገዳም ነው፤ በቃ መጣሁ፤ ተመልሰኩ። ምን አጣሁ?” ብዬ እራሴን አረጋጋሁና መነኮሳቱ የነገሩኝ ነገር ቁም ነገር ያለው መሆኑን ለማስተዋል ቻልኩ። ስለዚህ ቃል በቃል ለገበሬው መንገር እንደሚገባኝ ተረዳሁ።

“ይቅርታ የኔ ወንድም ሩቅ መንገደኛ ነው ፤ አሳልፈው ነው ያሉህ” አልኩት።

“ማናቸው?” አለኝ

ቀጥሎ ያለው ብኝ አለብኝ።

“በረከኛዋ እማሆይ ያሉኝ መሰለኝ” አልኩት።

ትንሽ ፈገግ ብሎ “ በረከኛዋ እማሆይ አይደለም፤ ቆለኛዋ እማሆይ ነው” አለኝ።

“አዎን እንደዛ ነው” አልኩት እንደ ማፈር ብዬ።

“ብዙ ነገር ለማወቅ ትሞክራለህ፤ የማለፊያህን ትንሽ ነገር ግን ማስታወስ ካቃተህ ጉዞህ ሳይከብድህ አይቀርም። ነገርህ ሁሉ ግርድፍ አይሁን፤ በል ና እለፍ” አለኝ።

የገበሬው አነጋገር ከበድ ማለት ብቻ ሳይሆን ግርምም አለኝ። አደብ ገዛውና በትሕትና አመስግኜ የእርሻ መሬቱን አቋርጫ ከመንገድ ስገባ የሆነ ቅንብር የሚመስል ነገር እንዳለ ተሰማኝ።

“ደብረ አሮንን ምን አመጣው?!” ፣ “ሩቅ መንገድንሰ?!” ፣ “ቆለኛዋ እማሆይ! የሚለውሰ?!”

“ሂድ በለው!” የሀሳብ ማዕበል መጣ።

“ለመሆኑ ምንድን ነው እያደረኩ ያለሁት?”

“መድኃኒት ፍለጋ ወይስ በሽታ ፍለጋ?”

“ታምሚያለሁ ወይስ አልታመምኩም?”

“ለምን ከዚህ የአእምሮ ጨዋታ ውስጥ ገባሁ?!”

“ደብረ አሮን፤ ሩቅ መንገድ ፤ ቆለኛዋ እማሆይ!!!!”

“ቼ በለው! የሀሳብ ፈረሴን ከመኪናዬ በበለጠ ፍጥነት እጋልበው ጀመር”። እንደገና ሌላ የሀሳብ ባሕር ውስጥ ዘፍቀውኝ በማዕበሉ እየተገፋሁ እነርሱን እየራቅሁ ነጎድኩ።

ምዕራፍ ስምንት

ከናዳ ማርያም ተመልሼ አንድ ወር ቆየሁ። የሥራዬ ጠባይ ውጥረት የተሞላበትና ብዙ ሰዓት ሥራ ገበታ ላይ ማሳለፍን የሚጠይቅ ቢሆንም ናዳ ማርያም የሄድኩበትን ጉዳይና፣ ያጋጠሙኝን ነገሮች ማብሰልሰል አልቀረም። በታህሳስ ገሊናዬን ይውተውተው ጀመር። የጉዞዬ ዓላማ ምን እንደሆነ ባይገለጽልኝም ደብረ አርን ከረምቱ ከመግባቱ በፊት መሄድ እንዳለብኝ ተሰማኝ።

ደብረ አርንን ከዐሥራ ስድስት ዓመት በፊት ሂጄ አይቸዋለሁ። በወቅቱ የተጓዝኩበት ምክንያት በሀገራችን ካሉ ጥንታውያን አስደናቂ ገዳማት አንዱ በመሆኑ ከቦታው በረከት ለማግኘት ነበር። ደብረ አርን በሰሜን ወሎ ዞን መቄት ወረዳ ውስጥ ከወረታ ወልድያ በሚወስደው መንገድ ደብረ ዘቢጥ ከተባለች ከተማ በስተሰሜን በስምንት ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ከትልቅ ተራራ አናት ላይ የሚገኝ ገዳም ነው። በዐፄ ዐምደ ጽዮን ዘመነ መንግሥት በታላቁ ኢትዮጵያዊ ጳጳስ አቡነ አርን የተመሠረተው ይህ ገዳም ቤተ መቅደሱ ከዓለታማው ተራራ ጫፍ ላይ በዋሻ መልክ ተፈልፍሎ የተሠራ ነው። ዋሻው ቤተ መቅደስና ቅኔ ማኅሌቱን ጨምሮ አምስት ክፍሎች፣ ሁለት በሮችና ሰባት መስኮቶች ያሉት ሲሆን ዓለታማ የሆነውን ጣራ የሚሸከሙ ዐሥራ ዐራት ዓምዶች ተሠርተውለታል።

የቅኔ ማኅሊቱ ጣሪያ በግምት ሁለት ሜትር በአንድ ሜትር የሆነ ቀዳዳ ሲኖረው በዚህ ቀዳዳ የፀሐይ ብርሃን ቢገባም ዝናብ ግን ወደ ውስጥ አያስገባም። ይህም ለአቡነ አሮን መታሰቢያ የተሰጣቸው ቃል ኪዳን ምልክት ሆኖ ይቆጠራል። “ወዳጄ አሮን ሆይ አንተን የሚመስልህ የለም። አንተ የተጋደልክበትን ቤተ መቅደስ አንኳን ዲያብሎስ ዝናብ አይደፍረውም” በማለት ፈጣሪ ቃል ኪዳን ገብተላቸዋል ይላሉ መነኩሳቱ። በዚህ ተራራ በርካታ ቅዱሳን በተጋደሉ አለፈውበታል።

ደብረ አሮን ለመጓዝ ከባሕር ዳር ከተማ ከጠዋቱ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ሲሆን ተነሣሁ። መኪና የማሽከረከረው እኔ እራሴ በመሆኑና ሌላ ተጓዥ አብሮኝ ስላልነበረ ጉዞው ሀሳብ የተሞላበት እንደሚሆን ገምቻለሁ።

“ለምንድን ነው ደብረ አሮን የምሄደው? ምንስ ነው የምፈልገው?”

“ምናልባት ደብረ አሮን ከመሄዴ በፊት ማጣራት ያለብኝ ነገር ይኖር ይሆን?”

ተጨማሪ ሀሳብ በመጣልኝ ቁጥር እንደ ኳስ እየነጠረ መልሶ እኔኑ ከማስጨነቅ በስተቀር የተረፈኝ ነገር የለም። “በቃ ዝም ብሎ ደብረ አሮን መሄድ፣ ምልክት ሊሆኑ የሚችሉ ነገሮችን በጥሞና መከታተልና መመዝገብ፣ መተንተን ነው፤ ሌላ ምርጫ የለም” እላለሁ።

እንዲህ በሀሳብ እየተንገላታሁ የፎገራ ሜዳን አቋርጬ ጉና ተራራን ፊት ለፊት ከርቀት ወደ ቅርበት እያየሁ ፣ ጨጨሆ መድኃኔዓለም ደረሰኩ።

እዚህ ስፍራ ደርሶ ጨጨሆ መድኃኔዓለምን ሳይሳለሙ ማለፍ የማይታሰብ ነው። መኪናዬን እንድ ጥግ አቁሜ ተሳለምኩና ለአፍታ አካባቢውን ቃኘሁት። ይህ ቦታ በአሁኑ አጠራር በደቡብ ጎንደርና በሰሜን ወሎ ድንበር ላይ የሚገኝ የተራራ ሠንሰለት አካል ነው።

በሰተምዕራብ በኩል ያለው የላይ ጋይንት ወረዳና በሰተምስራቅ በኩል ያሉት የመቄትና ላሰታ ወረዳዎች በግምት ሦስት ኪ/ሜ ጥልቀት ባለው ሸለቆ የተለያዩ ሲሆን ጨጨሆ መድኃኔዓለም ላይ ግን ሃምሳ ሜትር በላይ በማይረዝም የተራራ ሠንሰለት ተገናኝተዋል። በ1971 ዓም ቻይናዎች እዚህ ስፍራ ላይ አስደናቂ ድልድይ መሳይ መንገድ ሰርተውበታል። የሰሜን ወሎዎቹ ደጋ መቄትና ላሰታ ከጎንደራዎቹ ጋይንቶች ጋር እንዲገናኙበት ተፈጥሮ ያበጀችው የሕዝቦች የፍቅር መገናኛ ስፍራ ነው። ጨጨሆ መድኃኔዓለም። እናም የአካባቢው ሕዝብ የጎንደር፣ የላሰታና የመቄት ሥነ ልቡናና ባህል ሕብር ውጤት ነው።

ለዚህ ይመስላል እንጋፋዋ ድምፃዊት አስቴር አወቀ

“እናቱ ከላሰታ አባቱ ከጎንደር

ተወለደ ሺጋ ከጨጨሆ መንደር”

ብላ የተቀኘችው። ግጥም ባህልን ከመልክአ ምድር ጋር ማስተሳሰር ሲችል ዋጋው ከፍ ይላል።

ጨጨሆ መድኃኔዓለምን ከተሳለምኩ በኋላ መኪናዬን አሰነሰቼ ጉዞዬን ቀጠልኩ። ከባሕር ዳር ከተነሳሁ ከሦስት ሰዓት ጉዞ በኋላ መቄት ወረዳ ደብረ ዘቢጥ ደረስኩ። መኪናዬን ከነዋሪዎቹ ለአንዱ አደራ ሰጥቼ ኮተቴን በጀርባዬ አዝዬ ቁልቁል በረሃውን መውረድ ጀመርኩ።

እንደ እቅዱ ከሆነ ከሰዓት ከገዳሙ በመድረስ ሁለት ሦስት ቀን ከመነኩሳቱ ጋር ስጪዋውት ሰንብቼ፤ በዚያውም ለሚያንገላታኝ እንቆቅልሽ መፍቻ ፍንጭ አግኝቼ ለመመለስ ነው። ለእንደ ሰዓት ያክል ቁልቁል ከወረድኩ በኋላ እንደገና ቀጥ ያለ ዳግት ለእንደ ሰዓት ከሃያ ደቂቃ ያክል ተጓዝኩ። ጉልበቴ እየተብረከረከ፤ ሰውነቴ በላበት ተዘፍቆ፤ እንዳይደረስ የለም ደብረ አሮን ደረሰኩ።

ሁሉም እንግዳ ብርቅ የሚሆንባቸው ገዳማውያን በፍቅርና በፈገግታ፤ ለድካሚያቸው ሐዘኔታቸውን በመግለጽ ተተበሉኝ። ማንነቴንና ከየት እንደመጣሁ ስነግራቸው ብዙም እንግዳ እንዳልሆነባቸው ተገነዘብኩ። መምጣቴን የሚጠብቁ መሰለኝና ደስ አለኝ። እግሬን አጥብቄ፤ ገዳሙ ያፈራውን እህል ውሃ አቅርበው፤ ከበው እንደ ብርቅ ያነጋግሩኝ ጀመር። የገዳማውያንን ደግነት ሁልጊዜ ሳስብ፤

“በዚህ ዘመን ሰው ይህን ያክል የዋህ ይሆናል!” እላለሁ።

ለእንደ ሰዓት ያክል ካረፍኩ በኋላ በአባ ተወልደ መድኅን መሪነት ገዳሙን እየተዘዋወርኩ ለማየት ወጣሁ። የጉዞዬን ዓለማ የሚገልጥ ነገር ይኖራል ብዬ ነገሮችን ሁሉ በጥንቃቄ በመመልከትና አባ የሚናገሩትንም ከፍተኛ ትኩረት ሰጥቼ በመስማት ከዚህ በፊት ያየሁትን ገዳም እንደ አዲስ ማየት ጀመርኩ።

አባ ተወልደ መድኅን የደብረ አሮን ሌላው የተአምራት መገለጫ ናቸው። ዐይነ ሥውር ሆነው ሳለ ዙሪያውን ጭው ያለ ገደል ባለበት ተራራ ጫፍ ላይ በተገደመ ቦታ ዐይናማ ሲንቀሳቀስ አዞሮት ለመውደቅ በፍርሃት በሚረድበት ቦታ እግራቸውን ያዝ ሳያደርጋቸው በፍጥነት ከቦታ ቦታ እጥፍ እጥፍ እያሉ ሲራመዱ ማየት በራሱ ተአምር ነው። “መንክራዊ አቡነ አሮን እዚህ እንድኖር ነው የፈቀዱልኝ፤ መንገዱ ሁሉ በእርምጃዬ ቁጥር ልኬታ በፍጥነት የማየት ያክል አውቀዋለሁ” ይላሉ።

መቼም እቡነ አሮንን እንስተው እይጠግቧቸውም። በሰፊ የዘመን ልዩነት የኖሩ ሳይሆን በእካል ያሳደጓቸውና የሚያውቋቸው ያክል ነው ስለሳቸው የሚናገሩት። "በአምስትና ስድስት መቶ ዓመት ዘመን ልዩነት ኑረው አንደኛው በዐጸደ ሥጋ ሊላኛው በዐጸደ ነፍስ ሆነው ይህን ያክል የሚያቆራኛቸው ምሥጢር ምን ይሆን?" እያልኩም እደነቃለሁ።

"አባታችን መንከራዊው አሮን በዐጸ ሰይፈ አርእድ ከፍተኛ ግፍና ስደት ደርሶባቸዋል" አሉ አባ በሐዘኔታ።

"እንዴ ለምን? ዐጸ ሰይፈ አርእድ ክርስቲያን የሆኑ የክርስቲያን ንጉሥ አልነበሩም እንዴ?" አልኳቸው በአግራዋት።

"የመንግሥቱ ወራሽ ትሆናለች ትባል የነበረችው የንጉሡ ልጅና የሠራዊቱ አዛዥ ይሆናል ይባል የነበረው የንጉሡ ወንድም በአባታችን በመንከራዊው አሮን ትምህርት ተማርከው ደብረ አሮን መጥተው በመመንከራቸው ነበር፤" አሉና

"አባታችንን ሸዋ ድረስ አስጠርቶ እንዴት ብትደፍረኝ ነው ልጄንና ወንድሜን ያመነኩሰካቸው ቢላቸው አባታችንም አንተም ልብ ገዝተህ፤ ይህን ዓለም ንቀህ፤ ዙፋንህን ትተህ ወደ እኔ ብትመጣ ባመነኩሰኩህ ነበር" አሉት። በዚህ ተቆጥቶ አባታችንን የሚላስ የሚቀመስ በሌለበት በበረሃ ሰባት ዓመት ከተከታዮቻቸው ጋር በግዞት እንዲኖሩ ሰደዳቸው" አሉኝ ትክዝ ብለው።

"ከዚያስ?" አልኩኝ በመገረም።

“መንከራዊው አባታችንም ቅጣቱን በጸጋ ተቀብለው በረሃውን አልምተው ወይን ተከሉ። ወይን ሲደርስ ለንጉሡ ሕሽት ቅመሱ ብለው የወይን ዘለላ ላኩለት። ንጉሡም በድርጊታቸው ልቡ ተነክቶና በሥራው ተጸጽቶ ሕባቱ ሆይ ይቅር በለኝ፤ ስለኃጢአቱም ጸልይልኝ ብሎ በከብር ወደዚህ ወደ ደብረ አሮን መለላቸው አሉ ከሐዘን ስሜታቸው የወጡ እየመሰሉ።

በዚህ በተራራ አናት ላይ የተፈጸመውንና ተሰምቶ የማይሰለቸውን የቅዱሳኑን ገድል አባ እየነገሩኝ ቆይተን ወደ ዐሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ ሲሆን “የሰርክ ጸሎት ሊደርስ ነው፤ አንተ በዚህ በኩል አረፍ ብለህ ቆየኝ” አሉና ከዋሻው ቤተ መቅደስ በስተምሥራቅ አቅጣጫ ወሰዱኝ። ወዲያው በአስገራሚው ፍጥነታቸው ከዐይኔ ተሰወሩ።

የቤተ መቅደሱ ምሥራቃዊ አቅጣጫ የተራራው አንዳኛው ጫፍ ሲሆን ልክ እንደ ማማ ሆኖ ከርቀት የላሰታን ተራሮች ያስቃኛል። ደብረ አሮን ላይ ሆኖ ለሚያያቸው ሰው የላሰታ ተራሮች በከፍታ እኔ እበልጥ እኔ እበልጥ እየተባባሉ ፋክክር የያዙ ይመስላሉ። አረንጓዴ ጸጋቸው ቢገፈፍም እይታን ለመማረክ የሚሆን ውበት አላጡም። ከጥግ ወደ ታች ሲመለከቱ ማለቂያ የሌለው የሚመስል ገደል አፋፍ ላይ እንደቆሙ ይረዳሉ። ሰውነት ያርዳል! የቅርብና የሩቅ መልክአ ምድራዊ ቅኝቴን እስኪታክተኝ ድረስ ካየሁ በኋላ ፊቴን ወደ መቅደሱ አዙሬ ከሆነ ጣውላ ላይ አረፍ አልኩና ጸሎት ቢጠየኝ የአቅሚን አደረስኩ።

“አምላኬ ሆይ! እባክህ ለምን እንደ መጣሁ፤ ምን እንደምፈልግ ፍንጭ ሰጠኝ። ተራ ቅኝጥ ከሆነ ደግሞ እንድረሳው አድርገኝ። ሰላሚንም መልስልኝ” በማለትም አምላክን ተማጸንኩ።

በሀሳብ እየተንገላታሁ ለበርካታ ደቂቃዎች ከቆየሁ በኋላ ድንገት ከሰመመን እንደሚነቃ ሰው እንደመሳካኝ ብዬ፤ እግሮቼንና እጆቼን ዘርግቼ መንጠራራት ጀመርኩ። እንደተቀመጥኩ በእጆቼ የተቀመጥኩበትን እንጨት መዳሰስ ጀመርኩ። ጣውላ ነው። ከጎን ወደ ታች ሳንሸራተተው ማዕዘናዊ ጠርዝ አለው። ሀሳቤን ሰብስቤ የተቀመጥኩበትን ጣውላ አየሁት። ነጠላ ጣውላ ሳይሆን ሳጥን መሰል ነው። ወደ ቀኝና ወደ ግራ ርዝመቱንና ቅርፁን አስተዋልኩት። ሰውነቴ ባለሁበት ደርቆ የቀረ መሰለኝ። ድንገት “የሬሳ ሳጥን!” ብዬ ተሰፈንጥሬ ተነሳሁ። በሰመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ” ብዬ አማተብኩ። የተቀመጥኩበትን ደግሜ ቆሜ አየሁት። በትክክል የአስከሬን ሳጥን ነው። በጣም የሚሰቀጥጥ ስሜት ተሰማኝ። ደግሜ ደግሜ አማትብ ጀመር። ፍርሃት ወረረኝ። ድንገት ከየት መጡ ሳልል፤

“እንዴት ቆየህ?” እያሉ አባ መጡና “በል እንሂድ” አሉኝ።

ከድንጋጤዬ ሰላልተመለስኩ መልስ አልሰጠኝቸውም።

“ምነው የለህም እንዴት የት ሄድክ?” አሉኝ፤

“አረ አለሁ አባ! እ.. ደንግጩ እኮ ነው” አልኩ።

“ምን አስደነገጠህ ልጅ? ድንገት መጣውብህ?” አሉኝ።

“አረ አይደለም። እ... ሳላየው እዚህ አስከሬን ሳጥኑ ሳይ ተቀምጧ ነው እንጅ” አልኳቸው በፍርሃት በሚርድ አንደበት።

“እእእ.. አይዞህ የጻድቁ የአባ አድሪል ዐፅም ነው። በረከቱ ያድርብሃል እንጅ ምን ትሆናለህ?” አሉና “ምእመናን በበረከቱ በቃል ኪዳነ ተስፋ እንዲያገኙ እንዲሳለሙት ነው። ከዚህ ያስቀመጥነው” በማለት እያጽናኑኝ ወደ ገዳሙ ማረፊያ አቅጣጫ መሔድ ጀመሩ።

ከኋላቸው እየተከተልኩ።

“አባ አድሪል ነው ያሉኝ?” አልኳቸው ።

“አዎን ሶርያዊው አባ አድሪል!” ትንሽ ቆየት ብለው

“አባ መፍቀሬ በኮሳም ይባላል” አሉ።

“እንዲህ ያለ ስም ሰምቼም አላውቅም። የምን ቋንቋ ነው አልኳቸው?”

መልስ ሳይሰጡኝ ማረፊያችን ደረሰን። ረዳቸውን ጠርተው ራት እንዲያቀርብ ጠየቁት። እርሳቸውም ጉድ ጉድ ማለት ጀመሩ። ከእኔ ጥያቄ ለመሸሽ የሚሞክሩ መሰለኝ። ራት ቀርቦ “ብላ እንጂ” አያሉ በአባታዊ ፍቅርና ልግስና ይጋብዙኝ ጀመር።

“እየውልህ! “አሉና መናገር ጀመሩ። “በወጣትነቱ በክርስቶስ ፍቅር ተነድፎ ከሶርያ ምድር ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘ። ከዚያም የሲና በረሃን አቋርጦ ምስር ገባ። ዐባይን ተከትሎ ወደ ኢትዮጵያ ተጓዘ”። ይኸን ሲነግሩኝ ቃላት የጠፋባቸው ይመስል እያማጡ ነበር። በመሐል አቋርጠው “ብላ እንጅ! ተውከው አንዴ?” አሉኝ።

“እዎን አባ፤ ጠገብኩ፤ እግዜር ይሰጥልኝ፤ ማገበሩን ያስፋልኝ” አልኩኝ።

ረዳቸውን “በል ና ልጀ ስብሐት በል” አሉት። ወጣቱ ዲያቆን አመስግኖ ሲያበቃ አባ አቡነ ዘበሰማያት ሰጥተው ማእዳ ተነሣ።

“ከዚያስ አባ ይጨርሱልኝ እንጅ?” አልኳቸው።

“ያው እንዳልኩህ በየሀገሩ ሲያስሰና ሲንከራተት ኑሮ በመጨረሻ የኑብያን ምድር አቋርጦ ወደ ቅድስቲቱ አገር ወደ ኢትዮጵያ ዐባይን ተከትሎ መጣ። ዐሥራ ዐራት ዐመታትን በኢትዮጵያ ሲንከራተት ኖሮ በመጨረሻም ያሰበው ተሳክቶለት እግዚአብሔርን አመስግኖ አረፈ። በኑዛዜው መሠረት ዐፅሙ ወደዚህ ወደ አባታችን ወደ አቡነ አሮን ገደም መጣ”።

እንዴት ወደ አቡነ አሮን ገዳም እንደመጣ ጠየኳቸው። ጥያቄው ለእኔ መሠረታዊ አልነበረም።

“ከጸድቁ አባታችን ከአቡነ አሮን ጋር ቀደም ሲል ይተዋወቁ ነበር። እና እርሳቸው እንዲጸልዩለት በረከታቸው እንዲደርሰው ነበር” አሉኝ።

ይህን ብለውኝ ወደ ማረፊያ መደባቸው ሂደው ቁጭ አሉ።

“ምንድን ነበር የሚፈለገው?” አልኳቸው ።

“ቅዱሱንና ተአምራዊውን ቅርስ ነዋ! ልጀ” አሉኝ።

“የምን ቅርስ? የትኛውን ቅዱስ ቅርስ?” አሉኩኝ በጉጉት። መልስ የለም።

“ለመሆኑ ያገኘው የት ነው?” መልስ የለም።

አባ አውቀው ይሁን ሰዓታቸው ደርሶ ጸሎት በለሆላስ ማድረስ ጀመሩ።

“የመጠየቅ እድሌ አበቃ ማለት ነው?!” አልኩኝ ለራሴ። “ምን እንዲያው ጅራቱን እንጅ ራሱን የማያስጨብጡ ምሥጢራዊ ሰዎች። ልጉሞች!” አልኩኝ በምሬት። ሌሊቱን ስገባበጥ አደርኩ።

“ቅዱስ ቅርስ? ስንት ቅዱስ ቅርስ አለ?”

“ጽላተ ሙሴን ይሆን እንዴ?! አይ አይመስልም!” አልኩ።

እንዳይነጋ የለም እንቅልፍ ባይኔ ሳይዞር ነጋ። ከሌሊቱ ዐሥራ አንድ ሰዓት አባ ለኪዳን ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲሄዱ እንደ ጅራት ተከትዬ ሄድኩ። ኪዳኑ አልቆ ወደ ውጭ ስንወጣ አባ ተጨማሪ ጥያቄ ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆናቸውን ተረዳሁ። ስለጉዞዬ ነበር የሚያውሩኝ።

“አየህ ልጄ! እንደዚህ በየጊዜው እየመጡ በረከት መቀበል ጥሩ ነው። እራስክን ከቅዱሳን አባቶች ጋር ማቀራረብ መልካም ነው። ያምም ስለሆነ አናስረፍድህም፤ ፀሐይ ሳይበረታ በቀዝቃዛው መንገድህን ብትጀምር ጥሩ ነው” አሉኝ።

“እሽ አልኩኝ” በቅሬታ።

ከዚያም እጃቸውን ተከሻዬ ላይ ጭነው ዝቅ ባለ ድምፅ “የእኔ ልጅ ከመሄድህ በፊት የአባ አድራሻን ዐፅም በጉዞህ ሁሉ እንዲረዳህ ተማፀነው” አሉኝና እየመሩ ወሰዱኝ።

“አትፍራ እጅህን ሳጥኑ ላይ አድርገህ ዙሪያውን እየዳሰሰክ ጸሎት አድርስ” አሉኝ።

እስከሬንና የእስከሬን ሳጥን አልወድም። የሞተ ሰው በእጋጣሚ ካየሁ ብዙ ቀን እንቅልፍ አጣለሁ። ሞት ለምን ያን ያክል ገድገዳ እንደሚፈጥር ሁሉ ይደንቀኛል። የምንወደው፣ የምናቅፈው ሰው ከሞተ ከእምስት ደቂቃ በኋላ ያስፈራናል።

ያለኝን ጥንካሬ ሰብሰቤ ከቅዱሱ ዐፅም ማስቀመጫ ሳጥን ፊት ተንበርክኩ። አባ መቅደሱን ተጠግተው ቆመዋል። የማደርገውን ማየት ባይችሉም በጥንቃቄ እንደሚከታተሉኝ ተረድቻለሁ።

ፍርሃቴን እንዲቀንሰልኝ ዓይኖቼን ጨፍኜ አባ እንዳዘዙኝ ግራ የገባው ጸሎት እያደረሰኩ በእጆቼ ሳጥኑን ዙሪያውን መዳሰስ ጀምርኩ።

ሦስቱን መዓዝን አዳርጼ አራተኛውን መዓዝን ስዳብስ በጎን በኩል የተለጠፈ ነገር ያለ መሰለኝ። ቀና ብዬ ተጠግቼ ሳየው በትንሽ የብረት ሰሌዳ ላይ የተቀረፀ ጽሑፍ አለ። አቧራውን በለበሰኩት ነጠላ ሜፍ ጠረግ ጠረግ አድርጌ ሳየው በግእዝ ፊደላት ቁልጭ ብሎ የተጻፈ አጭር መልእክት አለ።

የግእዝ እውቀቴ እነሥተኛ በመሆኑ ፊደላቱን እንዳለ በጥንቃቄ ገልብጬ ሳጥኑን ተሳልሜ ተነሣሁ። የአባ ዓላማ የእስከሬን ሳጥኑን እንድሳለመው ሳይሆን ይህን ጽሑፍ እንዳይ መሆኑ ታሰበኝ። እንዳች ጥንካሬ በውስጤ ሲያድር ተሰማኝ።

“ጨረሰክ?” አሉኝ

“አዎን! አባታችን” አልኳቸው።

አባ እንደተለመደው እየመሩ ከገዳሙ መግቢያ በር ላይ አድረሰውኝ ሲያበቁ፡

“የማይታየውን ለማየት ጥክር። ሰው ሁሉ የሚያየውን ማየት እያስገርምም። እኔ ሰው ሁሉ የሚያየውን ማየት አልችልም፤ ሰው የማያየውን ግን አያለሁ” አሉኝና

“የቅዱሳን አምላክ ይርዳህ፤ መድረሻህን ያሳምርልህ !” ብለው መርቀው ጸሎት አደርገው አስናቡቱኝ።

የሆነ ኃይል ውስጤን እያበርታው ቁልቁለቱን ወርጄ ዳገቱን ወጥቼ ወደ ገዳሙ ስሄድ ከነበረው ድካም ባነሰ ስሜት ደብረ ዘቢጥ ደረሰኩ። መኪና ያቆምኩበትን ሰዎች አመስግኜ መኪናዬን አስነስቼ ወደ ባሕር ዳር ከነፍኩ።

ምዕራፍ ዘጠኝ

ከደብረ አርን እንደተመለሰኩ በሥራ ተወጥሬ ሰነበትኩ። እንደ እውነቱ ከሆነ ፋታ አልነበረኝም። ያም ሆኖ ጋደም ለማለት ወደ አልጋዬ በሄድኩ ቁጥር ከአስክሬኑ ሳጥን ላይ ያገኘኋቸውን ቃላት ምሥጢር ማንሰላሰሌ አልቀረም። ጥሩ የግእዝ እውቀት ያለው ሰው ሳፈላለግ በቅርብ የማውቃቸው መምህር ቀጸላ ትዝ አሉኝ። መምህር ቀጸላ የቅኔ መምህር ሲሆኑ በባሕር ዳር ከተማ ካሉት አድባራት በአንዱ በርካታ ተማሪዎችን ያስተምራሉ። ቀና ሰው ናቸው። አንድ ቀን ቅዳሜ በጠዋት ከሚያስተምሩበት ደብር ሄጀ ከአገልግሎት በኋላ ከቤተክርስቲያን ሲወጡ ጠብቄ አገኘኋቸው።

የእግዜር ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ “ለአንድ ጉዳይ ፈልጌዎት ነበር” አልኳቸው፡

“ምነው በደህና?” አሉኝ።

“ኧረ ደኅና ነኝ፤ የምጠይቀዎት ነገር ኑሮኝ ነው” አልኳቸው።

“አንተ ደግሞ እኔን የምትጠይቀው ነገር ምን ተገኘ?” አሉኝ በቀልድ መልክ።

ከቤተክርስቲያኑ ግቢ በአንድ ጥግ ወደተሰራው መኖሪያ ቤታቸው ወሰዱኝ። ቤት ገብተን ቁጭ እንዳልን፡

“ጊዜ እንዳልፈጅብዎት ጥያቄዬን ልንገርዎት” አልኩ፡

“ለእኔ ጊዜ አታስብ ብቻ ማወቅ የፈለከውን ንገረኝ” አሉኝ።

“የሆነ ቦታ ተጽፈው ያገኘኋቸው ቃላት ናቸው። የግእዝ ቃላት ስለሆኑ ትርጉማቸውን ነው ማወቅ የፈለኩ” አልኩና በቁራጭ ወረቀት የጻፍኩትን ሰጠኋቸው።

ፈታቸው ኮስተር ፈታ አያለ ሲያስተውሉ ቆዩና፡

“እህ! ምንድን ነው?!” አሉና ቀና ብለው ጣራ ጣራውን ያዩ ጀመር። ይጠፋቸዋል ብዬ ስለማልጠብቅ ዝም ብዬ በትዕግሥት መጠበቅ ያዝኩኝ።

“እየውልህ ሲሳይ!” አሉና “ከነዚህ ቃላት ውስጥ የመጀመሪያው ሁለቱ ቃላት የግእዝ ቃላት አይደሉም” አሉኝ።

“በለው!” ፣ “ወይ ጣጣ!” አልኩኝ ለራሴ። ከአቡነ አሮን ገዳም ከአባ አድሪል ዐፅም ሳጥን ሳይ በጥንቃቄ ገልብጬ ያመጣኋቸው ቃላት የሚከተሉት ነበሩ፡

“ለከሳዋ በኮሳ”

“ ውስተ ከርሠ እመ እንል ሐቃላዊት ይሄሉ”

“እርግጠኛ ነዎት?” አልኳቸው

“እርግጠኛ ነኝ። የቅኔ መምህርም አይደለሁ?!” አሉኝ በቀልድ መልክ በራስ መተማመናቸውን ለመግለጽ።

“እሽ፤ የሆነሰ ሆነና የግእዝ ቃላት የሆኑት ትርጉምሰ?” አልኳቸው።

“እነዚያ እንኳን ” አሉና

“በቆላማዋ የልጅ እናት ሆድ ውስጥ ይገኛል ወይም ይኖራል
ማለት ነው” አሉኝ።

ጭልጥ ብዬ ሃሳብ ውስጥ ገባሁ። አባ ተወልደ መድኅን ስለ አባ
አድራጊ የነገሩኝን ማስታወስ ጀመርኩ።

“ዘመኑን በሙሉ በክርስቶስ ፍቅር ተነድፎ በፍለጋ ኖረ።”

“ምንድን ነበር የሚፈልገው ስላቸው ቅዱሱን ቅርስ ነዋ! ልጄ!
ያሉኝ” ትዝ አለኝ።

ስለሆነም ከላይ ግእዝ ያልሆኑት ቃላት ሲፈልግው የነበረውን ቅርስ
የሚያመለክቱ ሊሆኑ እንደሚችሉ ገመትኩ። “በቆላማዋ የልጅ
እናት ሆድ ውስጥ ይገኛል/ይኖራል” የሚለው ደግሞ ያገኘበትን
ቦታ ያመለክታል ማለት ነው ብዬ አስብኩ።

ስለዚህ የመጀመሪያው ሥራ የሚሆነው የመጀመሪያዎቹን ሁለት
ቃላት የምን ቋንቋ ቃላት እንደሆኑ መለየትና ከዚያም ፍቻቸውን
ማወቅ ነው። የምፈልገውን ነገር ካወቅሁ የሚገኘበት ቦታ በኋላ
የሚመጣ ነው። ቢያንስ የምፈልገውን ነገር ማወቅ የፍለጋዬን ሃምሳ
በመቶ አቃለልኩ ማለት ነው ብዬ ራሴን አዘጋጀሁ።

“የት ነው ተጽፎ ያገኘኸው?” አሉኝ መምህር ቀጸላ።

እንደ መባኘን ብዬ “እ... የሆነ ቦታ ነው” አልኩኝ።

መምህር ቀጸላን ለሰጡኝ ማብራሪያ አመስግኜ እየተጣደፍኩ ወደ ቢሮዬ ሄድኩ። ከሥራ ቀናት ውጭ ቢሮ አካባቢ ሰው ስለማይኖር ፀጥታው እንደልብ ለማሰብ ይመቻል። ቢሮ ደርሼ ወንበሬ ላይ በቁሜ ዘፍ አልኩ።

“የምን ቋንቋ ቃላት ሊሆኑ ይችላሉ?” አልኩ። ሊሆን የሚችለው ከጥንት ቋንቋዎች አንዱ ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን መጻሕፍት በአብዛኛው የተተረጎሙት ከአራት ጥንታዊ የመካከለኛው ምሥራቅ ቋንቋዎች ነው። ከዕብራይስጥ፣ ከአርማይክ ወይም ከአሁኑ ሱርስት፣ ከጽርዕና ከዕረብኛ ነው። እነዚህ ቃላት ከአራቱ የአንዱ ሊሆኑ እንደሚችሉ ገመትኩ። ወዲያው አንድ ሀሳብ ታወሰኝ። አባ አድራል ከሶሪያ የመጡ መሆናቸው።

ኮምፒውተሪን በችኮላ ከፈትኩና ከኢንተርኔት Syria + Chirstian + Language የሚል ጎግል ላይ ጻፍኩ። ካገኘሁት መረጃ የአባ አድራል ቋንቋ አረማይክ ወይም ሱርስት ሊሆን እንደሚችል ገመትኩ። ከዚህ በኋላ ከላይ የተጠቀሱትን ቋንቋዎች ላይ ጥናት ያደረገ ሰው ማግኘት እንዳለብኝ ወሰንኩ።

በዚህ መሠረት ነበር በዶ/ር ሻሮን አማካኝነት ወደ አሜሪካ በመምጣት ፕሮፌሰር ዴቪድ ራምስፊልድን ለማግኘትና የቃላቱን ትርጉም ለማወቅ የቻልኩት” አልኩኝና ለረጅም ሰዓት ሳልጠጣው በመቀመጡ የቀዘቀዘውን ቡና ለአስተናጋጁ መልሼ ወይን እንድትሰጠኝ ከይቅርታ ጋር ጠየኩ።

ሚ/ር አንድራውም ጣልቃ ገብተው፡

“ለኔ የሚገርም ታሪክ እየነገረኝ ምሳውንም በደንብ አልበላም። ቡናውንም ስላስረሳሁት ይቅርታውን የምጠይቅ እኔ ነኝ” አለ።

“ምንም ችግር የለም። ካስፈለገ ወይኑን ከምግብ ና ከትኩስ ቡናም ጭምር ላመጣ እችላለሁ” አለች።

“አመሰግናለሁ። ባይሆን ወይን ከትኩስ ቡና ጋር አምጭልኝ” አልኩኝ።

አስተናጋጂ እንደሄደች ወዲያው ሚ/ር አንድሪው በጉጉት

“መጨረሻ የቃላቱ ትርጉም ምን ሆነ?” አሉ።

በፕሮፌሰር ዴቪድ ኮምፒውተር አማካኝነት ያገኘነው የቃላት ትረጉም፡

“ለካሳዋ በኮሳ”

“ቅዱስ ጽዋ ወይም ቅዱሱ ጽዋ” ማለት ነው የሚል ነበር።

በኮምፒውተሩ ስክሪን ላይ የታየው ማመሳከሪያ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስም ማቴ 26+27ም ደግሞ እንዲህ ይላል፡

“ጽዋውን አንገሥቶ ይህ ስለብዙዎች የሚፈስሰው የሐዲስ ኪዳን ደሜ ነው። ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ።”

«ስለሆነም አባ አድሪል እድሜ ልኩን ሲፈለገው የነበረው በኋላም ተሳክቶለት ያገኘው የተባለው ኢየሱስ ክርስቶስ በጸሎት ሐሙስ ለሐዋርያት የሐዲስ ኪዳን ደሜ ብሎ ወይኑን ሞልቶ ያሳያቸውን ጽዋ ነው” ብዬ በረጅሙ ተነፈስኩ።

“Jesus Christ” (የክርስቶስ ያለህ)! አሉ ሚስተር አንድሪው በአድናቆት በቀኝ እጃቸው አፋቸውን ይዘው።

“ይህ ነገር እውነት ይሆናል ብለህ ታምናለህ?” አሉኝ ቀጠለና

“አባ አድራል ከሶርያ ምድር ተነሥቶ ሲፈለገው የነበረው በኋላም ተሳክቶለት ያገኘው ኢየሱስ ክርስቶስ በቅዱስ እጆቹ ከፍ አድርጎ ይዞት የነበረው ጽዋ ለመሆኑ ቅንጣት ያክል ጥርጣሬ የለኝም። ገደማውያኑ መነኮስትም ለመጠቆም የፈለጉት የዚህን ምሥጢር ጫፍ ነው። እኔ ብቻ ሳልሆን እንጋፋው ፕሮፌሰር ዴቪድም በነበረን አጭር ቆይታ የምፈልገው ነገር ምን እንደሆነ ወዲያው ተረድተውት ነበር። “Take Care!” ካሉኝ በኋላ ከጀርመኑ ባለቅኔ ምልፍራም ፓርዚቫል ጀምረው ጠፍቶ ቀርቷል ስለሚባው ስለ ቅዱሱ ጽዋ ሰፊ ማብራሪያ ሰጥተውኛል” አልኩኝና ድጋሚ የመጣልኝን ቡና መጠጣት ጀመርኩ።

ሚ/ር አንድራው በዝምታ ተውጠው ቆዩና፡

“ያችን ሀገር ካወቅሁበት ጊዜ ጀምሮ ብዙ ምሥጢሮችን ደብቃ የያዘች ራሷም ለዓለም ምሥጢር የሆኑት ሀገር እንደሆነች ይሰማኝ ነበር። እንደልቤ መውጣትና መውረድ የምችልበት እድሜዬ ላይ ብዙን ኖሮ አብሬ በፍለጋው ብሳተፍ ደስ ይለኝ ነበር” አሉና እጀን በእጃቸው በደንብ ጠበቅ አድርገው ይዘው

“በምንም ምክንያት ፍለጋህን እንዳታቋርጥ ቃል ግባልኝ” አሉ።

በአግራሞት ፈገግ አልኩና “የተቻለኝን አደርጋለሁ” አልኳቸው።

ወዲያው የአውሮፕላኑ ካፒቱን የሱዳንን የአየር ክልል ጨርሰን የኢትዮጵያ አየር ክልል ውስጥ በመግባታችን በአንድ ሰዓት ውስጥ አዲስ አበባ ቦሌ ዓለምአቀፍ አውሮፕላን ማረፊያ እንደምንደርስ አበሰሩን። ካፒቱን መንገዳችንም ሰላም መሆኑን የአዲስ አበባ የአየር ጠባይም ጥሩ መሆኑን ነግረው ሲሰናበቱን እኔም እርሳቸውን ተከትሎ የተጠራቀመ ድካሜን ተሸክሜ ወንበሬን አስተካከየ ገደም ስል ወዲያው ሸለብ አደረገኝ።

ምዕራፍ ፬

ከአሜሪካ መልስ የምፈልገው ነገር ግልጽ ሆነልኝ። እጅግ የከበረ ነገር ለመፈለግና ለታላቅ በረከት እንደተጠራው አመንኩ። ምን እንደምፈለግ ሳላውቅ በጉጉት ስቃትት የነበረው አሁን ደግሞ ታላቅ ናፍቆትና የከበረ ቅርስ ፍለጋ ስሜት ውስጥ ገባሁ። ፍለጋዬ ከተራ ጉጉት ልቆ ታላቅ የሕይወት ጥሪዬ እንደሆነ አድርጌ ተቀበልኩት። ይሁንና ለዚህ ፍለጋ የተገባሁ አለመሆኔን ሳስብ ኃፍረት የሚሰማኝ ቢሆንም ከእኔ ሕይወት ይልቅ የቅዱሱ ጽዋ የተሰፋ ብርሃን በለጠና እንዳች የሚያበረታ ኃይል ተሰማኝ። እናም ፍለጋዬን የምድር ዳርቻም ቢሆን ሳላቋርጥ በአባ አድራጊ ስም ቃል ገባሁ።

ሆኖም “የት ብዬ ነው የምፈልገው?!” የሚለው ጥያቄ ገና አልተመለሰም ነበር። የምፈልገው ነገር መርፌ ቢሆን ከተደበቀበት የጭድ ክምር መሐል ለመፈለግ መጀመሪያ የጭዱ ክምር የት እንዳለ ማወቅ አለብኝ። የምፈልገውን ነገር ካወቅሁ የሚቀረው ቀላል ነው። ቢያንስ የእንቅስቃሴን ግማሽ መፍታት ይቻላል ብዬ ተስፋ አድርጌ ነበር። ነገር ግን ከየት እንደምጀምር እንኳን ፍንጭ የለኝም። ፍለጋውን በስህተት አቅልየ እንደተመለከትኩት በኋላ ገባኝ። በእጄ ያለው ነገር ቢኖር

“ውስተ ከርሠ እመ እጓል ሐቃላዊት ይሄሉ”

“በቆላኛዋ የልጅ እናት ሆድ ውስጥ ይኖራል”

የሚለውና መልእክቱ ገና በውል ያልተገለጸው ጽሑፋዊ ፍንጭ ብቻ ነበር።

ታዲያ “ቆለኛዋ የልጅ እናት ማንናት?” ብዬ ራሴን ከጠየቅሁ በኋላ የሆነ ነገር ትዝ አለኝ። ናዳ ማርያም በሄዱኩበት ወቅት ገበሬው መንገድ እንዲያሳልፈኝ ኮድ መሳይ መልእክት የነገሩኝ መነኩሲት።

“---- ብለውሃል ቆለኛዋ እማሆይ” ያሉኝ ትዝ አለኝ። “እንዴ! ታዲያ እርሳቸው ሆድ ውስጥ እንዴት?” አልኩኝና ንግግሩ በምሳሌ የተነገረ እንጅ በቀጥታ የሚተረጎም አለመሆኑ እንደገና ታወቀኝ።

“ሂጂ ታዲያ ለምን አልጠይቃቸውም?” አልኩኝ። ሆኖም በሁለት ምክንያቶች ወደ ናዳ ማርያም መመለስን ልቡናዬ አልቀበለውም። አንደኛ ነገር ቆለኛዋ እማሆይ አድራሻቸው ከገዳሙ ይሁን ወይም ከሌላ ቦታ የመጡ መናኝ ማረጋገጫ የለኝም። መልካቸውን እንኳን በአግባቡ አላየሁትም። “ቆለኛዋ እማሆይ” ተብሎ ደግሞ በምሥጢራዊው ገዳም ውስጥ መጠየቅና መፈለግ ሞኝነት መሆኑ ታወሰኝ። ሁለተኛ አባ መርሐ ጽድቅ “እርፍ ይህ ወደ ኋላ የሚል የለም” ያሉኝ ደግሞ ትዝ አለኝ። አሁን ላይ ሆኜ ሳስበው ገዳማውያኑ የነገሩኝ ነገር አንድም መሬት ጠብ የማይልና በትክክል እንደተነገረኝ መፈጸም ብቻ ወደ ግቤ እንደሚደርስኝ አመንኩ።

በዚህ ሁኔታ የቆለኛዋን የልጅ እናት ፍንጭ እስካገኝ ድረስ ሌት ተቀን እያሰላሰልኩ ሥራዬን እየሠራሁ መቆዬት እንዳለብኝ አመንኩ። ይሁን እንጅ አእምሮዬ ሰላም እየራቀው፣ ውስጤ እየተረበሸ እንደሆነ ይገባኛል። እንቅልፌም ጨርሶ ጠፋ፣ ዝም ብሎ ከመገላበጥ በቀር ሰላም ራቀኝ። ባለቤቴም ሁኔታዬን እያየች፦

“ምን የሆነከው ነገር አለ?” ትለኛለች በተደጋጋሚ።

“ ምንም!” እላታለሁ የግዴን ፈገግታ እያላየሁ።

ቢሮ ውስጥ ወንበር ላይ ቁጭ እንዳልኩ በሀሳብና በትካዜ ጭልጥ ብዬ እንዳለሁ። አንዳንዴ ጸሐፊዬ ወረቀት አምጥታ ጠረጴዛ ላይ አስቀምጣልኝ ስትሄድ የማሳስተውልበት ጊዜም ነበረ።

“ሰሞኑን ደገና አይደለህም፣ በሀሳብ ጭልጥ ብለህ ትሔዳለህ፤

ምንድን ነው የሆነው?" ትለኛለች።

"ምንም!" እሳታለሁ።

"ለምን ዕረፍት አትወስድም?" ትለኛለች።

"አይ! አያስፈልገኝም ደገና ነኝ" እሳታለሁ።

እንደ እውነቱ ከሆነ የሥራ ፍላጎቴና ትዕግሥቴ ሁሉ ተሟጦ ነበር። ከሰው ጋር ቁጭ ብዬ፤ ከሰብሰባ መካከል ሆኜ ፣ ለይስሙላ የሰማሁ ለመምሰል አንገቴን እንቀንቃለሁ እንጅ በሀሳብ አልኖርም ነበር።

አንድ በጣም የምወደው የቅርብ ጓደኛዬ ደግሞ አንድ ቀን ንፋስ እንቀበል ብለን ዐባይ ዳር ተቀምጦን እያለ ራሴን እያሻሽ "እዚህ ውስጥ ለብቻህ የምታጉላላው ሀሳብ ያለ ይመስለኛል፤ ለምን ተንፍሰኸው ወይም ጽፈኸው አትገላገልም" አለኝ። ሁሌም ከልብ በመነጨ ወዳጅነት ስለሚመክረኝ ሀሳቡን ተቀብዬ ዩኒቨርሲቲ ውስጥ የታሪክና የአንቅጂ ሥራ መምህር ወደ ሆነው ሌላኛው ወዳጄ ወደ ዶ/ር ከበበው ሄጄ የሚረዳኝ ነገር ካለ ብዬ ጉዳዩን በዝርዝር አስረዳሁት።

በጥሞና ካዳመጠኝ በኋላ፡

"ስማ ሲሳይ! እዚህ ሀገር ብዙ ምሥጢራዊ የሆኑ ቅርሶች እንዳሉ ይነገራል። አንዳቸውም ግን በግልጽ የሚታዩና የሚጨበጡ አይደሉም። ሳይንሳዊ በሆነ መልኩና ምክንያታዊ ሆኖ ለመረዳትም ሆነ ለማስረዳት በሩ ክፍት አይደለም። ግዝት ነው ወይም ምሥጢር ነው ተብለህ ትከለክላለህ። ምክንያቱም የሌለ ቅርስና ታሪክ ስለሆነ ነው። ስለዚህ ይህ ቅዱስ ጽዋም ወደ ኢትዮጵያ ሊመጣበት የሚችል የታሪክ አጋጣሚ ይኖራል ብዬ አላምንም። ከኖረም ሊኖር የሚችለው በጀስቂቶች ወይም በመስቀል ጦረኞች እጅ አውሮፓ ውስጥ የሆነ ምሥጢራዊ ቦታ ነው። ስለሆነም የሌለ ቅርስ ለመፈለግ እጅግ ቁልፍና ዝግ የሆኑ መንኲሳትን ልብ አስከፍታለሁ ብለህ ጊዜህን አታጥፋ" አለኝ።

የወዳጅ ምክር በአእምሮዬ ውስጥ ቦታ አግኝቶ ለመቀበልና ጉዳዩን ለመርሳት ብሞክርም ልቡናዬ ግን አልፈቀደም። እናም “ቆለኛዋ የልጅ እናት ማን ናት?!” እላለሁ። ጠዋት ማታ። ሦስት የምጥ ወራት እየተንቀራፈፉ በግድ አለፉ።

አንድ ቀን ዐሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ ከቢሮዬ ወጥቼ ወደ ቤቴ በጊዜ ገባሁ። ጭንቀቴም ስለረበሸኝ ሶፋ ላይ ጋደም ብዬ ቴሌቪዥንን መከታተል ጀመርኩ። ሰዓቴ የአማራ ክልል ቴሌቪዥን ፕሮግራም የሚተላለፈበት ነበር። የአማርኛ ባህላዊ ዘፈኖች ሲያቀርቡ ከቆዩ በኋላ የዜና እወጃ ሰዓት መድረሱን አስቀድመው ዜናውን ማንበብ ቀጠለ። የዜና እወጃው ባይጠናቀቅም አዲስ ነገር ሰላላገኘሁበት ትኩረት መስጠት ተሳነኝ። ትንሽ ቆይቶ ግን አንድ ዜና ድንገት ደንገጥ አደረገኝ።

“በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ማማ ምድር ወረዳ ማዳበሪያና ምርጥ ዘር በመጠቀማቸው ምርታቸው እንደጨመረ አርሶ አደሮች ገለፁ” የሚለው ዜና። ደንገጥ ያደረገኝ “መንዝ ላሎ ማማ ምድር” የሚለው ሐረግ ነበር። እናም ያ እየሰለገገሁት ከነበረው የዜና እወጃ ወጥቼ በሀሳቤ ወደ መንዝ ላሎ ማማ ምድር ከመቅጽበት ነሳድኩ።

የመጀመሪያ ዲግሪ ትምህርቴን ጨርሼ ከዩኒቨርሲቲ እንደወጣሁ ሥራ የጀመርኩት መንዝ ላሎ-ማማ ምድር ወረዳ ነበር። ሦስት ዓመት የተፍጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ባለሙያና ሐላፊ ሆኜ ሰርቻለሁ። እኔ ሥራ ስጀምር ሁለት ራሳቸውን የቻሉ ወረዳዎች ነበሩ። ላሎ ምድርና ማማ ምድር። መጀመሪያ ላሎ ምድር ሁለት ዓመት ሠራሁ። ከዚያም ሁለቱ ወረዳዎች ወደ አንድ ወረዳ ሲዋሐዱ ተጨማሪ አንድ ዓመት ሠርቻለሁ። የሕይወትን ምንነትና ውጣ ውረድ የተማርኩበት ስለሆነ ልዩ ትዝታ አለኝ። እናም ሁልጊዜ መንዝ ሲነሳ ሰውነቴ ስንጥቅ ይላል።

ያሳለፍኳቸውን ዓመታት ጓደኞቼን፣ ወዳጆቼን፣ ኑሮዬንና ጠቅላላ ሀገሩን እያስታወስኩ በሐዘንና በደስታ ትዝታ እናጥ ጀመር።

ምዕራፍ ዐሥራ አንድ

መንዝ ተብሎ የሚታወቀው ሀገር በወቅቱ በአራት ወረዳዎች የተከፈለ ነበር። ጌራ ምድር ዋና ከተማው መሃልሜዳ፣ ማማ ምድር ዋና ከተማው ሞላሌ፣ ላሎ ምድር ዋና ከተማው ወገሬ እና ቀያ ገብርኤል ዋና ከተማው ዘመሮ ነበሩ። መደበኛ አውቶብስ ከአዲስ አበባ ወይም ከደብረ ብርሃን ተነሥቶ በሞላሌ አድርጎ መሐልሜዳ የሚሄድ ቢኖርም መንገዱ አስቸጋሪ ስለሆነ አውቶብሶች ብዙ ጊዜ መስመራቸውን ይሰርዛሉ። ይህ ችግር ያስመረረው የመንዝ ሕዝብ ገንዘብ አዋጥቶ አንድ መለስተኛ አውቶብስ ገዝቶ ነበር። የአውቶብስ ስም "የመንዝ ወርቅ" ትባል ነበር። ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ መንዝ ከደብረ ብርሃን ተሳፍራ የሄድኩት በየመንዝ ወርቅ አውቶብስ ነበር። በወቅቱ አዲስ ስለነበረች ደስ ትል ነበር። ከደብረ ብርሃን ተሳፍረን ሞላሌ እስክንደርስ ድረስ ሀገሩ በሙሉ በጉም ተሸፍኖ ስለነበር ሆኖ እየተሸበረ ነበር የሄድኩት። ሾፌሩ አንድ ባህላዊ ዘፈን ከፍቶ እርሷን ብቻ እየደጋገመ ያሰማን ነበር። ከዘፈኑ ዋና ግጥሞች ውስጥ፡

“ብወድህ ነው እንጅ የማንክሰው

እኔ እራሴን ችዬ ቁሜ እምሄድ ሰው” ይል ነበር።

አንዳንድ ተሰፋሪዎች በዘፈኑ በመሰላቸት “ለምን አይቀይርልንም?” ሲሉ አንዱ ቀልደኛ መንዜ

“እባካችሁ ተውት የሚያስነክስ ፍእር ይዞት ይሆናል” ሲል እኔን ጨምሮ በሳቅ አጀብነው።

ከሞላሊ ከተማ ከአውቶብስ ወርጆ ከሁለት ቀን አዳር በኋላ ወደ ተመደብኩበት ላሎ ምድር ወረዳ ዋና ከተማ “ወገሬ” ስሄድ መደበኛ የሕዝብ ትራንስፖርት ስላልነበረ ሻንጣዬን በአሀያ አስጭኝ በእግሬ እንደሄድኩ አስታውሳለሁ። ረትመት የተባለውን በገደል ውስጥ የሚያልፍ አስፈሪ ወንዝ ስሻገር ከዓለም ሁሉ ወደ ተገለለ ስፍራ ለግዞት የምሄድ መስሎኝ ልቤ በተስፋ መቁረጥ ተሰብሮ ነበር። ለነገሩ የቀድሞ ነገሥታት ተቀናቃኞቻቸውን በግዞት የሚያስቀምጡት በዚህ ወረዳ በሚገኝ አፍቀራ በተባለ ኮረብታማ ቀበሌ ነበር ሲሉ ሰምቻለሁ። ወገሬ እንደ ደረሰኩ ጭራሽ ተስፋ የሚያስቆርጥ ነገር ገጠመኝ። ማረፊያ ሆቴል የለም፤ ምግብ ቤት የለም፤ በቃ! እዛ በታ አዲስ መጤ ሁኔታ ገንዘብ ምንም አይፈይድልህም። በበጎነት የሚቸርህ መስተንግዶ እንጅ በገንዘብ የሚገዛ አገልግሎት ገና አልተለመደም ነበርና።

ቀደም ብሎ ተመድቦ የነበረ የግብርና ባለሙያ ተቀበለኝ። 80 ሳ.ሜ. ስፋት ባላት ታጣፊ አልጋ ላይ ለሁለት ተቃቅፊን ሳይሆን ተጣብቀን ተኛን። በበነጋታው ንሳ ከተባለ ሳር ለችግኝ ጣቢያ ሠራተኞች ክፍያ በተላከ ሰንዴ ጆንያ የራሴን ፍራሽ አሰፋሁ። የመጀመሪያዋ የግል ንብረቷ ማለት ነች። ከሳምንታት በኋላ ተጨማሪ ባለሙያዎች መጡና ጨዋታና ደስታ እየተፈጠረ መጣ።

መብራት የለ፤ ትራንስፖርት የለ፤ ሆቴል የለ፤ መዝናኛ ብሎ ነገር የለ፤ ብቻ ደስተኞች እንደነበርን ትዝ ይለኛል። እየተለማመድን ሰንሐድ ደግሞ ድንበሬና መሳፍንት ደስታችንን እየጨመሩት ሔዱ። የግብርና ባለሙያዎች ናቸው። ማታ ራት ለመብላት የምንሰበሰበው ወደ ሁለት ሰዓት አካባቢ ነበር። ቤቱ ይጨልማል። ያው ያለው ከራዝ በቂ ብርሃን አይሰጥም። ታዲያ ሁልጊዜ ማታ ማታ ያገኘነውን እራት በልተን ስናበቃ ድንበሬና መሳፍንት ያለምንም ዘፈን ወይም መብቃ ተነሥተው እስክስታ መውረድ፤ ዳንኪራ መምታት ይጀምራሉ፤ በጨለማው ውስጥ።

“እላከሽ እናከሽ ... እላከሽ እናከሽ !”

“እንዴ! እናነተ ምን ሁኖችኋል? አረባካችሁ አርፋችሁ ቁጭ በሉ!” ሲባል

“እንዴ! እኛ ታዲያ ስንጠግብ ምን እናደርግ?” ይላሉ። በቃ ሁልጊዜ ጥጋብ ነው በነሱ ቤት። እኛም በላቅ ፍርስ እንላለን።

ሌላው የደስታ ምንጫችን ደግሞ ይታያል ነበር። ይታያል የትምህርት ጽሕፈት ቤት ባለሙያ ነበር። እንደ እርሱ ሥጋ የሚወድ ሰው አይቺ አላውቅም። ካለም ወይ የእንበሳ አልያም የውሻ ዝርያ ያለበት መሆን አለበት። ከረቡዕና ከእርብ ውጭ ሁልጊዜ ከሥራ በፊት ጠዋትና ከሥራ ሰዓት በኋላ የሚታረድ ፍሪዳ ወይም አዙሪት የያዘው በግ መፈለግ ነበረበት። ቢያንስ በሳምንት ሦስት ቀን አዙሪት የያዘው በግ አያጣም ነበር።

መንዝ የበግ አገር ነው። ጦስኝ የሚባል ሳር መሰል ተክል ስለሚበሉ ሥጋቸው በጣም ይጣፍጣል። ታዲያ አዙሪት የሚባል የጭንቅላት በሽታ ያጠቃቸዋል። አዙሪት የያዘው በግ ቀጥ ብሎ መሄድ አይችልም፤ አንድ ቦታ ላይ እምቧለሌ (ክብ በሚመስል ሁኔታ) እየዞረ መዋል ነው። በዚህ በሽታ የተያዘ በግ ብዙ ጊዜ እይድንም። ከተወሰነ ጊዜ በኋላ በረሀብ ይሞታል። ስለዚህ ገበሬዎቹ ከመሞቱ በፊት ተሸቀዳድመው በርካሽ ይሸጧቸዋል። ይታያል ይሄ ተደራድሮ ዋጋ ጨርሶ በየቢሮው መጥቶ ይነግረናል። ብዙ ጊዜ ከ15 እስከ 20 ብር ይገዛቸዋል። በዚህ መሠረት እኛም አንድ ብር ከሃምሳ እስከ ሁለት ብር ከሀምሳ እያንዳንዳችን መክፈል ይጠበቅብናል። ከሥራ መልስ በጉ ይታረዳል፤ በእርዳታ ዘይት ቆርቆሮ ተከትክቶ ሁለመናው ይቀቀላል። ሲበስል በትሪ ተገልብጦ ይበላል፤ አለቀ!።

የይታያል አስደሳችነት የሚጨምረው ግን ሥጋውን ከመብላታችን በፊት ስለ ሥጋው በሚያደርገው ተወዳጅ ስብከት ነበር። እንደ ይታያል ስብከት ከሆነ ከጤነኛው ሁሉ ይልቅ አዙሪት የያዘው በግ ሥጋው በጣም ጣፋጭ ነው። ሥጋም ደግሞ በጠቅላላው ለሰው ልጅ እጅግ አስፈላጊ እንደሆነ አዘውትሮ ይሰብካል። ከዚህ በኋላ ሥጋው ሲበላ ልዩ የሆነ አስቂኝ ጨዋታ ከየት እንደሚመጣ አይታወቅም። ብቻ እንባችን ጠብ እስኪል እንስቃለን። ተበልቶ እንዳለቀ እንደተለመደው ሁሉ የድንበሬና የመሳፍንት አስከሰታ ይቀጥላል። በዚህ ጊዜ ሌሎችም ይጨምራሉ።

“እረ እባካችሁ ሰው እንረብሻለን?” ሲባል “እንዴ! ታዲያ እኛ ስንጠግብ ምን እናድርግ?” በማለት የተለመደ መልሳቸውን በእንድታል ይሰማሉ።

የእንደኛው ቀን ገጠመኞችን ግን ለየት ያለ ነበር። ይታያል በእካባቢው የፍሪዳ ሥጋ (ቅርጫ) መኖሩን ሰምቶ ኖሮ ሁለት መደብ ይገዛና እንደተለመደው ከሥራ መልስ የሚደርስብንን አዋጥተን ሰብሰብ ብለን ሥጋውን በጥሬው ስንበላ መሳፍንት ከመስክ ሥራው ተመልሶ ከተፍ አለ። ሲያይ ከብን እንደ እንበላ ይኸን ጥሬ ሥጋ አሳሩን እናሳየዋለን።

እንዴት ጥሬ ሥጋ ትበላላችሁ። አንትራክስ (ቁርባ) በስፋት ያለበት ሀገር ነው። እያንዳንድህ ብትታመም መድኃኒት የምታገኝ መስሎሃል” ብሎ መብላት እንድናቆም ሮኤኸብን።

ይታያል ግን ለእንዲህ ያለ ሀሳብ በቀላሉ የሚንበረከክ አልነበረምና ፈጠን ብሎ “መምሬ ሠርህ ሥጋውን ሳመጣ ቁርባ የያዘው ከብት ሙሉ ለሙሉ ሳያዳክመው ከታረደ ሥጋው እንዲያውም ለቁርባ መከላከያ ይሆናል ሲሉ ሰምቻቸዋለሁ” አለና የሥጋ ጥብቅናውን ገለጸ።

መሳፍንት ከደብረ ዘይት እንስሳት ህክምና ኮሌጅ በዲፕሎማ የተመረቀ ረዳት የእንስሳት ሐኪም ስለነበረ ነው የተቆጣገን። ማንም የሰማው ስለሌለ አኩርፎ ሂዶ በእሻጋሪ ቁጭ አለ። እኛም እየተሳሳትን መብላታችንን ቀጠልን። ትንሽ ቆይቶ እንዲህ አለ፦

“እያንዳንድሽ ተለቃቅመሽ በአንትራክስ ፈነዳድተሽ መሞትሽ እንደማይቀር እወቂ። ታዲያ ሁልሽም ተለቃቅመሽ ሙተሽ እኔ ብቻዬን ቀርቼ ምን እሠራለሁ” አለና ቢላዋውን ይዞ ቀረብ አለ ሊበላ። ሁላችንም በሳት ፍርስ አለን።

ብዙ ጊዜ ግብዣውን የሚያስተናባረው ደግሞ እስከዚያው የሚባለው ንደኞችን ነበር። እስከዚያውን አሁን እዚህ አይተኸው ከሆነ ከመቼው ከዚያ እንደደረሰ አይታወቅም። የአንድ ኮንትራክተር ሳይት ፎርማን ሆኖ የወረዳውን መስተዳድር ጽ/ቤት ግንባታ

ለመቆጣጠር የመጣ የሚወደድ ከውካዋ ነበር። ታዲያ በተወዳጅነት ለመበላለጥ ሲሉ ከመሳፍንት ጋር የሚያደርጉት ብሽሽቅ ደግሞ ለእኛ ሌላኛው የሳቅ ምንጭ ነበር።

አንድ ቀን ግን እንዲህ አለን፡

“ወደ አዲስ አበባ ሄጄ ትምህርት መቀጠል አለብኝ። ሲሆን ዲግሪ ካለዚያ ዲፕሎም መያዝ አለብኝ” አለን። እኛም ጥሩ ነው ተምረህ እራስክን ችለህ ኮንትራክተር ብትሆን ደስ ይለናል አልነው። የመሔዱ ነገር ቁርጥ ሲሆን እንደተለመደው አዙሪት የያዘው በግ ታርዶ፤ ተጨፍሮ በመጨረሻም ተላቅሰን ተለያየን። እስከዚያው ሆዬ ግን በሳምንቱ ተመልሶ ወገሬ ከች አለ።

በቃ ሳቅ ሆነ። ለተበሻሻቂውና ተወዳዳሪው መሳፍንት ግን የእስከዚያው መመለስ ለብሽሽቅ ስለተመቸው ሁልጊዜ ይህችኑ እያነግ ያበሳጨው ገባ።

መሳፍንት ብሽሽቁን አጉልቶ ሊያሰማ ሲፈልግ በልዩ ዜማው “ውይ” ይልና “እኛም አንተን ሰው ብለን በግ አርደን አልቅሰን መሸኘታችን። ተእንግዲህ አንተን ጥቁር ድመት አርድን ካልሸኘንህ በስተቀር ቆርጠህ ትሄዳለህ ማለት ዘበት ነው!” እያለ ያበግነው ነበር።

“ዱሮስ አዙሪት የያዘው በግ ታርዶ ሲሸኝ ዙሮ መምጣቱ ምን ያስገርማል?” ይልና አቶ ይታፈሩ እንኳ ሳይቀር በዚህ ላይ ይጨመርበታል።

ለነገሩ ሁልጊዜም የጨዋታው አጋጋይ አቶ ይታፈሩ ነበር። እድሜው በወቅቱ ከሃምሳ በላይ ነበር። እንደነገረን ከሆነ በአብዮቱ ወቅት በኢህአፓ አባልነት ተጠርጥሮ ብዙ ተሰቃይቷል። ሕይወት ብዙ ያስተማረችው ሰው ስለሆነ ማግኘትንና ማጣትን፤ መከበርንና መዋረድን በደንብ ያውቀዋል። እናም ከእኛ ከታናናሾቹ ጋር ሲጫወት ለእኛም ልዩ ደስታ ይሰጠን ነበር። አቤት! ከእርሱ ጋር ማውራት እድርሳ ደስ ይለኝ የነበረው! በተለይ የጥንቱን አንሥቶ ሲያወራ እይጠገብም ነበር።

“የሀገሪቱን የኢኮኖሚ መሠረትና ደረጃ፣ የሕዝቡንም ሃይማኖት፣ ባህልና፣ ሥነ ልቦና ሳናገናዝብ፣ ተግባራዊነቱን ገና ሳናየው፣ ከውጭ እንደ ወረደ በቀዳነው ርዕዮተ ዓለም ተጠምቀን፣ ለአፍታ እንኳን መደማመጥና መቻቻል ተስኖን የአንድ እናት ልጆች ገራፊና ተገራፊ፣ አጥፊና ጠፊ ሆነን ይህችን ሀገር አንድ ትውልድ ማሳጣታችን ሁሉ ይቆጠራል። በጣት የሚቆጠሩና ከወፍራሙ ብዙም ከፍ ያላሉ ፋብሪካዎች በነበሩበት ሀገር፣ ሠራተኛ፣ ወዝ አደርና ላብ አደር የሚሉ ታላቆችን የያዙ ቡድኖችን መሥርተን ወይም በእነርሱ አመካኝተን መጋደላችንን ሳስብ እስካሁን ድረስ በጣም አዝናለሁ” ይለን ነበር። የሚገርመው በጊዜው ከመደነቅ አልፎ አንድም ተን የሚነግረንን አለመጻፈ ነው። ለነገሩ ስንበላና ስንጠጣ የተነገረ ነገር ከዚህ ውጭ ምን ሊገጥመው ይችላል እልና ሌላ ጊዜ ማስታወሻ መያዝ እንደነበረብኝ ኅሊናዬ ሲወቅሰኝ እንደገና እቆጫለሁ። እንዲያው እኛ ኢትዮጵያውያን ነገሮችን የመመዝገብና የመጻፍ ልምድ ለምን እንደሌለንም ይገርመኛል። ከአፍ ወደ ጀር፣ ከዚያም ወደ አፍ ነው፤ በታሪክ ይኸው ነው የኛ ነገር።

ሌላው የመዝናኛችንና የደስታችን ምንጭ ደግሞ ሰርግና ድግስ ነበር። መንዝ አንድ ሰው ሰርግ ወይም ክርስትና ወይም የመሳሰሉት ጉዳይ ኖሮት ድግስ ሲደግስ ዘመዶቹን ወዳጆቹን መጥራት አይጠበቅበትም። ይልቁንም ዘመድ ወይም ወዳጅ ነኝ የሚል ሰው ድግሱን ሰምቶ አውቆ ራሱን የግብዣው ታዳሚ ማድረግ ይጠበቅበታል። በዚህም ወዳጅነቱን ያረጋግጣል። ነገር ግን ለመሰተንግዶው እንዲያግዝ ዘመድና ወዳጅ እህል ውሃ ይዞ ሊሄድ ይችላል ወይም ከመስተንግዶ በኋላ ሁሉም ሰው እንደ አቅሙና እንደቀረቤታው መጠን ገንዘብ ይደጉማል። ብዙ ጊዜ ሁለት ብርና ሦስት ብር ግፋ ቢል አምስት ብር ነው የሚሰጠው። እኛም የማንበረሰቡ አካል ሆነናልና የምናውቃቸው ሰዎች ሲደግሱ እንታደም ነበር። ለደጋሾቹ የምንሰጠውን የገንዘብ መጠን የሚወስነው ደግሞ የወረዳው መስተዳድር ጽሕፈት ቤት ባልደረባ የነበረው መብራቱ የሚባለው ኮሚክ ዓደኞችን ነበር።

የድግሱን ጠላ ቀምሶ ካጣጣመ በኋላ በጣም ጥሩ ጠላ ከሆነ አራት ጣቱን ያሳየናል። የምንከፍለው ብር አራት ብር ነው ማለት ነው። ስለዚህ እንደጠላው ጣዕም ሦስትም ሁለትም እጣት ሊያሳየን ይችላል። የአንድ ቀኑ ድግስ ግን ጠላው በጣም ቀጠናና መብራቱ በጣም ተናዶ አንድ እጣቱን አሳየን። በድርጊቱ የተናደደው ሌላኛው ዓደኞችን ታዲያ፡

“አንተ እምብርትህ እስኪገለበጥ የሰንዴ እንጀራ በልተህ አንድ ብር እንክፈል ስትል አታፍርም” አለው።

መብራቱም መልሶ፡

“በጠላ ላይ ያለኝ ፖሊሲ በምንም ምክንያት ለድርድር አይቀርብም” አለ።

ያው ዓደኞችን መልሶ “ይህን ቃል ጉባኤ ስትይዝ የሸመደድከውን ንግግር ወዲያ ጣል” አለው። በሳቅ ፍርስ እንላለን።

አንዳንዴ ግን ከጨዋታ መለስ ብለን ቁም ነገርም እንመካከር ነበር። ነገር ግን ቁምነገሩ ሀሳብ ቢጤ ስለሚያስከትልብን ወደ ጨዋታው ማድላታችን የተለመደ ነበር። በተለይ የአንድ ዓደኞችን ጥያቄ ሁላችንንም አስደንግጦን ነበር። ከመካከላችን አንዱ በወቅቱ ከመንዝ ውጪ የምትኖር እጮኛ ነበረችው። ታዲያ የማግባት ሀሳብ ስለነበረው በየጊዜው አዙሪት ይዞት ለምናርደው በግ የሚጠየቀው መዋጮ አሳስቦት ነው መሰል አንድ ቀን ለጥሎሽ፣ ለድግስ በአጠቃላይ ሰርግ ለማዘጋጀት ስንት ብር ያስፈልጋል? የሚል ጥያቄ ድንገት አቀረበ። ከመካከላችን ልምድ አለን፤ እናውቃለን ወይም ሰምተናል የሚሉት ሰርጉ ክፍለ ሀገር ከሆነ ቢያንስ ዐሥር ሺሕ ብር ይፈጃል አሉ። ሁላችንም በእውነት ደነገጥን፤ የማግባት ክብደቱም ደስታችን አቋርጦ ከፈታችን ተጋረጠብንና ተሰፋ አስቆረጠን። “ይህን ያክል የትየለሌ ብር ከየት ይመጣል?” ተባባልን። ሁሌም የሚያስከፋ ሀሳብ ሲመጣ በቀልድ መልክ ቀለል የሚያደርግልን አቶ ይታፈሩ

“ምን አስጨነቃችሁ ማግባት ስትፈለጉ ወደ ቀያ ገብርኤል ማቅናት ነው” አለና ፈገግ አሰኘን።

መንዝ ቀያ ገብርኤል ወረዳ ከዘመሮ ከተማ ወጣ ብሎ በዐመት እንደ ጊዜ ጳጉሜ ሦስት የቅዱስ ሩፋኤል ዕለት ብቻ የሚውል ገበያ አለ። ይህ ገበያ ለየት ያለ አስደናቂ ትዕይንት ይታይበታል። ልዩ ልዩ ሸቀጦችና የግብርና ውጤቶች የየራሳቸው ተራ ይዘው ሽያጭና ግዢ ከሚከናወኑበት ውጪ እንደ ለላ አስገራሚ ተራ አለ። ወይዛዝርት አምረውና ተውበው እንደየችሎታቸው የሙያቸውን ልክና ደረጃ ያሳያል የሚሉትን እንዝርት፣ የጥጥ መንደፊያ ደጋን፣ መሶበ ወርቅ፣ ሰፊድ፣ ሙዳይ፣ ወይም ጥልፍ የመሳሰሉትን ይዘው መደዳውን ይቀመጣሉ። እነዚህ ወይዛዝርት ትዳር ፈላጊዎች ናቸው ማለት ነው። ትዳር ፈላጊ የሆነ ወንድ ደግሞ ዞር ዞር ብሎ ከቃኘና ካስተዋለ በኋላ ቀልቡ ያረፈባትን ጠጋ ብሎ ያነጋግራል። እርሷም ቀልቧ ከፈቀደው ሽማግሌ የለ፣ ጥሎሽ የለ፣ ሰርግና ምላሽ ግርግር የለ ውሃ አጣጫቸውን በቀላሉ አገኙ ማለት ነው። በዚህ ገበያ ተገናኝተው ወልደው ከብደው የተሳካ ትዳር የመሠረቱትም ብዙዎች ናቸው። በዚያ ወግ አጥባቂ ተብሎ በሚገመትና በሚፈረጅ ኅብረተሰብ መካከል እንዲዚህ አይነት የሞራል ነጻነት መኖሩ ደግሞ በጣም ያስደምማል።

ሌላው አዲስና የደስታችን አካል የነበረው ደግሞ የማኅበረሰቡ የቁልምጫና የፍቅር አጠራር ነበር። መንዞች መውደዳቸውንና ማቅረባቸውን ከሚገልጹበት መንገድ አንዱ እድሜና የሥራ ማዕረግ ሳይለዩ ያታን ቀይረው መጥራታቸው ነው። ወንዱን እንቺ ሴቷን ደግሞ እንተ ብለው ማለት ነው። ለምሳሌ እንዲህ ሊሉ ይችላሉ፡-

“መምህራ ሰርጤ (ሰርፀ) በኃ አደርሽ፣ ይፍቱኝ ይባርኩኝ” ወይም ደግሞ

“አስናኸች ቤቴን እያየህ ውሃ ልኸዳ ሂጃለው” ወይም አባውራው የሚወዳትን የልጆቹን እናት እንዲህ ሊላት ይችላል፡

“የአጥላው እናት እስኪ እሚጠጣ ነገር ፈልግ” እርሷም መልሳ

“መጀመሪያ ትንሽ እህል ብትሾምሽ አይሻልም” ስትለው ከሰግህ አገሩ መንዝ ንግግሩም የፍቅር መሆኑን ተረዳ። አገሩን እየለመድኩ፣ ከሕዝቡም ጋር እየተዋወኩ በሄድኩ ጊዜ “አንቺ” የሚለኝ ሰው እየበዛ መጣ። መጀመሪያ አካባቢ እየናቁኝ መስሎኝ ይከፋኝ ነበር። እየገባኝ ሲመጣ ግን አንቺነቴን ወደደኩት። በጣም ብዙ ሰው በተለይ የገጠሩ አንቺ እያለ ይጠራኝ ነበር። “ጋሽ ሲሳይ፣ እባክሽ ችግኝ ጣቢያ ዱይኝና ልሥራ” ይለኛል አንዱ። እኔም “በሚቀጥለው ወር እደልሃለሁ” እለዋለሁ።

መቼም የማልረሳው ደግሞ አቶ አሽኔ ወልደሃና ነው። ላሎ ምድር ጣያት፣ የሚባል ቀበሌ የሚኖር አርሶ አደር ነው። እርሱ ለሚኖርበት ጎጥ የልማት አስተባባሪ ነበር። አንድ ቀን ሁለት ሆነን እርከን ለማሠራት ሄድን። ሥራው አብቅቶ ሕዝብ ከተበተነ በኋላ ወደ ቤት ካልሄድን ብሎ ግድ አለን። ተያይዘን ከቤት ስንደርስ ባለቤቱ በጣም ደነገጠች። ድንጋጤዋ እስከ አሁን ድረስ ከአእምሮቿ አልጠፋም። እርሱም ለምን እንደ ደነገጠች ስለገባው “አይዞህ ዝም ብለህ የማታውን አረኤ(ቄ) አእ(ቅ)ርብ መጣሁ” ብሏት እየተጣደፈ ወጣ። በወቅቱ ለሁለት ዓመታት የበልግ ዝናብ ጠፍቶ ስለነበረ በአካባቢው ከፍተኛ የምግብ እጥረት ተከስቶ የብዙ አርሶ አደሮች ቅስም ተሰብሮ ነበር። እና እዛ ቤት ለካ ምንም የሚበላ ዳቦም፣ እንጀራም፣ ጥሬም አልነበረም። ለዚህ ነው ሴትዮዋ የደነገጠች። ወዲያው አቶ አሽኔ የሽንብራ እሸት ከማሳው ነቅሎ ታቅፎ ገባና።

“አይዞህ አትሳሽእ(ቀቅ)፤ ይህ ሽን ያልፋል። ግን እኒህን ወንድሞቻችን በጠራራ ጠሐይ ዝም ብለን ከምንሰዳቸው ቢያንስ አረፍ ብለው እሸት ሾምሰው ቢሄዱ ምን አለበት ብዬ ነው” አላት ለባለቤቱ በመንዝኛ። የርሱን የፍቅር ግብግና ሰብአዊነት ሳየው የምዕራቡ ዓለም የራስ ወዳድነት ባህል እንደዛር የሰፈረብኝን እኔነቴን አስቤ እራሴን ጠላሁት። እና በወቅቱ እንዲህ አልኩ “የሰማይ አምላክ ሆይ! እባክህ ይህ ቅዱስ ሕዝብ የሚወደውን መስጠትን እንደልቡ ያከናውን ዘንድ የሰማይ መስኮትን ክፈትለትና ዝናብ ምሕረትን አውርድለት”። ሌላማ ምን አቅም አለኝ? ምንስ ላደርግ እችላለሁ።

የመንገዝንማ ትዝታ ምኑ ተነግሮ ያልቃል? እሁን የኔታ ዕውቀትን እንዴት ልረሳ እችላለሁ። የኔታ ላሎ ምድር ላይ ዘብር ቀበሌ በረትመት ወንዝ አረሀ አፋፍ ላይ የሚገኘው የታላቁ የዘብር ቅዱስ ገብርኤል ቤተክርስቲያን አለቃና የአቋቋም መምህር ናቸው። የኔታ ዕውቀት አጭርና ደቃቃ ሰውነት ያላቸው በወቅቱ የሰማንያ ዐመት አዛውንት ነበሩ። ሊቅነታቸውንና አካላቸውን ለሚያወዳድር ሰው “የኔታ እኮ ጭንቅላትና ድምጽ እንጂ አካል የላቸውም” ያስብላል። ቅኔ ማኅሊት ላይ ያን ሁሉ ተማሪ ግራና ቀኝ አሰልፈው በዝማሚ ሲመሰጡ ግን አካላቸው ይገዝፋል። የተማሩትን ቀለም ብዛት፣ በዘመናቸው ያሰተዋሉትንና የደረሱበትን የሕይወት ልምዳቸውን በነበረኝ ቅርበት ሳውቅ “በእኔህ አዛውንት ሊቅና መናኝ አእምሮ ውስጥ ያለው እውቀትና ልምድ ቢጻፍ አንድ ቤተ መጻሕፍት ይወጣው ነበር” ማለቱም ትዝ ይለኛል። ከሰው የሰማውት ይሁን ያነበብኩት አላስታውስም እንጂ በአፍሪካ ውስጥ አንድ እድሜ ጠገብ አዛውንት ሲሞት አንድ ቤተ መጻሕፍት እንደተቃጠለ ይቆጠራል የሚል ነገርም አለ። የኔታ በወቅቱ ወደ ሦስት መቶ የሚደርሱ ተመሪዎች ነበሯቸው። ተማሪዎቹ ከፊደል ቆጠራ እስከ ማጠናቀቂያ የደረሱ አድራሾችን ያካትታል። በርካታዎቹ ተማሪዎች ቅኔና፣ ዜማ፣ አንዳንዶቹም የመጻሕፍት ትርጓሜ ሳይቀር ተምረው አጠናቅቀው አቋቋም ለመማር የሚመጡ ነበሩ። ያ ሁሉ ተማሪ ከበታቸው ያሉትን በዘርፉ እያስተማረ ከበላዩ ካለው እየተማረ ከጎኑም ሌላ የትምህርት መስክ እየቀሰመ በስተመጨረሻ ወደ ሊቁ ወደ የኔታ ዕውቀት ይደርሳል። በዘመናዊው የትምህርት ሥርዓት አንጻር ለማስቀመጥ የየኔታ ትምህርት ቤት አንደኛ ደረጃም፣ ሁለተኛ ደረጃም፣ የነሸርሲቲንም አጣምሮ የያዘ ነው። ለምሳሌ እርሳቸው የሚያስመርቱበት መስክ የሥነ መዝቃ (ዜማ) ቢሆን ይህን ለመማር ሌላ ቦታ ሂሳብ፣ ቋንቋ፣ የኅብረተሰብ ሳይንስ ተምረውና አጠናቅቀው ይመጣሉ። ስለዚህ የተማሩትን በነጻ እያስተማሩ እነርሱም በነጻ ይማራሉ ማለት ነው። በነ የኔታ የትምህርት ሥርዓት መሠረት ተማሪነትንና አስተማሪነትን በአንድ ላይ ትማራለህ። በዘመናዊው የትምህርት ሥርዓት ግን መምህራን ትምህራታቸውን ሊጨርሱ ትንሽ ሲቀራቸው ብቻ

ለልምምድ (Teaching Practice) ይወጣሉ። ይህ ፕሮግራም ዘግይቶ የሚመጣና እውቀት በመሆኑ ደግሞ የመምህርነትን ሥነ ልቦናና ፍቅርን ሙሉ በሙሉ የሚያጎናጽፍ እይመስለኝም። ምናልባት የሥነ ትምህርትና የሥነ ልቦና ባለሙያዎች ወደፊት ያጠኑት ይሆናል። ለማናኛውም የኔታ የቅርብ እጽናኜና አማካሪዬ ነበሩ። የኔታ ሥራ አዝዘው እንዳልተሠራ ካወቁ ለምን ብለው አይጠይቁም ነበር። አንድ ቀን ገርሞኝ ለምን እንደማይጠይቁ ስጠይቃቸው፡ "የሰጠሁትን ሥራ ሳይሠራው ከቀረ በቂ ምክንያት እንዳዘጋጀ አውቃለሁ። ታዲያ የእርሱን ድርሰት ለምን እሰማለሁ? ወደፊት ሥራውን እንዴት ማሠራት እንዳለብኝ አስባለሁ አንጂ ለምንሰ ጠይቁ የእርሱን ዲሰኩር በመስማት ጊዜዬን አባክናለሁ" ብለውኝ ነበር። እሰከ ዛሬ ድረስ ይህ ፍልስፍናቸው እኔም ላይ ተጽእኖ አሳድሮብኝ በግል ሕይወቴም ሆነ በሙያዬ ባለኝ ሃላፊነት ላልተሰራ ሥራ ለምን ብዬ አጥብቄ አልጠይቅም። "ወደፊት ለማሠራት አስባለሁ እንጂ" ብለዋልና የኔታ ዕውቀት እያልኩ። ልቤ ሁሉም መንገደኛ ሆኖ እቃውን እንደቀረቀበ የሚኖር ስለነበር የኔታ "ዕውቀት" ከመሰለ መምህር አንድ የትምህርት ዘርፍ እንኳን በነበረኝ ሰፊ ጊዜ ሳልማር መቅረቴን ሳስብ በሕይወት መንገድ ካጋጠሙኝ ወርቃማ እድሎች ውስጥ በእጅጉ ያባከንኩት መስሎ ይሰማኛል።

ቤት የተከራየሁባቸው ሰዎች አቶ አለምነውና ባለቤቱ ወ/ሮ አዲስ ዓለም ይባላሉ። መንግሥት ሠራተኛው እየበዛ ሲሄድ አንድ ምግብ ቤት ነገር ከፍተው ነበር። ከግቢው በአንድ አቅጣጫ ለሱቅና ለአርቢርኅ ተብለው ከተሠሩት አንዱን ክፍል በወር ሠላሳ ብር ተከራይቼ ነበር የምኖረው።

ኪራይ የምክፍል ተከራይ ብዎንም ከቅርርባችን የተነሳ አጠቃላይ የግቢው አዛዥ ሆኝ ነበር። ወ/ሮ አዲስ ዓለም እጅግ ታታሪ ሴት ናት። አቶ አለምነው ደግሞ ጎበዝ ነጋዴ ቢሆንም ገንዘብ አባካኝ ነው። በተለይ መጠጥ ይወዳል። አንድ ቀን አምሽቱ መጣና ወደ አምስት ሰዓት አካባቢ የግቢውን በር እንኳኳ። ሁሉም ተኝተው ስለነበረ ተነሥቼ እርሱ መሆኑን ካረጋገጥኩ በኋላ ከፈትኩለት። የበሩን አንድ ጥግ ይዞ ቁሞ ቀረ።

"እንዴ! ግባ እንድ! ምን ሆነክ?" አልኩት።

"ሂጅልኝና ልእልእ..ልግባ" አለ! አፋን ያዝ አድርጎታል።

"ግባና በሩን ዘግቼ ነው የምሄደው!" አልኩት ቆጣ ብዬ።

"ከዚህ ካልሄድሽ አልገንገግም" አለኝ።

ፈገግ ብዬ የሂድኩ መሰልኩና ጨለማው ውስጥ ቆምኩ። በሩን ሳይዘጋው እየተውተረተረ ወደ መኖሪያ ቤቱ ሄደ። በሳቅ ሞትኩ፣ በእርሱ ቤት መሰከሩን እንዳላውቅና እንዳልቆጣው መጠንቀቂያ ነበር። ሁልጊዜ ስለምመክረውና ስለምገሥፀው እንደታላቅ ወንድም ያከብረኝ ነበር። ሳስበው በገንዛ ቤቱ ላይ እኔ ተከራይ ሆኜ ማዘዜ፣ ያን ያክል መተሳሰባችንና እሱም እኔን መፍራቱ ይገርመኛል።

በቃ መንዝ ውስጥ የትም መወለድ ቋንቋ ነው። አብረህ ከኖርክ ቤተሰብ ትሆናለህ። ለነገሩ በሕዝብ አውቶብስ ውስጥ ስትጓዝ አብሮ የተቀመጠው ሰው ጨዋታ ይጀምርልሃል። ለምንና የት እንደሚሄድ ሳይደብቅ ያጫውትሃል። እንተም ትነግረዋለህ። ቆሎ፣ ሸንኮራ ተካፍለህ ትበላለህ። ስምህንና አድራሻህን አፈላልጌ የሌላ ጊዜ ደገነነትክንና ያኔ የሂድክበት ጉዳይ "እንዴት ሆነልህ?" ብሎ አስቦ ይጠይቅሃል። ሰው ነህና ከሰው መሐል መሆንህን ይነግርሃል።

በአንድ ወቅት ፈረንሳይ ሀገር ቦርዱ የምትባል ከተማ ለሥራ በሂድኩበት ወቅት በትውልድ ሊባኖላዊ የሆነ አንድ ጥሩ ወዳጄ እንዲህ አለኝ፡

"It is not the humans who are bad here in west, it is the society!"

"በሰለጠነው በምዕራቡ ዓለም መጥፎው ግለሰቡ ሳይሆን ማኅበረሰቡ ነው ።"

"ራስ ወዳድና ብቸኛ እንድትሆን ያደርግሃል። እናም ለራስህ ብቻ ታስባለህ፤ ለራስህ ብቻ ትኖራለህ" ።

በእኔ እምነት ኢትዮጵያ ውስጥ ደግሞ በተቃራኒው ማኅበረሰቡ ወይም መስተጋብራዊ ኑሮው ጥሩ ነው። በመሆኑም መንዝ የቆየሁባቸው ጊዜያት በብዙ ወዳጆችና ንደኞች በመተላለብና በመፈቃቀር የተነሳ ቀላልና የደስታ ኑሮ ነበር።

ከሁለት ዓመት ቆይታ በኋላ ወረዳዎቹ ሲዋሐዱ ከወገሬ ወደ ሞላሌ ተዛወርን። ሞላሌ በሳምንት ሁለት ቀን መደበኛ አውቶብስ ከደብረ ብርሃን ይመጣላታል፤ እስከ ምሽቱ ዐራት ሰዓት ድረስ የጀኔረተር መብራት አለ፤ በማዞሪያ የሚሠራ ስልክ አላት (ያኔ ሞባይል የሚባል ነበር የለም)፤ ሦስት አራት አሊቤርን፤ ምግብና መጠጥ ያላቸው ሆቴሎች አሏት። ከወገሬ ጋር ስትወደደር ትልቅ ኩተማ ሆነችልን። ደመወዛችን በ127 ብር አካባቢ አደገልን፤ እጅግም ደስ አለንና "እድገት ማለት ይህ አይደለምን?" አልን ።

መንዝ በቆየሁባቸው ዓመታት የኩተማውና የገጠር ኑሮ ልዩነት ስላልነበረው ገጠር ለመውጣት አንስቀቅም ነበር። ስለሆነም ገጠሩን በደንብ የማወቅ እድል ገጥሞኛል። የሚገርመው እያንዳንዱን የተራራ፣ የወንዝ፣ የምንጭ፣ የደንና ልዩ ቦታ እንዲሁም የእያንዳንዱን ቀበሌ ስም በቃሊ አውቃቸው ነበር።

"እቤት! ከመንዝ ከወጣሁ በኋላ ስንቱ ቦታ/ሀገር ሂድኩ፤ ስንቱን እርከንና ዳገት ውጣሁት፤ ስንቱን ተዋወቅሁት!" አልኩ በመደመም።

"አሁን የቀበሌዎቼን ስም አስታውሳቸው ይሆን?" ብዬ ለራሴ ፈተና አቀረብኩ። እስኪ አየጠራሁ ልቁጠር አልኩና ከላሎ ምድር ጀመርኩ። ከደጋው ጀምሮ ወደ ቆላው ወረድኩ፡

“እንጀትላ፤ ሰቅላይ፤ ክለርቦ ----- እፍቀራ በቀድሞው ዘመን ነገሥታቱ ተቃዋሚዎቻቸውን ወይም ተቀናቃኞቻቸውን በቁም እስር የሚያስቀምጡበት በገደል የተከበበ ቀበሌ ነው፤.....ጠረጎና ገንዳሳ እና እንጀላና ሀገር መድፈያ ብዬ ሁሉንም ቀበሌዎች ጠራው። አለመርሳቱ ገርሞኝ እስኪ ደግሞ የማማ ምድርን ልቁጠር አልኩና አሁንም ከደጋው ወደ ቆላው ፡

“ይገም፤ ባሽ፤ እንጋዋ --- “እያልኩ እንድ ሰባት ቀበሌዎችን ጠርቼ ስምንተኛውን ቀበሌ ስም ስጠራ አእምሮዬ ውስጥ የትልቅ መረዋ ድምፅ የሚመስል የሚያባንን ጨኽት ተሰማኝ!

“እንዴ!” አልኩኝና ድንገት ተስፈንጥሬ ተነሳሁ።

“ Yes! Yes!” አገኘሁት እያልኩ እየረቀ ጀመር። እንደ ልጅ ነው ያደረገኝ። ከቤቴ ወጥቼ ግቢዬ ውስጥ እዘል ጀመር። በቃ ኳስ ተጫዋቾች ኅል ሲያስገቡ የሚሆኑት ነገር አለ አይደል? እንደዚያ ነበር የሆንኩት።

እንዴት ይህን ያክል ጊዜ ስጪነትና ሳስብ ሳይመጣልኝ ቀረ በማለት ተገረምኩ። “የሚያስጪንቀኝ እንቆቅልሽ ተፈታ፤ የተደበቀበትን ቦታ አገኘሁት፤ አወቅሁት!” አልኩኝ።

ተለጉሜ የሰነበትኩትን ያክል ማታ ፋሲካ ሆኖልኝ ፍስሐ ሆኝ አመሸሁ። ባለቤቴም፡

“ ዛሬ ምን ተገኘ?” አለችኝ ደንገተኛና ከመጠን ያለፈውን ደስታዬን አይታ፡

“ምንም!” አልኩኝ በፈገግታ።

“ለማንኛውም እንኳን ድብርትህ ለቀቀህ” አለችኝ።

እንቆቅልሼ ሲፈታ ከራት በኋላ ከተቀመጥኩበት ሶፋ ላይ እንዳለሁ የሰነበተው ድካም ተደማምሮ ጭልጥ ያለ እንቅልፍ ወሰደኝ።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ሁለት

ከጥዋቱ ሦስት ሰዓት ተኩል አካባቢ ደብረ ብርሃን ደረሰን። ሾፌሩ ለቁርስ ሠላሳ ደቂቃ መስጠቱን ነገረን። ከተሳፈሪው ዘግዬት ብዬ ወረድኩ። ከአዲስ አበባ ወደ መሐል ሜዳ በሚሄደው አውቶብስ ነበር የተሳፈርኩት። መሐል ሜዳ ከመድረሱ ሃምሳ ኪ/ሜ በፊት መንዝ ፣ የላሎ ማማ ምድር ወረዳ ዋና ከተማ ሞላሌ የጉዞ መዳረሻዬን አድርጌ ነው።

ወሩ ታኅሣሥ በመሆኑ የጠዋቱ ቅዝቃዜ አይጣል ነው። እንኳን ታኅሣሥ ሆኖ ደብረ ብርሃን ወትሮም ብርዳም ናት። ደብረ ብርሃን በፀዒ ዘርዐ ያዕቆብ ዘመን የኢትዮጵያ ዋና መናገሻ የነበረች ዕድሜ ጠገብ ከተማ ብትሆንም ይህ ነው የሚባል እድገት ሳታሳይ አስከ ቆፈኗ ተኮራምታ የኖረች ከተማ ናት። ባለችኝ አጭር ጊዜ መሐል ከተማዋን ለመቃኘት ሞከርኩ። አሁን ሳያት ግን ከሰሟ ብርሃንና ሙቀትን ወስዳ፣ ራሷን ከቆፈን አላቅቃ፣ ፈቷ ደመቅ እያለች መሆኑን ማንም ሰው በቀላሉ ይረዳል። ውብና ታላላቅ ሕንፃዎች፣ የእስፖልት መንገድ፣ የውስጥ ለውስጥ ኮብል ሰቶን መንገድ፣ አልፎ አልፎ የተጀመሩ ፋብሪካዎችን ስመለከት፤

“ደብረ ብርሃን ሆይ! እንኳንም ድብርትሽና ቆፈንሽ ለቀቀሽ!” አልኩ። ከተማ ሲለወጥ አገር ሲያድግ የልብ ተስፋ ነውና፤ ደስ ይላል።

የተሰጠን ሠዓት ስላለቀ እንደ ነገሩ ሻይና ብስኩት ቀማምሼ ወደ አውቶብሱ ተመለስኩ። ከአርባ ደቂቃ የደብረ ብርሃን ቆይታ በኋላ አውቶብሱ ጉዞውን ወደ መንዝ ቀጠለ። ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ መንዝ ስንዝ የነበረኝን ትውስታ እየቃኘሁ አሁን ያለውን የመልክእ

ምድራዊ ለውጥ፣ የከተሞችንና መንደሮችን እድገት እያነጻጸርኩ በዝምታ መንገድን መረጥኩ። ያው እንደተለመደው የሀገራችን ሰው የሚተዋወቀውም የማይተዋወቀውም የሞቀ ጨዋታና ወሬ ይዟል።

ከደብረ ብርሃን አርባ ኪሎ ሜትር እንደተጓዠን አውቆብሱ የአዲስ አበባ ደሴ አስፓልት መንገድን ትቶ ወደ ቀኝ በመታጠፍ የጠጠር መንገድ ውስጥ ገባ። ይህ ቦታ ጣርማ በር ይባላል። ጣሊያኖች ደሴን ከአዲስ አበባ ጋር ለማገናኘት በተየሱት መንገድ ማለፊያ፣ መሹለኪያ የሌለውን የጣርማ በር ለንሰለታማና ቦለታማ ተራራ ውስጡን ቦርቡረው ማለፊያ ፉካ የሰሩበት ቦታ ነው። በእውነቱ በዚያን ዘመን ያን መሥራት መቻል የወቅቱን የጣሊያኖች የምሕንድስና ጥበብ መጠንን በግልጽ ያሳያል። ሀገሪቱን ለመግዛት የነበራቸውንም ጉጉትና ቁርጠኝነትም ያመለክታል።

ወደ መንዝ የሚሄደው መንገድ በዋሻው አናት ባለው ቋጥኝ ላይ ከቀኝ ወደ ግራ ወይም ከምሥራቅ ወደ ምዕራብ ታጥፎ የተዘረጋ ነው። ከሰኔ እስከ ታኅሣሥ የጣርማ በር ለንሰለታማ ተራሮችና ደጋማው መንዝ ሁሉም እንደ ግድግዳ የሚዳሰስ የሚመስል ጉም እንደለበሱ ነው። ለአዲስ መጤ ሰው ሆኖ ያባባል። ከግራ ወደ ቀኝ ምንም የሚታይ ነገር የለም፤ ጉም የለበሰ ነጭ ሀገር!!!

አውቶብላችን መብራት አብርቶ ፍጥነቱን እየተቆጣጠረ በመንዝ ላይ ነው። በመንዝ መንገድ በፍጥነት መንዝ በተለይ በዚህ ወቅት አደገኛ ነው። መንገዱ ጠመዝማሚ እና ጠባብ ሆኖ በተራራ አናትና ጥግ ላይ የሚያልፍ ሲሆን ከፊት ለፊት ያለው መንገድ በጉም ስለሚሸፈን ከሃምሳ ሜትር በላይ አይታይም። ስለሆነም ከፊት ለፊት የመጣ ተሽከርካሪም ሆነ እንስሳ ለአደጋ ሊያጋልጥ ይችላል።

አሁን ጉሙ እንደ መጀመሪያ ጉዞዬ ሆዴን አላባባውም። ይልቁንም ትዝታና ደስታ እንዲሁም ጉጉት ነበር የሚስማኝ። መዘዞ፣ ቆብ አስጥል፣ ባሽ፣ መለያ የሚባሉ መንደሮችንና ከተሞችን አልፈን ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት ተኩል ሞላሊ ከተማ ደረስን። በጀርባ የሚታዘልና በእጅ የሚያዝ ቀለል ቀለል ያሉ ሁለት ሻንጣዎቹን ይዘሮ ሹፌሩንና ረዳቱን አመስግኜና ቀሪ መንገዳቸው ሰላም እንዲሆን ተመኝቼ ወደ ማውቀው ሆቴል ሄድኩ።

በዚህ ከተማ ከፋንና ደጉን አብረን ያሳለፍን ብዙ ወዳጆችና ጓደኞች ነበሩኝ። አሁን እነማን ይኑሩ፤ እነማን ከአካባቢው ለቅቀው ይሂዱ መረጃ የለኝም። የማግኘት ፍጥነት ቢኖርብኝም ለጊዜው ከመጣሁበት ዓላማዬ አንጻር ማንንም ማግኘት አልፈለኩም። ከዐሥራ ስምንት ዓመት በፊት ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ መንዝ ሲሄድ ያረፍኩበት ሆቴል ዘንድ ሂጄ አልጋ ጠየኩ። በፊት በ10 ብር የተከራየሁትን አልቤርጎ አሁን በ70 ብር ተከራየሁ። ሻንጣዬን አስቀምጬ የሚበላ ነገር አዝገር እሱን እየቀማመስኩ ስለሚቀጥለው ተግባራዊ ማሰብ ጀመርኩ።

የመጨረሻ መዳረሻዬ ከዚች ከተማ የሦስት ሰዓት የእግር ጉዞ ያስኬዳል። የቦታውን ስምና መሄጃ መንገዱን ከሞላ ጎደል አውቀዋለሁ። የዛሬን አይሁንና ብዙ ጊዜ ተመላልጼብታለሁ። እንዲህ እንዳለሁኑ በከፍተኛ ጉጉት ሥራዬን ሁሉ እርግፍ አድርጌ በልዩ ዓላማ ባይሆንም ለመደበኛ ሥራዬም፣ ለመንፈሳዊ በረከትም እንድሁለት ሦስት ጊዜ ሂጄ ነበር።

የመጣሁበት ጉዳይ ምልክቶችንና ንግግሮችን በጥንቃቄ መመርመርና ማብሰልሰል የሚጠይቀኝ ነው ብዬ ሰላሰብኩ ብቸኝነቱን መርጨዋለሁ። ስለሆነም ለጉዞዬና ለቆይታዬ የሚያስፈልጉኝን ነገሮች ለመግዛት ወደ ሱቅ ለመሄድ ስነሳ በተቻለ መጠን ሰዎች እንዳያውቁኝ ራሴን በከፍተኛ ስኬትና መነጽር ለመሸፈን ሞክርኩ። በዚህ ወቅት ማንም ወዳጄ ቢሆን ከሀሳቤ እንዲያናጥበኝ አልፈለኩም።

ከተማዋ ብዙ ተለውጣለች ባይባልም አንዳንድ ለውጦች ግን አሏት። ሌላው ቢቀር ሞባይል ስልክ ይሠራል። ወደ ሱቅ ሔጄ ባትሪ፣ ሻማ፣ ክብሪት፣ የተባይ ማጥፊያ ሞቢል፣ ሰኳር፣ ሻይቅጠል፣ መኮረኒ፣ የታሸገ ዘይት፣ ዱቄት፣ ጨው ብቻ ለሁለት ሰው ለአንድ ሳምንት የሚያቆይ ምግብና አስፈላጊ ነገሮችን ገዛሁ። ምን ያክል ቀን ልቆይ እንደምችል ግምቱ የለኝም። ለማንኛውም ለጊዜው ይህን ከያዝኩ ወደፊት የሚሆነውን ሲደርሰ አያለሁ አልኩኝ። ማረፊያ አይቸግረኝም። ምክንያቱም እማሆይ ዕሴተ ማርያም ይኖራሉ፤ የጥንቷ ወዳጄ!

ሞላል። መሐል ከተማ ጫማ እየጠረጉ ከሚተዳደሩ ወጣቶች መካከል ጠንክር ያሉትን ሁለቱን መርጫ በበነጋታው በጠዋት ዕቃዬን ተሸክመውልኝ አብረውኝ እንዲሄዱ በከፍተኛ ተስማምተን ወደ ሆቴል ተመለስኩ። እንዳይነጋ የለም ነጋ። ሙስጢ መረጋጋት አቅቶት ስቁነጠነጥ ወጣቶቹ ፈታቸውን እያሻሹ ከተነጋገርንበት ሠላሳ ደቂቃ አሳልፈው መጡ። ንዚን ለሦስት ተከፋፍለን ከከተማዋ የደቡብ አቅጣጫን ይዘን ፊትና ሳላ ሆነን መንዝ ጀመርን።

በጸጥታ እየተንዝን እንዳለን አንደኛው ልጅ፡-

“ጋሼ ምን ልታደርግ ነው የምትሄድ?” ሲል ጠየቀኝ።

በሀሳቤ “ምን ላደርግ እንደምሄድ እኔም አላውቀውም ልጄ!” እያልኩ ለእርሱ ግን

“ዘመድ አለኝ፤ ዘመድ ልጠይቅ ነው” አልኩትና ተጨማሪ ጥያቄ አለመፈለገን ለማሳወቅ እንጉርጉሮ ወይም ዜማ ቢጤ ጀመር አደረግሁ። ከሞላል ከተነሳን ልክ ከሁለት ሰዓት በኋላ የመጣንበት ለጥ ያለ ሚዳማ መልክአ ምድር ጨርሰን መሬቱ ሙሉ ለሙሉ ተቆርጦ የሰጠው የሚመስልበት ቆላማ አካባቢ ደረሰን። አስተውሎ ለተመለከተው የጠረጴዛ ጫፍ ላይ የመድረስ ያክል ነው። ቆላማው መሬት ከደጋማው የመሬት ጫፍ ቢያንስ 200 ሜትር ዝቅታ አለው። ወደታች ቆላውን እያየሁ በተመስጦ ቆየሁ። ዐይኔ ላይ ብሻሮ አለብኝ። ለካ ዕንባ ዐይኖቼን ሞልቷቸው ነበር።

አንደኛው ልጅ “ጋሼ!” አለኝ።

ወዬ!” አለኩት፡

“እስከ አሁን የመጣንበት “እመን ደጋ” ይባላል፤ ከዚህ በታች ያለው ሀገር ደግሞ “እመን ቆላ” ይባላል” አለኝ በቀናነት።

“ አዎን ልክ ነህ! አውቃለሁ” አልኩት በፈገግታ።

እጆቼን ወደ ላይ ዘርግቼና ሮኬክ ብዬ፡

“እመን ቆላ!” አልኩኝ።

የአካባቢው ሽማግሌዎችና ሊቃውንት፡ “እመን” ማለት “እመ እንል” ከሚለው የግእዝ ሐረግ አጥር የተገኘ ቃል ነው ይላሉ። ይህም “የልጅ እናት” ማለት ነው። በፊት መንዝ እያለሁ የማውቀው ነው። ታዲያ ደጋውን “እመን ደጋ” ቆላውን ደግሞ “እመን ቆላ” ይሉታል። ይህንን ነው አባ አድራል፡

“ውስተ ክርሠ እመ እንል ሐቃላዊት ይሄሉ”

በማለት በምስጢር የጠቆመው።

“ እመ እንል ሐቃላዊት- እመን ቆላ- ቆለኛዋ የልጅ እናት ”

ከደጋው ወደ ቆላው ለመውረድ ሁለት መንገድ አለው። አንደኛው ሰፊ በመሆኑ ሰውና እንስሳት እንደልብ የሚያስኬድ ቢሆንም ረጅም ጊዜ ይፈጃል። ሁለተኛው መንገዱ አጭር ሆኖ ነገር ግን እጅግ ጠባብ በሆነ የገደል ሠርጥ የሚወረድበት ነው። ረጅም ሰዓት ሲናውዙ ከመዋል በጥንቃቄ በገድሉ መውረድ ይሻላል አልኩና የገደሉን መውረጃ ተያያዝነው። ውሳኔዬ ስሕተት መሆኑን ያወቅሁት ከገደሉ መካከል ስደርስ ነው። ከዚህ በፊት በዚህ ገደል መውረዴ ትዝ ይለኛል። አሁን ግን ሰውነቴ ክብደትና ምቹት ስለጨመረ መሰለኝ በጣም ከበደኝና ፈራሁ።

ሰርጡን ለመውረድ በቁም መራመድ የማይታሰብ ነው። ግራና ቀኝ ጭው ያለው ገደል በስበት ሃይል ጎትቶ ሊወስድ ይችላል። ጀርባዬን ለገደሉ እየሰጠሁ ያገኘሁትን እየጨበጥሁ ነፍስና ሥጋዬ የተለያዩ እየመሰለኝ፤ በፍርሃት እየራድኩ አርባ አምስት ደቂቃ ያክል የእንኩትት (ተቀምጪ በመንፏቀቅ) እንደ ምንም ወረድኩ። ወጣቶቼ ብዙም አልተቸገሩም። እንዳውም እንደ መዝናኛ ቆጥረውት ይቀናጡ ጀመር። እነርሱን ሳይ በራሴ አፈርኩ።

ገደሉን ጨርሰን ረባዳው ላይ ስንደርስ እጄ ያለኩ። መልክክ
ምድሩ ትንሽ በትንሽ ወደ ደልዳላነት እየተቀየረ መጣ። ከዚያም
በሰሜንና ደቡብ አቅጣጫ ተራሮች የከለሉት በምዕራብና በምሥራቅ
ደግሞ እንደገና ተገምሶ የወረደ መሬት የሚያዋስኑት ደልዳላ ሚዳ

/ፕላቶ/ የመስለ መሬት ላይ ደረስን። ከተራሮች ጥግ መንደሮች
ያሉ ሲሆን ከሚዳው መካከል ላይ ግን ጥንታዊው እመን ቆላ ቅዱስ
ዑራኤል በተክርሱቲያን በታላላቅና እድሜ ጠገብ የጽድ ዛፎች
ተከሶ ጉብ ብሏል።

እገሩ በሙሉ ዝምታ የሰፈነበት ነው። እንዳች የሚያስፈራ ግርማ
አለው። ወደ ቤተ ክርስቲያን ቅጥር ገብቼ ተሳለምኩ። ለረጅም ጊዜ
ከቤተክርስቲያኑ መግቢያ በር ላይ ተደፍቼ ቆየሁ። ተራራውን
ከወረድኩ ጀምሮ የምረገጠው መሬት ሁሉ ያስፈራኝ ጀምሯል።
የቤተ ክርስቲያኑ እቃ ቤት ከቤተክርስቲያኑ በስተደቡብ ይገኛል።
በዚያ በኩል ሁለት ጎጆ ቤቶች አሉ። ወደዚያው አመራሁ።

እንዲት እናት በሰፊ ያመገበረያ ስንዴ ይለቅማሉ። እንድ ሸምገል
ያሉ ወንድ መነኩሴ ደግሞ ከወገባቸው በላይ ራቂታቸውን ሆነው
ያረጅ ጡንቻቸው እንዲፍታታላቸው ጀርባቸውን ለፀሐይ ሰጥተው
አሮጌ ልብስ ይጠቅማሉ (በእጃቸው ይሰፋሉ) ።

ጠጋ ብዬ ጉሮሮዬን ለመጠራረግ "እሁ.. እህ" አልኩና "እንደምን
አረፈዳችሁ?" አልኩኝ በትሕትና።

"እግዚአብሔር ይመስገን" አሉና ቀና ትኩር ብለው አዩኝ።

"እማሆይ ዕሴተ ማርያም ናቸው!" አልኩኝ ለራሴ። ደስታ ተሰማኝ።

"ኃይለ ጊዮርጊስ! (የክርስትና ስሜ ነው)" ብለው ብድግ አሉና
እጃቸውን ዘርግተው በእናትነት ፍቅር ወደ እኔ መጡ። የ1989 ዓ.ም.
መልካቸው እንደ ፍዝ ሥዕል ሆኖ መጣልኝ።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ሦስት

በ1989 ዓ.ም በወርታ ግንቦት ዕለቱን በማሳሰታዎት ቀን ከቢሮ የሥራ ሰዓት በኋላ ሁሉም እንደማድረግ ወደ ቅድስት ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን ሄድኩ። ከቤተ ክርስቲያኑ ምሥራቅ በቤተልሔም አቅጣጫ ቆሜ ጸሎት ካደረስኩ በኋላ ወደ ቤቴ ለመሄድ ወደ ቅጽሩ በር ሳመራ አንድ በእድሜ ገፋ ያሉ ግርማ ሞገሳቸው ደስ የሚል መነኩሴ ከአራት ወጣት ሴቶች ጋር ከደጀ ሰላሙ ቁጭ ብለዋል። ወጣቶቹ የፈታቸውና የእጃቸው ቆዳ ልሰላሴ፣ አለባበሳቸው ከትልቅ ከተማ የመጡ መሆናቸውን ያሳብቃል። ግራ የገባቸውና የተገረሙ ይመስላሉ። መንገዴን ገታ አድርጌ ወደ መነኩሴው አመራሁ፣ ካህን ስለነበሩ ተሳለምኩ።

“እንደምን ዋላችሁ? እንግዶች ትመስላላችሁ?” በማለትም ጥያቄ አስከተልኩ።

“እግዚአብሔር ይመስገን እንደምን ዋልክ ልጄ?” አሉና “አዎን! ከአዲስ አበባ ነው የመጣነው፣ አሉኝ።

“ምነው በደኅና?” አልኳቸው።

“አዎን ደኅና ነን። እዚህ ታች እመን ቆላ የቅዱስ ዑራኤልን ከብረ በዓል ልናከብር መጥተን ነው” አሉ።

“ወይ ጉድ! እኛ እዚህ ተቀምጠን ከቁብ ሳንቆጥረው እናንተ ከአዲስ አበባ መጣችሁ!” ሰላቸው አባም ቀበል አድርገው።

“የደጅ ጠበል የቆዳ መንከሪያ ነው ሲባል አልሰማህም” አሉኝ።

“ሆኖ ነው እንጅ!” አልኩና “ታዲያ ማረፊያ አግኝታችኋል?” ስል ጠየኳቸው።

“ልጆቼ አሊቤርጐ ይዘዋል። እኔ እንኳን እዚህ ደጃ ሰላሙ ቢሆን አድራለሁ። በጠዋት ወደ ቆላው እንወርዳለን” አሉኝ።

“እርስዎ ከእኔ ቤት ያድራሉ። ብቻዬን ነው የምኖረው። ለማንኛውም እንሂድ እራት ነገር ተማምሱ” ብዬ ሁል ጊዜ እንግዳ ወደምናስተናግድበት ምግብ ቤት ወሰድኳቸው። ጓደኞቼም መጡ። ከእራት በኋላ ወጣቶቹን አሊቤርጐ ከያዙበት ሆቴል አድርሰን እኔና አባ ወደ እኔ ቤት ሄድን። ቤት እንደገባን መኝታቸውን አነጣጥፏልቸው ሲያበቃ፤

“አባ!” እልኳቸው፤ ልብሳቸውን ለመኝታ ሲያስተካክሉ፤

“ዑራኤል ቤተክርስቲያን እንደሆነ አዲስ አበባ አለ። እዚህ መንዝ እመን ቆላ ድረስ በዚህ ወቅት የመጣችሁ ቦታው የተለየ ታሪክ ይኖረው ይሆን?” አልኳቸው።

“አለው እንጅ ልጄ! ታሪኩ አንዲሁ ተሸፋፍኖ ቀረ እንጅ ከእነግሸን ማርያም፤ ከእነጣና ቂርቆስ፤ ከእነአክሱም ጽዮን ያሳነሰ ቃል ኪዳንና ታሪክ ያለው ቦታ እኮ ነው!” አሉኝ።

“ እንዴት ያለ ታሪክ? ” አልኳቸው ።

መቼም መመዝገብ አላውቅም እንጅ ታሪክ ሲነገር መስማት ነፍሴን ያስደስታታል። ስለማልጽፈው ግን ብዙ ጊዜ እረሳዋለሁ። አለመጻፍ ትልቅ በሽታ!

“አየህ አባቶቻችን እንደነገሩንና በድርሳን ዑራኤልም እንደተፃፈው ጌታችንና መድኃኒታችን በዕለተ በርብ በመስቀል በተሰቀለ ጊዜ ከሰውነቱ የፈሰሰውን ደም በብርሃን ጽዋ መልአኩ ዑራኤል ተቀበለው። ደሙንም በመላው ዓለም ረጨው። የደሙ ንጣቢ ያረፈበት ቦታ ሁሉ የቤተክርስቲያን ሕንፃ ማረፊያ፤ የቅዱስ ቂርባን መፈፀሚያ እንዲሆን ታላቅ ቃል ኪዳን ለዓለም ተሰጠ።

እነሆ ዛሬ ሰዎች ተመካከረውና ፈቅደው በእካባቢያቸው ቤተክርስቲያን ቢያንፀም የሚሠራበት ቦታ የከቡር ደሙ ንጣቢ ያረፈበት ቀድሞ በመንፈስ ቅዱስ የተለየ ቦታ ነው። የመድኃኔዓለም ምሥጢሩ ቸርነቱ ብዙ ነው ልጄ !" አሉ።

"ይደንቃል እንጅ!" አልኩና "ታዲያ እመን ቆላ ምን የተለየ ነገር አለ?" አልኳቸው።

"እንዳልኩህ መልእክት ቅዱስ ዑራኤል ከቡር ደሙን በዐራቱም ማዕዘናት ከረጨ በኋላ ጽዋውን በመድኃኔዓለም ፈቃድ በቅድስት አገር ኢትዮጵያ መንዝ ውስጥ እመን ቆላ አምጥቶ ቀበረው። እንዲያውም እኮ ይህ ሀገር መንዝ የተባለው ለዚህ ነው"።

"እንዴት" አልኩ

"መንዝ ማለት ነዝሃ ከሚለው ግእዝ ቃል የተገኘ ነው። ይኸውም መርጨት ማለት ነው። የክርስትቶስ ደሙ የተረጨበት ጽዋ ማረፊያ ስለሆነ" አሉ።

"ወይ ግሩም" አልኩኝ።

"እና ልጄ መንዝ እመን ቆላ ከቡርና ቅዱስ ቦታ ነው። እንተም ከበረከቱ በየጊዜው እየሄድክ ተካፈል!" አሉኝ።

"ይህን ታሪክ እንዴት መንዝ እየኖርኩ ሰምቼው አላውቅም?" ስል በመደነቅ

"ታሪኩ እንኳ በጥንታዊው ድርሳነ ዑራኤል ላይ ተጽፏል። በየጊዜው መጻሕፍቱ እየተቆነጸጸሉ ነገሩ ልብ ወለድ ታሪክ የመሰላቸው ደግሞ ከዛሬው ድርሳነ ዑራኤል ቀንሰው አጥፍተውታል ይባላል" አሉኝ።

"ድፍረት ባይሆንብኝ እርስዎ ከየት ነው የመጡት?" አልኳቸው። ለምን እንደሆነ እንጂ ከአዲስ አበባ ወይ ከትልቅ ከተማ ለሚኖር መነኩሴ ወይም ባህታዊ ብዙም ልቡናዬን አልሰጥም።

“እኔ እንኳን ደብረ ሊባኖስ ነው ያለውት። ሠላሳ ዓመት በዚያው ገዳም ኑሪያለሁ። የመጽሐፍ መምህር ነኝ። ሁልጊዜ እዚህ ቦታ በታሰበ ጊዜም ይሁን ባልታሰበ ጊዜ ድንገት እመጣለሁ። እና አዲስ አበባ መጥቼ ከአንድ ክርስቲያን ቤት አረፍኩ። ወደዚህ እንደምመጣ ስናገር አብረውኝ ከመጡት አንደኛዋ ልጅ ያረፍኩባቸው ሰዎች ልጅ ናትና ታዲያ በበነጋታው ዓደኞቿን ስብስባ እኛም ከእርሷም ጋር አብረን እንሄዳለን አሉ። የኮሌጅ ተማሪዎች ናቸው።

እኔም ምንቸገረኝ ምናልባት የእግሩ መንገድ ከባድ እንዳይሆንባችሁ እንጅ አልኳቸው። ይሁን ግድየለም ብለው ያው አብረን መጣን አሉኝ።

የገዳም አባት ያውም ሊቅ መሆናቸውን ሳውቅ ልቤ ተከፈተ፤ እናም ታሪኩ እውነት እንደሚሆን ገመትኩ። እውነት ለመናገር ብዙም ለመመርመር ግን ፍላጎት እልብረኝምና ዝም ብሎ በልቤ ውስጥ የተቀበረ እውቀት ሆኖ ቀረና ይሸው ፈጽሞ እስከመርሳት ድረስኩ። በማግሥቱ ጠዋት መንገድ የሚመራ አንድ ወጣት ሰጥቼ ተሰነባብተን ተለያየን።

ይህ ከሆነ በግምት ከሁለት ሳምንት በኋላ አንድ የገጠር ሰው አንድ ደብዳቤ ከቢሮዬ አምጥቶ ሰጠኝ። የተጣጠፈ ያልተሸገ ደብዳቤ ነው።

“በመድኃኔዓለም ወንድሜ ለሆንከው ለአቶ ሲሳይ እንደምን ሰነበትክ? እኔ የአባቶቻችን አምላክ መድኃኔዓለም ይከበር ይመስገን ደኅና ነኝ። ልትረሳኝ ትችላለህ። ባለፈው ከአንድ አባት ጋር ከአዲስ አበባ ከመጡት ወጣቶች አንዷ ነኝ። ወደ አዲስ አበባ አልተመለስኩም። እዚህ ለመኖር ወስኛለሁ እና እባክህ ሻማ፣ ወረቀትና ቀይ ቀለም እና ጥቁር ቀለም ያለው እስኪብረቱ ለሚመጣ ሰው ባክልኝ ። እግዚአብሔር ዋጋህን ይከፍልሃል።

በመድኃኔዓለም እህትህ ሥርጉት ተስፋዬ

“የክርስቶስ ያለህ!” አልኩኝ

በጣም ደንገጥኩ። ቆዳዋ የለሰለሰ ምግብ እንኳን ሠርታ የምታውቅ የማትመስል መሐል አዲስ አበባ ያደገች ወጣት ምንም በማታውቀው ጎብረተሰብ መካከል ተፈጥሮ ከዓለም የለየችው በሚመስል ቆላማ ቦታ ድንገት ስትመንን በጣም ያስደነግጣል። አባ እንደ ነገሩኝ አመጣጣችው ግብታዊ ነበር። ስለዚህ ግብታዊ ውሳኔ እንደወሰነች ተሰማኝና ወደ ቤተሰቦቿ መመለስ እንዳለብኝ የሞራል ኃላፊነት አደረብኝ። መልእክቱን ያመጣልኝን ሰው ተመልሶ ይሄድ እንደሆነ ስጠይቀው ለዚህ ጉዳይ እንደመጣና እዛው እንደሚኖር ነገረኝ። ወደ ከተማ ሄጄ የጠየቀችውን ነገሮችና ሌሎች ምግብ ነክ ሸተሎችን ገዢዬ ከደብዳቤ ጋር ለሰውየው አስይገዬ ላኩኝ። ደብዳቤው አጭር ነበር።

“በሚቀጥለው ቅዳሜ እመጣለሁ” የሚል ነው።

በሚቀጥለው ቅዳሜ አራት ጓደኞቼን ይገዢ በጠዋት እመን ቆላ ወረድን። በመንገድ በምናየውም ሆነ እዛ ከደረስን በኋላ አካባቢው እንዳች ምስጢር ያለው መሆኑን መግመት ይቻላል። ዝም ብሎ የሚከብድ ነገር አለው። ይሁን እንጂ በወቅቱ ትኩረቴ መንፈሳዊ ተጋድሎ ምን እደሚጠይቅ በወጥ ያልተረዳች ናት ብዬ ያስብኳትን ያችን ወጣት ወደ ቤተሰቦቿ መመለስ ላይ ስለነበረ ስለአካባቢውም ሆነ አባ ስለነገሩኝ ታሪክ ትኩረት አልሰጠሁትም ነበር። አሁን ላይ ሆኜ ሳስበው ቦታ “ተጋርዶብኝ” ነበር።

እመን ቆላ ከቤተክርስቲያኑ ስንደርስ ቅዳሴ አልቆ ሰርዎት ሕዝብ ሲደረግ ደረስን። ተሳልመን ስናበቃ በዐይኔ መቃኘት ጀመርኩ። ሥርጉት ከአካባቢው ሴት ምእመናን ጋር ተመሳሰላ ቁጭ ብላለች። እኛም ከእንድ ጥግ ቁጭ አልን። ሰው ወደየቤቱ እየሄደ ነው። ሴቶች እየመጡ ለሥርጉት የሆነ ነገር እየሰጧት ይሄዳሉ። በኋላ ሳረጋግጥ ዱቄት ሌላም እህል ነበር የሚሰጧት። እንጀቱ ሰፍ ሰፍ አለ። በእርሷ ውሳኔ፣ በሕዝቡ ደግነት፣ በቃ! አልቅስ አልቅስ አለኝ።

ሰላምታ ከተሰጣጣን በኋላ ከቤተክርስቲያኑ በደቡብ አቅጣጫ ወደ አለች ትንሽ ጉጆ እየመራችን ሄድን። ውስጧ በደንብ በጭቃ ተለስኗል። ጥሩ የገጠር ቤት ይመስላል።

በአንድ ጥግ ትልቅ መደብ ከዚያም የእህል ማስተመላጣ ጉድጓድ (ከጭቃ የተሰራ በርሜል መሰል የዱቄት ማስተመላጣ) ፣ የምግብ ማቅረቢያ ጥራር፣ አርጌ ብረት ድስት፣ ዙሪያውን ማጥፋት የተቆረመበት ብረት ምጣድ፣ ጭልፋ፣ የሻይ ማፍያ አርጌ በራድ፣ የወየበ የፕላስቲክ ኩባያና ሳህን፣ ኩራዝ፣ አለቀ የቤቱ እቃ።

“እንዴት ነሽ?” አልኳት በምርመራ ዐይነት

“መድኃኔዓለም ይከበር ይመስገን በጣም ደኅና ነኝ!” አለች በሙሉ ፈገግታ።

ከሞላሌ ያመጣነውን ሳህን ከፍተን እንድንበላ ጠየቅናት።

“እናንተ ብሉ። ይልቅ ሻይ ላፍላላችሁ” ብላ ጉድ ጉድ ማለት ጀመረች።

እኛ የላመ የጣመውን እየበላን እርሷ ሴቶች የሰጧትን የስንዴ እንጀራ ደረቁን ለቁመተ ሥጋ ያክል ብጥስ ብጥስ ታደረግ ጀመር።

በልተን እንደጨረስን ወደ ዋናው ጉዳይ መግባት ፈለግሁ። እቅዱ ከሰዓት በኋላ ወይም በነገው ከቅዳሴ በኋላ እርሷን ይዘን ወደ ሞላሌ መመለስና ወደ አዲስ አበባ አሳፍረን መላክ ነበር።

“ይኸውልሽ ሥርጉት እዚህ መቅረትሽ ትክክል አይደለም። ቦታው የተቀደሰ እንደሆነ ሁላችንም ተረድተናል። ግን ለመመንኩስም ሆነ ለመመነን እንቺ ገና ልጅ ነሽ። ውሳኔሽ ግብታዊ ነው እና ዛሬ ወይም ነገ ከዚህ ወጥተሽ ከእኛ ጋር መሄድ አለብሽ። ከዚያም ወደ አዲስ አበባ አሳፍረን እንልክሻለን። ወደፊት ከፈለግሽ በየዓመቱ መምጣት ትችያለሽ። አሁን ግን የኮሌጅ ትምህርትሽን መጨረስ አለብሽ” አልኩ።

ጓደኞቼም ተረባረቡ። ዝም ብላ በፈገግታ ተውጣ ታዳምጠን ነበር፤ ሥርጉት ተስፋዬ።

“ጨረሳችሁ? አለችን።

“አዎን”፤ አልኩኝ ጓደኞቼንም ወክዬ።

“እንደ ታናሽ እህታችሁ ተጨንቃችሁ እዚህ ድረስ መጥታችሁ ስለሰጣችሁኝ ምክር መድኃኔዓለም ዋጋችሁን ይክፈላችሁ። እንዳላችሁት ምንም መንፈሳዊ እውቀት የሌለኝ ደካማ እንደሆንኩኝ አውቃለሁ። እዚህ ለመቅረት የወሰንኩት ለምነና ወይም ለምንነቴስና አይደለም። ከዚህ ደግ ሕዝብ መሐል እየኖሩ መመነን የለምና። እኔ አሁን ብዙ ወዳጆች አሉኝ። አለያችኋቸውም ጧት? ለመመንኩስም አልተዘጋጀሁም። ታዲያ ከዚህ ለምን ቀረሽ? ካላችሁ በቃ ቀሪ ዘመኔን የምኖረው እዚህ ነው። ስለትምህርቱ መቋረጥ አትጨነቁ። ትምህርት የዓላማ መሳፈጸሚያ ነው እንጂ በራሱ ግብ አይደለምና የተማርኩት በቂዬ ነው። ከተማርኩት በላይ ያለውን አልፈልገውም። ለታላቁ ቃል ኪዳን የተገባሁ ባልሆንም የተመረጡትን እያገለገልኩ ለመኖር ወስኛለሁ። ጥልቅ ከሆነው ሰላሚ ለማውጣት አትድከሙ” ብላ እቅሬታ ነገረችን።

ከጓደኞቼ መካከል አንዳንዶች እያለቀሱ ጭምር ብንመክርም፤ ብናስፈራራም የሚለወጥ ነገር እንደሌለ ተረዳን። እዚያው አድረን በማግስቱ ከቅዳሴ በኋላ የቤተክርስቲያኑን ዋና ዋና ቀሳውስት እና የአገር ሽማግሌዎችን ስለ ሥርጉት አመጣጥ፤ የእግዚአብሔር ጥሪ ስለመሆኑ እዛው መኖር ስለመወሰኗ ነገረን በተቻላቸው ሁሉ ፍቅር እንዲሰጧት ለመንናቸው። እነርሱም በአንድ ቃል

“የአምላካችን ጥሪ የሚቃወም ማነው? ይህች ልጅ ዛሬ ልጃችን ናት፤ ነገ በጸሎት የምታስበን እናታችን ትሆናለች። እስከፈቀደችው ጊዜ ብትኖር አትከብደንም። ሀገራችን ታላቅ የቃል ኪዳን ምድር እንደሆነ እናውቃለን። ገና ብዙዎች ይመጣሉ እያሉ ብዙ አባቶች ከቀድሞ ጀምሮ ይነግሩን የነበረው ትንቢት እየደረሰ ይመስላል፤ ስለዚህ አታስቡ!” አሉን።

በመጨረሻ ዕንባ በሁላችንም ዐይን እያቀረረ ሥርጉትን ተሰናብተን ወደ ደጋው ወጣን፤ ወደ ከተማችን ወደ ሞላሌ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ መንዝ በቆየሁባቸው ጊዜያት ሁሉ አልፎ አልፎ

የምንጠያየቅ የነበረ ቢሆንም መንዝን ከለቀቅሁ ከዐሥር ዓመት በኋላ ወጣቷና ከተሟዋ ሥርጉት ተስፋዬ መንኮሳ እማሆይ ዕሴተ ማርያም ተብላ እዛው እመን ቆላ ጸንታ እንደቀረች ሰማሁ። ከዐሥራ ስምንት ዓመታት በኋላ እንደገና ወደ አካባቢው ስመለስ በአካል ያገኘኋቸውና በታላቅ ናፍቆት በእናትነት ፍቅር ስመው የተቀበሉኝ የእመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል አገልጋይ እማሆይ ዕሴተ ማርያም፤ ያን ጊዜ ወደ ቤቷ ልመልሳት ብዙ የለመንኳት የዛ ጊዜዋ ሥርጉት ተስፋዬ ናቸው።

“አቤት! እንዳው እንዴት ነህ!” እያሉ ስለ ራሴ ስለ ቤተሰቤ ብዙ ሲጠይቁኝ ቆይተው፡

“እዚህ አገር ከሄድክ ስንት ጊዜ ሆነህ?” አሉኝ፡ ትንሽ እንደማሰብ አልኩና

“ዐሥራ ስምንት ዓመት ሆነ መሰለኝ እማሆይ” አልኳቸው።

“ አቤት የዚህ ዓለም ነገር! አቤት የጊዜው መሮጥ....” አሉ በመደነቅ።

በእውነቱ እኔም በጣም ገረመኝ። መንዝን ከለቀቅሁ ዐሥራ ስምንት ዓመት መሆኑን ሳስብ እድሜዬ እንዴት እየሮጠ እንደሆነ ተገለጸልኝና፡

“ኤዲያ ! እንዲያው ዝም ብሎ መባከን፤ ምንም ላይሞላ!” አልኳቸው።

“እስቲ ወደ ቤት ግባና ንዝክን አኑረው። ምንድን ነው ይህ ሁሉ ኮተት?” አሉ።

“እንዲያው አንዳንድ ነገር ነው” አልኳቸው።

“ለማንኛውም መጀመሪያ ድካሙ እንዲለቅህ እግርህን ታጠብ። ውሃ ላሙቅልህ” ብለው እሳት ሊያያይዙ ወደ ምድጃው ሄዱ። ከሞላሌ አብረውኝ የመጡትን ወጣቶች እማሆይ እንዲቆዩ ቢጠይቋቸው እንቢ ስላሉ ለመንገዳቸው የሚሆን ዳቦ ሰጥተዋቸው እኔ ደግሞ ሂሳባቸውን ከፍዬና አመስግኜ ሸኘዋቸውና ከእማሆይ ጋር ወጋችንን ቀጠልን።

እማሆይ ውጫዊው ሰውነታቸው በመንፈሳዊ ተጋድሎ በመጐሳቆሉ ትንሽ ጠቆር ያሉ ቢመስልም ፈገግ ሲሉ ግን ሙሉ የደስታ ብርሃን ፈታቸው ላይ ይታያል። ውሳጣቸው በሰላምና በደስታ በእርጋታ የተሞላ ለመሆኑ ነጋሪ አያሻም።

“እማሆይ!” አልኳቸው የሞቀውን ውሃ አቅርበው ካለጠብኩህ ብለው ሰንክራከር ቆይተን እኔ አሸንፌ ውሃውን እግሬ ላይ እያፈሰሰኩ።

“አቤት! ኃይለጊዮርጊስ “ አሉኝ፡

“እንዲያው ይህን ያህል ዘመን ማን እየረዳዎት ኖሩ?” አልኳቸው።

“አይ ኃይለ ጊዮርጊስ! መድኃኔዓለምን ያመነ ምን ይቸግረው ብለህ፤ ሳለ ቅዱስ ዑራኤል!” አሉኝና በምስጋና ቃና ከተል አድርገው፡- “የአካባቢው ገበሬዎች ሁልጊዜ መኸር ሲሰበስቡ ትንሽ ትንሽ እህል ይሰጡኛል። ዓቃቢት በመሆኔ ሰበካ ጉባኤው በወር ትንሽ ትንሽ ደመወዝ ይደጉሙኛል። ከዚያ በተረፈ አሁን አሁን ምእመናን በርከት ብለው ከአዲስ አበባ በዓመት አንዴ ስለሚመጡ የሚቸግረኝን ያሟሉልኛል። እንዲያውም ከእኔ አልፎ በአካባቢው ጧሪ የሌላቸውን እርጋውያን እረዳለሁ። ምንም ችግር የለብኝም” አሉኝ።

አቤት! ከፊታቸው ላይ የሚታየው የደስታ ስሜት፤ እምነታቸውና ደስታቸው ያስደንቃል።

ቦሥራ ስምንት ዓመት ሙሉ እኔ በሥጋዊው እርሳቸው በመንፈሳዊ ዓለም ያሳለፍነውን ውጣ ውረድ ስናወጋ ውለን ዕለቱ ያም በመሆኑ ቅዳሴ ባይኖርም የቅዳሴ ማለቂያ ሰዓቱን ጠብቀን እኔ ተሸክሜ ከመጣሁት ከእርሳቸው ቤት ካለውም አድርገን ምሳ በላን።

ይህን ያክል ዓመት ሙሉ ራሱን ከዓለም ባገለለ ሩቅና ቆላማ ቦታ ውስጥ በአንድ ጐጆ ቤት ሳይኖወፁ መኖር መቻላቸውን ሳስብ፤ የቦታውን ክቡርነትና ቃልኪዳን ዛሬ በዙሪያ ጥምጥም በገደምዳሜ ተረድቼ እኔ እራሴ ወድጄ ሳይሆን ጉጉት እየናጠኝ ተመልሼ መምጣቴን ሳውቅ እማሆይ ዕሴተ ማርያም ምን ያክል

በእግዚአብሔር የተመረጡ መሆናቸውን ተረዳሁ። ከላይ ያለው ሰውነታቸው እየተጎሳቆለ ቢሆንም ውስጣቸው ግን ዕለት ከዕለት እየታደሰ ነው። የእኔ በእንፃሩ የውጪ ሰውነቱ እየለሰለሰ ውስጤ ግን እየሻገተና እየሻከረ እንደሄደ ይሰማኛል።

እመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል ቤተ ክርስቲያን ለመኖር ሲወስኑ ወሳኔያቸውን ለማስቀየር ያደረኩትን ጥረት እሁን ሳስበው “ልፈትናቸው የተላኩኝ ገብረ ሰይጣን ነበርኩ” እላለሁ።

ለማንኛውም የመጣሁበትን ጉዳይ ለእማሆይ ማታ ግልጽልጽ አድርጌ እነግራቸዋልሁ። የደረሱበት ምሥጢር እንዳለም አምኛለሁ። አለዚያማ ይህን ያህል ጊዜ ምን የሚያሥራቸው ኃይል ይኖራል? ለማንኛውም አካባቢውን በጥንቃቄ መቃኘት ፈለግሁና እማሆይን እግራን ማፍታት እንደምፈልግ ነግሪያቸው ከቤት ወጣሁ።

ወዘ ልውጥ በመሆኔ በአካባቢው ትኩረት እንዳልሰብ መጠንቀቅ እንዳለብኝ ቀደም ብዬ አስቤዋለሁ። ቀለሙ ያልደመቀ እንዲያውም የወየበ ካሲ ጃኬትና ሱሪ፣ አሳቻ ኮፍያና አሮጌ ጫማ አድርጌያለሁ። ይህን አልፎ የሚጠይቀኝ ካለም የእማሆይ ዕሴተ ማርያም ዘመድ እንደሆነኩና እርሳቸውን ለመጠየቅ እንደመጣሁ እናገራለሁ ብዬ መላ ዘየድኩ።

ከእማሆይ ጎጆ ወጥቼ በስተደቡብ ወዳለው ተራራ ሂድኩና መሐል ዳገቱ ላይ ስደርስ ዙሪያ ገባው መልክኦ ምድር ቁልጭ ብሎ ታየኝ። ከቤተክርስቲያኑ ትይዩ ካለ አንድ ድንጋይ ላይ ዐረፍ አልኩና ዙሪያውን መቃኘት ጀመርኩ።

ሳላስበው ሳነበንብ አገኘሁት፤

“ከሸክላ፣ ከብረት፣ ከነሐስ፣ ከብር፣ ከወርቅ ወይም ከሌላ ነገር ተሠርተህ ሊሆን ይችላል። ዕብራዊ ወይም ሮማዊ ወይም ግሪካዊ አንጥረኛ ሰርቶህም ይሆናል። ይህ ሁሉ ግን ለእኔ ትርጉም የለውም የኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ እጆች ከፍ አድርገው የያዙህ ቅዱሱ ጽዋ ሆይ! በውስጥህ የሚያሰክር መጠጥ ሳይሆን የዘላለም ቤዛ የሚሆን ክቡር ደምን የተሞላህ ቅዱሱ ጽዋ ሆይ! የት ይሆን የተደበቅከው?!”

“በልዩ መግንጠላዊ ኃይልህ ልቤን እየሳብክ በገጡት የምታቀልጠው ክቡር ንዋይ ሆይ የት ይሆን ያረፍከው? የልቤ ንጽሕናና የእምነቴ ልክ አንተን ለማየት አንደማያስችለኝ ባውቅም ናፍቆቲ መጠን አልፎ እንቅልፍ ያሳጣኸኝ ቅዱሱ ቅርስ ሆይ የት ነህ? ከመቅደሱ ሥር ወይስ በእነዚህ ተራሮች እናት ወይስ ዋሻዎች ውስጥ? እባክህ ተገለጥልኝ!!” እያልኩ ስናገር ሳይታወቀኝ ድምጹ ከፍ እያለ መምጣቱን የተረዳሁት ዘግይቼ ነበር።

ጀርመናዊው ባለቅኔ ዎልፍራም “ወደ ቅዱሱ ጽዋ የሚቀርቡ የተመረጡ ናቸው። የሚጠብቁትም ቅዱሳን ናቸው” ብለው የተቀኘውም ትዝ አለኝና እኔ ለዚያ የተገባሁ እንዳልሆንኩና ዝም ብዬ እንደምዳክርም ተሰማኝ። ይህን እያሰብኩ ዝም ብዬ በውስጤ ስነጋገርና ስደነቅ እንባዬ ድንገት መውረድ ጀመረ።

አካባቢው ለዐይን ያዝ ሲያደርግ ወደ ቤተክርስቲያኑ ወደ እማሆይ ጎጆ ተመልስኩ።

እማሆይ የሆነ ነገር ምድጃ ላይ ጥደዋል። ሲያዩኝ “መጣህ ኃይለ ጊዮርጊስ?” አሉና ጠዋት ፀሐይ ሲሞቁ የነበሩትን አባት ጠሯቸው። ከአባ ጋር ወንድሜ ነው ብለው ካስተዋወቁኝ በኋላ የሠሩትን እራት አቅርበው ሦስታችንም አብረን በላን። አባ የቤተ ክርስቲያኑ እቃ ቤት ጠባቂ ናቸው። እራት በልተን አመስግነን እንደጨረስን ወደ ማደሪያቸው ተሰናብተውን ሄዱ።

መኝታዬን አንጥፌ እንደተቀመጥኩ እማሆይ ለጸሎት እየተዘጋጁ እንደሆነ ስረዳ፡

“እማሆይ?” አልኳቸው፡

“አቤት” አሉኝ።

“አንድ የማማክረዎት ነገር ነበረኝ፤ ጸሎትዎን የማላስተንጉል ከሆነ?” አልኳቸው።

“አይ! ይደርስ የለ። ይልቅ ምንድን ነው የምታማክረኝ?” አሉኝ። በሻማው ብርሃን ውስጥ ፈገግ ሲሉ አየኋቸው።

እንዴት ብዬ ነው መንገር ያለብኝ? ጥያቄዬ ያስከፋቸው ይሆን?
እያልኩ ከራሴ ጋር ትግል ጀመረኩ። ዝምታዬ ሲበዛባቸው፡-

“እህ! ንገረኝ እንጅ?” ሲሉኝ

እንደመባኝን አልኩኝና

“እ... እኔ የመጣሁት እኮ... ቅዱሱን ጽዋ ፍለጋ ነው” አልኳቸው።
ከተናገርኩ በኋላ ግን ቦንብ ያፈነዳሁ ያክል ተሰማኝና የሚሉትን
ለመስማማት በጉጉት መጠባበቅ ያዝኩ። ትንሽ ዝም ብለው
በፈገግታ ውስጥ ቆዩና፡

“አውቃለሁ!” አሉኝ።

“ምን? እንዴት?” አልኩኝ። መብረቅ የወረደብኝ መሰለኝ።

“ቀኑን አላወኩትም ነበር እንጅ በመጨረሻ ወደ ዚህ እንደምትመጣ
እጠብቅ ነበር” አሉኝ።

እማሆይ ዕሴተ ማርያም በናዳ ማርያምና አቡነ አሮን ገዳም
በገጠመኝ ቅንብር መሳይ ነገር እሳቸውም እንዳሉበት ወለል ብሎ
የታየኝ በዚች ቅጽበት ነበር። እማሆይ በእጃቸው ይዘውት የነበረውን
ሻማ ጥግ ላይ በአንጨት ጉማጅ ላይ ተክለው ሲያበቁ እጅግ በረጋ
አነጋገር፡-

“አንተ ቅዱስ ጽዋ የምትለውን እኛ የቅዱስ ኪዳን ቅርስ እንለዋለን።
እንደገመትከው በመድኃኔዓለም ፈቃድ በዚህ በመንዝ ይኖራል።
ይህንን ቅዱስ ኪዳን የሚጠብቅ ከጥንት ጀምሮ ሲወርድ ሲዋረድ
የመጣ ከተለያዩ መካናትና ገዳማት የተውጣጡ አባቶች ያሉበት
ጉባዔ አለ። ይህ ጉባዔ በዐሥር ዓመት አንድ ጊዜ ይሰበሰብና ሱባኤ
ተገብቶ ጸሎት ተደርጎ ሲያበቃ የቅዱሱን ኪዳን ቅርስ የሚያጥኑና
የሚጠብቁ ሦስት አባቶችን ለዐሥር ዓመት ይሰይማል። እነዚያ
አባቶች ዐሥር ዓመታቸውን አድርሰው ወደየመጡበት መካናት
ይመለሳሉ። እነዚህ ሦስት አባቶች ከህጎች ያላቸው መነኩሳት ሲሆኑ
በገዳማዊ ሕይወታቸው የተመሰከረላቸው ብቁ አባቶች ናቸው።

ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ ያለበትን ቦታ በሚቀጥለው ጊዜ ከሚተኩት ሰዎች አባቶች በቀር ለማንም መንገር አይፈቀድላቸውም። በአገልግሎት ዘመናቸውም የቅዱሱን ኪዳን ቅርስ የሚገኝበትን ቦታ መልቀቅ አይፈቀድላቸውም። ለቁመተ ሥጋ የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ በቅዱስ ዑራኤል የወር በዓል እዚህ እመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል ቤተክርስቲያን አካባቢ ምሥጢራዊ ቦታ ላይ በሥርዓት ይቀመጥላቸዋል። በሌሊት እንዳቸው መጥተው ይወሰዳሉ። ይህንን የሚያቀናጅ የአርድእት ንዑስ ጉባኤ አለ። በዋና ዋና ምሥጢራት ግን አይካፈልም። ጉባኤ ሲካሄድ ገበያ ሄዶ እህል መሸመት፣ ማዕድ ማዘጋጀት እና የመሳሰለውን ተግባራት ማከናወን ነው። እኔም የመድኃኔዓለም ቸርነትና ጸጋ ብዙ ነውና ከአርድእቱ ውስጥ እንደ ሆኜ አባቶቼን አገለግላለሁ” አሉኝ።

“ይገርማል!” አልኩኝ በተመስጦ ስሰማ ቆይቼ።

“ጉባኤው በየዐሥር ዓመቱ የት ነው የሚካሄደው?” አልኳቸው።

“ትኩረት ላለመሳብ ሲባል የተወሰነና የተለየ ቦታ የለውም። አባቶች ተመካክረው በአንድ ገዳም ያደርጉታል። ለምሳሌ የቅርቡ ጉባኤ የተካሄደው ጉጃም ውስጥ ናዳ ማርያም ነበር” አሉኝ።

“ናዳ ማርያም?!” አልኩኝ ሳላስበው።

“አዎን! ናዳ ማርያም” አሉ። ቀጠለና፤

“ጉባኤ በሚካሄድበት አካባቢ ያሉ የቤተክርስቲያን ፍቅር ያላቸው ኦርቶዶክሳውያን ምእመናን አልፎ አልፎ አርድእቱን እንዲያግዙ ይጠራሉ። ሲጠሩም ጉባኤ አለ ሳይባል ያው ቀጥተኛ ባልሆነ ወይም ዘወር ባለ አነጋገር ነው”።

“እኔም እዛ መጥቼ ስለነበር፣ ባሕር ዳር እንደምትኖር ሰምቼ ስለነበረ እዚህም የኪዳኑን ቦታ በተደጋጋሚ የረገጥክ በመሆኑ አባ መርሐ ጽድቅም በአጋጣሚ ስለሚያውቁህ እንዳንድ ነገሮችን እንድታግዝን፣ በዛውም በረከት እንድታገኝ በማሰብ እንድትመጣ ላክንብህ”።

ይሁን እንጅ የመድኃኔዓለም ፈቃድ ሳይሆን ቀርቶ ጉባኤው አልቆ አባቶች ሁሉ ከተበተኑ በኋላ በሳምንቱ መጣህ" አሉኝ፤ ቀረብህ ለማለት የእጃቸውን መዳፍ ወደ ላይ ገልብጠውና ዘርግተው በሐዘኔታ እያዩኝ ።

የሚያማስለው አጥቶ እሳት ላይ ተጥዶ እንደቀረ የማሸላ አሻሮ በጸጸት እርር አልኩኝ። ዕንባ በዐይኔ መጥቶ ግጥም አለ። ራሴን ስረግምና እድሌን ሳማርር ቆየሁና፤

“ታዲያ ዘግይቼም ቢሆን መምጣቴን እንዴት አወቁ?” አልኳቸው።

ከመጣሁ አይቀር ብዬ ከአባ መርሐ ጽድቅ ለተወሰነ ጊዜ የምቀጽለው እንድትምህርት ነበረኝ። እና ማታ ጉባኤ ላይ እንድትጥግ ተቀምጠህ እየውህ። ወዲያው ከጉባኤው በኋላ ከአባ ጋር ተመካከርን። ዘግይተህ መምጣትክን ነግረን ተስፋ ማስቆረጥ አልፈለግንም። በዝርዝር ብንነግርህ ብዙም ከብደት ስለማትሰጠው እንዳንድምልክት ነግረንህ ወደዚህ ወደ ቅዱስ ኪዳን እንድትመጣ ለመገፋፋት ተሰማማን። በበነጋታው ስትመለስ እንጨት ለቃሚ መስለን ጠበቅንህ። እንዲታውቀኝ እጠነቀቅ ነበር። እንተ ግን ጭራሽ በቁጣ ነደህ ስለነበር እንኳን ልትለዩኝ በአግባቡ እንኳን ሳታናግረን መኪናህን እያከናኙክ ሂድከ” አሉኝ።

“ምን? እርሰዎ ነበሩ ያናገሩኝ?” አልኩ በመደነቅ።

“አዎን! ቆለኛዋ እግሆይ!” አሉ።

በኃፍረት ኩምሸሽ አልኩ። በርግጥ በወቅቱ ያደረኩት ነገር ወዲያው ጸጽቶኝ እንደነበርም ትዝ አለኝ። አሁን ደግሞ ይባስ አሳፈረኝ። እግረን ሰብስቤ ኩርምት አልኩ።

“እኔ እምለው ጉባኤው በየዐሥር ዓመቱ የሚካሄድ ከየኛ ከቆይታዎ እንጻር ሁለት ጉባኤዎችን ተካፍለዋል ማለት እኮ ነው?” አልኳቸው።

“አዎን የመድኃኔዓለም ቸርነቱ ብዙ ነው” አሉ በደስታ።

“ታዲያ እርሱም መጀመሪያ የተካፈለበት ጉባኤ የት ነበር የተካሄደው?”

“እኔ ለመጀመሪያ ጊዜ የተካፈልኩበት በጌምድር ውስጥ እምስትያ ተክለ ሃይማኖት ገዳም ሲሆን ከዚያ በፊት የነበረው ትግራይ ውስጥ እንደነበረ ሰምቻለሁ” አሉኝ።

ጉባኤው በእምስትያ ተክለ ሃይማኖት ገዳም የተካሄደበትን ወርና ዓመተ ምሕረት እማሆይ ሲነግሩኝ አእምሮዬ የሆነ ነገር እያሰላ ነበር። በጣም ይገርማል። በዚያው ወቅት የድህረ ምረቃ ጥናቱን ለማሟላት የገዳሙን ደን ለማጥናት ሂጄ ስለነበር ብዙ ነገር ወደ አእምሮዬ ተግተልትለኝ መጣ።

እምስትያ ተክለ ሃይማኖት ገዳም በደቡብ ጎንደር ዞን በዕብናት ወረዳ ከወረዳው ዋና ከተማ በስምንት ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ከትልቅ ጋራ ስር በማራኪ የተፈጥሮ ደን ተሸፍኖ የሚገኝ ገዳም ነው። በ1260 ዓ.ም በፀዒ ይኩኖ አምላክ ዘመነ መንግሥት በጻድቁ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ተባርኮ በኋላ በአቡነ ህላዌ እንደተመሰረተ ገዳምያውኑ ይናገራሉ። ገዳሙን እኔ በጎበኘሁበት ወቅት 23 ሂክታር ጥቅጥቅ ያለ የተፈጥሮ ደን ነበረው። ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ፣ ከሰሜን ወደ ደቡብ የሀሳብ መስመር እያሰመርኩ የደኑን ይዞታ፣ የዕዕዋቱን ስብጥር በደንብ አድርጌ እንዳጠናሁት አስታውሳለሁ። እድሜ ጠገብ የሆኑ የጽድ፣ የወይራ፣ የቃዋ፣ የብርብራ፣ የዶንጋና የኮማ ዛፎች ከአጋምና ከቀጋው ሽታ ጋር ተዳምረው አካባቢውን የገነት በር ያስመሰሉት ገዳም ነው። ጥቅጥቅ ካለው የገዳሙ ደን ውስጥ ሁነው ሲያስቡ የተፈጥሮ ዕዕዋቱ ተጨፍጭፎ መልክአ ምድሩ ከተራቆተው ዕብናት ወረዳ ውስጥ መሆኑን ይዘነጋሉ። ታዲያ በጥናቱ ወቅት ዳስ መሳይ ነገር ከሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑ በስተ ሰሜን በኩል አይቼ

“ንግሥ ወይም ድግስ ነበር እንዴ?” ብዬ ብጠይቅ ገደማውያኑ በፈገግታ ከማየት በስተቀር መልስ አልሰጡኝም ነበር። ጥናቱን አጠናቅቄ ከመመለሴ በፊት የገዳሙን አበምኔት ለማመስገንና ለመሰናበት ሳገኛቸው

“በሰላም ጨረሰክ?” አሉኝ

“አዎን አባታችን” አልኩ

“የደኑ ይዞታው እንዴት ነው?” አሉኝ

“በጣም ጥሩ ነው ብቻ ወደ ዳር አከባቢ ድንበሩ እየተገፋ ስለሆነ ትኩረት ብትሰጡት መልካም ነው” አልኳቸው።

“ደገና የተቻለንን ያክል እናደርጋለን” ካሉኝ በኋላ

“ከሳምንት በፊት መጥተህ ቢሆን ኖር ከዕፅዋቱ በተጨማሪ ሕያው ቅርሶችን ማየት ትችል ነበር” ብለው ፈገግ አሉ።

“ምን ዓይነት ቅርስ? አሁንስ እንዳላይ ምን ያግደኛል?” አልኩኝ በችኮላ። ልክ አባ መርሐ ጽድቅ ናዳ ማርያም ሲያሰናብቱኝ እንዳሳዩኝ ዓይነት ለልጅና ለጅል የሚሰጥ ፈገግታ አሳይተው ትከሻዬን ስመው ጸሎት አድርገው ወደ በዓታቸው እንደተመለሱ ትዝ አለኝ።

አሁን ግን ያን ያደረጉት ለምን እንደነበረ ግልጽ ሆነልኝ። ቅዱሱን ጉባኤ በቅርብ ርቀት የሳትኩት ለሁለተኛ ጊዜ መሆኑን ተረዳሁ። ገጣሚ ጌትነት እንደው ባዶዬን መጣሁኝ በሚል ርእስ የጻፈው ግጥም ትዝ አለኝና ወደ መጨረሻ ያሉትን ስንኞች በልቤ አነበነብኩ፡

“.....

ሰባተኛው ችሎት ይህን ፍርድ አግኝቼ

ሥጋዬን ለሲኦል ነፍሴን ገነት ትቼ

ዘላለም እንድኖር አግዟለሁ ፈርዶልኝ

አለ ሥጋ- አለ ነፍስ፤ እንድኖር ፈቅዶልኝ

«ባዶህን ሂድ» ብሎኝ ባዶዬን መጣሁኝ።”

ብዙ ገዳማትንና አድባራትን የመጎብኘት እድል ገጥሞኛል። ሳገር

ግን ባዶዬን እየሄድኩ ባዶዬን ስመለስ ነበር የኖርኩት፡ አልኩና በትካሄሴ ባሕር ውስጥ ሰጠምኩ።

ትንሽ ቆይቼ እንደመባኘን አልኩና

“እማሆይ እርሰም ግን ቅዱሱን ጽዋ በእካል አይተውታል አይደል? ምን ይመስላል? እንዴት ነው የተቀመጠው?” አልኳቸው።

“አላየሁትም!” አሉኝ ፍርጥም ብለው።

“እንዴት? ከነዚህ አባቶች ጋር ከዐሥራ ስምንት ዓመታት በላይ ኑረው? እያገለገሏቸው እንዴት እስከ ዛሬ ሳያዩት ቀሩ?” አልኳቸው ጥርጣሬዬን በሚገልጽ ሁኔታ።

“ማየት ስለማያስፈልገኝ ለማየት አልሞከርኩም” አሉ።

“እንዴ ከዚህ በላይ የከበር ነገር ግዝፍ የነሣ ተአምር ምን አለ?!” አልኳቸው።

“ሰማህ ኃይለ ጊዮርጊስ ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ በእመን ተራሮች በአንዱ ወይም በዋሻው ውስጥ ሊኖር ይችላል። ለእኔ ትልቁ ነገር ይህ ክቡር ኪዳን በአለበት ቦታ መኖሩ ነው። ይህ ብቻ በቂዬ ነው። የጥንት ነገሥታት ይጠጡበት ነበር ተብሎ በየሙዚየሙ በመስታወት ከተቀመጡ በወርቅ ከተንቀጠቆጡ ጽዋዎች በቅርፁ አይለይ ይሆናል። ለእኔ ተስፋዬ ግዙፍ ቅርስነቱ ሳይሆን ቃል ኪዳኑ ነው። ይህን የቃል ኪዳን ቅርስ የሚያጥኑና የሚጠብቁ የተመረጡ አባቶችን ማገልገሉ ብቻ ነፍሴን ያረካታል” አሉና ትንሽ እንደማሰብ ብለው፡-

“በወንጌል ላይ ታሪኳ የተጻፈውን ደም ይፈስሳት የነበረች ሴት ታሪክ ታስታውስ የለ?” አሉና፤ “ሰዎች ሁሉ ክርስቶስን ለማየት፣ ለመናገር፣ ለመዳሰስ፣ ቤታቸው ለመጋበዝ ሲጋፉ፣ እንዲህ አላች ለእኔ ግን የልብሱን ጫፍ ብቻ የዳሰስኩ እንደሆነ እድናለሁ ብላ የለበሰውን የቀሚስ ጫፍ ከኋላ ሂዳ ነካች። ከሕመሟም ወዲያውኑ ተፈወሰች።

ወደ ቅዱሱ ኪዳን ወዳለበት ሰፍራ መጠራቱን ያወቅሁት ቀን ነፍሱ ሰላምና ዕረፍት አግኝታለች። ከዚህ በላይ አያስፈልገኝም!” አሉኝ።

“እኔ ግን ማየት ማለት በአካል ላየው እፈልጋለሁ!” አልኳቸው በልመናና በጉጉት፡

“አዎን! ብዙዎች ሊያዩት ይጓጓሉ” አሉ እማሆይ።

“እኔ እምነቴ ተንጠፍጥፎ አልቆ ባዶ የሆንኩ ሰው ነኝ። ቅዱሱን ጽዋ አይቼ መፈወስ እፈልጋለሁ። ተአምራቱን ለዓለም መናገር እፈልጋለሁ። እባክዎን የመንገዱን ጫፍ ይንገሩኝ። ከተራራው አናት ወይ እዘቅት ውስጥም ቢሆን ግድ የለኝም። የትም ቦታ የሚገጥመኝን ፈተና ተጋፍጬ ከፊቱ ልንበረከክ እሻለሁ” አልኳቸው።

“የት እንዳለ የመናገር ዕውቀቱም ሥልጣኑም የለኝም። ልደብቅህ ፈልጌ አይደለም!” አሉኝ በማስተዛዘን።

“አይ ግድየለም ይተውት። የቅዱስ ዑራኤልን የወር በዓልን ጠብቄ ቅዱሳኑ የተቀመጠላቸውን ዕቃ ሊወስዱ በሌሊት ሲመጡ ከኋላቸው ተከትዬ ወደ ሚሄዱበት እሄዳለሁ። የፈጀውን ጊዜ ይፍጅ እንጂ እነዚያን ቅዱሳን አባቶች እዚህ ቤተ ክርስቲያን ጓሮ ሆኜ እጠብቃቸዋለሁ” አልኩ ፈርጠም ብዬ።

“አይ ያንተ ነገር!” ብለው ፈገግ አሉና

“በመንፈስ ጀምረህ በሥጋ ልትጨርስ ነው? ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ የተሰወረው እኮ በመንፈስ ነው። በሥጋ ድካም የምታገኘው አይደለም!” አሉና

“ይልቁንስ...” ብለው ዝም አሉ። ሊነሩኝ የፈለጉት ነገር እንዳለ ግን እያወላወሉ እንደሆነ ገባኝ እና ድንገት ብድግ ብዬ ከሥራቸው ተንበርክኬ

“ይልቁንስ ምን?” አልኳቸው፡

“አረ በፈጠረህ ተነስ፤ ልነግርህም አይደል?” አሉ። ተነሳሁና ቆም አልኩ፡

“ወደ አንድ ቦታ እልክህለሁ። እዛ ሄደህ አባ አክሊሉ የሚባሉ አባት ታገኛለህ። እርሳቸው ጉጉትህንና ቅንነትክን አይተው አንድ ፍንጭ ይሰጡህ ይሆናል” አሉኝ።

“እርስዎ የሚያውቁኝ የደበቁኝን እርሳቸው ምን ብለው ይረዱኛል?” አልኩ በቅሬታ።

“ግድ የለም ይረዱህል። በዚህ አካባቢ ያሉ ትልቅ አባታችን እርሳቸው ናቸው። ቦታው ልዩ ቃል ኪዳን ያለው ነውና በዚያውም በረከት ታገኛለህ። እኔ ማስታወሻ ጽፌ እስጥህና እሱን ታሳያቸዋለህ” አሉኝ።

“የት ነው ቦታው? እሩቅ ነው?” አልኳቸው።

“የትም ቢሆን እሄዳለሁ ብለኸኝ አልነበር? አሁን ምን ርቀት አስጠየቀህ?” አሉ ፈገግ ብለው።

መቼም ሲያወሩኝ ሕፃን ልጅ እንደሚያወሩ ዓይነት ነው።

“እሱስ ግድ የለኝም እንዴው ዝም ብዬ ነው” አልኩኝ፤ መቀላመዴ ታውቆኝ።

“እዚሁ መንዝ ማማ ምድር ነው። ቦታውን በፊትም ሳታውቀው አትቀርም። ይገም አርባ ሃራ መድኃኔዓለም ነው” አሉኝ።

“ይገም አርባሃራ፤ አዎን! ትዝ አለኝ። በደጋው በኩል ዋሻ ያለው ቤተክርስቲያን አይደል?” አልኳቸው።

“አዎን፤ እዛ ነገ ትሄዳለህ” አሉኝና ወረቀትና እስክብሪቶ እንድሰጣቸው ጠየቁኝ። ከማስታወሻዬ ቀድሄ ከእስክብሪቶ ጋር ሰጠኋቸው። ወደ ሻማው ተጠግተው ሲጽፉ ቆዩና ወረቀቱን ከአራት አጥፈው ከትራሳቸው ሥር አስቀመጡት።

“በል እንግዲህ ዐረፍ በል፤ በጠዋት ትሄዳለህ” ብለው ጸሎታቸውን ጀመሩ።

እኔም እንደነገሩ ጸሎት ቢጤ አደረግሁና ከመደቡ ላይ ተጋደምኩ። እማሆይ በእሻጋሪ ቁመው ጸሎት እያደረጉ እኔ መደብ ላይ ተሸፋፍኜና ተጋድሜ ለሚያይ ሞቼ ጸሎተ ፍትሐት እየተደረገልኝ ይመስላል።

“ወይ ጣጣ። ወደ ግቤ ተቃረብኩ ስል እንደገና ወደ ሌላ ቦታ መንከራተት። እንዲያው እነዚህ ምሥጢራቸው የማይፈታ ልጉሞች። በቃ እንደ ኳስ እየተቀባበሉ ከአንዱ ገዳም ወደ ሌላኛው ይጠልዙኛል” አልኩና ለምን ቁርጥ አድርጌ እንደማልተወው ሳስብ “ሲያንሰኝ ነው” ብዬ ለመተኛት ሞክርኩ። ሌሊት እማሆይ ለጸሎት እንደገና ተነሡ። እኔም ተነሣሁና ሰዓቴን ሳይ ከሌሊቱ ዘጠኝ ሰዓት ይላል።

“ደገና አደርክ? ኃይለጊዮርጊስ “ አሉኝ

“ደገና እግዜር ይመስገን፤ እረስዎ እንደምን አደሩ” አልኩና መደቡን ለቅቄ ቁሜ ልብሴን ስፈልግ አዩና፡

“ተኛ እንጅ፤ ገና አኮ አልነጋም” አሉኝ ።

“አይ! እንግዲህ ምን ቀረው? በጠዋት ብሄድ ይሻላል ብዬ ነው” አልኩ።

“እንዴ! የእመን ቆላ መውጫ እንኳን በጨለማ በብርሃንም ችግር ነው። ወይ ጉድ! ምንድን ነው ጥድፈያው?” አሉ ቆጣ ብለው ። ዳገቱን ሳስብ እንደገና ሀሞቴ ፍስስ አለና ቁጭ አልኩ።

“ወይ ኃይለጊዮርጊስ! እውነትም ታመሐል? እንዲያው ያሁሉ ትዕግሥትህ ወዴት ጠፋ። በል ዐርፈህ ተኛ” አሉና ጸሎታቸውን ቀጠሉ።

እንዳይነጋ የለም ነጋና ሁለቱን ሻንጣዎቼን ይገፍ ለመሄድ ተነግሁ።
እማሆይ ዕሴት ማርያም ከትራሳቸው ስር ያስቀመጧትን ወረቀት
አነሱና።

“ለእባ አክሊሉ በአጃቸው ስጣቸው። ገልጠህ እንዳታነብ! ዋ!” አሉኝ።

ፈገግ ብዬ “እሽ” አልኩና ወረቀቷን ተቀብዬ ከደረቴ ኪስ ሸጐጥኳት።

“እየውልህ ኃይልዬ! እባክህ ትዕግሥት ይኑርህ። ይሄ በየሀገሩ
እየዞርክ የቃረምከው እውቀት መንፈሳዊነትክን ሳይጎዳው
አልቀረም። አትቸኩል፤ ምንም ምን ቢያጋጥምህ አትናደድ፤
የቅዱሱ ኪዳን በረከት አይለይህ፤ መልአኩ ዑራኤል ይከተልህ”
አሉኝና ተሰናበቱኝ።

“እሽ እማሆይ እግዜር ቢረዳኝ ቶሎ እመለሳለሁ” አልኳቸውና
መንገዴን ጀመርኩ።

የእመን ቆላን ዳገት በደረቴ እየታከኩና እንደ ዝንጀሮ እየቧጠጠኩ
እንደምንም ወጣሁት። ወደ ላይ መውጣት ያደክማል እንጅ
አያስፈራም። ዳገቱን ጨርሼ ደልዳላ ሚዳው ላይ ስደርስ ፊቴን
ወደ ቆላው አዙሬ ድንጋይ ላይ ዐረፍ አልኩኝ። ድንገት እንድ
መጥፎ ሀሳብ ብልጭ አለብኝ።

“እንዴ! እማሆይ ሁኔታዬ ስላላማራቸው በዘዴ ከቅዱሱ ሰፍራ
እንድርቅ ይሆን እንዴ ወደ ይገም የላኩኝ?” አልኩና የሰጡኝን
ደብዳቤ ደረት ኪሴ ውስጥ ላጥ አድርጌ አወጣሁት።

“ምን ብለው ይሆን የጻፉት?” እል ጀመር። ደብዳቤውን የማንበብ
ከፍተኛ ጉጉት አደረብኝ። “ገልጠህ እንዳታነብ ዋ!” ያሉኝ ቃል
ሞገተኝ። ይህን ያክል ሞራለቢስ መሆንም የለብኝም አልኩና
ደብዳቤውን መልሼ ኬሴ ከተትኩና ጉዞዬን ወደ ሞላሌ ተያያዝኩት።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ዕራት

ይገም አርባሃራ መድኃኔዓለም ከሞላሌ ከተማ ሃያ ሰባት ኪሎ ሜትር ላይ ወደ መሐል ሜዳ በሚወስደው የመኪና መንገድ በስተቀኝ እንደ ኪ.ሜ. ፲፬ ብሎ የሚገኝ ጥንታዊ ደብር ነው። ወደ መሐል ሜዳ የሚወስድ መኪና ሳጠያይቅ ከአዲስ አበባ በሞላሌ አድርጎ ወደ መሐል ሜዳ የሚሄደው አውቶብስ ካልሆነ በቀር ለጊዜው እንደማላገኝ ሰዎች ጠቆሙኝ። ከአዲስ አበባ የሚመጣውን አውቶብስ ለዕለት የሚያስፈልጉኝን ደረቅ ብስኩትና ውሃ ገዝቼ ከእንደ ሆቴል ጥግ ቁጭ ብዬ መጠበቅ ጀመርኩ።

ከቀኑ ዕሥር ሰዓት ላይ እንደ አውቶብስ መጣ። የሞላሌ መንገደኞች ከወረዱ በኋላ «ይገም ነው የምሄደው» ብዬ ተሳፈርኩ። ትኬት ቆራጩ መጣና

“መሐል ሜዳ እንጅ መንገድ ወራጅ እንጭንም” አለኝ።

“ግዴታም በመሐል ሜዳ ሂሳብ እክፍላለሁ፤ ስለምቸኩል ነው “አልኩኝ። ያው የተለመደ ገንዘብ ማስጨማሪያ ዘዴ ነው። በአዲስ አበባ ሂሳብ ክፈል ቢሉኝም መክፈሌ አይቀርም ነበር።

ይገም የቀበሌ ንዑስ ጣቢያ በመሆኗ እዚህና እዚያ የተሰሩ ሻይ ቤቶች፣ የመምህራንና የግብርና ባለሙያዎች መኖሪያ ቤቶች አሉባት። በጣም ብርዳምና ድብርታም መንደር ነች። ከአውቶብሱ ወረደኩ። እንደ እኔ ያለ ወዘ ልውጥ ሰው ምሽት ሲቃረብ ደብር መሄድ ለአካባቢው ሰው ጥሩ ስሜት ላይፈጥር ይችላል ብዬ ስላሰብኩ በዚያ ሰዓት ወደ ቤተክርስቲያኑ መሄድ እንደሌለብኝ ወሰንኩ።

የተወሰኑ ሰዎች ከተቀመጡበት ሻይ ቤት ነገር ገባውና ሰላምታ አቀረብኩ። ሁሉም ከመቀመጫቸው ተነሥተው እንደሚያውቁት ሰው አድርገው ተቀበሉኝ። “እረ በእግዜር አይገባም!” ብዬ በአንድ ጥግ ሂጄ ቁጭ አልኩ። ያለ ሰዓት የመጣው እንግዳ መሆኔን አይተው ግር እንዳላቸው ገባኝና

“እ... ከዩኒቨርሲቲ የመጣው አጥኚ ነኝ። እዚህ ጓሳው ስላሉት ቀይ ቀበሮች የማጠና ነኝ” አልኳቸው።

ከይገም ትንሽ አለፍ ብሎ “መንዝ ጓሳ” የሚባል ስፍራ አለ። እናም እዛ ብርቅዬ የሆኑት ቀይ ቀበሮች መኖሪያ እንዲሆን የማግበረሰብ ፓርክ እየተቋቋመ እንደሆነ ስለማውቅና እነሱም እንግዳ አይሆንባቸውም ብዬ አስቤ ነው።

“አይይይ! ታዲያ ከወዲያ ነበር የምትወርድ እኮ!” አለኝ አንደኛው ለእኔ በማዘን ስሜት።

“አውቂያለሁ ስለመሸ በዚያውም በወዲህ በኩል ለመጀመር ብዬ ነው” አልኩኝ።

“እንዲያ ከሆነ ደኅና ነው” አሉኝና ተረጋጉ።

የቤቴ ባለቤት ብስል ቀይ ደረብብ ያሉ ግርማ ሞገስ ያላቸው እናት ናቸው።

“እናቴ ካላስቸገርኩ የዛሬን እዚች እመደቧ ላይ ቢያሳድሩኝ? ሂሳብ የጠየቁኝን እክፍላለሁ” አልኩኝ።

“እንዴ! ቤት የእግዜርም አዶል? አይመችህ እንደሆንዶ እኔማ ምን ቸግሮኝ ልጀ?” አሉኝ

እዛ ያሉት ሁሉ፡ “ደሞ ለመደብ ምን ችግር አለው?” አሉና ጥያቄዬን አቃለሉት።

ተረጋግቼ ቁጭ አልኩ።

“ለብርድ አረኤ /አረቄ ማለታቸው ነው/ ጥሩ ነው፤ እትሞክርም?” አሉኝ።

“እሽ ጥሩ ነው” አልኩና አንድ መለኪያ አስቀዳሁ። የቅዝቃዜው ኃይል አርቁውን እንደ ውሃ ያስጠጣል። መሸቶ ሰዎቹ ተሰናብተው ሲነሱ የመጠጥ ሂሳባቸውን እኔ እንደምከፍል ተናግረው ተመሰጋግነን ወደ ቤታቸው ሄዱ።

ቅዝቃዜው ከጨለማው ጋር ተዳምሮ አካባቢውን ሲኦል አስመሰለው። ብርዱን እንዴት ችግር እንደማድረግ ሳስበው በጣም ጨነቀኝ። ቅጥል ያለ በርሃ ብሄድ ይሻለኛል ከቀዝቃዛ ቦታ። ባለቤቷ ወደ አንድ ጥግ ሄደው ታስሮ የተቀመጠ የሚመስል ንዝ ይፈቱ ጀመር። ዝተት ነው። ዝተት ወይም ባና ከበግ ፀጉር የሚሰራ የመንዞች ብርድ ልብስ ነው።

“ነጋዴዎች አስገምጠውት ነው። ይኮሰኩስህ እንደሆነይ ለብርዱ መድኃኒት ነው” አሉና ሦስቱን ሰጡኝ። ሁለቱን ከሥር አንጥፌ ከላይ ስልፒንግ ባግ ዘረጋሁና ውስጥ ገባሁ። ከላይ ነጣ ያለውን ዝተት ደርቤ ጋደም አልኩ። ትንሽ ጠረኑ በግ በግ ይሸታል እንጅ ምችቱና ሙቀቱ በጣም ተስማማኝ። እንዲያ በነጭ ዝተት ተጠቅልዬ ስታይ ትልቅ ቀንድ አውጣ እመስላለሁ።

ሌሊቱ ተመችቶኝ ጥሩ እንቅልፍ ተኝቼ አደርኩ። ጠዋት ስነቃ አንድ ሰዓት ተኩል ሆኗል። አንገቴን ቀና አድረኩና እጄን አውጥቼ ቅዝቃዜውን ስፈትሽ አካባቢው በረዶ የተደፋበት መስጧል። መልሼ ዝተቱ ውስጥ ጥልቅ አልኩ። ከዝተቱ ቀስ ብዬ ብቅ ካልኩ በኋላ መልሼ መግባቴን በዓይነ ጎሊናየ እየሳልኩ “አሁንስ በደንብ ቀንድ አውጣ መሰልኩ” ብዬ በራሴ ላይ ፈገግ አልኩ። ሦስት ሰዓት አካባቢ ብርዱ ባይለቅም ትንሽ ፈካ በማለቱ ከመኝታዬ ተነስቼ እቃዬን ያዝኩና ባለቤቷን እመስግኘና ትንሽ ገንዘብ ሰጥቼ ወደ አርባ ሃራ መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያን አቀናሁ።

እርባ ሃራ መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያንን ቀደም ብዬ አውቀዋለሁ። ከገደል አፋፍ ላይ የተሠራ ቤተክርስቲያን ነው። ከቤተክርስቲያኑ ጀርባ በግምት አንድ መቶ ሜትር ላይ ጭልጥ ያለ ገደል ነው። በበጋ ወራት የይፋት ሜዳዎች ቁልጭ ብለው ይታያሉ። ልክ ፎቅ ቤት ላይ ሁነው በመስኮት አሻግሮ የማየት ያክል ነው።

የጣርማ በር ሰንሰለታማ ተራሮች ወደ ምሥራቅ እየተጀመለመሉ ከዚያም ወደ ደቡብ ታጥፈው እስከ እንኮበር ይዘረጋሉ። በምሥራቁ አቅጣጫ የይፋትና የአፋር ረባደማ ቦታዎች ይገኛሉ። ከይገም በስተምዕራብ አቅጣጫ ደግሞ እነዚህ ተራሮች እስከ መሐል ሜዳ ተዘርግተው በሰሜን ግሽ ራቤልን እየተው ወደ ምዕራብ ደግሞ መርሐ ቤቱንና የደቡብ ወሎ ወርኢሉን ጃማንና ደጎሎን አሻግረው ያሳያሉ። አቤት መልክአ ምድር! መቼም የተፈጥሮ ዕፅዋቱ ተሟጦ ባያልቅ የምድር ገነት ይሆን ነበር። ከቤተክርስቲያኑ ሥር ካለው ገደል ሃያ ሜትር ወረድ ብሎ የተፈጥሮ ዋሻ አለ።

ከቤተ ክርስቲያኑ ደርሼ አጭር ጸሎት ካደረስኩ በኋላ ወደ ዕቃ ቤት አቅጣጭ ስሄድ አንድ ንቁ መነኮሴ ንሳ ከተባለው ሳር ገመድ እየፈተሉ የተወሰኑ ተማሪዎች እዚህም እዛም ቁጭ ብለው ሲቀጽሉ (ሲማሩ) አገኘኋቸው።

“እባ አክሊሉ መሆን አለባቸው” አልኩ።

ሰላምታ ሰጥቼ በመስቀላቸው ከተባረክሁ በኋላ እፊት ለፊታቸው ካለው የተጋደመ ደረቅ ግንድ ላይ እንድቀመጥ ጋበዙኝ።

“እህሳ ልጄ! ከወዴት መጣህ?” አሉኝ በአባታዊ ቃል። ድምፃቸው አንዳች ክብደት አለው።

“የመጣሁት እንኳን ከሩቅ አገር ነው። ዛሬ ግን...” አልኩና ንግግሬን ገታ አድርጌ

“እባ አክሊሉ እርስዎ ነዎት አባቴ?” አልኩኝ። መፍተላቸውን ተወት አድርገው ቀና አሉና

“አዎን፤ እኔ ነኝ። የኔ ልጅ ደገናም አይደለህ?” ሲሉ ጠየቁኝ።

“እርረ ደገና ነኝ። ለእርሱም የሚሰጥ መልእክት ይገዢ ነው” አልኩኝ።

“ከወዴት? ከማን?” አሉኝ፤

“እዚህ ታች እመን ቆላ ከእማሆይ ዕሴተ ማርያም ነው” አልኩኝና ወረቀቷን ከኪሲ ለማውጣት ስዳብስ አጣኋት። እመዴ ቡን አለ።

“ምን የተረገምኩ ሰው ነኝ! አልኩ ለራሴ፤

“በደገና ነው እመን ቆላ የወረድክ?” አሉኝ እባ ተረጋጋ ለማለት በሚያስመስል አነጋገር።

በሀሳቤ “ምን ደገንነት አለ!” እያልኩ ቁሜ ኪሲን እዳብስ ጀመር።

“እ... በደገና ነው” አልኩ በደመ ነፍስ

“እማሆይ ደገና ናቸው?” አሉኝ፤

“ደገና ናቸው” አልኩ።

እባ ወረቀቱ እንደጠፋብኝ ገባቸውና ወደ ገመድ ፈተላቸው አቀረቀሩ። እራሴን መርገሙን ትቼ ተረጋግቼ ማሰብ ጀመርኩ። ማታ ስተኛ ልብሴን ሳላወልቅ ስለነበር ወረቀቷ እንዳትቀደድ ብዬ ከማስታወሻ ደብተራ ማኖራ ትዝ አለኝና ሻንጣዬን ከፍቼ መሻርጥ አደረኳት። ሎተሪ የወጣልኝ ያክል ደስ አለኝ።

“እባታችን እማሆይ ለእርሱም የላኩት ደብዳቤ ይኸው” አልኩ ቀረብ ብዬ። ልክ የሹመት ደብዳቤውን ለርእሰ ብሔር እንደሚሰጥ አምባሳደር የሆንኩ መሰለኝ።

ተቀብለው ሳያነቡ ከዳዊታቸው ገጽ ወሽቅ አደረጓትና ሥራቸውን ቀጠሉ። እርር አልኩ።

“ከወዴት ነበር መጣሁ ያልከኝ?” አሉኝ፤

“አሁን ከእመን ቆላ ነው። ከዚያ በፊት ግን ከባሕር ዳር ነው” አልኩ።

“እረ እረ ተሩቅ አገር ነውላ የመጣህ ” አሉኝና

“ስንት ቀን ፈጀብህ?” አሉኝ።

“አይ! እርስዎ ራስዎ ጉጃም ናዳ ማርያም አልነበሩም? ምን ያክል እንደፈጀ አጥተውት ነው ? እንዲያው መቼም አላዋቂ ለመምሰል የሚያደርጉት ጥረት ይገርማል!” አልኩ በልቤ።

“ከባሕር ዳር አዲስ አበባ አንድ ቀን ሙሉ፣ ከአዲስ አበባ መንዝ አንድ ቀን፣ ያው መንገድ ብቻ ሁለት ቀን ማለት ነው። ትኬት ለመቀረጥ አንድ ቀን አዲስ አበባ ውያለሁ። በጠቅላላ ሦስት ቀን ፈጀብኝ ማለት ነው” አልኩ።

እንዲያዝኑልኝ ብዬ ነው እንጅ እንደ እውነቱ ከሆነ ከባሕር ዳር አዲስ አበባ በአውሮፕላን 45 ደቂቃ ፈጅቶብኝ ነው የመጣሁት።

“እረ እረ አያሌ ተጉዘህል ደክምሃል እንጅ!” አሉኝ። ያዘኑልኝ መሰለኝና ተስፋ አሳደርኩ።

“ምንድን ትሰራለህ?” አባ ጥያቄያቸውን ቀጠሉ።

“ ዩኒቨርሲቲ መምህር ነኝ”።

“ አሃ የተማርክ ትልቅ ሰው ነህና!” አሉና

“ታዲያ ተማሪዎቻችሁን አስጨርሳችሁ መሰማሪያ ለምን አትሰጧቸውም? ድህ ገበሬ ልጁ ኮሌጅ ገባ ሲባል በፊውን እየሸጠ ይልካል። ተአራት ዐመት በኋላ ወላጆቹን ይረዳል ሲባል ሥራ አልወጣለትም ተብሎ እዚሁ ገጠር መጥቶ መኖር ሆነ እንጅ” አሉ።

“አዎን መቼስ ተመራቂውም በዛ። የመንግሥት ሥራ ደግሞ በዚያው ልክ አላድግ አለና ለጊዜው ችግር ሆነ እንጅ ወደፊት ተስፋ ይኖራል። ቢሆንም መማር በራሱ ጥሩ ነው” አልኩኝ።

“እሱስ እውነትክን ነው” አሉና

“ምንድን ነው እምታስተምር?” አሉኝ

“ጉድ ፈላ!” አልኩ ለራሴ

ዩኒቨርሲቲ አካባቢም ሆነ በሌላ ሥራ መስክ ላይ ላለን ባለሞያዎች በጣም አስቸጋሪው ነገር ሙያችንን ላልተማረው ኅብረተሰብ በተለይም መደበኛ ትምህርት ለሌለው ሰው መንገርና ማስረዳት ነው። በውጭ ቋንቋ አጥንተን፤ የውጭ ምሳሌ እየተሰጠን፤ የውጭ መጻሕፍትን እያነበብን ነው ወደ ላይ የምንወጣው። ወደ ሀገረኛና አካባቢ ለመለወጥ ግር ይላል።

“በእንግሊዝኛ ኢኮኖሚ በአማርኛ የሥነ ምህዳር ሳይንስ ይባላል” አልኳቸው።

“ምን ማለት ይሆን?” አሉኝ

እማሆይ ዕሴተ ማርያም “ትዕግሥት ይኑርህ” ያሉኝ ትዝ አለኝ።

“በእንደ በተወሰነ አካባቢ ያለውን የዕፅዋት፣ የእንስሳት ስብጥር፣ ከአፈሩ፣ ከውሃው፣ ከአየር ንብረቱ ጋር ያለውን መስተጋብር የሚያጠና ሳይንስ ነው” አልኩና

“ለምሳሌ ደጋ ስንል የአየሩ ቅዝቃዜ፣ እርጥበቱ፣ ተራራማ መሆኑ፣ የዕፅዋቱን ዓይነት የሚበቅለውን አዝርዕት፣ የእንስሳቱን፣ የተባዩን፣ የነፍሳት ዓይነቱን የተለየ ያደርገዋል። ስለዚህ ደጋ፣ ወይና ደጋ፣ ቆላ እያልን ብዙ ሥነ ምህዳር ማውጣት ይቻላል” አልኳቸው።

“ግሩም! ግሩም!” አሉ አንገታቸውን እየነቀነቁ።

“ውጭ አዝር ተምርሃል? የፈረንጅ ልሳንስ?”

“እዎን ተምረያለሁ። ከውጭ ቋንቋ እንግሊዝኛ ብቻ ነው የማውቅ” አልኩ።

“እማሪካን ነው?” አለች።

“በተወሰነ ደረጃ እማሪካ የቆየው ቢሆንም ረዘም ላለ ጊዜ የተማርኩት ግን እውሮፓ ውስጥ ነው።”

“ማሩም ነው፤ ብዙ ነገር አይተሃል፤ ብዙ ጥበብም ገብይተሃል ማለት ነው።”

አዎን እማሪካ ስንት ጊዜ ሳተላይት ወደ ህዋ እንዳመጠቀች፣ የፓናማ ካናል መቼ እንደተከፈተ፣ የዘንድሮውን የአካዳሚያ አዋርድ ያሸነፈው ፊልም ዳይሬክተርና ተዋናይ እነማን እንደሆኑ ማወቅ ብቻ ሳይሆን ተዋናዮቹ ስንት ጊዜ አግብተው እንደፈቱ እንደማውቅ፣ ሩሲያዊው ባለሀብት የእንግሊዙን የእግር ኳስ ክለብን ቼልሲን እንደገዙት መረጃው እንዳለች በዚህም በጣም ተናድጄ እንደነበር፣ ኒውዮርክ ስቲት አይምፓየር ሕንፃ ጫፍ፣ እንዲሁም ፓሪስ አይፍል ታዎር ላይ እንደወጣው፣ የብራስልሰንና የእስቶኮልምን ከተሞች ጽዳትና ውበት በዐይኔ በብረቱ እንዳየው፣ የሸክስፒርን ተውኔቶች በእንደን ቲያትር ቤቶች መታደሜን፣ ልዩ የሙዚቃ ቅንብር በሸዬና ማዳመጤን ባወራላቸው እንደማይደነቁ እገምታለሁ። የቻርልስ ዳርዊንን ኦሪጅን ኦፍ ሰፒሲስ (Origin of Species) እንዲሁም የአልበርት አንስታይንን ሪላቲቭ ቲዮሪ እንደ ሸመደድኩ ብነግራቸው ልባቸው አይከፈትልኝም። ለእነርሱ እውቀትና ጥበብ ከማንነትህ የሚጀምር ተግባር ነው። ከያሬድ ዜማ አንዱን መዘህ ካላዜምክ ወይም ከተዋናይ ቅኔ አንዱን ፍልስፍና መርጠህ ካልተቀኘህ፣ ወይም ከገዳሙ ሥር የሚፈልቀውን ውሃ ስድስት ሜትር ወደ ላይ የሚገፋ ዘዴ ካላመጣህ፣ ወይም እንደ ሰው የሚቆጥሩትን ዕድሜ ጠገብ የጽድ ዛፍ በቁሙ የሚያደርቀውን በሽታ ለይተህ ካላዳኘክ፣ ወይም የተልባ ቆሎ የመሰለ እባብ ቢነድፍህ የትኛውን ቅጠል በጥሰህ ወይም ሥር ምሰህ እራስክን ማዳን እንዳለብህ ካላወክ በእነርሱ ዘንድ ገልቱ ነህ። በማረሻ ታርሶ የተመረተ እህል ተሸጦ የተገዛ ላፕቶፕ አንግተህ የምዕራቡን ዓለም ጥበብ በጥራዝ ነጠቅ ብታነበንብ እንተ ለእነርሱ ሃዲዱን የሳተ ባቡር ነህ ብዬ ለራሴ ነገርኩትና

“ብዙ የሚባል ዕውቀት እንኳን የለኝም አባ” አልኩ፡

“ባለ ትሕትና ነህ። ለመሆኑ የኛንስ የቤተ ክህነቱን ተምረሃል?” አሉ፡

“እርፍ! አላልኩህም” አልኩ በልቤ።

“አይ... አልተማርኩም። ብቻ አሁን አሁን እየቆጠኝና ፍቅሩ እያደረብኝ ወደ አማርኛ የተተረጎሙ ድርሳናትን፣ ገድላትንና ሊቃውንት የጻፏቸውን የታሪክና የተግግጽ መጻሕፍት ማንበብ ጀምሪያለሁ” አልኩኝ።

“ደገና ነው “ አሉና “ታዲያ እመን ቆላ ምን እግር ጣለህ?” አሉኝ።

“ከቦታው በረከት ለማግኘትና ....” አልኩና ሀሳቤን ገታ አደረኩ፤ የቸኮልኩ መሰለኝ። እማሆይ ለማንኛውም ጽፈውለዎታል” አልኳቸው።

“አይ የኔ ነገር ከመድረስህ አደክምኩህ ልጄ” አሉና ዳዊታቸውን አንስተው መጣሁ ብለው ሄዱ። የእማሆይን ደብዳቤ ሊያነቡ እንደሆነ ገመትኩ።

አባ አክሊሉ ተጣጥፈው ቁጭ ካሉበት ሲነሱ ረዘም ያለው ተክለ ቁመናቸው ከኋላ ሲታይ ያምና ስግደት በፍጹም እንዳላዛባው ይናገራል። የመጉበጥም ሆነ የመጎሳቆል ነገር አይታይበትም። ሲሄዱ ቀጥ ብለው ነው። ፊታቸው ቀይ የሚባል ሲሆን ከዐይናቸው አካባቢ ቆዳቸው በመጠኑ የተሸበሸበ ከመሆኑ በስተቀር የጠንካራ ጎልማሳ ፊት ነው። ፀጉራቸው ከምንኩስና ቆባቸው ተርፎ ሲታይ አልፎ አልፎ ከሚታይ ሽበት በስተቀር የሚያብረቀርቅ ሎጫ ጥቁር ነው። ዓይኖቻቸው ላም ያሉ ሲሆኑ ንቃታቸውን ይመሰክራሉ። ሲናገሩ ቃላትን እንደዋዛ ጣል የሚያደርጉ ሲሆን ስስ ከንፈሮቻቸው ብዙም አይላቀቁም።

አባ አክሊሉ እስኪመለሱ ከተማሪዎቹ ጋር እያወራሁ ብቅ ጥልቅ እያለች የምትሸከረመመውን ፀሐይ መሞቅ ጀመርኩ። አባ ቆይተው እያዘመ መጡና

“የእኔ ልጅ ዋሻውን ላሳይህ እንሂድ” አሉኝ፡

“እሽ አባቴ!” ብዬ ቀልጠፍ ብዬ ተነሳሁ።

“ንዙን ልጆቹ ያስጠጉታል ተወው” አሉና ተማሪዎቹን የትም እንዳይሄዱ አስጠንቀቀው ወደ ገደሉ ወረድን።

ገደሉ ለወትሮው የይፋት ሜዳን ወለል አድረጎ የሚያሳየው ዛሬ ግን ጥቅጥቅ ባለ ጉም ተሸፍኖ ቢወድቁበት የሚመች ይመስላል። ትንሽ እንደወረድን በእንጨት አጥር የተዘጋ ዋሻ ጋ ደረስን። አባ የእንጨቱን በር ከፈቱና እንድገባ ጋበዙኝ። የሚከብድ ስሜት አለው። ወደ ውስጥ ሲዘልቁ በዕጣን ጢስ የጠቆረው ዐለታማ ጣራና ግድግዳ እንደማንጸባረቅ ይላል። የመታፈን ሽታ እንጅ መጥፎ ጠረን የለውም። ወደ ውስጥ በጣም እየዘለቁ ሲሄዱ የቆሙና የተጋደሙ ያልፈረሱ በርካታ አስከሬኖች ይታያሉ።

ፍርሃቴ መጣ፤ አባ ግን ከፊቴ አሉ።

“ይኸውልህ የመድኃኔዓለም ተአምር ብዙ ነው። ሰው ሞቶ ሳይፈርስ ሳይበላሽ በቃል ኪዳኑ እንዲህ ይኖራል” አሉና የአንደኛውን ያልፈረሰ ዐፅም ፀጉሩን እየነካኩ ጠጋ ብዬ እንዳየው ጋበዙኝ።

ያለ የሌለ ድፍረቴን አሰባስቤ ጠጋ ብዬ ማየት ጀመርኩ። ግማሾቹ አስከሬኖች በሽራ የተከተቱና ከላይና ከታች የተቋጠሩ ናቸው። እንደዚህ ያለ የፋብሪካ ሽራ በአካባቢው ለአስከሬን መገነዣ አይውልም። በአካባቢው ለመገነዣ የሚጠቀሙት ከላይ ቆዳ ወይም ሰሌን ሆኖ ከውስጥ ሽማ ወይም አቡጆዲ ነው።

“ይህ ጠንካራ የመኪና ሽራ የሚመስል መገነዣ ከየት መጣ?” አልኩኝ ለራሴ። ጥቂት አስከሬኖች ደግሞ መገነዣቸው ተፈቶ ግዳግዳውን ተደግፈው እንዲቆሙ ተደርገዋል።

ከዚህ በፊት መጥቼ የነበር ቢሆንም በፍርሃት ከበር ሆኜ በርቀት ነው ያየሁት። ታዲያ ያን ጊዜ ያስገብኝኝን ቁስ

“የነማን አስከሬን ነው?” ሰላቸው፤

“እይ እናውቅም። ብቻ አልፎ አልፎ ትልቅ ነጭ ገዴ እሞራ መጥቶ ያርፋል። ገበሬዎችም ያዩታል። በበነጋው መጥተን ሰናይ እዲስ አስከሬን እናገኛለን” ነበር ያሉን።

እንደገና አስከሬኖቹን ለማየት ሞከርኩ። ተመጣጣኝ ቁመት፤ ወርድና መጠን ያላቸው ናቸው። ነገር ግን የአንድ ዘመን አለመሆናቸውን ከተገነዙበት ሽራ መረዳት ይቻላል። በመደነቅና በመገረም ሳይቆይቹ ወደ አባ እክሊሉ ዘወር አልኩና

“የነማን አስከሬን ነው? ከየት ነው የሚመጣው? ማን ነውስ የሚያመጣው?” አልኳቸው አከታትዬ።

“የመድኃኔዓለም ጥበብና ቸርነቱ ብዙ ነው” አሉኝና ወደ ዋሻው በርሄደው ከውጭ በኩል ያለ ለስላሳ ድንጋይ ላይ ተቀመጡ።

እኔም ተከተልኳቸውና ድንጋይ ፈልጌ ከፊት ለፊታቸው ተቀመጥኩ። ከዚህ ሆኖ ወደ ገደሉ ሲመለከቱ ልክ 60ኛ ፎቅ በረንዳ ላይ እንደመቀመጥ ያለ ነው። ከተቀመጥንበት ቦታ ወደታች መውረጃ የምትመስል ቀጭን መንገድ ያየሁ መሰለኝና

“ወደታች መውረድ ይቻላል እንዴ?” አልኳቸው

“እይ አያስወርድም” አሉኝ።

በጣቴ እያመለከትኩ “መንገድ መሰሎኝ እኮ ነው?” አልኳቸው።

ፈገግ አሉና፡- “ከዚህ ትንሽ ወረድ ብሎ ወደ ጐን ሌላ ዋሻ አለ” አሉኝ።

“እንደዚህ አስከሬን ያለበት ነው?” አልኳቸው በመደነቅ

“አይ አይደለም። ያ እንኳን የዋሻ ውስጥ መንገድ ነው” አሉ ዐይን ዐይኔን እያዩ፤

“ወዴት የሚወሰድ?” መቼም ችኮላዬ፤ “ለምንድን ነው እራሴን የማልቆጣጠር?” አልኩኝ።

“ወደ ዚህ ዋሻ ጠዋት ጠዋት ሁልጊዜ እመጣለሁ። ከኪዳን በኋላ እየመጣሁ አጥነዋለሁ። ዳዊትም እደግማለሁ። በሥጋ መታን ቢመስሉህም ቅዱሳን ሕያዋን ናቸው። ወደ እነሱ እስክሄድ ድረስ እናፍቃለሁ” አሉኝ።

ጥያቄዬን ለመሸሽ የፈለጉ ስለመሰለኝ ተጨማሪ ጥያቄ መጠየቅ አልፈለኩም።

“ማታ ተማሪዎቼን ካስቀፀልኩ በኋላ ሁሉንም እንጫወታለን” አሉኝ።

ፊቴ ወገን ብሎ “እሽ አባቴ!” አልኩኝ።

ተያይዘን ወደ እቃቤቴ ሄድንና በር ላይ ተቀመጥኩ። ወደ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ሆኗል።

“ትናንት ፍትሐት ነበር እና ትንሽ የተረፈ ነገር ይኖራል” ብለው ወደ ደጀ ሰላሙ ሄድን። ድስት፣ የተከደነ ወራንታ፣ የተዘነበለ እንሥራና የሸክላ ፅዋዎች አሉ። አባ ቀልጠፍ ብለው የእንጀራ ማስቀመጫውን ሲከፍቱ እንጀራ አገኙ፤ ከድስቱ ውስጥ ግን ወጥ አልነበረም። እንሥራውን ሲያዩ ደግሞ ጠላ አለው።

“እንግዲህ ደረቁንም ቢሆን በጠላ እያማግህ ሞክር። ደጀ ሰላም የተገኘ ሁሉም ነገር ይጣፍጣል” ብለው ጸሎት ካደረሱ በኋላ ግማሽ እንጀራ አጥፈው ሰጡኝ። እንደ ተማሪ ደግሞ ጠላ ቀድቶ ሰጠኝ። ሁሉም የድርሻ የድርሻውን ይዞ ተቀመጥን።

አባ ስለ ዓለሙ አስተዳደር ብዙ ብዙ ነገር እየጠየቁኝ እኔ እየመለስኩ መሸና የቅጽላ ሰዓት ደረሰ። አባ ማረፊያየን አሳዩኝና ከወንበራቸው ላይ ባናቸውን ለብሰው ቁጭ አሉ።

እቃ ቤቱ በጭቃና በግንብ ተሰርቶ ጣራው በቆርቆሮ የተከደነ ነው። ጣራው ዙሪያውን ከግዳግዳው በአያሌው ሰፋ ያለ ተዛነብ (በረንዳ) አለው። ተዛናቡ በእንጨት ተገርግሮ አንዳንድ እቃዎች ተቀምጠውበታል። ከዚህ ተዛነብ ከእቃ ቤቱ ዋና መግቢያ በር በግራና በቀኝ በጓሳ የተደለደሉ ሁለት ቆጦች ማዶ ለማዶ አሉ። አንደኛው የአባ መኝታ ሲሆን ማዶ ያለው ግን ለእንግዳ የተዘጋጀ ነበር መሰል ለእኔ ተሰጠኝ። በመሐሉ ያለው እርቀት የበሩ ስፋት ብቻ ስለሆነ ለመነጋገርና ለመደማመጥ ይቻላል።

ሻንጣዬን እቆጡ ላይ ሰቅዬ የተማሪዎችን ቅጽላ እከታተል ጀመር። ከምሽቱ ሦስት ሰዓት አካባቢ አባ ሲተነፍሱ የሕመም ድምፅ ያሰሙ ጀመር። አልፎ አልፎ “እሁሁሁ” ይላሉ። ሕመማቸውን የሚታገሉ ይመስላሉ። በእድሜ ከፍ ያለው አንደኛው ተማሪ ቅጽላውን አቁሞ

“የኔታ! ደኅና አይደሉም?” አላቸው። ሁሉም ተማሪ ጸጥ አለ።

“ያ ጠንክኛ ጥርሴ ጀመረኝ” አሉና በረጅሙ አሁንም “እሁሁሁ” አሉ።

ጉበኤው ወዲያው ተበተነና ተማሪዎቹ ወደየማደሪያቸው ሄዱ። አባም ወደ አልጋቸው ወጥተው ቁጭ አሉ። ነገር ግን ሕመማቸው እየበረታ፣ ሲቃቸው እየጨመረ ሄደ እንጂ አልተሻሻለውም።

አልፎ አልፎ ደግሞ “አወይ ሰው መሆን!” ይላሉ። ይወድቁ ይነሱ ጀመር። ላደርገው የምችለው ምንም ነገር አልነበረም። ወዲህ የርሳቸውን ስቃይ ስሰማ ወዲያ ደግሞ ብርዱ፣ ብቻ ምሽቱ ምድራዊ ገሃነም ሆነብኝ። ከሌሊቱ ሰባት ሰዓት አካባቢ ግን አባ አክሊሉ ወደ እኔ በቀስታ ተጣሩና

“ባትሪ አለህ የኔ ልጅ?” አሉኝ ።

“አዎን! አባ ልስጠዎት?”

“እስኪ አቀብለኝ፣ ልሂድና የሆነ ሥር አምጥቼ ልያዝበት እንጅ ዛሬስ የሚያሳድረኝም አልሆነም” አሉ።

በፍጥነት ወረድኩና ባትረውን አብርቼ ሰጠኋቸው። እየተንሰፈሰፉ ካልጋው ወረዱና ባትረውን ይዘው በሌላ እጃቸው ማጭድ ይዘው ወደ ውጭ ሲያመሩ

“ልክተለዎት አባ?” አልኳቸው፡

“ግድ የለም፤ እዚሁ ቆይ” አሉኝ።

“ጅል! የመድኃኒት ሥር ለመማስ እየተሄደ ልክተለዎት ይባላል እንዴ?” አልኩ ራሴን። ትንሽ ቆይተው የሆነ ነገር እያሾኑ ተመለሱ።

“ትንሽ በረድ አለልዎት አባታችን?” አልኳቸው።

“አሁን ትንሽ በረድ አለልኝ። ብቻ መልሶ መነሣቴ አይቀርም እንጅ” አሉ።

“ታዲያ እስከ አሁን መድኃኒቱ እያለ ለምን በስቃይ ቆይ አባ?” አልኩ።

መልስ የለም። እኔ መቀላመድ አልተው። ብቻ ስቃዩን በጸጋ የተቀበሉት ይመስላል። ፈጣሪን ሲያማርሩም ሆነ እድላቸውን ሲረግሙ አልሰማሁም። አልፎ አልፎ ብቻ ፡- “አወይ ሰው መሆን” ይላሉ።

ሊነጋ ሲል የብርዱን ስቃይ ተቋቁሜ እንቅልፍ ሸለብ አደረገኝ። ስነቃ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ከሩብ ሆኗል፤ አባ የሉም። እየተጨማደድኩ ተነስቼ ወደ ቤተክርሲያን ስሄድ አባ ኪዳን እያደረሱ አገኘኋቸው። በጣም ተደነቅሁ። “ወይ የሰው ልጅ ጥንካሬ!” አልኩ።

ኪዳን ሲያልቅ አንድ ዲያቆን አስከትለው ወደ ዋሻው ሊወርዱ ሲሉ ጠብቄ

“አባ እንዴት አደሩ?” አልኳቸው፡

“መድኃኔዓለም ክብሩ ይስፋ ደኅና ነኝ” አሉ። ፈታቸው ግን አበጥ ብሏል።

“አባ ዘላቂ ህክምና ካላገኙ በዚህ ሁኔታ የሚቀጥሉ አይመስለኝም” አልኳቸው።

“አስወልቁው ካላረፍኩ መቼ ይሆናል ብለህ ነው” አሉ።

“እኮ! ሐኪም ዘንድ እንሂድና ዛሬ ቢያስወልቁት ጥሩ ነው። ምክንያቱም እንደታመመ ሲሆን ይሻላል” አልኳቸው።

“አይ ልጄ! ቤተ ክርስቲያኑን ለማን ትቹ? ተማሪዎቹንስ ትቹ እንዴት እሄዳለሁ?” አሉ።

“እንዴ! ከሁለት ከሦስት ቀን በላይ አይፈጅም፤ ወይ መሐል ሜዳ አለዚያ ደብረ ብርሃን ብንሔድ ነው፤ እሩቅ አይሄዱም። እኔም የመድኃኔዓለም ፈቃድ ሆኖ ነው የመጣሁትና ሁሉንም የሚያስፈልገውን እኔ አዘጋጃለሁ” አልኳቸው።

“ተባረክ ልጄ! እስቲ ለማንኛውም ታች ወርጄ ልምጣ” ብለው ወደ ዋሻው አመሩ።

ዲያቆኑ ወደ ኋላ ቀረት አለና፡

“አለቃውን ይንገሯቸው እንጅ፤ እሳቸው እንኳ በጄ አይሉም” አለኝ

“ማናቸው አለቃው? የት አገኛቸዋለሁ?” አልኩት

“ርእሰ ደብር ዲበኩሉ ይባላሉ፤ ተቅኔ ማኅሌቱ ጸሎት እያደረጉ ያገኙቸዋል” አለኝ

“አመሰግናለሁ” ብዬ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ዘለቅሁ።

ርዕሰ ደብር ዲበኩሉ ጸሎታቸውን እስኪጨርሱ ጠብቄ ተሳለምኩና ጓሳ አካባቢ ለምርምር እንደመጣሁ፤ አዚህ ቤተክርስቲያን ግን ለመሳለምና በረከት ለማግኘት ትናንት መጥቼ አባ አክሊሉ ዘንድ እንዳደርኩ ባጭሩ ነግሬ

“አባታችን ትናንት በጣም ታምመው ነው ያደሩት። ምን እግር ጣለኝ ብዬ እኔም አብሬ ስለቃይ አደርኩ” አልኳቸው።

“አይይይ! ያው ጠንከኛ ጥርስ ቁርጥማት ይሆናል!? መቼም እንድ ቀን ጉድ ሳይሠራን አይቀርም። አባቱን! አባቱን!” አሉ። የልብ ሐዘን ይመስላል።

“እንዳስተዋልኩት ጥርሳቸው መውለቅ አለበት። እና ደብረ ብርሃን ቢሄዱ ሆስፒታል ወይም የግል ደገና ሕክምና አይጠፋም። አስወልቀው በዚያውም ሌላም ምርመራ አድርገው ቢመጡ ጥሩ ነው” አልኳቸው።

“አረ እሱማ ማለፊያ ነገር ነበር እንጅ፤ ብቻ...” ሲሉ

“ግድየለም። ይህ ለእኔ ፈጣሪ በረከት እንዳገኝበት ያመቻቸው ይሆናል። ሙሉ ወጫቸውን ችዬ አሳክሜ መልሼ እዚህ ቦታቸው ድረስ እመልሳቸዋለሁ” አልኩ።

“የመጣህበት ሥራህስ ልጀ?” አሉ

“ግድየለም ይደርሳል፤ ቀስ ብዬ የምሠራው ነው። ብቻ አባታችን አግባብተው እንዲሄዱ ያድርጉ። በዚህ ሁላችን ከጸጸት እንድናለን” አልኩ።

ርእሰ ደብር ዲበኩሉ እጇን ቀና ሰው ነበሩና “ይኸማ ማለፊያ ነገር ነው እንጅ ልጀ” ብለው አባ አክሊሉ እንዲመጡ ተማሪ ላኩ። አባ አክሊሉ ከዋሻው ሲመለሱ በጣም ተዳክመው ነበር። ከርእሰ ደብር ጋር ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ርእሰ ደብር እንዲህ አሉ፡

“አባታችን ይኸ በሽታ እያለዛለዘ እንድ ነገር ቢሆኑ በኋላ ጸጸቱ ለእኛ ነው። ይህ ወንድማችን ደብረ ብርሃን ወስጆ አሳክማቸዋለሁ ብሏልና እበጡ ሳይጉድል ዛሬ መሄድ አለብዎት” አሉ ጠንከር ብለው።

“እንዲሁ ተነሥቶ ይኬዳል?” አሉ አባ አክሊሉ፡

“የእቃ ቤቱ ቁልፍ ከእርሰዎ ጋር ይሁን። እዚህ ለጥበቃው ገበዙን ልኬበታለሁ እርሱ ይውላል ያድራል። እኔም ብቅ እያልኩ እንበኘዋለሁ። ደግሞስ ምን ያክል ቀን እንዳልቆዩ ነው?” አሉ ርእሰ ደብር።

“እንዲያው እስቲ ትንሽ ቀን ልየው?” አሉ፤ አባ አክሊሉ መልሰው።

“አባታችን በመድኃኔዓለም ይሻዎታለሁ። የትናንቱን እዳርዎን ረስተው እንዲህ ይላሉ። ሁሉ ነገር እኮ ቀላል ነው። ለእኔም እሚቸግረኝ ነገር የለም እና እባክዎት እሽ ይበሉ” አልኩ።

አባ ብዙ ከአንገራገሩ በኋላ ርእሰ ደብርም፣ ገበዙም፣ ጠና ያሉ ተማሪዎችም ሲለምኗቸው ሀሳቡን መቀበላቸውን በሚያመላክት አነጋገር “ታዲያ ነገ ጠዋት አይሻልም?” አሉ።

“የለም፤ መኪና ካገኘን ዛሬ እንሞክር። አለበለዚያ ያው ነገ ይሆናል። ለማንኛውም መኪናው መንገድ ዳር ቶሎ እንውጣ” አልኩና በትኩሱ ገፋፋሁ።

አባ ጫናው ሲበዛባቸው ትንሽ ቦርሳ መሳይ አዘጋጅተው ከወይባቸው ሥር እንጠልጥለው በርእሰ ደብርና በተማሪዎቻቸው ታጅቦን ወደ መንገድ ዳር ወጣን። ግማሽ ሰዓት ያህል ቆመን እንደጠበቅን የሰሜን ሸዋ ዞን ግብርና መምሪያ ደብል ካቢን ቶዮታ መኪና ጸረ ሰብል ተባይ መድኃኒት መሐል ሜዳ አድርሶ ባዶውን ሲመለስ ሁላችንም እጃችንን ጭራሮ አስመስለን ስንለምነው ጊዜ አቁሞ አሳፈረን።

ከዚህ በኋላ ይህን ሁሉ ማድረጌና የእርሳቸውም እሽ ብሎ መሐድ ለዓላማዬ ያለውን አስተዋጽኦ ባስብም በመንገድም ይሁን በቆይታችን ስለመጣሁበት ጉዳይ አባን ማነጋገርም ሆነ ርዕሱን አንስቼ መጠየቅ እንደሌለብኝ ግን ወሰንኩ። ምክንያቱም ላሳክም ብዬ አምጥቼ የሞራል ጫና ልፈጥርባቸው አይገባምና።

የተባረከው ሹፌር ምንም ገንዘብ ሳይጠይቅ አሳፍሮ ከወሰደን በኋላ ደብረ ብርሃን ቅድስት ሥላሴ ቤተክርስቲያን በርሳይ አወረደን።

እኔም አመስግኜ እባም መርተውት ወደ ቤተክርስቲያን ዘልቀን ተሳልመን ስናበቃ አንድ ጥግ ላይ ዐረፍ እንዳልን

“አባታችን ሰው የማይበዛበት አል ቤርግ ፈልጌ ከዛ ብናድርስ?” አልኳቸው።

“የኔ ልጅ እኔ እዚህ አንድ ጥግ ከቤተክርስቲያኑ አድራለሁ። ባይሆን ለአንተ ሳይመሽ ፈልግ” አሉኝ። የጠበኩት መልስ ነበር። መጣሁ ብዬ ወደ ዐውደ ምሕረቱ ዘለቅሁ። አባቶችም፣ እናቶችም፣ ወጣቶችም የግል ጸሎት ለማድረስና ሰላምታ ለመስጠት ውር ውር ይላሉ። በዐይኔ ትንሽ አማተርኩና በሴቶቹ መግቢያ በኩል ቁጭ ካሉት ታላላቅ እናቶች መካከል አንዳቸው ላይ ዐይኔ ዐረፈ። አለባበሳቸውና ሁሉ ነገራቸው ደኅና ነዋሪ ይመስላሉ።

ጠጋ ብዬ፦ “ጤና ይስጥልኝ እሜይቱ፤ እንደምን ዋለ?” አልኩ

“እግዚር ይመስገን። ማነህ?” አሉኝ የቀኝ እጃቸውን ቅንድቦቻቸው ላይ ጋረድ አድርገውና ዐይናቸውን እኔ ላይ ተክለው ለመለየት እየሞከሩ።

“አይ እንግዳ ነኝ አያውቁኝም። አንድ ነገር ቸግሮኝ ላማክረዎት ነበር?” አልኩ።

“ምንድን ነው የኔ ልጅ? ደኅናም አዶለህ?” አሉ በእናትነት ለዛ ።

“አንድ ትልቅ የገዳም አባት ከመንዝ ለሕክምና ይገፍ መጥቼ ነበር። ያው ገዳማዊ በመሆናቸው አሊቤርግ ልያዝልዎት ብል አይሆንም እዚህ ቤተክርስቲያን ግቢ ነው የማድር አለ። ደግሞ ሕመማቸው ጥርስ ቁርጥማት ስለሆነ ብርዱን አይችሉትም እና...” አልኩና

“ትልቅ ሰው መሆኑን እይቼ ነውና፤ እንዲያው የማይቸገሩ ከሆነ እርስዎ ቤት ወስደው ቢያሳድሩልኝ? ጠዋት መጥቼ እወስዳቸው ነበር” አልኩ እየተቅለለለኩ።

“እረ ምን ክፉ ሰው ነህ ልጄ፤ ቤት የእግዚርም አዶል። ያውም የገዳም አባት ተገኝቶ ነው። በረከት ነው እንጅ ደግሞ የምን ችግር? የት ነው ያሉት?” ብለው ምርኩዛቸውን ይዘው ብድግ አሉ።

ከአባ ጋር አስተዋውቂያቸው በመስቀል ከተባረኩ በኋላ፡- “አባታችን እኔ ቤት ያድራሉ። የትልቅ ሰው ቤት ነው” አሉ እማማ።

አባ ትንሽ አቅማምተው እሽ ሰላሉን ሴትዮዋን ተከትለን ወደ ቤታቸው ሄድን። እንደገመትኩት ሰፊ ግቢ ከኋላ ሰርቪስ ያለው የዱሮ ቪላ ነው። ሳሎን ገብተን እንደተቀመጥን ወይዘሮዋ አንድ ክፍል ለብቻቸው እንዲዘጋጅላቸው፤ ለእግራቸው ውሃ እንዲሞቅ፤ ምግብም እንዲቀርብ ቤተሰቡን ያጣድፉት ጀመር።

“እመይቴ የአባን ማረፊያ ካገኘሁ፤ እኔ ልሂድና አሊቤርጎ ልያዝ፤ ሕክምናውንም ላመቻች” ብዬ ብድግ ሰል

“አይሆንም። እራት መብላት አለብህ፤ መኝታህም ቢሆን እዚህ ይዘጋጃል” አሉ።

በመጨረሻ ባይሆን “እራት ልብላ፤ መኝታውን ግን አልቤርጎ እይዛለሁ። በዚያውም ሕክምናውን ለማመቻቸትም ይመቸኛል” ብዬ እራት በልቼ ጠዋት እንደምመጣ ለአባ ነግሬ ወጣሁ። በፍጥነት አልቤርጎ ከያዝኩ በኋላ የግል የጥርስ ሕክምና ስለመኖሩና ስለሕክምናው ጥራት መረጃ እየተዘዋወርኩ ሰበሰብኩ። በማግስቱ ጠዋት የተጠቆምኩት ዶክተር መግባቱን አረጋግጬ ማታ ወደ መረጥኩት የግል የጥርስ ሕክምና ክሊኒክ አባን በኮንትራት ባጃጅ ወሰድኳቸው።

ካርድ ስናወጣ ነርፏ፡-

“ስም ማን ልበል?”

“አባ አክሊሉ” አልኩ እኔ ተሸቀዳድሜ።

“የአባት ስም?” አለኝ

“አባ አክሊሉ ይበቃል የኔ ልጅ፤” አሉ አባ።

የአባታቸው ስም ምናልባት የመጡበትን ቦታና አካባቢ ሊጠቁም ስለሚችል ይሆናል። መናኝ የመጣበትን ማሳወቅ አይፈልግም። ወደፊት እንጅ ወደ ጓላ መመልከት የለም። ነርፃም ፈገግ አለችና “ግድየለም” ብላ እድሜና አድራሻ ከጠየቀች በጓላ አረፍ እንድንል ጠይቃን ካርዱን ይዛ ወደ ዶክተሩ ገባች።

የቀደመን ሰው ስላልነበረ በሩን ክፍታ “ግቡ” አለች። ዶክተሩ ሰላምታ ሰጥቶ እንድትመሠረታዊ ጥያቄ ከጠየቃቸው በጓላ አፋቸውን ከፍቶ ማየት ጀመረ።

“Oh! already decayed!” አለ በእንግሊዝኛ፤ ወንበሩ ላይ ቁጭ እያለ።

“በስብሶማ ነው ስቃዬን የሚያሳየኝ። እንዲያው እባክህ ልጄ ነቅለህ ገላግለኝ!” አሉ አባ።

ዶክተሩና እኔ በአግራሞት ተያየን።

“አባ! እንግሊዝኛ ያውቃሉ እንዴ?” አለ ዶክተሩ በትሕትናና በአድናቆት።

“እና ቢወልቅልኝ አይሻልም?” አሉ አባ ማወቃቸውን ለመደበቅና ጥያቄውን ለመሸሽ በሚያስመስል አነጋገር።

ዶክተሩ ፈገግ ብሎ

“ችግር የለም በቀላሉ ይነቀላል። ኢንፌክሽን አንዳይፍጥር ደግሞ ተገቢውን መድኃኒት አዛለሁ። በሦስት ቀን ሙሉ ጤነኛ ይሆናሉ” ብሎ አረጋጋቸው።

ከመነቀሉ በፊት ስኳርና የደም ግፊታቸው ተለካ። ሁሉም ነገር ሙያዊ በሆነ መልኩ ቅድመ ዝግጅት ተደርጎ ጥርሳቸው ተነቀለ። ዶክተሩን አመስግኜ ጧት ቃል ባስገቡኝ መሠረት ያላደሯቸው እናት ዘንድ ወሰድኳቸው። ሾርባ ሰርተው ጠበቁን። በዚህ ሁኔታ ደብረ ብርሃን ከአባ ጋር አራት ቀን ቆየን።

አንድ ቀን ከተማ ቆይቼ አባ ከተኛበት ከፍል ድንገት ዘው ብዬ ሰገባ ከታዘዘላቸው መድኃኒት ፓኮ ውስጥ በአንግሊዝኛ የተጻፈውንና የመድኃኒቱን ሥሪትና ማሰገንዘቢያ የያዘውን ወረቀት የንባብ መነጽራቸውን አድርገው በሥነ ሥርዓት ሲያነቡ ደረሰኩ። ድንገት ስለነበረ የደረሰኩት እያነበቡ ማየቴን ማስተባበል እንደማይችሉና የእኔንም መደነቅ ሲያዩ ቀና አሉና ፈገግ ብለው

"እኔም እንዳንተ አውሮፓ ውስጥ ተምሪያለሁ እኮ" አሉ ቀልድ በሚመስል ሁኔታ።

"ምን?" አልኩኝ የበለጠ በመገርም

"አዎን። ጀርመን ሀገር ሀምቡርግ ቲክኖሎጂ ኢንሰቲቲዩት የኬሚካል ምሕንድስና ተማሪ ነበርኩ" አሉ ፈገግ እንዳሉ።

ጭራሽ ግራ ገባኝና "ታዲያ እንዴት ነው...?" የምለው ሁሉ ጠፋብኝ።

"የጀስዊቶች ማኅበር አባል የነበረ አንድ ጀርመናዊ ጓደኛ ነበረኝ። በአጋጣሚ ትምህርቴን ወደ ማጠናቀቅ ስደረስ ከዚህ ጀርመናዊ ጋር በነበረኝ ቅርርብ የሕይወቴን አቅጣጫ የሚያስቀይር ምሥጢር ማወቅ ቻልኩ። እናም የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆነና ወደ ሀገሬ ተመለስኩ" ብለው በሃሳብ ጭልጥ አሉ።

"ምንድን ነበር የደረሱበት ምሥጢር?" አልኳቸው በውትወታ መልክ። የእኔን ውትወታ ገሸሽ አድርገው በትዝታ ባሕር ሰጥመው ቆዩ።

በደብረ ብረሃን ቆይታችን የአባ አክሊሉን ግለ ታሪክ በከፊል ማወቁ ተጨማሪ የአእምሮ ሥራ ሆኖብኝ ሰነበተ። "መቼም ልፋ ያለው በሕልሙ ዳውላ ይሸከማል" የሚሉት ዓይነት ሆነና "ምን ምሥጢር ቢያውቁ ይሆን እንደዚህ ያለ ቆራጥ ውሳኔ ላይ የደረሱት። መቼም የቅዱሱን ጽዋ ምሥጢር መሆን አለበት" እያልኩ ላስብ ሰነበትኩ።

ለዘመናት በምስጢር ጠባቂነት ተቆልፎ የኖረውን የአባ አክሊሉን ልብ ለማስከፈት መሞከር ሞኝነት መሆኑን ተረድቼ ወደ ራሴ ሕይወት ተመለስኩ።

"አባ አክሊሉን ከአውሮፓ ሕይወት ከምሕንድስና ሙያ አስወጥቶ ያስመነነ ምን ዓይነት የሕይወት ግብና ዓላማ ይሆን? ይህንንስ ለመቀበል የተዘጋጀ ሰብእና እንዴት ይገነባ ይሆን? ለመሆኑ እኔ እንዲህ ሁሉን እርግፍ አድርጌ የምተውለት ሲጸናም መስዋዕትነት የምከፍልለት የሕይወት ግብና ተልዕኮ (Life Purpose and Mission) አለኝን? ኅበዝ መሐንዲስ ሳይ እሱን መሆን ያምረኛል፤ ታታሪ ሐኪም ሳይ በሱ እቀናለሁ፤ ሀብት ያካበተ ኢንቨስተር ሳይ በእርሱ እማልላለሁ፤ ጥሩ ድርሰት ሳነብ ደራሲ መሆን ያሰኝኛል፤ የሳይንስ ምርምር ግኝት ስሰማ ምንው እኔ በሆንኩ እላለሁ፤ በርቱዕ እንደበቱና በዲስኩሩ የብዙዎችን ቀልብ የሚገዛ ፖለቲከኛ ሲያጋጠመኝ በእርሱ ደስ ይለኛል። እንደ አባ አክሊሉ ያለ መናኝ ሳይም ምና አባቱ ዓለም ብዬ እማረካለሁ። ያም ሆኖ የማውቀው ሃይማኖታዊ ወይም ፖለቲካዊ ወይም ሙያዊ የሆነ የምኖርለት ከፍ ሲልም መስዋዕትነት የምከፍልለት የሕይወት ጥሪ እንዳላዳበርኩ ተሰማኝ። በጥቅሉ ሕይወቴን ሳስበው ነፋስ ወደላይ እንስቶ ወደፊት ለቅጣጤ እንደሚገፋት ብጫቂ ወረቀት ሁና ታየችኝና ዕንባ ዐይኖቼን ሲሞላቸው ታወቀኝ።

አባ አክሊሉን ያስመነነውን ምስጢር ለማወቅ ያደረኩት ተደጋጋሚ ሙከራ ባይላካም በቆይታችን በተዘዋዋሪ መንገድ በርከት ያለ የውጭ ቋንቋዎችን እንደሚያውቁ እንዲሁም ዝቋላ አቦ ገዳም አካባቢ እንዳደጉና በኋላ በጌምድር አምስት ዓመት ተክለሃይማኖት ገዳም ምንነቱና ተቀብለው ዐሥራ ስድስት ዓመት እንደቆዩ፤ ከዚያም በአባቶች ትእዛዝ ወደ ይገም አርባ ሃራ መድኃኔዓለም ከመጡ ሃያ ሁለት ዓመታቸው እንደሆነ ለማወቅ ችልኩ። በአምስተኛ ቀናችን ተሸሏቸው ወደ መንዝ በደጎና ተመለሰን።

ምዕራፍ 0 ሥራ አምስት

ከአባ አክሊሉ ጋር ወደ መንዝ አርባ ሃራ መድኃኔዓለም እንደተመለሰን ወዲያውኑ የመጣሁበትን ጉዳይ አንስቼ መወያየቱ አልታይህ አለኝ። አባ አክሊሉ በሕመም ምክንያት ወደ ደብረ ብርሃን እንደሄዱ ስለሚታወቅ በርካታ ምእመናን እንኳን ደገና መጡ ለማለት መጉረፋቸው አይቀርም። በዚህ መሐል ትኩረት መሳብና እሳቸውንም ማጨናነቅ አልፈለግሁም። ስለዚህ አንድ ሁለት ቀን በአቅራቢያው ወደ ሚገኘው ጓሳ መገራ ፓርክ ለማሳለፍ ሄድኩ።

ጓሳ መገራ ከአዲስ አበባ 288 ኪ.ሜ. ርቀት ላይ በመንዝ ጌራ ምድር ወረዳ ውስጥ የሚገኝ ለዘመናት በጎበረተሰቡ ሲጠበቅ የኖረ የተራራ ሥነ ምሕዳር ያለው ስፍራ ነው።

“አገሯ ጓሳ መገራ አገሯ ጓሳ መገራ፤

ምነው አልሰማ አለች ብጣራ ብጣራ”

ተብሎ የተዘፈነለት አካባቢ ነው። የዘፈኑ መልእክትም መንዜዎች ኩሩ ስለሆኑ ጠርተሃት የምትመጣልህ አይደለችም፤ ምናልባት ሂደህ ደጅ ጠንተህ ልታገኛት ብትችል እንጂ ለማለት ይሆናል።

አጠቃላይ የፓርኩ ስፋት 10000 ሂክታር አካባቢ ሲሆን ከፍታው ከባህር ጠለል በላይ ከ3200 አስከ 3600 ሜትር ላይ ይገኛል። አካባቢው ጓሳ በሚባል ሳር በተፈጥሮ የተሸፈነ በመሆኑ መሬቱ እንደሰፖንጅ ሲረግጡት ይመቻል።

የሣሩ ባሕርይ በዓመት ከ1400 ሚሜ በላይ የሚዘንበውን ዝናብ ወደ ውስጥ በማስረግና እንደ ስፖንጅ መጥጦ መያዝ ስለሚያስችለው ከአካባቢው እርጥበት እንዳይጠፋ ከማድረጉም በላይ እንደ ይፋትና ሸዋ ሮቢት ላሉት የአካባቢው ዝቅተኛ ቦታዎች ዐመቱን በሙሉ የማያቋርጥ የምንጭና ወንዞች ፍሰት እንዲኖር ያደረጋል። ልክ ከተሜዎች በቤታቸው ጣራ ላይ የውሃ ማጠራቀሚያ ጋን ሰቅለው በቂ የውሃ ግፊት ባለበት ሰዓት ይሞሉና ግፊቱ በሚቀንስበት ወቅት ከጋናቸው እየቀዱ እንደሚጠቀሙ ሁሉ ንሳ መገራም ተራራ ላይ ያለ የተፈጥሮ የውሃ ጋን ነው። መንዞች ለዘመናት ይህንን ምሥጢሩን ስለሚያውቁ ንሳውን ጠብቀው ተንክባክበው አስከአሁን አቆይተውታል። ሌሎች እንደዚህ ዓይነት ሥነ ምሕዳሮች ያሏቸው እንደ ጉና ተራራ፣ የባሌ ተራሮችና ራስ ዳሽን የመሳሰሉት በዙሪያቸው ያሉትን አካባቢዎች በዚህ መንገድ ይጠብቃሉ። ያለ ጉና ተራራ ጣናን ማሰብ ያለ ጣና ደግሞ ዐባይንም ማሰብ ያዳግታል፤ አካባቢውም እንዳለ በረሃማ ይሆን ነበርና።

ፓርኩ የበርካታ ብዝሃ ሕይወት መገኛ ሲሆን ከዕዕዋት መካከል በተጠንቀቅ የቆሙ የእንግሊዝ ቤተ መንግሥት የክብር ዘቦችን የሚመሰለው ጅብራ (Giant Lobelia) በብዛት የሚገኝበት ሲሆን ከእንስሳት መካከል ደግሞ በኢትዮጵያ ብቻ የሚገኙት ብርቅዬዎቹ ቀይ ቀበሮዎችና ጭላዳ ዝንጀሮዎች አንዲሁም ታይተው የማይጠገቡ በርካታ አዕዋፍ ይኖሩበታል።

በፓርኩ ውስጥ ማሳበረሰቡ ተደራጅቶ የሚያስተዳድረው ውብ ባህላዊ ማረፊያ ሎጅ አለ። ምግብም አሰናድተው ከሚጣፍጠው አማርኛቸው ጋር ፡

“ምን ሆነህ? ብላይ ። ምሳህም አዶል?” እያሉ ያስተናግዳሉ።

ካሉት ማረፊያ ክፍሎች አንዱን ተከራይቼ ሻንጣዬን ካስቀመጥኩ በኋላ ወደ ውጭ ወጥቼ አከባቢውን ስቃኝ እንድ ጎልመሳ ሰውና አምስት ወጣቶች ቁጭ ብለው ግማሾቹ እየጸፉ ቀሪዎቹ ደግሞ ቀጫጭን ቱቦ መሳይ ጠርሙሶችን እያደራጁ (የምርምር ናሙና መውሰጃ ይመስላሉ) ተመለከትኩ። ጎልማሳው ሀበሻ ሲሆኑ ከወጣቶቹ መካከል ሦስቱ ፈረንጆችና ሁለቱ ደግሞ ሀበሾች ናቸው።

ጠጋ ብዬ ሰላምታ አቅርቤ ራሴን አስተዋወቅሁ። ጎልማሳው ሰውዬ ከመቀመጫቸው ተነሥተው በፈገግታ ይክተር ዘመድኩን እባላለሁ ከአስትሪያ ሺዬና ዩኒቨርሲቲ ነው የመጣነው። እነዚህ ተማሪዎቹ ናቸው ብለው እንድ በእንድ አስተዋወቁኝና

“ከዚህ የመጣነው የምርምር ሥራ ለመሥራት ነው” አሉ።

“በምን መስክ ነው ምርምራችሁ?” አልኩ።

“እኔ የባዮሎጂ ፕሮፌሰር ነኝ። ከዚህ የመጣነው ቀይ ቀበሮዎች ላይ ጥናት ለማድረግ ነው” አሉ።

“እው! ደስ ይላል። ታዲያ ቀይ ቀበሮዎች ላይ ምንድን ነው የምታጠኑት?” አልኩ ቀጥሎ።

“ምን መሰለህ። አልፎ አልፎ ቀበሮዎች ሞተው ይገኛሉ። እንዳንዴ መደዳውን በብዛት ይሞታሉ። የሞታቸው መንሥኤ ደግሞ መርዝ ነው።” አሉ።

“መርዝ ማለት እንዴት?” አልኩኝ ፈጠን ብዬ።

“የተመረዘ ሥጋ ወይም እንስሳ በልተዋል ማለት ነው” አሉ።

“እንዴ ማነው የሚመርዛቸው። የአካባቢው ሕዝብ ደግሞ ለዘመናት ፓርኩንም እነርሱንም ጠብቆ እንደኖረ ነው የሰማሁት “አልኩኝ።

“ልክ ነው። የኛም የጥናት ነጥብ የሞታቸው መንሥኤ መርዝ ከሆነ እንዴትና በማን ተመረዘ የሚለውን ማወቅ ነበር”።

“እና አወቃችሁት?”

“ወደ ማወቁ ተቃርበናል”።

“ምን ሆነ ምክንያቱ ማለቴ መነሻው?” አልኩኝ መላ አካሌን ወደ እርሳቸው አዙፊ፡

“ከፓርቲ አቅራቢያ የሚኖሩ አርሶ አደሮች የስንዴና የገብስ ሰብላቸውን ከአይጥ ለመከላከል በማሳቸው ዳር መርዝ ያስቀምጣሉ። አይጦቹ መርዙን ይበሉና ወደ ጉድጓዳቸው ከመግባታቸው በፊት ሜዳ ላይ ይሞታሉ። ይሄኔ ሥጋ በል የሆኑት አሞራዎችና ጭልፊቶች ተናጥቀው ይዘው ወደ ፓርቲ ይመጡና ይበላሉ። በመርዙ ምክንያት እነርሱም ወዲው ይሞታሉ። ቀበሮዎቹ የሞቱትን አሞራዎች ወዲያው ይመገባሉ። ልብ በል። አርሶ አደሮቹ ለአይጦቹ የሚያስቀምጡት የመርዝ መጠን በጣም ትንሽ ነው። ይሁን እንጂ አይጦቹ ሲመገቡት የመርዙ መጠን በአይጦቹ አካል ልክ ያድጋል። ከአንዲት የተመረዘች አይጥ ክፍል ውስጥ ትንሽም ቢሆን የቀመሰ አሞራ ይመረዛል። እንዲሁ አሞራው መርዙን ከተመገበ በኋላ የመርዝ መጠኑ በአሞራው አካል ልክ ይሆናል ማለት ነው። ይህ መርዝ በምግብ ሰንሰልት ውስጥ ሲያልፍ የመግዘፍ ሂደት ብዙ ጥፋት ማግኘቱን እንለዋለን። በዚህ የተነሣ ጥቂት ሆኖ ከአረሶ አደሩ ማሳ የተነሳው መርዝ ገዝፎና ተራብቶ ከፓርቲ መካከል ይደርስና ለብዙ ብርቅጭ ቀይ ቀበሮዎችና ሌሎች እንስሳት ሞት ምክንያት ይሆናል” አሉኝ።

“በጣም ይደንቃል። በቲዎሪ የምናውቀው በተግባር መከሰቱ ያሳዝናል። ትንሽ ነው እያልን በየቦታው የምንጥለው ቆሻሻና ፍሳሽ ስንቱን ይሆን የሚያዳርሰው ? በዚህ ዓይነትማ በእኛ ግዴላሽነት ወደፊት ብዙ መከራ ይጠብቀናል ማለት ነው?” አልኩኝ ከልብ በመነጨ ቁጭት።

“አዎን! የአካባቢ ብክለት መነሻውን እንጅ መድረሻውን መገመት ከባድ ነው። የመርዝና የቆሻሻ ትንሽ የለውም” አሉ ጠንከር ብለው ራሳቸውን እየነቀነቁ።

“ይህንን ግኝታችሁን ለአካባቢው ማጎበረሰብና ግብርና ጽ/ቤት ብታሳውቁ መልካም ነው” የሚል ሀሳብ ሰነዘርኩ።

“አዎን ጥናታችንን እንዳጠናቀቅን የአንድ ቀን ሰሚናር እናዘጋጃለን” አሉኝ።

ደክተሩንና ተማሪዎቹን አመሰግኜ ብቻዬን ፓርኩን እየተዘዋወርኩ ለመጎብኘት ሄድኩ። ንፋሱ ንሳውን ሲያስተኛውና ሲያቃናው ከሚሰማው ለሰላሳ ፋጩትና አልፎ አልፎ ከሚሰማው የዝንጆሮዎችና የአዕዋፍ አንዲሁም ወደ ማታና ሌሊት ከሚሰማው የቀበሮዎች ጩኸት በስተቀር ሰላም በጸጥታ ታጅባ ነግሳበታለች። የከተማ ውዥንብር፣ ንትርክ፣ ውካታና ግርግር ያሰለቸው ሰው መንፈሱን ጸጥታ ለመመገብ ከፈለገ ስፍራው መንዝ ንሳ መገራ ፓርክ ነው። ይህ ቦታ ዓለም በየሴኮንዱ ከምትናጥበት ውስብስብ ጉዳዮች ቀልቧን ገዝታ ወደ ልቦናዋ ተመልሳ ከምትረጋጋባቸው ቦታዎች አንዱ ነው።

እጅግ አስደሳች የሁለት ቀን የጸጥታ ጊዜ በፓርኩ ካሳለፍኩ በኋላ ከአባ አክሊሉ ጋር የሀሳብ ፍልሚያ አድርጎ ፍንጭ ለማግኘት እንደገና ወደ አርባ ሃራ ቤተክርስቲያን ተመለስኩ። ከሰዓት በኋላ ወደ ስምንት ሰዓት አካባቢ ከቤተክርስቲያኑ ደረስኩ። እንደተለመደው አባን ከተማሪዎቻቸው ጋር ከዕቃ ቤቱ በር ላይ አገኘኋቸው። ትልቅና ዕድሜ ጠገብ የሚመስል የብራና መጽሐፍ ከአትሮንስ ላይ አድርገው እያነበቡ ነበርና ቀና ብለው በፈገግታ ተቀበሉኝ። ተማሪዎቹ በሙሉ ሞቅ ያለ አቀባበል አደረጉልኝ። አባም ፍጹም ተሸሏቸው ነበር።

ተማሪዎቻቸው መምህራቸውን ወስጆ በማሳከሚ ይመስላል ፍጹም በቤተሰባዊ ፍቅርና እንክብካቤ ይመግቡኝ ጀመር። ከአባ ጋር የአባትና የልጅ ዓይነት ወጋችንን ስንሰልቅ አምሽተን የጉባኤ ሰዓት ደረሰና ትምህርት ተጀመረ። ሁሉንም በትዕግሥት መያዝ እንዳለብኝ ስለተረዳሁ ጉባኤውን ስከታተል አምሽቼ ወደ መኝታችን ስንሄድ ጉዳዩ ከአባ ከራሳቸው ይምጣ በማለት በዝምታ የሚጠይቁኝን ብቻ እየመለስኩ አምሽተን ወደ እኩለ ሌሊት ደገና እደር ብለውኝ ወደ ተለመደው የንዋም ጸሎታቸው ገቡ።

ጠዋት ለኪዳን ሲነሱ አብሬ ተነስቼ ወደ ቤተክርስቲያን ሄድኩ። እንደተለመደው ኪዳኑ ሲያልቅ አባ ማዕጠንታቸውን ይዘው ወደ ዋሻው ወረዱ። እኔም ተከትዬ ሄድኩ። አጥነው እንደጨረሱ ከዋሻው በር በስተውጭ ካለች ጠፋጣፋ ድንጋይ ላይ ሄደው ዐረፍ አሉ። እኔም ከፊት ለፊታቸው ሂጀ ቁጭ አልኩ።

ፈገግ ብለው ካዩኝ በኋላ

“ይህ ቦታው ከ8ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በፊት እንደተመሠረተና በኋላም ከግብጽ በመጡና አቡነ ሐራ በተባሉ ጳጳሮች እንደተስፋፋ ይነገራል። ስለዚህ በሰንክሳር ላይ የተገለጹት የዐርባው ሰማዕታት መታሰቢያ ሆኖ ተመሥርቶ ሊሆን ይችላል፤ ለአንተ ይኸው ሊበቃህ ይችላል።”

“ከጊዜ በኋላ ቦታው የቅዱሳን ዐፅም ማረፊያ መሆኑን ታሳቢ በማድረግ ምስካቦ ቅዱሳን አርባ ሃራ መድኃኔዓለም ተብሎ ተጠራ። ምስካቦ ቅዱሳን ማለት የቅዱሳን ማረፊያ ማለት ነው” አሉና ትንሽ ዐረፍ ብለው እንደገና ቀጠሉ።

“እና ባለፈው ጀምራልህ እንደነበረው ሁልጊዜ ወደ ዚህ ዋሻ በመጣሁ ቁጥር እጅግ ደስ ይለኛል። ሙታን ቢመስሉህም ቅዱሳን ሕያዋ ናቸው” አሉ።

“አባ! እንዲያው ድፍረት ባይሆንብኝ እነማን ናቸው?” አልኩኝ።

“እነዚህ የቅዱሱ ኪዳን ቅርስ ጠባቂዎች የነበሩ ባለ ቃል ኪዳን ናቸው!” አሉኝ ከፍተኛ መንፈሳዊ ክብር የሚሰጣቸው እንደሆኑ በገጽታቸው ጭምር እያሰገነዘቡኝ።

“የቅዱሱ ጽዋ ማለትም ነው?” አልኩኝ።

“አዎን! የቅዱሱ ጽዋ” አሉና፡- “ለዚህ ቃል ኪዳን የታመኑና የተገቡ በመሆናቸው የነፍሳቸውን ጽድቅ ብቻ ሳይሆን እስከ ዳግም ምጽአት ድረስ የከበረ ሥጋቸው እንዳይበሰብስ ዐፅማቸው እንዳይፈርስ በመድኃኔዓለም ቃል የተገባላቸው ናቸው” አሉ።

“እወይ መመረጥ!” አልኩኝ ከልቤ።

“ነው እንጅ ልጄ!” አሉ አባ።

“አባታችን! ቅዱሱ ጽዋ እዚህ አርባ ሃራ ነው እንዴ ያለው?” አልኩ ስፈራ ስቸር

“አይ፤ አይደለም!” አሉ።

“ታዲያ እንዴት ነው ነገሩ?” አልኩኝ ግራ በመጋባት።

“የቅዱሱን ጽዋ አገልግሎት ሲጨርሱ የተመረጠችላቸው ዕለት ስትደርስ በቅዱሱ ጽዋ በተሰዋ መስዋዕት ቆርበው ያርፋሉ። ከዚያ በኋላ ቅዱሱ ጽዋ ካለበት ለዕረፍታቸው ወደ ተመረጠችው ወደዚህች ዋሻ የከበረ ሥጋቸው ይመጣል” አሉ።

“እንዴት ነው አስከሬናቸው የሚመጣው?” አልኩኝ

“ከዚህ በታች ባለው ዋሻ አድርጎ እንዲመጣ ይደረጋል” አሉ

“የፈጣሪ ያለህ!” አልኩኝ።

“አዎን ልጄ! ይህች አገር ብዙ ያልተነገሩ አስደናቂ ገቢር ተአምራት ይሰራባታል” አሉ።

“አባታችን ቅዱሱ ጽዋ ወደ ኢትዮጵያ እንዴት እንደመጣ እባክዎት ያስረዱኝ?” አልኳቸው።

በጸጥታ ብዙ ከቆዩ በኋላ

“ሁለት ዓይነት ታሪኮች አሉ። አንደኛው ጌታችን በተሰቀለ ጊዜ ለንጊኖስ የሚባል ሰው ጎኑን በጦር ወጋው። ደምና ውሃም ተቀላቅሎ ፈሰሰ። በዚህ ጊዜ ሊቀ መላዕክት ቅዱስ ዑራኤል በብርሃን ጽዋ ተቀብሎ ዓለሙን በዓራቱም ማዕዘናት ረጨው። የደሙ ንጣቢ ያረፈበት ቦታ ሁሉ የቤተክርስቲያን መትከያ ቦታ እንዲሆን በመንፈስ ቅዱስ ተለየ። ከዚህ በኋላ ቅዱስ ዑራኤል የብርሃኑን ጽዋ በቅድስት ሀገር ኢትዮጵያ በማዕከላዊ ምድር እመን ቆላ ተራሮች ውስጥ እስከ ዓለም ፍጻሜ አኖረው የሚል ነው። በድርሳን ዑራኤል የተገለጸውና በብዙ ኢትዮጵያውያን ሊቃውንት የሚታወቀውና የሚታመነው ታሪክ ይህ ነው። ይሁን እንጅ ሌላ ግዙፍ የነሳው የቅዱሱ ጽዋ ታሪክ እና እውነትም አለን” ብለው ዝም አሉ። እኔም በጸጥታ መጠበቅ ያዝኩ።

“በወንጌል እንደምናነበው ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የፋሲካ በዓልን ለማክበር ባለ አንድ ደርብ ቤት ላይ እንዲያዘጋጁለት ደቀመዛሙርቱን አዘዛቸው። ራትም ከበሉ በኋላ ጽዋውን አንስቶ ይህ ስለብዙዎች የሚፈሰው የሐዲስ ኪዳን ደሜ ነው። ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ አላቸው። በዚያውም ስለሞቱና ስለትንሣኤው ነገራቸው። ከከበረው የጌታ ራት ምሽት በኋላ ሦስቱን ደቀ መዛሙርት ይዞ ወደ ጌቴሴማኒ ለጸሎት ሄደ። ሐዋርያት እሞታለሁ ስላለ ተረብሸው ነበርና ስለ ቅዱሱ ጽዋ ትኩረት የሰጠ ከመካከላቸው አልነበረም። ይሁን እንጂ ሁልጊዜ በምሽት እየመጣ ከጌታ ዘንድ ይማርና ከቃሉ በረከት ይቀበል የነበረ የአይሁድ ሸንጎ አባል የሆነ የአርማትያሱ ዮሴፍ የሚባል ደግ ሰው ነበር። እንደተለመደው በዚህ ምሽትም ከሐዋርያት ተርታ ባይቀመጥም ተገኝቶ ነበር። እናም ከቅዱሱ እራት በኋላ በጌታ የተመረጠውን ቅዱስ ጽዋ አንስቶ ወደ ቤቱ ወሰደ”።

“የሚገርመው ጌታ በመስቀል ላይ ሲሰቀል ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ ሸሽተው ስለነበረ ወደ ጲላጦስ ቀርቦ የጌታን ሥጋ በክብር ለመቅበር የለመነ ይህ ታማኝ ቅዱስ ሰው ነበር። ኒቆዲሞስ ከተባለ ሰው ጋር ከመስቀል አውርደው በንጹሕ በፍታና በአዲስ ከተልባ እግር በተሠራ ጨርቅ በሽቱና በክርቤ ቀብተው ሲገንዙት ከግርፋቱና ከመውጋቱ የተነሣ ከሥጋው የፈሰሰውን ደም በቅዱሱ ጽዋ ተቀበለ። በዚህም ጌታ የተናገረውን ትንቢት መፈጸሙን አከበረ። ከዚህ በኋላ ለራሱ ባዘጋጀውና ከዓለት ተፈልፍሎ በተሰናዳው መቃብር የጌታን ሥጋ በክብር አሳረፉ”።

“አይሁድም መጀመሪያም ለክርስቶስ በጎ ሃሳብ በማሳየቱና በምሥጢር እየሄደ በመማሩ፤ ከዚያም ክርስቶስን አሳልፎ ስለመስጠት ክፉ ምክራቸው አለመተባበሩ ሳያንሰው የክርስቶስን ሥጋ ከመስቀሉ አውርዶ በራሱ መቃብር በክብር በማሳረፉ አምርረው ተጣሉት። ሊገድሉትም ዛቱበት። በዚህ የተነሳ ኢየሩሳሌምን ለቅቆ ወደ ትውልድ ስፍራው ወደ አርማትያስ (ኬብሮንም ትባላለች) ቅዱሱን ጽዋ ይዞ ሸሸ። በዚያም ስለ ክርስቶስ እየመሰከረና

እያስተማረ መኖር ጀመረ። ከቅዱሱ ጽዋ በሚወጣው ኃይልና ፈውስም ብዙዎች የክርስቶስ አማኝ ሁነው ተጠመቁ” ብለው በረጅሙ ተነፈሱ።

“ከዚያስ ወደ ኢትዮጵያ እንዴት ሊመጣ ቻለ?” አልኩ በጉጉት።

“ጌታ በተወለደ በ34ኛው ዓመት የኢትዮጵያ ንግሥት ባለሥልጣን የነበረው ጃንደረባ ወደ ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም የተለመደ አምልኮትና ስግደት ለመፈጸም ተጓዘ። በመጽሐፍ ቅዱስ በሐዋርያት ሥራ እንደተገለጸው በመንፈስ ቅዱስ አነሳሽነት ፊልጶስ በተባለው ሐዋርያ አማካኝነት በትንቢተ ኢሳይያስ እንደተጻፈው ነገረ ክርስቶስን ተረድቶ አምኖ በጋዛ ሰርጥ ተጠመቀ። ይህ ቅዱስ ኢትዮጵያዊ ወደ ሀገሩ ተመልሶ የምሥራቹን በመንገር ክርስትናን ለኢትዮጵያ አስተዋወቀ። ይህ ሰው በክርስቶስ ነገረ ስቅለት በመመሰጡና ራሱን ለክርስቲያናዊ ተልእኮ መለየት በመፈለጉ ከሥልጣኑ እንዲሰናበት ጥያቄ አቀረበ። ንግሥቱም ጥያቄውን ተቀብላ እንዲህ አለችው፡

“አንተ የተባረከ አገልጋዪ ሆይ አሁንም ወደ ኢየሩሳሌም ሂድ። በዚያም ለሀገራችን በረከት ለሕዝባችን ምስክር የሚሆን የክርስቶስ የመወለዱ፣ የማስተማሩ፣ የመሞቱና የመነሣቱ ምልክት የሚሆን አንዳች ነገር ይዘህ ተመለስ። በብሉይ ኪዳን ታቦተ ጽዮንን እንድንጠብቅ የመረጠንና የፈቀደልን አምላክ በሐዲስ ኪዳን ዘመንም በረከት አይነሳንምና” አለችው።

ጃንደረባውም የንግሥቱን ልብ የሚነካ ትእዛዝ ተቀብሎ ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘ። ነገረ ክርስቶስንና ምሥጢረ ሥጋዊን በአግባቡ ተማረ። በዚያውም የቅዱሱን ጽዋ ተአምራት ሰማና ወደ ኬብሮን አቀና። ይሁን እንጂ አይሁድ ተአምራቱን ሰምተው በመቆጣታቸው ዮሴፍ ኬብሮንን ለቆ ወደ ሶርያ ተሰዶ ነበርና ከብዙ ድካም በኋላ በሶርያ ታላቁን ሰው ማግኘት ቻለ።

ታላቁን ሰው የሴፍን ለአምስት ዓመታት ያክል በአገልግሎት እያገዘ ቆየ። በቆይታው ዓለም ጠፍታ ቀርታለች ብሎ ያመነውን ታቦተ ጽዮንን (ጽላተ ሙሴን) በእምነትና በምስጢር ጠብቃ ከምትኖር ሀገር እንደመጣ፤ እርሱም በክርስቶስ እንዴት አምኖ እንደተጠመቀ፤ ከዚያም አልፎ የሀገሩ ሰዎች ያለምንም ሁከትና ማመንታት ክርስቶስን አምነው መቀበላቸውንና አሁንም ወደዚህ የመጣው በንግሥቲቱ መልካም ፈቃድ ለላቀ የክርስቶስ በረከት እንደሆነ ስለገለጸለት በየሴፍ ዘንድ ከፍተኛ ሞገስና መታመንን አተረፈ። ታላቁ ሰው የሴፍ እድሜው እየገፋና የአይሁድም የማሳደድ እጅ እየረዘመ ሲሄድ ለኢትዮጵያው ጃንደረባ እንዲህ አለው።

"ሕዝብህ ሳያዩ የሚያምኑ ብፁዓን ናቸው ብሎ ክርስቶስ የተናገረለት ታላቅ ሕዝብ ነው። ለእሥራኤል አምላክ የታመነ የተስፋውን ቃልም ከአምሳል እስከ መርገፋ የጠበቀ ነው። አንተም የልብህ ንጽሕናና እምነትህ በመንፈስ ቅዱስ የተመሰከረልህ ነህ። ከአንተና ከሕዝብህ በስተቀር ይህንን ቅዱስ ቅርስ ለመቀበልና ለመጠበቅ ማን የተገባ ይሆናል?! የጌታዬ የኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅርና ሰላም ይብዛልህ። ይህንን የከበረ ቅዱስ ቅርስ ለሕዝብህ የእምነት ውጤት የጸጋ ምልክት የሐዲስ ኪዳን ምስክር ይሆን ዘንድ ወደ ሀገርህ ይዞ እንድትሄድ የእግዚአብሔር ፈቃዱ ሆኗል!"

ካለ በኋላ መርቆና ጸልዮ ጽዋውንም በምስጢር አስይዞ ሰደደው ብለው በረጅሙ ተነፈሱ።

የአባ አድራጊነት ቃላት ትርጉም ለማወቅ ፕሮፌሰር ዴቪድን በአገኘኋቸው ጊዜ ስለ ቅዱሱ ጽዋ ታሪክና አጠፋፍ በዝርዝር ነግረውኝ ነበር። በእርሳቸው ገለጻ መሠረት ከየሴፍ ጋር የተያያዘውና እስከ ኬብሮን/ አርማትያስ ያለው ታሪክ ከሞላ ጎደል አባ አክሊሉ ከተረኩልኝ ጋር በጣም ተመሳሳይ ነው።

ይሁን እንጂ ከኬብሮን በኋላ የአይሁድ ተጽዕኖ ሲበዛ በወቅቱ የዮሴፍ ሀገረ ስብከት ተብላ ወደ ምትታውቀው ወደ እንግሊዝ በተከታዮቹ አማካኝነት በምሥጢር በጀልባ እንደላከውና ከዚያ በኋላ የት እንደደረሰ እንደማይታወቅ፤ እንዲሁም በሌላ መላምት ደግሞ ፈረንሳይ ማርሴል አካባቢ በአንድ ወቅት እንደታየና ከዚያ በኋላ እንደተሰወረ እንጂ ወደ አፍሪካ ኢትዮጵያ ሄዷል የሚል እምነትና መላምት እንደሌለ ፕሮፌሰሩ የነገሩኝንና ምልክቱ በኢትዮጵያ መታየቱ እንዳስደነቃቸው የገለጹልኝ ትዝ አለኝ።

"አባታችን! በውጪው ዓለም ያሉ የታሪክ ምሁራን ቅዱሱን ጽዋ ዮሴፍ ከኬብሮን ወደ እንግሊዝ እንደላከውና በዚያው ጠፍቶ እንደቀረ ነው የሚያምኑት። ወደ ኢትዮጵያ መምጣቱ በፍጹም አይታወቅም። የሚታመንም አይመስልም" አልኳቸው።

አባ ፈገግ በለው በተረጋጋ ስሜት እንዲህ አሉ፦

"ታሪኩን የነገርኩህ ስልጠየክኝ እንጅ አንተንም ሆነ ሌሎችን ለማሳመን አይደለም። ኅሊናህ የፈቀደውን መቀበል ያንተ ፋንታ ነው" አሉኝ።

"ይቅር ይበሉኝ አባ! እንዲያው በዓለሙ የሚታመነውን ለመናገር ነው እንጅ ተጠራጥራ አይደለም። ይልቁንስ ከዚያ በኋላ ምን ሆነ?"

"እንደነገርኩህ ጃንደረባውም በታላቅ ሃይማኖት ቅዱሱን ቅርስ ተረክቦ ወደ ሀገሩ ወደ ኢትዮጵያ አክሱም መጣ። ከዚያም ወደ ጣና ሃይቅ መጥቶ ቆየ። ከብዙ ጊዜ ቆይታ በኋላ አባቶች የቅዱስ ዑራኤልን ፍኖት በራእይ በመረዳታቸው ጉባኤ ተሠርቶ የቅዱስ ቅርስ ማረፊያ ማዕከላዊ ምድር ወደ ሆነችው መንዝ እንዲሆን ወሰኑ። መንዝ ማለት ሳዝሃ ከሚለው የግእዝ ግስ የወጣ ሲሆን ትርጉሙም ረጨ ማለት ነው። ስም ሲሆን ደግሞ መንዝህ ወይም መርጨት ይሆናል። በሂደት ሁን አስቀርቶ መንዝ የተባለ ለዚህ ነው።

ይህ እንግዲህ ሲጠቃለል ደሙ የተረጨበት ምድር ማለት ነው። በዚህ መሠረት ከጣና ዳር በስተሰሜን ከሚኖሩ ነዋሪዎች ተመርጠው በሦስት ወገን ተከፍለው የቅዱሱ ቅርስ ጠባቂ ይሆኑ ዘንድ እጅበው ወደ ዚህ መጡ ። የሦስቱ ወገን መሪዎችም ወንድማማቾች ላሎ፣ ማማና ጌራ ይባሉ ስለነበር በአሰፋፈራቸው አንጻር ላሎ ምድር፣ ማማ ምድርና ጌራ ምድር ተብሎ መንዝንም እቅንተው ቅዱሱን ቅርስም ጠብቀው እስከአሁን አቆዩ። ብለው ሲጨርሱ፡-

"አባ የዚህ ታላቅ ሰው ኢትዮጵያዊ ጃንደረባ ታሪክ ግን በቤተክርስቲያንም ሆነ በሀገር ደረጃ በሚገባው መጠን ተመዝግቦ ክብር ተሰጥቶታል ብለው ያምናሉ?" አልኳቸው በቁጭት።

"አየህ የኔ ልጅ ይህ ሰው የሐዲስ ኪዳን የእምነታችን ታሪክ የማዕዘን ድንጋይ ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ባለው ታሪካችን ደግሞ የአጥቢያ ኩከብ ነው። ትልቁ ችግራችን የኋለኛውን ለማግዘፍ ስንል የፊተኛውን ስለምንረሳ ነው። ለምን የእርሱን እውነት በ 300 ዐመት ጎትተን ኢትዮጵያ ክርስትናን የተቀበለችው በዐራተኛው ክፍለ ዘመን ነው እንደሚባል አይገባኝም። የሆነው ሆኖ ይህ ሰው ከመሠረቶቻችን መካከል ዋናው ሆኖ ገድሎ ተጽፎለታል" አሉ።

"ስለ ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ የተጻፈ ገድል በቤተክርስቲያን ሰዎችም አጋጥሞኝ አያውቅም" አልኳቸው።

"እዎን ልክ ነህ። በብዙ ቦታ የለም። አንተ ግን ስለዚህ ቅዱስ ሰው የበለጠ ማወቅ ከፈለክ ቦታውን ልነግርህ እችላለሁ" ብለው ፈገግ አሉ።

"አሁን ባይሆንም በሌላ ጊዜ ሂጄ ታሪኩን በደንብ ማጥናት እፍለጋለሁና እባክዎትን ይንገሩኝ?" አልኳቸው፡

"ቦታው እ.. አሉና በጌምድር ውስጥ አንዳቤት ከሚባል ሀገር ግሼና ተክለ ሃይማኖት ከሚባል ደብር ታገኘዋለህ። በዚያውም የምትደነቅባቸውን ሌሎች ቅርሶችንም ታያለህ" አሉኝ።

ታላቁን ሰው ኢትዮጵያውን ጃንደረባ በአእምሮዬ እያመላለሰኩ በሀሳብ ጭልጥ አልኩና በምናቤ፡

"በሀገር ሀብት ላይ ታምኖ የተሾመ በጅሮንድ፡

ሌሎችን ለማገልገል ጃንደረባ የሆነ፡

ለማመን ቅርብ የሆነ ንጹሕ ልብ የታደለ፡

ከወቅታዊው የዓለም እውነት ጋር ቀድሞ ወገኑን ያስተዋወቀ አንጋፋ ዲፕሎማት፤ በታላቁ መጽሐፍ የሀገሩንና የራሱን ስም መትከል የቻለ የማይደበዝዝ ታሪክ ባለቤት ሆኖ ሳለ ምነው በወገኖቹ ዘንድ ታሪኩ የተረሳ ሆነ? የሚል ቁጭት አደረብኝ።

"አባታችን አሁን ለምንና እንዴት ሶርያዊው አባ አድራል ወደ ኢትዮጵያ እንደመጣ እንዲሁም ግብጻዊው ጻድቅ አቡነ ሃራ ለምን ይህን ቦታ እንደመረጡ ግልጽ ሆነልኝ። እነዚህ ሰዎች ስለ ቅዱሱ ጽዋ በቂ መረጃ የነበራቸው ናቸው" አልኳቸው።

"ታሪክን በትዕግሥት ከመረመሩት እንደ መስታዎት ሁሉን በግልፅ ያሳያል" አሉኝና በመካከላችን ዝምታ ሰፈነ።

እንግሊዛዊው ጋዜጠኛና ደራሲ ግራሃም ሐንኩክ "The Sign and The Seal" (ታቦተ ጽዮንን ፍለጋ ተብሎ በአማርኛ የተተረጎመው) በሚል ያሳታመው መጽሐፍ ታወሰኝና የሆነ ቦታ ላይ እርሱ በተሳሳተ ትርጉም የወሰደው ቢሆንም አባ አክሊሉ የገለጹት ቅዱሱ ጽዋ ወደ ኢትዮጵያ መምጣት ታሪክ ግራም ማስረጃ እንደነበረ አመንኩ። ግራሃም ሐንኩክ በመጽሐፉ ፈረንሳይ ውስጥ ሻርተር በምትባል ኩማ በ12ኛውና በ13ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በአዲስ መልክ በታደሰና በቅድስት ድንግል ማርያም ስም የታነጸ ካቴድራልን እንደጎበኘ ይገልጻል።

በዚህ ቤተ መቅደስ ውስጣዊ ክፍል በሁለት አቅጣጫ የንግሥተ ሳባን ሃውልት እንደተመለከተና በተለይ እንደኛው ሃውልት ላይ "ከእግር ድረ ሥር የሚታይ አፍሪካዊ መሰል ሰው ነበር" ይልና በጎብኝዎች መመሪያ ላይ ደግሞ "አፍሪካዊ አገልጋይ ወይም ኢትዮጵያዊ ባሪያ ይለዋል" ይላል። ከዚህ ሃውልት በአሻጋሪ "መልክ ጸዴቅ ከቀኝ እጁ በታች ጽንሐሕ በግራ እጁ ደግሞ መያዣው ቀጠን ረዘም ያለ ጽዋ ይዞ ተሥሏል። በውስጡ ግን ፈላሽ ሳይሆን እምድ ይዟል" ይልና "በመልክ ጸዴቅ ሃውልትና በንግሥተ ሳባ ሃውልት መካከል ሰረገላ ወደ ንግሥት ሳባ አቅጣጫ ሲጓዝ ይታያል" ይላል። ግርሃም ሐንኩክ ይህን አገጣጥሞና ከከብረ ነገሥት ጋር አያይዞ ጽላተ ሙሴ ከእስራኤል ወደ ኢትዮጵያ ለመምጣቱ የመነሻ መላምት አድርጎ በመጽሐፉ ላይ አቅርቦታል። ታቦተ ጽዮን (ጽላተ ሙሴ) በኢትዮጵያ ለመገኘቷ ጠንካራ ማረጋገጫ እንዳለ ቢታመንም ከላይ የቀረበው ማስረጃ ግን ቅዱሱ ጽዋ ወደ ኢትዮጵያ መምጣቱን በግልጽ የሚያስረዳ እንጅ ግራሃም ሐንኩክ እንደተረዳው ለታቦተ ጽዮን የሚሆን አይመስልም። መልክ ጸዴቅ የሚታወቀው ከስንዴና ከወይን መሥዋዕትን በማቅረብ የክርስቶስ ምሳሌ ሆኖ ነው። በመሆኑም መልክ ጸዴቅ የያዘው ጽዋ ከታቦተ ጽዮን ይልቅ በቀጥታ ለሐዲስ ኪዳን ጽዋ የቀረበ ይመስላል። የሚገርመው ሐውልቱን ከሚያሳየው ፎቶ ሥር ደግሞ " መልክ ጸዴቅ ጽዋውን ጨብጧል። በውስጡም ድንጋይ አለው። ከዚህም ጋር የዎልፍራም ሾንን ግጥም ማገናኘት ይቻላል። እርሱም ቅዱስ ጽዋ የተባለው ድንጋይ ነው" ተብሎ የተጻፈ የሥዕሉ መግለጫ መኖሩ ነው። በብዙ ምሁራን የሚታመነው የዎልፍራም ፓረዚቫል ድርሰት ስለ ቅዱስ ጽዋ እንጅ ስለ ታቦተ ጽዮን ይናገራል ተብሎ አይታምንም። በሌላ በኩል "አፍሪካዊ አገልጋይ ወይም ኢትዮጵያዊ ባሪያ" ተብሎ በዚያን ዘመን ሊጠቀስ የሚችል ከኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ውጭ ማን ሊሆን ይችላል? በእኔ ግምት ግራሃም ሐንኩክ ስለ ቅዱሱ ጽዋ በኢትዮጵያ መገኘት ፍንጭ ኖሮት ቢሆን ኖሮ ማስረጃዎቹና ጉዞዎቹ በሙሉ በአንድ ድንጋይ ሁለት ወፍ ያስመቱት ነበር። ሁለቱም አስደናቂ የዓለም ቅርሶች በኢትዮጵያ መገኘታቸውን ማወቅ!

በመሆኑም ፕሮፌሰር ዴቪድ ፓርዚቫል ስለሚባለው የዎልፍራም ሥራ የገለጹልኝና እኔም ያነበብኩት ትዝ አለኝና እፌን ከፍቼ ቀረሁ።

ዎልፍራም ሾን ኤስከንባህ በ12ኛው ክ.ዘ. የነበረ ጀርመናዊ ባለቅኔ ሲሆን ፓርዚቫል የተባለ ዓለም አቀፍ እውቅናን ያተረፈ ምሥጢራዊ ድርሰት አለው። የድርሰቱ ማዕከላዊ ጭብጥ ደግሞ ስለ ቅዱሱ ጽዋ ጋይልና እሱን ፈልጎ ስለማግኘት ነበር። አንድ አውሮፓዊ መስፍን ከጥቁር ንግሥትና ከአንድ ነጭ ሴት የተወለዱ ልጆች እንዳሉትና ከሁለቱ ልጆች መካከል ከአውሮፓዊ ሴት የተወለደው ፓርዚቫል ቅዱሱን ጽዋ እንዳገኘው ይተርካል።

ይህን በተመለከተ ፕሮፌሰር ዴቪድ እንዲህ ብለውኝ ነበር፡

"በዚህ ቅኔ ውስጥ ያለው ቁም ነገር ከአውሮፓዊው መስፍንና ከጥቁር ንግሥት የተወለደው ወጣት የፍለጋው ተካፋይ መሆኑ ነው እንጅ ነጩ ፓርዚቫል ቅዱሱን ጽዋ እንዳገኘ መተረኩ የዘመኑን የአውሮፓ መሳፍንትንና የሃይማኖት መሪዎችን ለማስደሰት ብቻ ይሆናል በማለት ብዙዎች ይጠራጠሩታል።"

እኔን ያስደነቀኝ ግን በዎልፍራም ቅኔ ውስጥ እንዲህ የሚል መኖሩ ነው፡

"ቅዱሱን ጽዋ ለመመልከት የታደለ ሰው ታሞም ቢሆን ይድናል። በዛች ሳምንት አይሞትምና...የቻለውን ያክል ዘመን ጽዋዋን ቢመለከታት የፊቱ ጸዳል ሳይቀየር እንደልጅነቱ እንደለመለመ ይኖራል..."ይልና"፤ ድንጋይ የተባለው ቅዱሱ ጽዋ የሰውን ልጅ አጥንትና ሥጋ ከመበስበስ ታደጎ ለምለም ያደርገዋል" ይላል።

"የፈጣሪ ያለህ! በዋሻው ውስጥ የተከማቹት ያልፈረሱ አስከፊኖች ምሥጢርም ከቅዱሱ ጽዋ በሚወጣው ሃይል ነው ማለት ነው" አልኩኝና

"አባ!" አልኩኝ በሙሉ ሰሜት ወደ እርሳቸው በእንብርክኬ ቀርቦ እጆቼን ጉልበታቸው ላይ አሳርፏል።

"ምን ሆኑክ? አሉኝ በመገረም።"

"ይህ ግዘፍ የነግረው ቅዱስ ጽዋ እመን ቆላ ነው አይደል ያለው?" አልኳቸው።

ፈገግ አሉና "በል ተነሥ ወደ ላይ እንደሚገኝ እህል መሳይ ቅመስ" ብለውኝ ብድግ አሉ። እንደተለመደው ጥያቄን መሸሻቸው ነበር። እንዳንዴ ከትዕግሥቱ በላይ ይሆኑብኛል። ሆኖም ውስጡ በጣም እየተነጫነጨ ተከተልኳቸው።

ምእመናን ልጆቻው የሚባላ ነገር በየዕለቱ እያመጡላቸው ስለነበረ እህል ውሃ ሞልቷል። እሱን ከተመገብን በኋላ አባ ሀሳብ በማስቀየስ ስልት የባጥ የቆጡን ያወሩኝ ጀመር። ስናወራ ውለን መሽቶ ጉባኤ ተጀመረ። ጉባኤ አልቆ ወደ መኝታ ስናመራ እንደተለመደው ጥያቄን ለመሸሽ በጸሎት ከመጠመዳቸው በፊት ፍላጎቱን በግልጽ ነግሮ ልጋፈጣቸው ወሰንኩ።

"አባታችን እኔ እኮ ....." ብዬ እንደማቅማማት ካልኩ በኋላ "እኔ እኮ በእናንተ በአባቶቼ አነሳሽነት በአገኘኋቸው ምልክቶች በመመራት ቅዱሱን ጽዋ ፍለጋ ነው የመጣሁት" አልኳቸው።

ትንሽ ዝም ብለው ከቆዩ በኋላ "አዎን ተረድቻለሁ" አሉ።

"እንግዲያውስ አባቴ ቅዱስን ጽዋ ማየት እፈልጋለሁ!"

"አዎን! ብዙዎች ሊያዩት ይፈልጋሉ"

"እባክዎትን አባቴ ያረፈበት ቦታ ይውሰዱኝ ወይም ቦታውን እንዳውቅ ያግዙኝ"

"ያንን እንኳን ላደርግ አልችልም" አሉኝ ፍርጥም ብለው

"ለምን?"

"ስለማይቻለኝ ነው ልጄ። አትቀየመኝ!"

"ለምን አልቀየምም? ከመቀየምም በላይ አዝንበዎታለሁ እንጂ! ተረጋግቼ የምኖረውን ሰው ጉጉት በሚፈጥር ግራ አማርኛ የእርስዎ ባልንጀሮች በሆኑ አባቶች ተጠራሁ። ምንም ቢሆን የገዳም አባቶች ናቸው ብዬ አክብራ ሄድኩ። ያገኘሁት ግን ትንሽ ፍንጭ እየተሰጠሁ በምስጢር ቁልፍ ፍለጋ መዳከርን ነው። ከጎጃም እስከ ወሎ ተንከራተትኩ። አሁን ደግሞ ሸዋ መጣሁ። በመሐለም ትርጉም ፍለጋ አሜሪካ ድረስ ሄድኩ። ምን አልባት እንዳውቀው ፈልጋችሁ ከሆነ በግልጽ ቢነግሩኝ ቅዥት ከሆነም ወደ ኑሮዬ ብመለስ" አልኳቸው መረረ ብዬ።

"እውነት ነው የጠራንህ በረከትን በእምነት እንደትቀበል ወዲህም የትውልዱን ሕመም እንድታውቅ ነው። አንተ ደግሞ ሁሉን የማወቅ ጉጉትና ወረት የሚንጠው የዚህ ትውልድ ናሙና ነህና ትጠራና ትማር ዘንድ ይገባ ነበር" አሉኝ።

"ፍላጎታችሁ ትምህርት መስጠት ከሆነ ታዲያ ይህን ያክል ምስጢራዊ ማድረግ ለምን አስፈለገ? ሁሉን ነገር ትውልዱ ቢያውቀው ምን አለ? ታሪኩን ምስጢር፣ መድኃኒቱን ምስጢር፣ ቅርሱን ሁሉ ምስጢር ማድረግ ምን ይጠቅማል?! እኛስ የክርስቶስ ፍቅር የለንምን? የቃል ኪዳኑ በረከት አይገባንምን? እጅግ ምስጢራዊ ከመሆናችሁ የተነሣ ከትውልዱ ጋር የሚያገናኝ የቅብብሎሽ ድልድይ መሥራት አልቻላችሁም። እንደ እኔ ያለውም በከተማችን በቅርብ ካሉት ካህናትና አገልጋዮች ጋር ብቻ እየተጋጨና እየተፋጨ፤ እያማና እየናቀ እንዲኖር ፈረዳችሁበት። እውነት ከሆነ ይህ ብቻ እንኳን እናንተን አያስጠይቃችሁም" አልኩ በምሬት።

"አየህ!" አሉ ሲቃ በተሞላበት ድምፅ። የንግግራቸውን የአጀማመር ሁኔታ ስለማ ግን የተኛን አንበሳ የመቀስቀስ ያክል ቀይ መስመር እንዳለፍኩ ገባኝ። ቢሆንም ምርጫ አልነበረኝም።

"ሰማህ!" አሉ፡

“በእኛ ሕገመንግሥት በወረት ትተውታላችሁ። ያወቃችሁትን ትረሳላችሁ፤ ያላወቃችሁትን ለማወቅ ትጥራላችሁ፤ የያዛችሁትን ትረግጣላችሁ፤ የረገጣችሁትን ትይዛላችሁ። ምኞታችሁ ልክ የለውም፤ እምሮታችሁ ብዙ ነው። የእማራችሁን ስታገኙ ወዲያው ይሰላቸችኋል። ተው የተባላችሁትን ትሸራላችሁ፤ የተከልከላችሁትን ትደፍራላችሁ፤ የተፈቀደላችሁን ችላ ትሉታላችሁ። ቤተ መቅደስ እንዳትገቡ ብትከለክሉ ወደ ፊት ቤተ መቅደሱን በመስታዎት ሠርታችሁ መቅደስ ባትገቡም እንኳን ሁሉን ከውጪ ሆኖችሁ ማየት ትፈልጋላችሁ። ሁሉን ማወቅ ትፈልጋላችሁ፤ በእንዲያም ግን አትጠቀሙበትም። ሁሉ አላችሁ፤ ግን ባዲችሁን ናችሁ። ሃይማኖት እንጅ እምነት የላችሁም!” ቀጠሉ አባ። ሰውነታቸው እንደ ቅኔ ዘራፊ በስሜት ይናጣል።

“መድኃኒት ነው ያልከው ?! መቀመጫያውን ነግረህ ማርከሻውን ሳልገልጥልህ መጀመሪያውን ብቻ ሞጭልፈህ ትተኸኝ ትሄዳለህ። ጥበብን “ሀ ግእዝ” ብዬ ላስተምርህ ብሞክር፤ መንደር ውስጥ በቃረምካት ዕውቀት ተመክተህ በመሰልቸት “ሆ ሳብዕ” ብለህ ቀድመህ ትዘጋዋለህ። የግል ታሪካችሁ ቢታይ ወጥነት የጎደለው ከዚህም ከዚያም የተለከፈከፈ የተማሪ ኮፋዳ ውስጥ ያለ እህል ይመስላል። ተምራችሁ እውቀት ስታገኙ፤ ሰርታችሁ ሀብት ስታፈሩ፤ ከላይ የሆናችሁበትን ሀገር ለቃችሁ፤ ሰፋ ወዳለው እንሂድ ብላችሁ እንደገና ከታች ትጀምራላችሁ። ትቀጥላላችሁ፤ በመጨረሻ ከጀመራችሁበት ትገኛላችሁ። ቸኩላችሁ ትወስናላችሁ ወዲያው ትጸጸታላችሁ። በጽኑ ታማኝኋል!”

ከታሪክ ፍቅርንና ልማትን ሳይሆን ጥላቻንና ጥፋትን ለይታችሁ ትቆፍራላችሁ። ከዚያም ቀጥላችሁ የከበረ ማዕድን እንዳወጣችሁ ሁሉ በኩራት ደረታችሁን ነፍታችሁ ላትመርጡ ሁሉን በአደባባይ ትዘሩታላችሁ፤ እናም ወደ ኋላ ስለታሪካችሁና ስለ ቅርሳችሁ ባሰባችሁ ቁጥር ፍርሃትና ሃፍረት ይሰማችኋል። ስለሆነም ከኋላ ታሪካችሁና ከብራችሁ እየራቃችሁ መጣችሁ። የአሸናፊነትንና የተሸናፊነትን ትርጉም በአንድ ላይ የያዙ ሃውልቶችን ታቆማላችሁ።

ለግልጽነትና ለነጻነት እያላችሁ በምታደርጉት ሽኩቻ ዕርቃን ወደ መሆን ወረዳችሁ።

ቅቤ ላይወጣችሁ ትናጣላችሁ። በዚህ ዓለም ጥድፊያ ታማችኋል። ሀገራችሁን ትንቃላችሁ፤ ጥላችሁ ለመሄድ ትፈልጋላችሁ፤ ከሄዳችሁ በኋላ ደግሞ አፍታ ሳትቆዩ አገራችሁን ማፈቀኝ ትላላችሁ። በቁማችሁ የናቃችሁትን የሀገራችሁን አፈር በሞታችሁ ልትለብሱት ትናፍቃላችሁ። ለሀገራችሁ አፈር አብቃኝ ብላችሁ በድናችሁን ልካችሁ የወገኖቻችሁን ልብ ትሰብራላችሁ። ግብዝነታችሁ መጠን የለውም። ሁለት ሀገር እንዲኖራችሁ ትፈልጋላችሁ፤ አንዱን በደም ሊላኛውን በመታወቂያ ታስባላችሁ። ከአንዱም ግን በአግባቡ አትኖሩም። ዘመናችሁም በምልልስና በመዋተት ያልቃል። ምን እንደምትፈልጉ አታውቁም እናም ፍለጋችሁ አያልቅም!”

በዚህ የተነሣ ምሥጢር ለመካፈል ቅርስ ለመረከብ የሚያስችል ሰብእና አልገነባችሁም። እኛ የመገናኛውን ድልድይ ስላልሠራንና ከእናንተ ስለራቅን ሳይሆን ስለማታዩት ወይም ማየት ስለማትፈልጉ አለበለዚያም እንደ ልቦለድ ገጸ ባሕርይ የራሳችሁን ያሸበረቀ አስረካቢ ፈጥራችሁ እውኑን ሳይሆን ምናባችሁን መረከብ ፈልጋችሁ ስለምታጡት ነው። እኛ ደግሞ እናንተ ታዩን ዘንድ አላሸበረቅንም፤ ማሸበረቅም አንፈልግም። በዚህ ምክንያት ለእናንተ ምሥጢር ለመንገር፤ ቅርስ ለማውረስ እጅግ ከባድ ሆኗል። እኛ አባቶቻችንን እናምናለን። በእነርሱም ደስ ይለናል። የነገሩንን ተቀብለን ቃል ኪዳናቸውን ጠብቀን እንኖራለን።

“ጽላተ መሬት አክሱም ጽዮን እንዳለች ሲነግሩን መጋረጃ ገልጠን፤ ሳጥን ከፍተን እንይ አላልንም፤

ጌታ የተሰቀለበት የግማደ መስቀሉ ክፋይ ግሼን ማርያም አለ ሲሉን ቆፍረን አውጥተን እንመልከት አላልንም፤

ቅዱሱ ጽዋ መንዝ ውስጥ አለ ሲሉንም ዋሻ እናስስ አላልንም።”

"አባቶቻችንን አምነን፤ ሀገራችን የበረከት ምድር መሆኗን ተረድተን፤ የጌታችንን የጸጋ ስጦታ ተቀብለን በእምነት እንኖራለን። ምንም የለንም፤ ሁሉ ግን የኛ ነው። ደሆች ብንባልም ባለጸጎችም ነን። የተራቆትን ብንመስልም የጸጋ ልብስ አለን። ሐዘንተኞች ብንመስልም ደስተኞች ነን። ስለ ሀገራችን መባረክ፤ ቅድስት ሀገር መሆን፤ ቅዱስ ቅርስ በእጃችን እንዳለ ዓለም እንዲያረጋግጥልን አንፈልግም። የሌለንን አለን፤ ያልተሰጠንን ተቀበልን ብልን የምንኮፈስ ግብዣችንም አይደለንምና። የሌለን ነገር ለመጠበቅና ለመታመን ስንል ሥጋችንን እየጎሰምን በገዳም ለመኖር የምንወስን ጅሎችም አይደለንምና።"

በንግግሬ ብርታት የእርሳቸውን ኅሊና አሸንፈው የምፈልገውን ለማግኘት ብዬ በተናገርኩት መልስ ምክንያት ሳላሰበው ከእርሳቸው የወጣው የንግግር ጎራዴ አእምሮዬን ይሸረካክተው ጀመር። የሚናገሩት ነገር በሙሉ እውነት በመሆኑ የምሟገትበት አቅም አልነበረኝም። ነባረዊ ሀቅ ነውና። በራስ መተማመንን ተላብሰን ድህነታችንን አሸንፈን በዓለም አደባባይ ላይ ቀና ብለን የሀገራችንን ቅርሶች በአግባቡ ጠብቀን የውጭውን ዓለም አማልለን ወደ ሀገራችን መሳብ አልቻልንም። ብርቅዬዋን ቅርስ ሉሲን እንኳን አሜሪካ ድረስ የወሰድን፤ ጎብኝ ወደ ቅርስ ይመጣል እንጂ ቅርስ ወደ ጎብኝ ሄዶ የማያውቀውን አዲስ ደካማ ልምድ ያስመዘገብን ሆነናል። ስለግል ኑሮአችን ብቻ የምንኳትን ምስኪኖች ነን። የእኔ የራሴ ሕይወት ምስክር ነው። ቀዳዳ በርሚል የመሙላት ጥድፈያ መሆኑን አውቃለሁና።

የእኔ ኅሊና የጎፍረት ካባውን ለብሶ ቢመለስም አባ ግን ንግራቸውን ቀጥለዋል።

"አንተ ደግሞ ፍለጋው የማያልቀው የዚህ ትውልድ ናሙና ነህና አምነህ ሂድ ብልህ አትቀበለኝም። እንደ ቶማስ በዐይንህ ካላየህ፤ በእጅህ ካልዳሰሰከው አትረካም። የትውልዱ ሕመም ይህ ነው። አንተም የዚህ ሕመም ተጠቂ ትውልድ ምሳሌ ነህና ጫፉን ነግረንህ በእምነት እንድትኖር ችላ ብንልህ እንኳን ፈልፍለህ ለማወቅ ትዳክራለህ። ያወቅከውን ደግሞ ትዘራዋለህ። አንተ የትውልዱ ጥሩ ናሙና ነህ።"

እንተን ሊያቆምህ የሚችለው የመንገዱ ማለቅ ብቻ ነው። ሩቅ መንገደኛ የሚያቆመው እንደም መንገዱ ሲያልቅ አለበለዚያ መንገደኛው ራሱ ሲያልቅ ነውና።"

አባ በአጭሩ የሚመለሱ አይመስልም፤ እንደ ጥሩ ተኳሽ ኢላማቸውን እያጠበቡ ይቀጠቅጡኝ ይዘዋል።

"አንተ የተጓዝከውን ገና ብዙዎች ይጓዙታል። ያወቅከውንና የደረሰክበትንም መጻፍህ ስለማይቀር ያነን ተከትለው ብዙዎች ይጓዛሉ። ግን ልብ በል! ብታገኙትም አታምኑም። እርሱ ራሱ ለመሆኑ ምን ማረጋገጫ አለ? ትላላችሁ። አንተ በነገርካቸው መሠረት ሌሎች ካላመኑልህ ደግሞ አንተም እምነትህ ይከዳሃል። ራሳችሁንና የራሳችሁን እውነት የምታረጋግጡት በምዕራቡ ዓለም መለኪያ ብቻ ነውና።"

"አዎን! አንተ እንደገመትከው ቅዱሱ ጽዋ በእመን ቆላ ውስጥ ይኖራል። በመንፈስ ቅዱስ የተመረጠችውን የቅዱሱን ጽዋ ማረፊያ ቅድስት ቦታ የት እንደሆነች ባውቅም አንተን መርቼ ለመውሰድ ሥልጣንም ፈቃድም የለኝም። መንገድህን ልዘጋብህ ግን ፈቃዴ አይደለም። እንደ ቅዱስ አድሪል በድካምህና በመሻትህ ትደርሰበት ይሆናል ወይም አትደርሰበትም ይሆናል። ሁሉ በእግዚአብሔር ፈቃድ ይሆናልና።"

"በጠዋት ተነሥተህ ወደ ዋሻው ውረድ። ከዋሻው ውስጥ ካሉት ቅዱሳን ዐጽኖች መካከል ፍለጋህን የሚረዳ ምልክት ታገኝ ይሆናል። እርሱን ይዘህ ወደ እመን ቆላ ውረድ። ድፍረት ካለህም ከቅዱሳኑ መካከል በታች ባለው በዋሻ ውስጥ መንገድ መጓዝ ትችላለህ። ደገና እደር!" አሉኝ።

ሳላውቀው እንባዩ እንደ ሐምሌ ዝናብ ጉንጨን አልፎ ደረቴ ላይ ፈስሶ ነበር።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ስድስት

በማግሥቱ በጥዋት ለመነሳት አልቻልኩም። እንዳች የሚጫን ስሜት ተሰማኝ። ጭራሽ የሰመመን እንቅልፍም ወሰደኝ። ስነቃ ፀሐይ በደንብ ወጥታለች። ድንገት ከመኝታዬ ተስፈንጥሬ ተነሣሁና ልብሴን ለባበስኩ። ለብሼ ሳበቃ ምን ማድረግ አለብኝ ብዬ በቆምኩበት ሀሳብ ውስጥ ገባሁ። አባ ያወረዱብኝን መዓት ልረሳው አልቻልኩም። የንግግራቸው ምት ክፉኛ ቢያቆስለኝም የሆነ ወኔ ውስጤን ሲገፋው ተሰማኝ።

እንዲህ አልኩ፡-

“የየትኛውም ትውልድ አባል ለመሆን ምርጫ የለም። በቃ! ዘመን ከአንዱ ትውልድ ላይ ይጥልሃል። በዚያ ትውልድ ውስጥ ትውልዱን መሰለህ ከትውልዱ ጋር እየተፋለምክና እየተፋቀርክ ትቀጥላለህ። እኔ የዚህ ፍለጋው የማያልቀው ትውልድ አካል ነኝ። የእነ አባ አክሊሉ ትውልድ ለመሆን ጎትቶ ወደዚያኛው ዘመን የሚወስደኝ ኃይል የለኝም። ፍልጎቱ ቢኖረኝም የመገናኛውን ድልድይ የማውቀው አይመስልኝም። ለዚህም ተጠያቂው ማነው ብል የሚመልስልኝም አላገኝ ይሆናል። እንደ አብዛኛው የዚህ ዘመን ትውልድ ሰው ልቤን ያጓጓውን እየተከተልኩ እኖራለሁ። አዎን ፍለጋው የማያልቀው ትውልድ አባል ነኝና!” አልኩና ወደ ዋሻው በስሜት እየተንደረደርኩ ወረድኩ።

ከዋሻው ስደርስ አባ ከተለመደው ቦታቸው ላይ ቁጭ ብለው ዳዊት ይደግማሉ። ጸሎታቸውን ላለማቋረጥ ዝም ብዬ ቆምኩ። “እንደምን አደርክ?” ብለው መስቀላቸውን ዘረጉልኝ። እግዚር ይመስገን” ብዬ ተሳልሜ ሳበቃ ፊቴን ወደ ዋሻው በር እዙሬ ቆምኩ። አባ ጸሎታቸውን ቀጠሉ። ወደ ዋሻው እንድገባ የፈቀዱ መሰለኝና ወደ በሩ አመራሁ።

“መቼም ምኑ ልበ ደንዳና ነው!” ሳይሉኝ አይቀርም።

የዋሻውን በር አልፌ ወደ ውስጥ ስዘልቅ የዋሻው ውስጥ ቅዝቃዜ ከጥልቅ ዝምታው ጋር ተዳምሮ በአስከሬኖች መሐል መቆሜን አረዳኝ። ድንገት መጠን የሌለው ፍርሃት መጣብኝና ሚዛኔን እስከስት ድረስ ተሸበርኩ።

“በዚህ በገደል አፋፍ ላይ በጉም ተሸፍኖ፣ በበርካታ ያልፈረሱ አስከሬኖች ተሞልቶ፣ በዝምታ በተከበበ የዓለት ዋሻ ውስጥ ምን እሠራለሁ? እንዴትስ ምንስ ነው የምፈልገው?” የሚል የገደል ማሚቶ የሚመስል ሃሳብ በላይ በላይ በእእምሮይ ይመላለስ ጀመር። ሳላስበው አስከሬኖቼን ፊት ለፊት እያየሁ ወደ ኋላ ወደ በሩ ሸሸሁ። ድንገት ደግሞ አባ የነገሩኝ ከሌላኛው የእእምሮይ ክፍል አቃጨለ።

“ሙታን ቢመስሉህም ቅዱሳን ሕያዋን ናቸው። ሁሌ ወደዚህ ዋሻ ስመጣ ደስታ ይሰማኛል!”

“አዎን! እነዚህ አስከሬኖች ብቻ አይደሉም፤ ሕያዋን ቅዱሳን ናቸው፤ ምን ያስፈራኛል? ባለማመን የአስከሬን ፍርሃትና በማመን ቅዱሱን ቅርስ ፍለጋ እንዴት ሰው ያነክሳል? ወይ ፍርሃትን አለበለዚያም ድፍረትን መምረጥ ግድ ነው” አልኩና ወደ ዋሻው ገብቼ አንዱን አስከሬን ብድግ አድርጌ አቀፍኩትና ዝም ጭጭ አልኩ።

ከዚህ በኋላ የጠፋውን ዕቃ ሳሎን ውስጥ እንደሚፈልግ አባውራ አንዱን አስከሬን አንስቼ ሌላውን እያጋደምኩ በጥንቃቄ ከመግነዛቸው ጋር የታሰረ ወይም በመካከላቸው የተጣለ ጥቅል ወይም መጽሐፍ ወይም ክታብ ነገር እፈልግ ጀመር። ብቻ አልፎ አልፎ አስከሬን እያነሳሁ እየጣልኩ እንደሆነ ሳስብ ፍርሃቴ ድንገት ብቅ ይላል። እንደገና ተረጋግቼ ፍለጋዬን እቀጥላለሁ።ምንም የተገኘ ነገር የለም።

ተስፋ ቆርጬ ወደ አንድ ጥግ ሄጀ ቁጭ አልኩ። በታችኛው ዋሻ ውስጥ መንገድ ልሂድ ይሆን? ብዬ አሰብኩ። ነገር ግን ከይገም አርባ ሃራ እስከ እመን ቆላ ያለው ርቀት ወደ 35 ኪሎሜትር ይጠጋል። ይህን ያክል ርቀት በዋሻ ውስጥ ብቻዬን መጓዝ አደገኛነቴ ታየኝ። ቢያንስ አሁን የማስበው አይደለም አልኩና የቅዱሳኖቼን አስከሬኖች በእርጋታ አስተውላቸው ጀመር።

ግማሾቼ አስከሬኖች መግነዛቸው ተፈቶ መልካቸው በግልጽ በሕይወት እንዳለ ሰው ሆኖ ጠውልጎ የሚታይ ሲሆን ሌሎቹ ግን መግነዛቸው ሳይፈታ በጠንካራ ሽራ ከላይና ከታች ተቋጥሮ የተቀመጡ ናቸው። መግነዛቸው ያልተፈቱትን የበለጠ አተኩራ ሳይ የአንደኛው አስከሬን ቅርጽና ይዘት ለየት አለብኝ። ከመቀመጫዬ ተነስቼ ከሌሎቹ አስከሬኖች በጥንቃቄ ለይቼ አወጣሁት። በእጄ ስዳብሰው የሰው ቅርጽ የለውም ይልቁንም ቁሳቁስ መሰለኝ።በአንድ በኩል ያለውን መቋጠሪያ ፈታሁት።

“አሁን ሰው ከውጭ ቢመጣ ምን ይላል? አባስ ቢያዩ ምን ይላሉ?” አልኩ ለራሴ። “ተራ ሰው እንደሆነ አይመጣም፤ አባም እንደ ሕመምተኛ ቆጥረው ፈቅደውልኛል። ከአሁን ወዲያ ወደ ኋላ ማለት የለም!” አልኩ ለራሴ።

ቋጠሮውን ፈትቼ ሳይ አብረቅራቂ ጨርቅ ታየኝ። እጄን ሰድጄ አወጣሁት። ያረጀ ልብሰ ተክህኖ ነው። ቀጥዬ ስሰድ እንዲሁ ያረጀ አብድል ከኒ የሚባለው ቀሚስ ነው። በመጨረሻ ሽራውን ዘቅዝቄ በሙሉ ዘረገፍኩት። ሁሉም የአንድ መነኮሴ አልባሳት፤

መታጠቂያና መቁጠሪያ ነገሮች ናቸው። ከመሐል ግን አንድ ጥቅል ብራና አየሁ። ብራናውን ብድግ አድርጌ ጥቅሉን ፈታሁና ለማንበብ ስሞክር አልታይህ አለኝ። ወደ ዋሻው በር ጠጋ ብዬ አደራውን አራግፌ። ለማየት ስሞክር ሥዕል መሳይ ነገር ታየኝ። መጀመሪያ ጠልሰም መስሎኝ ነበር። በጥንቃቄ የበለጠ አደራውን አራግፌ ሳየው ግን ጠልሰም ሳይሆን የሸረረት ድር የመሰለ ሥዕል ነው። እንደገና ቀለም እንዳላሰለቅቅ እየተጠነቀቅሁ አደራውን መጥረግ ጀመርኩ።

በሸረረት ድር መሳይ ሥዕሉ ላይ ቁጥሮች፣ ፊደሎችና ምልክቶች ተነቅሰውበታል። አንዳቸው አንዳቸውን በመክበብና ሌሎቹ ደግሞ ከመሐል ወደ ውጭ እንደ ጨረር በሚወጡ ቀጥታ መስመሮች የተሠራ ሥዕል ነው። ወደ ጠርዝ ያለውን ክፍል እንደገና አጽድቼ ስመለከተው አንድ ጽሑፍ ያለ መሰለኝ። ወደ ውጭ ወጥቼ ደብዛዛውን ፊደላት ሳስተውል የግእዝ ናቸው። ከብዙ የጥንቃቄ ጠረጋ በኋላ ፊደሎችን አጥርቼ በማየቴ አገጣጥሜ ሳነብባቸው ድንገት በደስታ ይሁን በድንጋጤ ሰውነቴ ባለበት ደርቆ ቀረ። “አገኘሁት!” አልኩኝ።

ብራናውን በጥንቃቄ ከዘረጋሁ በኋላ በያዝኩት አይ ፎን ካሜራ ደጋግሜ አነሳሁት። ይህም አልበቃኝም፤ በወረቀት በተቻለኝ መጠን ሥዕሉንና ምልክቶቹን ገለበጥኩ። “ይህ ድንቅ ነገር ለእኔ ብቻ ይሆን ዘንድ ያን ያክል ራስ ወዳድ አይደለሁም” አልኩኝና ሁሉንም እንደ ነበር አድርጌ ወደ ሽራው ከተትኩና ቋጥሬ ከአገኘሁበት መለስኩት።

ከደስታዬ ብዛት አንዱን አስከሬን አነሣሁና አቅፌ ሳምኩት። በተስፋ ከዋሻው ወጣሁ። አባ የሉም። ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ወደ እቃ ቤቴም በጥድፊያ ስሔድም የሉም። ተመልሼ ወደ ዋሻው ሄድኩ። ከታችኛው ዋሻ ወጥተው ሲመጡ አገኘኋቸው። ፊቴ በደስታ ተሞልቶ ቢያዩም ብዙ አልተደነቁም።

“ጨረሰክ?” አሉኝ።

“አዎን አባ አሁን መሄድ አለብኝ!” አልኳቸው።

“አላልኩህም? እንዲሁ በጥድፊያ የተሞላችሁ ናችሁ!” ያሉ መሰለኝ።

“አሁን ልትሄድ?” አሉኝ

“አዎን አባታችን። ጸሎት ያድርጉልኝና ልሂድ” አልኳቸው።

“ወደ እቃ ቤቱ ሄድን። ከግንድ ላይ ዐረፍ አሉና።

“ የዛሬን እንኳ አታድርም?” አሉኝ።

“አይ አባታችን ብዙ ቀን እኮ ቆየሁ፤ ግዴለም ልሂድ” አልኳቸው።

“በል እንግዲህ ካልክ” አሉና ተነስተው ጸሎት አድርገው ሲያበቁ ትካሻዬን ሳም አደረጉና ትኩር ብለው አዩኝ። ፊታቸው ላይ የሐዘን ስሜት አየሁ።

“ጥበብና እምነት ከፊትህ ቢቀርቡ ቢቻልህ እምነትን ምረጥ፤ ባይቻልህ ደግሞ እምነትን አስቀድም” አሉና “የመድኃኔዓለም ፈቃድ ይሁንልህ” አሉኝ።

“አሜን” አልኩ።

ከቤተ ክርስቲያኑ ወጥቼ ከአውራ ጎዳናው ስደርስ አንድ አይሱዙ የጭነት መኪና እህል ጭኖ ወደ ሞላሌ ከተማ ሊሄድ ሲነሳ ደረሰኩ።

“ጋቢና ቦታ የለንም ከላይ ደግሞ ነፋስና አባራውን አትችለውም” አለኝ ሹፌሩ። “ግዴለም እንዳውም ከላይ መሆን ነው የምፈልገው” አልኩና ገብስና ስንዴ ሞልቶ ከተጫነው መኪና ላይ ወጣሁ። መኪናው ፍጥነቱን እየጨመረ በሄደ ቁጥር የመንዝ ቅዝቃዛ ነፋስ እንደ ሿፊ (ባልጨት) ድንጋይ ፊቴን ይሸረካክተው ጀመር። አባራው ወደ ሰማይ ተጥመልምሎ ከወጣ በኋላ ከላዩ ላይ ይመረግ ጀመር።

በጣም ደስ አለኝ። ለጊዜውም ቢሆን በሥጋዬ ላይ የሰለጠንኩ መሰለኝ።

“እኔ እምለው እምነት ግን ምንድን ነው?” አልኩ ለራሴ። እምነት የምትፈልገውን ነገር እንደምታገኝ አምነህ መትጋት ነው ወይስ የምትፈልገውን እንደምታገኝ አምነህ እንደተደረገልህ ቆጥረህ በእርካታ መኖር? የመጀመሪያውን ትርጉም ከሰጠው ለትጋቱ ጥበብ ሊያስፈልግ ነው።

አባ “ቢቻልህ እምነትን ምረጥ” ሲሉህ ምን ማለታቸው ይሆን? በዚህ ጥያቄ ራሴን አባድኜ ሳጂግት ሞላሌ ከተማ ደርሰናል ውረድ አለኝ ረዳቱ።

ሞላሌ ከተማ ስንደርስ ወፍሮታ ቤት የዋለ ሰው መስዬ ከመኪናው ወረድኩ። ለአባራው ግድ ባይኖረኝም አልቤርጉ ለመያዝ አባራዬን በመጠኑ አረጋግፌ ወደ ሆቴል ሄጄ አልጋ ያዝኩ። በነጋታው ትልቅ ሥራ ይጠብቀኛል፤ የሥዕሉን ትርጉም ማወቅ።

ስለዚህ ከሰዓት በኋላ ያለውን ጊዜና ምሽቱን ዘና ብዬ ለማሳለፍ ፈለግሁ። ከዐሥራ ስምንት ዓመታት በፊት ለእኔ ሞላሌ ትልቅ ከተማ ነበረች። አሁን ባለኝ የኑሮና የአስተሳሰብ መጠን ግን ዘና ማድረግ ቀርቶ እንደነገሩ ለማሳደር እንኳ የማትመቸኝ መሆኑን ሳውቅ “በዚህ ዓለም የሰው ልጅ ብዙ በማየቱና በማወቁ የሚያገኘው ነገር ቢኖር በቀላሉ መደሰትን ማጣት ነው” አልኩኝ። ይገርማል ለመደሰት ብዙ ነገር ማወቅና ማግኘት አያስፈልግም ነበር።

ምሽቱን በቀዝቃዛ ሰሜት አሳልፌ ለመተኛት ሞክርኩ። በጠዋት ተነሥቼ በሞባይል ካሜራ ካነሳሁትና በወረቀት ከነደፍኩት ሥዕል መሳይ የመስመሮች ጥንቅር ጋር ተፋጠጥኩ። ወደ ሥራዬ ስገባ ገና ርእሱን በርጋታ ማንበብ ስጀምር ታላቅ ተስፋ አገኘሁ።

“አሰረ ፍኖቱ ለአባ አድራል” ይላል

“የአባ አድራል የጉዛ መስመር” እንደማለት ነው

የአባ አድሪልን ማንነትና የጉዞውን ዓላማ ስላወቅሁ ያለጥርጥር ቅዱሱን ጽዋ ለመፈለግ የተጓዘበትን መስመር የሚያመለክት ካርታ መሆኑን ገመትኩ። ይህ ሰው የቅዱሱን ጽዋ መገኛ ምልክት ሆኖ ብሎ መተው የፈለገ ይመስላል። በሸራው ቀረጢት የተከተቱት እቃዎችም የእርሱ መሆን አለባቸው ብዬ ገመትኩ። ታዲያ የአባ አድሪል አስክራን ከአርባ ሃራ ወደ ደብረ አሮን ለምን ሄደ? የሚል ጥያቄ መጣብኝ። ምን አልባት ቅዱሱን ጽዋ ለመጠበቅ በጉባኤ ያልተመረጠ ድንገት ዘው ብሎ የገባ መንገደኛ ስለሆነ ይሆናል። ለጊዜው ግን መሠረታዊ ጥያቄዬ አልነበረም። እናም ሥዕሉን ማጥናት ጀመርኩ።

ክቦቹ መስመሮች በእኩል እርቀት ከውስጥ ወደ ውጭ ትልቁ ትንሹን እየከበቡና እየሰፉ ይወጣሉ። በተለይ በካሚራው ያነሳሁትን ላይ በጥንቃቄ በሁሉም አቅጣጫ እኩል እርቀት ያላቸው ክቦች ናቸው። በጠቅላላ ስድስት ክቦች ናቸው። ቀጥታ መስመሮቹ ደግሞ አሁንም በመካከላቸው እኩል ርቀት ይዘው ከመሐል ተነሥተው ወደ ውጭ እንደ ጨረር የሚወጡ ሲሆን በጥቅላላ ብዛታቸው ዐሥራ ሁለት ነው። የሁሉም ቀጥታ መስመሮች መጨረሻ ከውጪኛው ክብ መስመር አለፍ ብሎ የቆመ ሲሆን በአራቱ ተቃራኒ አቅጣጫ በሚወጡ አራቱ የጨረር መስመሮች መጨረሻ ላይ አንዳንድ የግእዝ ፊደላት ተቀምጠውበታል።

የግእዝ ፊደላቱም ሰ፣ ጽ፣ ደ፣ ም ናቸው። ፊደላቱ የቃል መነሻ መሆናቸውን ገምቼ ቃሉን ስፈልግ ወዲያውኑ ይህ ሥዕል በእርግጥም ካርታ ነው ብዬ ፈነደቅኩ።

ሰ = ሰሜን

ጽ = ጽባህ (ምሥራቅ)

ደ = ደቡብ

ም = ምዕራብ የሚል መሆኑ ነው።

ቀጥሎ ከቦታቸው በጥልቀት መመልከት ጀመርኩ የመጨረሻውና የውጪኛው ክብ መስመር ላይ እኔ የሚል የግዕዝ ቁጥር ተጽፏል።

ይህ ማለት ርቀት ይሆን? አልኩ። በእርግጥ በከቦታ ቁጥር መካከል ያለው ርቀት እኩል ስለሆነ ርቀቱን አቀናንሶ በማከፋፈል በየከቦታ መካከል ያለውን ርቀት ማግኘት ይቻላል። ነገር ግን እነዚህ ቁጥሮች ርቀትን የሚያሳዩ ከሆነ መለኪያቸው ምንድን ነው? ሜትር ወይስ ክንድ ወይስ ሌላ? ምንም ተጨማሪ ምልክት የላቸውምና። ቁጥር ብቻ ነው። ቁጥር ወይም ፊደላት ያልሆኑ ምልክቶችን ደግሞ ማስተዋል ጀመርኩ። በዚህ ጊዜ የሞባይሉን ፎቶ ወደ ላፕቶፕ ገልብጬ በደንብ ማጥናት ጀመርኩ። ሦስት ምልክቶችን በግልጽ ማየት ቻልኩ።

የመጀመሪያው የመስቀል ምልክት ሲሆን ከውስጠኛው ክብ መካከል ላይ በአጠቃላይ የሥዕሉ (የካርታው) ማዕከላዊ ነጥብ ላይ ተቀምጧል።

ሁለተኛው የዘንዶ ምስል ሲሆን ወደ ደቡብ ምዕራብ አቅጣጫ ከተሰመሩት ጨረሮች በአንደኛውና በሦስተኛው ክብ መገናኛ ላይ ራሱ አርፏል።

ሦስተኛው ደግሞ ሁለት የእንግሊዝኛውን ቪ የመሰሉ ምልክቶች አንደኛው ከታች ወደ ላይ ተፈጥሮውን ጠብቆ ሲቀመጥ ሁለተኛው ደግሞ ተገልብጦ የመጀመሪያው ላይ ተደፍቶበት የሚያሳይ ነው። ይህን ምልክት ሳይ ልቤ ቀለጠ። ምክንያቱም ይህ ምልክት በብዙ ሥነ ጽሑፎች የቅዱሱ ጽዋ ምልክት ተደርጎ እንደሚወሰድ አንብቤ ነበርና። አባ አድሪልም ፍለጋውን ከመጀመሩ በፊት ስለቅዱሱ ጽዋ በአግባቡ እንዳጠና ግልጽ ነው። የበለጠ የኮምፒውተር ስክሪኑን ሰፋ እያደረኩ ሳይ ይህ ምልክት የተቀመጠባቸው ሁለቱ መስመሮች ማለትም ክቡና ቀጥታው በተቆራረጠ መስመር የተሳሉና ከሌሎች መስመሮች የተለዩ መሆናቸውን ተረዳሁ።

እሁን ይህ ካርታ እንዴት ወደ መስክና ተግባራዊ ምልክታ ይወስደኛል? በዬ ግራ ተጋባሁ። እዛው ይገም አርባ ሃራ ቆይቼ እባ አክሊሉን ባሳያቸውና ትንሽ ፍንጭ ባገኝ ኖሮ ምን ነበረበት? ምን ይሆን እንዲህ የሚያጣድፈኝ ብዬ ተጸጸትኩ። ለመመለስ እስብኩና ኅፍረት ተሰምቶኝ ተውኩት። በተለይ እርሳቸው “የዛሬን እንኳ አታድርም?” ያሉትን ሳስብ የበለጠ ችኮላየ ተሰማኝ፤ ውጤቱም አሳፈረኝ።

ሥዕሉ ላይ አፍጥጮ ብዙ ከቆየሁ በኋላ አእምሮዬ መረጋጋት ሲጀመር የራሴን መልክእ ምድራዊ መላምት መስጠት ጀመርኩ። መስቀሉ የካርታው መነሻ ነጥብ ሆኖ ተቀምጧል። አባ አክሊሉ “ከዋሻው ውስጥ ካሉት ቅዱሳን ዐጽሞች መካከል ፍለጋህን የሚረዳ ምልክት ታገኝ ይሆናል። እርሱን ይዘህ ወደ አመን ቆላ ሂድ” ያሉኝ ትዝ አለኝና መስቀሉ የእመን ቆላ ዑራኤል ቤተክርስቲያን ሊሆን ይችላል ብዬ ወሰድኩ። ከመስቀሉ ተነሥተው ወደ ውጭ የሚወጡት መስመሮች ብዛት 12 በመሆኑ በሁለት ቀጥታ መስመሮች መካከል የ 30 ዲግሪ ልዩነት አለ ማለት ነው። ስለዚህ የሰሜኑን መስመር 0° ብለን ብንቆጥር የቅዱስ ጽዋ ምልክት ያለበት መስመር ከምሥራቅና ከደቡብ አቅጣጫ መካከል ከተሰመሩት ሁለት መስመሮች ወደ ደቡብ አቅጣጫ ላይ ካለው ነው። ስለዚህ የቅዱሱ ጽዋ የሚገኝበት ስፍራ ከቤተክርስቲያኑ በደቡብ ምሥራቅ አቅጣጫ በ150 ዲግሪ ላይ ነው ማለት ነው። ምን ያክል ርቀት ላይ ነው ለሚለው በአምስተኛው ክብ መስመር ላይ ነው። ነገር ግን ይህ መስመር ከቤተክርስቲያኑ በምን ያክል ርቀት እንደተቀመጠ የሚገልጽ መረጃ በግልጽ የለም።

በመጨረሻው ክብ መስመር የተቀመጠው ቁጥር ፮፻ (በግእዝ ስድስ እልፍ በአማርኛ ስድሳ ሺሕ) የሚለው ርቀትን የሚያመለክት ይሆናል ብዬ ወሰድኩ። በዚህ መሠረት እያንዳንዱ ክብ መስመር ከማዕከላዊው ነጥብ አሥር ሺሕ እየጨመረ ይሄዳል ማለት ነው። በዚህ ስሌት መሠረት ቅዱሱ ጽዋ በአምስተኛው ክብ ላይ የሚገኝ በመሆኑ ከቤተ ክርስቲያኑ በ50000 ርቀት ላይ ይገኛል ማለት ነው።

ይሁን እንጅ 50000 የሚለው ቁጥር ብቻ እንጅ መለኪያ ስላልተቀመጠለት ሜትር ይሆን ክንድ አለበለዚያ ጫማ የሚታወቅ ነገር የለውም። ስለሆነም በዚህ መላምት የቅዱስ ጽዋ መገኛ ከቤተክርስቲያኑ በየት አቅጣጫ እንደሆነ እንጅ በምን ያክል ርቀት እንደሚገኝ አሁንም ፍንጭ የለውም። በመሆኑም አባ አድሪል ሊጠቀም የሚችለው የርቀት መለኪያ ምን ሊሆን ይችላል? ብዬ ማሰብ ጀመርኩ።

በመካከል ግን ሌላ ጥያቄ ብልጭ አለብኝ። የዘንዶው ምልክት ምንድን ነው? በካርታው ላይ ካላይ በተገለጸው ስሌት መሠረት የዘንዶው ራስ ያለበት ሰፈራ ከቤተክርስቲያኑ በ240° በ30000 ርቀት ላይ ይገኛል ማለት ነው። በብዙ የኢትዮጵያ ክፍል ከዘንዶ ጋር የሚነገሩ አፈ ታሪክ የሚመስሉ ትረካዎች አሉ። ይህ ከሆነ የሚታወቅ ምልክት ተገኘ ማለት ነው። ስለዚህ አሁን ወደ እመን ቆላ የምመለስበት ጊዜ ደረሰ ማለት ነው አልኩ።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ሰባት

በማግሥቱ እርፈድፈድ ብዬ ባለፈው አብረውኝ የተጓዙትን ወጣቶች አስከትዬ ወደ እመን ቆላ ወረድኩ። ደጋውን ጨርሼ ወደ ቆላው መውረጃ ስደረስ ልዩ ሰሜት ተሰማኝና በተመስጦ ቁለቁል እያየሁ እንዲህ አልኩ፡

“ እመን ቆላ ሆይ!”

“አንቺ የተባረክሽ ምሥጢራዊ ምድር!”

ሶርያው አባ አድራፊ ቅዱሱን ቅርስና ቃል ኪዳን በሆዱ ይዛለች ብሎ የተቀኘልኩ፤

አንቺ የቅርብ ሩቅ ማዕከላዊ ምድር ስትሆን፤ ጠረፍ የሆንሽ፤

አንቺ የአደራ ማማ ስትሆን፤ በተራሮች የተከለለሽ አዘቅት፤

አንቺ መላእክት የሚረብቡብሽ ስትሆን፤ ሰዎች ግን የናቁሽ፤

አንቺ ዓለምን የሚያስቀና ግሩም ቃል ኪዳን ያለሽ ስትሆን፤ ራስሽን ደብቀሽ ተራ ሆነሽ የኖርሽ መናኝ፤

አንቺ ሁሉም ስለራሱ ሲያወራ፤ ለዘመናት ዝም ያለሽ ልጉም መዳይ፤

ቫቲካን ስታቅራራ፤ ቆጽሮስ ስትሮህ፤ እስክንድርያ ስታመሰጥር፤
ኢየሩሳሌም በጸጸት ስትቃትት፤ ለንደን ያለስጦታዋ ስትቦተልክ፤
ፈረንሳይዋ ማርሴይ በምኞት ስትቃኝ ምንም የማይመስልሽ፤
አርምዋን የመረጥሽ አሳቻ ታዛቢ፤

የእጉዮችሽን የአክሱምን፤ የግሸንን፤ የላሊበላን፤ የጣና ቂርቆስን ያክል
እንኳን ፊትሽ የማይፈታ የተቋጠርሽ ሸማ! ዓለም ሁሉ ወደ እነርሱ
ሲጐርፍ ቅናት የለሊብሽ ልዝብ ደርባባ፤” እያልኩ በለሆሳስ አነበነብኩ።

ገደሉን ወርደን ከቤተክርስቲያኑ ስንደርስ አማሆይ ዕሴተ ማርያም
በፈገግታ ተቀበሉኝ። ቀኑን ሙሉ ስለአባ አክሊሉ ጤንነትና ስለ
ደብረ ብርሃን ጉዞአችን እያወራጓቸው አሳለፍን። በመሐል እንደዋዛ

“አባ ስለፍለጋህ ምን አሉህ?” አሉኝ

“ምንም የሚጨበጥ ነገር አልነገሩኝም” አልኩ። በተራዬ ምሥጢር
ጠባቂ ለመምሰል ሞክርኩ።

“አያይ! አባ አክሊሉ እንኳን የሚናገሩት ነገር መሬት ጠብ የሚል
የለውም። ምናልባት በደንብ አልተረዳሃቸው ይሆና” አሉ።

“ይሆናል” አልኩና ርእሱ መነሳቱ ጥሩ አጋጣሚ ስለፈጠረልኝ።

“እማሆይ! እዚህ አካባቢ ስለ ዘንዶ የሚነገር አፈታሪክ ወይም
የተጻፈ ታሪክ ይኖር ይሆን?” አልኳቸው።

“አለ እንጅ! ያውም እውነተኛ ታሪክ” አሉ

“እውነትዎን ነው?!” አልኩ በጉጉት።

“በዘመነ ኦሪት እዚህ አካባቢ የሰይጣን መንፈስ ያደረበት የሚመለከ
ዘንዶ ነበር። እናም ሕዝቡ ተራ ገብቶ ዘወትር ጊደር እየታረደ፤ ደሙ
በገበታ ይደርግና ይቀርብለት ነበር” አሉ። ይህን ሲነግሩኝ የእቃ ቤት
ጠባቂው መነሱ ሙጡና ሰላምታ ሰጥተውን ጨዋታችን ተቀላቀለ።

“እናልህ ለብዙ ዘመን በዚህ መልክ ሲመለከ ኖሮ በመጨረሻ መልአኩ ቅዱስ ዑራኤል መጥቶ ዘንዶውን ገድሎ ሀገሩንም ባረከው ይባላል” አሉ።

“ስለዘንዶው እየነገሩት ነው?” አሉ አባ በመሐል አቋርጠው።

“እዎን ስለ ዘንዶው ታሪክ” አሉ እማሆይ

“እዎን ምስጋና ይግባው ለመዳኒያለም። በእዱስ ዑራኤል ተረዳይነት አገሩ ነጣ ወጣ። እንዲያውም እኮ መላኩ ዑራዬል ከዘንዶው ላይ ያረፈውን አጋንንትና ጭፈራውን በሙሉ ሰብሰቦ በብርሃን መስክል በአማተበባቸው ጊዜ ሁሉም ወደ ጥኡር ድንጋይ ተሸየሩ። እስተ ዛሬ ድረስ ድንጋዮቹ እንደተሰበሰቡ አሉ። ለታሪክ ብታየው ግሩም ትላለህ” አሉ።

“በእውነት ለዘንዶው የሚሰዋበት ዛሬም ድረስ ተለይቶ የሚተወቅ ቦታ አለ?” አልኩ፡

“እዎን! ድንጋዮቹ ብቻ ሳይሆን ለዘንዶው የጊደር ደም ይሸርብበት የነበረው ጉድጓዳ ድንጋይም አለ። ‘የዘንዶ ገበታ’ ይባላል” አሉ።

የደስታ ስሜቴን ተቆጣጥሬው ነው እንጅ መቼም ውስጤ ተፍነክንኳል።

“የዘንዶ ገበታ ከሚባለውና ከድንጋዩ ስብስብ መሄድ ይቻል ይሆን” ስል ጠየቅሁ።

“እዎን! በልጅነት ኸብት የምናግድበት የነበረ ቦታ እኮ ነው። ከዚህ ብዙም ሩእ አይደለም” አሉ።

ሰዓቱ ወደ ዐሥራ አንድ ከሃያ አካባቢ ነው። እንዲያው ይታዘቡኛል ብዬ ነው እንጅ ያኔውኑ ወደ ቦታው መሄድ አሰኝቶኝ ነበር። እራሴን አረጋገጥና

“እማሆይ ብዩ ተጣርቼ ዘወር ሲሉ ቦታውን ማየት እፈልጋለሁ ሊረዱኝ ይችላሉ?” አልኳቸው።

“ምን ችግር አለው፤ ጠዋት ከአንድ ልጅ ጋር እልክሃለሁ” አሉኝ በፈገግታ።

እንዳይነጋ የለም ሌላቱ ነጋልኝ። በጠዋት ተነስቼ በያዝኩት ጅፒኤስ (GPS) የእመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል ቤተክርስቲያንን ለላዊ ቦታ መዘገብኩ። እኔ ይህን ሳደርግ እማሆይ ከሰፈሩ አንድ የፀሥራ ዐራት ዓመት የሚሆን አዳጊ ወጣት አመጡልኝ።

“ኃይልዬ እሱ ይወስድሃል። ታዲያ በዚያው እንዳትውሉ” አሉኝ።

“ቶሎ እንመለሳለን” ብዬ ልጄን አስቀድሜ መጓዝ ጀመርኩ። አርባ ደቂቃ ያክል አቀበት ቁልቁለት የበዛበት መንገድ የደቡብን አቅጣጭ ይዘን ከተጓዝን በኋላ

“ጋሽ ይኸውልህ ድንጋይ የሆኑት አጋንንቶች” አለኝ።

ዐይኔን ማመን አቃተው። ቁጥራቸው ከመቶ በላይ የሚሆኑ መጠናቸው ትልቅ ሰው የሚያክሉ ጥቋቁር ዐለታማ ድንጋዮች አንድ ቦታ ለስብሰባ የተጠሩ መስለው ተቀምጠዋል። ታሪኩን መቀበል አለመቀበል ሌላ ነገር ሆኖ የደንጋዮቹ አቀማመጥ በራሱ ግን በአግራሞት አፍ ያስከፍታል። “ወይ ጉድ!” አለኩ በእድናቆት። ጥቂት ቆየሁና “የዘንዶ ገበታ የሚባለውህ የት ነው?” አልኩት። ወደ ምዕራብ አቅጣጫ በከፍታ የተገተረ ኮረብታ እያሳየ

“ተዚያ ላይ ነው” አለኝ።

“እባክህ ወደዚያው መሄድ እፈልጋለሁ” አልኩት። “ምን ችግር?” አለኝ በልጅ እግሩ ፈጠን ፈጠን እያለ ወደ ኮረብታው መራኝ። ከሃያ ደቂቃ እድካሚ የዳገት ጉዞ በኋላ ጠበብ ያለ ደልዳላ አምባ ላይ ደረስን።

አምባው በምዕራብ አቅጣጫ ከሌላ ከፍታ ካለው ተራራ ጋር የተያየዘ ነው። ከተራራው ሥር ትልቅ ጥቁር ድንጋይ አለ። ልጁ ወደዚያው አመራና

“ይኼ ነው የዘንዶ ገበታ የሚባለው” አለኝ።

ሽቦት የወረረው ወጥ ክብ መሳይ ድንጋይ ሆኖ ቁመቱ ዘጠና ሳ.ሚ. ሲሆን መሐል ላይ ስፋቱ ሰባ ሳ.ሚ. በ ሃምሳ ሳ.ሚ. ሲሆን ጥልቀቱ ደግሞ ዐሥራ አምስት ሳ.ሚ. የሚሆን ጉድጓድ አለው። ገበታ ያሰኘው ይሄ ነው። እንደ ታሪኩ ከሆነ እዚህ ላይ ነው ለዘመናት ለዘንዶው የጊደር ደም ይሰዋለት የነበረው።

ትንሽ ዕረፍት ካደረግሁ በኋላ ጂፒኤስ አውጥቼ ለላዊ ቦታ ያለበትን ወሰድኩ። ከዚያም ከቤተክርስቲያኑ ላይ ከወሰድኩት ነጥብ ጋር አቅጣጫውን አሰተያየሁ። የዘንዶው ገበታ ከቤተክርስቲያኑ በ245° ዲግሪ ላይ መገኘቱን አወቅኩ። በጣም ይገርማል! ከአባ አድሪል ካርታ በመነሣት ያወጣሁት መላምት ጋር እጅግ ተቀራራቢ ሆነ ማለት ነው። የአባ አድሪል ካርታ በትክክል የተሠራ መሆኑን አረጋገጠልኝ። ይህ ማለት የቅዱሱ ጽዋ መገኛም እንደገመትኩት በካርታው ላይ በተሳለው ዲግሪ መሠረት ይሆናል ማለት ነው። አባ አድሪል በቂ የካርታና የመልክዓ ምድር እውቀት ሊኖረው እንደሚችል መገመት ይቻላል። አለበለዚያ ይህን የመሰለ ጉዞ ለማድረግ መጀመሪያውኑ አይሞክርም ነበርና።

በጂፒኤስ ርቀት መለኪያ መሠረት የዘንዶው ገበታ ከቤተክርስቲያኑ በ3.6 ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ይገኛል። ይሁን እንጂ ከቤተ ክርስቲያኑ ወደ ዘንዶው ገበታ በመሬት ላይ የተጓዘው ግን 4.7 ኪ.ሜ. ነው። ይህም የጂፒኤስ ርቀት ስሌት በቀጥታ መስመር ርቀት መለኪያ ስለሆነ ነው። ሁለቱም ቁጥሮች ከአባ አድሪል ካርታ ላይ ከተመለከተው ቁጥር ጋር ፈጽሞ አይገናኙም።

ይህ ማለት አባ አድራሻ የተጠቀመበትን የርቀት መለኪያ እስከላወቁት ድረስ ቅዱስ ጽዋ ከቤተክርስቲያኑ በየት አቅጣጫ እንደተደበቀ እንጅ በምን ያክል ርቀት እንደተቀመጠ ፍንጭ የሚሰጥ አለመሆኑን ተረዳሁ።

መልክአ ምድሩን ሳየው በዘንዶው ገበታ ግርጌ ትልቅ ሸለቆ ያለ ሲሆን በምሥራቅ አቅጣጫ ደግሞ ከፍታ እየጨመረ የሚሄድ የተራራ ሰንሰለት እንዳለ ተረዳሁ። ማዶ ካለው ተራራ ላይ የተለየ ነገር ወይ ቤት ካለ ብዬ አሻግሬ ማማተር ያዝኩ። ምንም የተለየ ፍንጭ የለም። በተስፋ መቁረጥ ስሜት ከአንድ ድንጋይ ላይ ሄጄ ቁጭ አልኩ። በሀሳብ ስንገላታ ከቆየሁ በኋላ ድንገት አንድ ሀሳብ ብልጭ አለልኝ። ወጣቱን "ወደ ቤተክርስቲያን በፍጥነት እንመለስ" አልኩት።

የተከሰተልኝ ሀሳብና መላምት ቀላል የሥነ መሬት አመክንዮዋዊ ስሌት ነበር። የቅዱሱን ጽዋ ማረፊያ በሁለት መንገድ በንጽጽር ልኬት ማሰላት ነው።

አንደኛው ዘዴ በአባ አድራሻ ካርታ መሠረት የዘንዶው ገበታ ከቤተክርስቲያኑ በ30000 (መለኪያው አይታወቅም) ርቀት ላይ ሲገኝ ቅዱስ ጽዋ ደግሞ በ50000 ላይ ይገኛል። በእኔ ጂፒኤስ ደግሞ የዘንዶው ገበታ በቀጥታ ርቀት 3.6 ኪ.ሜ. ላይ ይገኛል። ስለዚህ 30000 3.6 ኪ/ሜ ከሆነ 50000 ምን ያክል ይሆናል ብሎ ማሰላት ነው።

ሁለተኛው ዘዴ ደግሞ ምናልባት 30000 የርቀት መለኪያ ካልሆነ ካርታውን በፎቶ አንስቼ ወደ ኮምፒውተር ስለገለበጥኩት ስክሪት ላይ የካርታ ርቀቱን መመልከት ነው። በዚህ መሠረት የዘንዶው ገበታ 3.5 ሳ.ሜ. ከቤተ ክርስቲያኑ የሚርቅ ሲሆን የቅዱስ ጽዋ ምልክት ደግሞ 5.8 ሳ.ሜ. ላይ ይገኛል። ስለዚህ 3.5 ሳ.ሜ. 3.6 ኪ.ሜ. ከሆነ 5.5 ሳ.ሜ. ስንት ኪሎ ሜትር ይሆናል ብሎ ማሰላት ነው።

በሁለቱም ስሌት በጣም የተቀራረበ ቁጥር አገኘው። በመጀመሪያው 6 ኪ.ሜ.፤ በሁለተኛው ደግሞ 5.96 ኪ.ሜ.። አሁንም አባ አድራጊ ካርታውን መለኪያው በማይታወቅ ነገር ግን ሎጅካል በሆነ ነገር እንደሰራሁ አመንኩ።

ስለዚህ ቅዱሱ ጽዋ ከቤተክርስቲያኑ በ150° ዲግሪ በ6 ኪ.ሜ. ቀጥታ ርቀት ላይ ይገኛል ማለት ነው አልኩ። ድንገት ብድግ ብዬ በደስታ ወደ ላይ ዘለልኩ። “ደረስኩበት!” አልኩ።

ከዚህ በኋላ ጊዜ ማጥፋት አያስፈልግም። መሪ ወይም ተከታይም አያሻኝም። አሁን ብቻዬን መሄድ እችላለሁ። የሆነ ልብ ሙሉነት ተሰማኝ።

ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ሄድኩና ከሕንፃው ተጠግቼ ጂፒኤስን 150° አቅጣጫ 6 ኪ.ሜ. ርቀት ሞላሁና እንዲመራኝ አስተካክዬ ጉዞ ጀመርኩ። ይህ ዘመናዊ የናቪጌሽን ዘዴ አቅጣጫን ከርቀት ጋር አጣምሮ አንድን ቦታ ለማወቅ ወይም የመጡበትን ወደ ኋላ ፈልጎ ለማግኘትና ለመመለስ የሚያስችል ነው። ትንሽ እንደተጓዝኩ ጂፒኤስ የሚያመለክተው አቅጣጫ ለእግር ጉዞ የማያመች መሆኑን ስረዳ ከርቀት ተራራው ላይ ምልክት ይገኝ በደገናው መንገድ መጓዝ ጀመርኩ።

በመሐል የሆነ ሀሳብ ይፈታተነኝ ጀመር። “አሁን እኔ ቅዱሱን ጽዋ ለማየት የተገባሁ ነኝ?” ድንገት ፍርሃት ተሰማኝ። “ይህ የቅድስና ወይም የንጽሕና ጉዳይ አይደለም። ይህ የታሪክና የፍቅር ጉዳይ ነው። በሕይወቴ እጅግ ክብር የምስጠው ጉዳይ ቢኖር የክርስቶስ በዚህ ምድር መመላለስ ነው። ከሁሉ የሚበልጠው ደግሞ ለሰው ልጅ ሲል መሞቱ ነው። ታዲያ ይህ ክቡር የመስዋዕትነት ደም የፈሰሰበትና የተቀዳበትን ጽዋ ከማየት በላይ ምን የሚገባኝ ነገር አለ?” ስል ራሴን አደፋፈርኩት።

“ግን ምንድን ነው የማደርገው? መጀመሪያ በታላቅ አክብሮት በግንባራ ተደፍቼ እሰግድለታለሁ። ከዚያም በታላቅ ፍቅር እስመዋለሁ። ከዚያም ሰላምን እጐናፀፋለሁ። ለካ መንካት አልችልም። ምክንያቱም ከህንት የለኝም። እዎን ፎቶ ግራፍ እነሳዋለሁ። እጽፍለታለሁ። ከዚያም ለሀገር ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ፣ በእርሳቸው አማካኝነት ለፓትርያርኩ እገኘሁት ብዬ አበስራቸዋለሁ። ከዚያስ!”

“ከዚያ ደግሞ ለሀገር ውስጥና ለውጭ ጋዜጠኞች ቦታውን እንዲያይት፣ ኢትዮጵያ ቅዱሱን ጽዋ በአደራ ይዛ የምትኖር ቅድስት ሀገር ብለው በዓለም እንዲናኙላት እነግራቸዋለሁ። ቫቲካንም፣ ለንደንም፣ ማርሴይም፣ ቆጵሮስም፣ ደማስቆም፣ ኬብሮንም ዝም ይበሉ።”

እንዲህ በሀሳብ እየቃኸሁ ማዶ ጋራ ላይ ምልክት ካደረኩት ስፍራ ደረስኩ። ጂፒኤሱን ሳየው አቅጣጫዬን በመጠኑ እንደላትኩ አወቅሁ። አቅጣጫዬን አስተካክዬ ርቀቱን ስመለከት 5 ኪ.ሜ አካባቢ እንደደረስኩ አመላክተኝ። ፊት ለፊት ዳገቱ እየጨመረ ይሄዳል። አሁን ቀጥ ብዬ መሄድ አለብኝ አልኩና ፊት ለፊት መጓዝ ጀመርኩ። ፊታኝ አቀበት ከወጣሁ በኋላ ጸጥታ የሞላበት አልፎ አልፎ ዛፍ ያለበት ስፍራ ደረስኩ። ጂፒኤሱ ጢንጢን የሚል ድምጽ አሰምቶ ከምፈልገው ስፍራ እንደደረስኩ አሳወቀኝ። ዙሪያውን ቃኘሁት። ከጸጥታና ከአስፈሪ ግርማ በስተቀር ምንም የተለየ ነገር በአካባቢው የለም። ትልልቅ ቋጥኝ፣ እድሜ ጠገብ የወይራ ዛፎችና ቁጥቋጦ በቃ። አካባቢው ለእርሻም፣ ለእንስሳት ግጦሽም አይሆንም። በጣም ተራራና ተዳፋታማ በመሆኑ እራሱን ከሰውና ከእንስሳት ንክኪ ነጻ አድርጓል።

ለእንደ ሰዓት ያክል አካባቢውን አሰስኩት። ምንም ዋሻ ወይም ሰው ሠራሽ መጠለያ የሚባል ነገር የለም። እንደገና ደግሜ ጂፒኤሱን አየሁት። አቅጣጫውም ርቀቱም ትክክል ነው። ድካምና ረሀብ ተጋግዘው ተስፋ አስቆረጡኝ። ቀኑም እየመሸ ስለነበረ በማግስቱ ፍለጋዬን ለመቀጠል ወስኜ ወደ እማሆይ ዕሴተ ማርያም ጐጆ ተመለስኩ።

ከጉጂው ሰደርስ መሸትሸት ብሎ ነበር። እማሆይ ሲያዩኝ “መጣህ ኃይለ ጊዮርጊስ ሳስብ ነበር። በዚያው እኮ ጠፍተህ ዋልክ!” አሉ።

“ከአንዱ ወደ አንዱ ስንከራተት ሳሳስበው መሽ አልኳቸው”።

በጣም ደክሞኝ ስለነበረ እግሬን በቀዝቃዛ ውሃ ታጥቤ መደብ ላይ ጋደም አልኩ። ማታ እራት በልተን እማሆይ ለጸሎት ከመነሣታቸው በፊት እንዲህ አሉኝ፡

“እንዳው ምናለበት ባትንከራተት። ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ እንደሆነ እዚህ ለመኖሩ እርግጠኛ የሆንክ ይመስለኛል። ታዲያ ለምን ደስ ብሎህ በዚህ ረክተህ ወደ ቤትህ አትሄድም” አሉኝ።

“እማሆይ ነግሬዎታለሁ። እዚህ ድረስ መጥቼ ሳላየው አልሄድም። በቃ! ማየቴ ያነጻኛል ብዬ አምኛለሁ። ካዘኑልኝ ቦታውን ያሳዩኝ” አልኳቸው ፈረጠም ብዬ።

“በል እንዳሻሻህ” አሉና “ለመሆኑ ዛሬ የት ሄድክ?” አሉኝ።

“ጠዋት ከዘንደው ገበታና ጥቋቁር የአጋንንት ድንጋዮች የሚባሉት ካሉበት ሄድኩ። ከዚያ ተመልሼ ወደ ቤተክርስቲያኑ መጣሁ። ከዚያ ከሰዓት በኋላ ደግሞ አልኩና” ዝም አልኩ

“ከዚያ ከሰዓት የት ሄድክ?” አሉ እማሆይ፡

“ከሰዓት በኋላ ከዘንደው ገበታ ባሻገር ካለው ተራራ ነው የዋልኩ” አልኳቸው።

“ምን?!” አሉ እማሆይ በታላቅ ድንጋጤ ጩኸው።

“ምነው እዚያ አካባቢ አይኬድም አንዴ?” አልኩኝ። እማሆይ ሳያስቡት እንደጮሁና ድንጋጤያቸው እንዳጋለጣቸው ሲረዱ እንደመረጋጋት ብለው

“አረ እሱስ ችግር የለውም። እንዲያው እዚያ ድረስ ምን ወሰደህ ብዬ ነው እንጅ” አሉ።

“የማርያም ፈረስ አልኳቸው” ፈገግ ብዬ። ድንጋጤያቸው በትክክል ከቅዱሱ በፍራ እንደ ደረሰኩ አረጋገጠልኝ። ስለዚህ ቀደም ብዬ በጥዋት ለመሄድ ኃይል አገኘሁ።

እማሆይ እስከ ድንጋጤያቸው ለጸሎታቸው ቆሙ። ከሌሊቱ ዐሥራ አንድ ሰዓት እማሆይ ኪዳን ለማድረስ ሲነሱ የተኛሁ መስዩ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ እስኪሄዱ ጠብቄ በፍጥነት ለባብሼ ወጣሁና ወደ ቅዱስ ተራራ አመራሁ። ትንናት ከዋልኩበት ስደርስ በደንብ ነግቶ ነበር። ተራራው ጭራሽ ጸጥ ረጭ ብሏል። ከዚያ ከአንድ ጥግ ጀምሮ በጥንቃቄ አካባቢውን አስስ ጀመር። ትላልቅ ቋጥኞች እርስ በርሳቸው ተቆላልፈው ለሚያያቸው ልዩ መስህብ አላቸው። አንድ የወይራ ዛፍ አካባቢ ስደርስ ልዩ የሆነ መዓዛ አወደኝ። ደጋግሜ ማግ አደረኩት። “የአምላክ ያለህ የዕጣን ሽታ!” አልኩ።

በአራቱም አቅጣጫ እየተዘዋወርኩ አየሩን በጣም ወደ አፍንጫዬ እየሳብኩ የዕጣኑ ሽታ የሚመጣበትን አቅጣጫ ለመለየት ሞክርኩ። ከደቡብ አቅጣጫ ነው የሚመጣው። ወደ ዚያው ሄድኩ። የዛፎች ቁጥር አየበዛ ግርማው እየጨመረ መጣ።

ወደ ጫካው ውስጥ እየገባሁ ተራራውንም ወደ ላይ እየወጣሁ በመጠኑ እየዞርኩት በሄድኩ ቁጥር የዕጣኑ መዓዛ የበለጠ ያውደኝ ጀመር። በመጨረሻ በሐረግ ሥር የተተበተበ ዋሻ የሚመስል ስፍራ ደርስኩ። በጸጥታ አካባቢውን ቃኘሁት። የሐረጉን ሥር ከግራ ወደ ቀኝ ተጠግቼ ሳየው ጠንካራውን ዓለት ሸፍኛታል። ወደ መሐል አካባቢ ጥቁሩ ዐለት ወደ ግራጫ ነገር ተቀየረ። የሐረጉን ሥር ገለጥ አድርጌ ሳየው እንጨት ነው። ሐረጉን አሁንም በደንብ ገለጥ ሳደርገው በር መሆኑን አወኩ። ስገፋው ተዘግቷል። በደንብ ተጠግቼና ጆሮዬን ለጥፌ ሳዳምጥ ከዕጣኑ መዓዛ ተጨማሪ ዜማ የሰማሁ መሰለኝ። በሩን በደንብ ገፋሁት፤ ንቅንቅ አልልኝ አለ።

ከውስጥ በኩል ለመቀርቀሩ እርግጠኛ ሆንኩ። ከበሩ ግራና ቀኝ ለመዛወር ስሞክር ጭራሽ ሰው የማያሳልፍ ገደል ሆነብኝ ተመልኼ በሩ ሥር ሄጀ ቁጭ አልኩ።

ለምን ያክል ጊዜ እንደሚሆን ባላውቅም በሩ እስኪከፈት እዛው ለመቆየት፣ ለማደር ፣ ለመከረምም ልቤ የወሰነ መሰለኝ። “እርድእቱ ለቅዱሱ ቅርጽ፣ ጠባቂዎች የሚያስፈልጋቸውን ቁሳቁስ ወይም ቀለብ በየወሩ በቅዱስ ዑራኤል በዓል ቀን በምሥጢራዊ ቦታ ያስቀመጡላቸዋል” በማለት እማሆይ ዕሴተ ማርያም የነገሩኝ ቦታ ይህ መሆን አለበት አልኩ።

መቀመጥ ሲሰለፍኝ ተነሥቼ በሩንና አካባቢውን በደንብ ማጥናት ያዝኩ። ቀደም ሲል ያላስተዋልኩት ከበሩ ከላይኛው ጠርዝ በቀኝ በኩል ትንሽ ወረድ ብሎ ከጥቁሩ ዐለት ላይ ትንሽ ቀዳዳ አየሁ። እጅ ታስገባለች፣ የሆነ ነገር አእምሮዬ ውስጥ ተገለባብጦ ጠፋ። ቀዳዳውንና አካባቢውን የበለጠ ስፈትሽ ከሐረጉ ሥር ጋር ተመሳሰላ የተቀመጠች አንድ ክንድ የምትሆን የብረት ዘንግ ያላት የጠፍር አለንጋ አገኘሁ። ወዲያውኑ ዋሻ እንድርያስ ቤተክርስቲያን ያየሁት ነገር ትዝ አለኝና ጮቤ ረገጥኩ።

ዋሻ እንድርያስ ደቡብ ጎንደር ሊቦ ከምክም ወረዳ ውስጥ ከጣና ሃይቅ በስተምሥራቅ በሊቦ ሰንሰለታማ ተራሮች ውስጥ ከባሕር ዳር ወደ ጎንደር በሚወስደው መንገድ ከጣራ ገዳም በስተ ምዕራብ በግምት በዐሥር ኪ.ሜ ርቀት ላይ የሚገኝ ጥንታዊ የዋሻ ውስጥ ቤተክርስቲያን ነው። ዋሻ እንድርያስ በ13ኛው መ.ክ.ዘ የአቡነ ተክለ ሃይማኖት ደቀ መዝሙር በነበሩት በአቡነ እንድርያስ ዘመርሐ ቤቴ እንደታነጸ ገድላቸው ይናገራል። ይህ በተፈጥሮ ደንና በእድሜ ጠገብ ዛፎች ተከልሎ የሚኖርና በተፈጥሮ ዋሻ ውስጥ የታነፀ ቤተክርስቲያን በርካታ ቅርሶች ያሉት ሲሆን በተለይ የአረት መሠዊያው፣ ከእንጨት የተሠራ ቃጭል፣ የድንጋይ ደወሎች፣ ጥንታዊ የገበጣ መጫወቻ፣ የቀድሞ ነጋሪቶች፣ ግርም ትን የሚፈጥሩ ናቸው።

አጠቃላይ ኪነ ሕንጻውና አሠራሩ ከአከባቢው ይልቅ ከላቦታ ቀደምት አብያተክርስቲያናት ጋራ ተቀራራቢነት አለው።

ይህን ቦታ የጎበኘሁበት ጊዜና ሁኔታ የሚገርም ነው። እንደ ረቡዕ ቀን ጎንደር ከተማ ለስብሰባ ሄድኩ። ስብሰባው የእንደ ቀን ተኩል ነበርና በበነጋው ሐሙስ ዕለት ወደ አምስት ሰዓት አካባቢ ተጠናቀቀ። በስብሰባው ደስተኛ አልነበርኩም። እናም ከአዳራሹ እንደወጣሁ ሾፌሬን

“እባክህ አሁኑኑ ወደ ባሕር ዳር እንሂድ” አልኩት።

“ምነው በደገና?” አለኝ።

“አዎን ደገና ነኝ። በቃ መሄድ ፈልጌ ነው” አልኩት። ጥንቁቁና ትሑቱ ሾፌር መኪናውን ከጎንደር ወደ ባሕር ዳር ያግለበልበው ጀመር። ከኋላ ወንበር ቁጭ አልኩና እንደ ማሸለብ አድርጎ እንቅልፍ ወሰደኝ። ለምን ያክል ሰዓት እንደተኛሁ ባላውቅም ስነቃ የጣራ ገዳም ተራራን እየወጣን መሆኑን አየሁ። ዳገቱን ጨርሰን ከደልዳላው ላይና ከገዳሙ መግቢያ ፊት ለፊት ስንደርስ ከመንገዱ በስተቀኝ “ዋሻ እንድርያስ” የሚል ታፔላ ተመለከትኩ። ምን እንደገፋፋኝ አላውቅም

“እባክህ ወደ ዋሻ እንድርያስ እንሂድ” አልኩት

“ምነው አልደከመህም እንዴ?” አለኝ

“ስለደከመኝማ ነው “ አልኩት በፈገግታ

መኪናውን ወደ ቀኝ አዙሮ ኮረኮንኝ መንገድ ውስጥ አስገባና አቁሞ ወረደ። ስለመንገዱ ሊጠይቅ እንደሆነ ገብቶኛል። ሰዎችን ጠይቆ ተመለሰና “መኪና ያስገባል ብለውኛል” አለኝ። “በጣም ጥሩ” አልኩት። መንገዱ ዳገት ቢኖረውም ብዙም ሩቅ አይደለምና ደረሰን። መኪናውን አፋፋ ላይ በዛፎች መካከል አቁመን ወደ ዋሻው ቁልቁል ወረድን።

ለንደርስ ቅዳሴ ገብተው ኖሮ ፍሬ ቅዳሴ ከሚባለው ላይ ደረሰን። ግራ ገባች። ምክንያቱም ዕለቱ ሐሙስ ሲሆን ወራቱም የፈቃድም የሕግም ጾም ጊዜ አልነበረምና። ለማንኛውም ቅዳሴ እስኪያልቅ ከአንድ ዛፍ ስር ቆምኩና የቅዳሴውን ዜማ ከወፎች ዝማሬ ጋር መንፈሴን መመገብ ጀመርኩ። ቅዳሴው ወደ ዘጠኝ ሰዓት ተኩል አካባቢ አለቀ። ልዑካኑና አስቀዳሹ ሁሉ ተሰብስበው ወደ ደጀ ሰላም ገቡ። ደጀ ሰላሙ ከዋሻው ውጪ በደቡብ ምሥራቅ በኩል ግድግዳው በባሕር ዛፍ ፍልጥ ጣራው ደግሞ በቆርቆሮ የተሰራ ነው። እኛም እንግዶች መሆናችን ስለታወቀ ተጋብዘን ከቀዳሾቹ ጎን ከፍ ያለ ቦታ ላይ እንድንቀመጥ ተደረገ። “እንግዳ ክቡር ነው” አሉ። ኋላ ላይ እንደተረዳሁት ክርስትና የሚነሳ ሕፃን ስለነበረ ነው በአዘቦት ቀን ቅዳሴ የገቡት። ክርስትና የሚያስነሱት ቤተሰቦች ያሰናዱት እንጀራ በሽንብራ ክክ ወጥ ከጠላ ጋር በታላቅ ልግስና ቀረበ።

ካህናቱ ከድካማቸው አንዳረፉ ገምቼ ሲከነክኑ የቆየውን ጥያቄ ሰነዘርኩ።

“ዕለቱ ጾም አይደለም። አዘቦት ቀንም ነው። በብሉት ቀን በከተማ በጠዋት ነው የሚቀደስ። ለምንድን ነው ውላችሁ የቀደሳችሁ?” አልኩኝ በትሕትና፡

“እውነት ነው። ደኅና አስተውለሃል” አሉ በፈገግታ ከመካከላቸው በዕድሜ ከፍ ያሉት መነኩሴ። ከአየኋቸው ጀምሮ ከሁሉም ጋር በፈገግታ በጨዋታ የሚነጋገሩ ፍስሐ የሆኑ ሰው ናቸው። “እባ ብርሃነ መስቀል እባላለሁ” ብለውኝ ነበር።

“እውነት ነው። በገዳማትና በገጠር አብያተክርስቲያናት ሁልጊዜም ከእሑድና ከቅዳሜ እንዲሁም ከልደትና ከጥምቀት ቀናት በስተቀር ውሎ ነው የሚቀደስ። ይሄ እንግዲህ ከአባቶቻችን ጀምሮ የቆየ ሥርዓት ነው። ዋናው ምክንያት እ..” አሉና

“የገጠር ካህን ገበሬም ጭምር በመሆኑ ነው። ልጅ ያሳድጋል፤ እንግዳ ይቀበላል፤ ለመንግሥት ይገብራል። እና ከቀደሰና ካቆረበ በስተኋላ እስከሚቀጥለው ቀን ድረስ ሥራ መሥራት አይፈቀድለትም።

ሰለዚህ እስተሰዓት ድረስ በሬ ጠምዶ ሲያረስ እንዲውል፤ አረምም፤ አጨዳም፤ እንዳለው እንዳይባዝን ነው። አየህ የገጠር ካህን ይችን ቀድሰን ውለን ከምንቀምሳት እህል ውሃ ውጪ ኑሮ የሚደጉም በቂ ደመወዝ የለንም። ሌሊት ሰዓታት ቢቆም፤ ማኅሌት ቢቆም፤ ኪዳን ቢያደርስ፤ ቅዳሴ ቢቀድስ፤ አጥምቆ ቢያቆርብ፤ አጥቦ ገንዞ ውሎ ፍታት ፈትቶ ቢቀብር እንደማንኛውም ገበሬ ጥሮ ግሮ ነው የሚኖር። ከምእመናን ተሰብስቦ በዐመት የሚሰጠው ገንዘብ የሚጠመጥመው ሻሽ ይገዛለት እንደሆነ እንጅ ልጅ አያሳድግበትም። የገጠር ካህን እውነተኛ የክርስቶስ ባሪያ ነው። ልጄ” አሉ እየተፍለቀለቁ ፡

“አሁን በደንብ ገብቶኛል” አልኩኝ።

አባ ብርሃነ መስቀል ቀጠሉና “ለማንኛውም ኑ ቤተክርስቲያን ላስጎብኛችሁ” አሉና ተነሱ።

ሁሉም ሰው ወደ ደጀ ሰላሙ ሲገባ የዋሻው መግቢያ በር ተቆልፎ ስለነበር በስተውጭ ያለው ሰረገላ ቁልፍ ከተከፈተ በኋላ እንደገና ከላይ በኩል ባለች ትንሽ ቀዳዳ አለንጋ መሳይ ቁልፍ ሰደው አባ በሩን በድጋሚ ከውጭ ሆነው በስተውስጥ በኩል ሲከፍቱት በሩ ወለል ብሎ ተከፈተ።

በጥንታዊ የዋሻ አብያተክርስቲያናትና ቤተ መዘክሮች የእንጨቱ በር ከውስጥ በኩል ተወርዋሪ ጠንካራ እንጨት ወይም መሎጊያ በልዩ ጥበብ ይሰራለታል። በሩ በተዘጋ ቁጥር ተወርዋሪው እንጨት በራሱ ጊዜ ተወርውሮ በሩን ከዋሻው ዐለት ጋር አጣብቆ ይይዘዋል። ስለዚህ በሩ ወደ ውስጥ አይከፈትም ማለት ነው። ታዲያ አለንጋዋ በቀዳዳዋ በስልት ስትገባ ከመወርመሪያው እጆቿ ላይ ትገባና ወደ ውጭ ስትሳብ መወርወሪያውን ወደ ጎን ትስበዋለች ። ያኔ በሩ ይከፈላል። ስለዚህ አለንጋዋ እንደ ማስተር ኪ (ዋና ቁልፍ) ሆና በጠባቂዎች ምሥጢራዊ ቦታ ትቀመጣለች። እንደ እውነቱ ከሆነ የዚህ ዓይነት የበር መዝጊያ መሠረታዊ አሰራር ከዚህ እንደተገለፀው ቀላል ሳይሆን ረቀቅ ያለ ቴክኖሎጂ በመሆኑ በወቅቱ በጣም ነበር የተደነቅሁት።

በሩ ተከፍቶ ጫማችንን አውልቀን ወደ ውስጥ ዘለቅን። በርካታ ቅርሶችን ከተመለከትን በኋላ ከዋሻው የውስጠኛውና በስተሰሜን ባለው ግድግዳ በኩል ወሰዱንና ጨለማ ክፍል አሳዩን።

“ምንድን ነው?” አልኳቸው

“የዋሻ ውስጥ መንገድ ነው” አሉና “በተለምዶ ዋሻ ተከለ ሃይማኖትንና ዜና ማርያምን የሚያገናኝ ነው ይባላል። ነገር ግን ከዚያም በላይ አልፎ ይሄዳል” አሉ።

“ወደ የት?” አልኳቸው፡

“ያንማ ገብቶ ማየትና መመርመር ነው እንጂ” አሉ ፍክት ብለው። መቼም የአምስት ዓመት ሕፃን ነው የሚመስሉት። “እንዲህ ያሉ መነኩሴ ገጥመውኝ አያውቅም” አልኩ በልሴ።

“ገብቼ ልየው ብል በእውነት ተፈቅዶልኛላችሁ?” አልኳቸው

“እንተ ለማየት ድፈር እንጂ መፍቀድ ብቻ አይደለም አብሬህም እንዳለሁ” አሉ አባ ብርሃነ መስቀል። ለመጀመሪያ ጊዜ ኮስተር አሉ።

“እውነተኛ ነው?” አልኩኝ በመደነቅ

“ወላጁቴን” አሉ። ከዚህ በላይ ማረጋገጫ የለም አልኩና

“ታዲያ አሁን ነው?” አልኳቸው።

“ያንተ ነገር ። ነገ በጠዋት ነው እንጂ” አሉ።

በዚህ ተስማምተን በበነጋው በጠዋት ለመድረስ እንድንችል በአቅራቢያ ወዳለችሁ ከተማ ወደ አዲስ ዘመን ሂደን ለማደር ወሰንኩ። ወደ አዲስ ዘመን ስንሄድ ሾፌሬ

“ጋሽ ሲሳይ ይሄ ነገር አደገኛ አይመስልህም?” ብሎ በቅንነት ስጋቱን ገለጸልኝ።

“አይ ምንም ችግር አይኖርም። በዚያ ላይ አባ አሉ” ብዬ አረጋጋሁት። ያለምንም ዕቅድ አዲስ ዘመን አድረጎ በጠዋት ወደ ዋሻ እንድርያስ ተመለሰን። አባ በአጭር ታጥቀው ጠበቁኝ። ኪዳን ሲያደርሱ የነበሩት ካህናት “እውነት ደፍራችሁ ልትገቡ ነው? ከዚህ በፊት እኮ አንድ ካህንና ዲያቆን ሞክረውት አቅቶላቸው ነው የተመለሱት” አሉ። የሚገርመው ግን ማንም የሚቃወም አልነበረም።

ከአዲስ ዘመን የገዛሁትን ደካማ ባትሪ ይገሮ ወደ ዋሻው መግቢያ ጠጋ አልኩኝ። አባ “ቆይ እኔ ከፊት ልሁን” አሉና ቆርጠጥ ብለው እግራቸውን ሰደድ አደረጉ። ተከተልኩ። ቁልቁል የሚያስወርድ ነው። አንድ አምስት ሜትር እንደወረድን ፊት ለፊት የሚያስኬድ መንገድ አገኘን። ባትሪውን አጥፍቼ ሳይ እጅግ ድቅድቅ ጨለማ ነው። “በለመ አብ” አልኩ። አባ የፈራሁ መሰላቸውና “አይዞህ” አሉ።

“ችግር የለም ይሂዱ” አልኩና ባትሪውን አበራሁት። አንድ ሃያ ሜትር እንደተጓዝን ውሃ የቆመበት ስፍራ ደረስን።

“ይህ ጸበል ነው። አልፎ አልፎ ጠንካራ ካህናት እየመጡ ይቀዱና አራብተው ሕሙማንን ያጠምቁበታል። ብዙ ሰው ፈውሷል” አሉ።

በእጄ ጨልፌ ፊቴንና ልቤ አካባቢ ደረቴን ቀባሁት። አባ ጸበሉን ላለመርገጥ በዳር በኩል ቋጥኝን ታከው አለፉ። አካላቸው ሲተጣጠፍና ሲራመዱ ንቃታቸው አዛውንት አይመስሉም። ዕድሜያቸውን ስገምት ወደ ሰባ ይሆናል። እኔም ጸበሉን ሳልረግጥ ቋጥኝን ታክኬው አለፍኩ። ጸበሉን እንዳለፍን ዋሻው እየሰፋ መጣ። ዙሪያውን ሳየው ጣራው ከፍ ያለና ግድግዳው መደዳውን እንደ ስቴዲዮም መቀመጫ ደረጃ ያለው ነው። በግምት ስፋቱ 0.5 ሜትር ይሆናል።

“ይህ ስፍራ ቅዱሳን የሚሰበሰቡበት የነበረ ነው” አሉ አባ

“በዚህ ድቅድቅ ጨለማ?” አልኩኝ

"መብራት ይቸግራቸው ብለህ ነው የኔ ልጅ?" አሉ።

ዋሻው ከመጣንበት አቅጣጫ በአሻገር ወይም ትይዩ የሚቀጥል መሆኑን ተረዳንና ወደዚያው ቀጠልን። አንድ አራት እርምጃ እንደተራመድን መንገዱ ወደ ምሥራቅ ታጠፈ። በግምት ሀሥራ አምስት ሜትር እንደተጓዘን የምንተነፍሰው የአየር ጠረንና መጠን እየተቀየረ መጣ። በጣም ከባድና የሚያቅለሽልሽ ስሜት ተሰማኝ። "አባ ይቆዩ አንድ ጊዜ" አልኩኝና ቀደምኳቸው። አንድ ሁለት እርምጃ እንደተራመድን እየሳብን ያለው አየር ንጹሕ እንዳልሆነ ገባኝ። ቆም ብዬ አእምሮዬን በደንብ ሳሰራው እየሳብን ያለው አየር በሜቴን ጋዝ የተበከለ እንደሆነ ገባኝ። እንደዚህ ለዘመናት የተዘጉ ዋሻዎችና አዘቅቶች ክፍተኛ የዕፅዋትና የእንስሳት ብስባሽ ይከማችባቸዋል። ሜቴን ይህ ብስባሽ እርጥበትና ክፍተኛ ሙቀት ሲያገኝና ሲታፈን በዓይን የማይታዩ ነፍሳት በከፊል ሲያብላሉት የሚፈጠር ነዳጅ ጋዝ ነው። ስለዚህ ወደ ፊት መሄድ አደገኛነቱ ታየኝ።

"አባ ከዚህ በላይ መሄድ እንችልም" አልኳቸው።

"ለምን?" አሉ።

"ለሕይወታችን አደገኛ ነው" አልኳቸው።

"አንተ ተመለስ። እኔ ግን ሳላገኛቸው እልመለስም" አሉኝ

"እነ ማንን?" አልኩኝ

ባትራውን ዋሻው ግድግዳ ላይ ስላበራሁት ፊታቸውን ማየት አልቻልኩም። ዝም አሉ። "አባ ፈርቼ ሳይሆን ወደየትም ቦታ ከመድረሳችን በፊት በጋዝ ታፍነን እንሞታልን" አልኳቸው ፈርጠም ብዬ።

ዝም ብለው አልፈውኝ ሊሄዱ ሲሞክሩ

"አባታችን እንኳን መሄድ አዚህ ካለንበት ከቆዩን ሳንባችን ይቆስሳል። ቆይቶም መተንፈስ እንችገራለን። ለማንኛውም ከመሰብሰቢያው እንሂድና እንመካከር ብዬ" አስቆምኳቸው። አቅም የማነስና የመዘለፍለፍ ምልክት በሰውነቱ እየመጣ እንደሆነ ተሰማኝና አባን እየገፋሁ ወደ ኋላ ተመለስን። ከመሰብሰቢያው ስፍራ ቁጭ ብለን በዝምታ ቆየን።

"በቃ ለሁለተኛ ጊዜ ተመለስኩ ማለት ነው?" አሉ በሐዘን ስሜት። ከተገናኘን ጀምሮ ለመጀመሪያ ጊዜ ሐዘን እንደተሰማቸው በንግግራቸው ተረዳሁ።

"ከዚህ በፊት ሞክረው ነበር?" አልኳቸው መልስ የለም። እርሳቸውን በዚህ ወቅት የሚያስደስታቸው ወደፊት በመጓዝ ብቻ እንደሆነ ገብቶኛል። ይሁንና አደገኛነቱ ለመሞከር እድል እንደማይሰጥ ስላመንኩ ሌላ ዘዴ አሰብኩና

"እየውልዎት አባታችን። በእንደዚህ ዓይነት ለዘመናት በተዘጋ ስፍራ ለመጓዝ መጠባበቂያ አክስጅን የተሞላ መተንፈሻና የመርዝ ማጣሪያ ጭንብል ያስፈልጋል። ይህንን እኔ ውጭ ሀገር በቅርቡ ስለምሄድ ለእኔም ለእርሰዎም ይገፍ እመጣና አንደገና እስከ መጨረሻው እንዘልቃለን" ብዬ አባበልኳቸው።

"የኔ ልጅ ዕድሜዬ እየገፋ ያለ ሽማግሌ እኮ ነኝ። እኔ ዛሬን እንጂ ነገን ብዙም ተስፋ አላደርገውም" አሉኝ።

"እግዜር ቸር ነው። ደግሞ እኮ ብዙ ጊዜ አልቆይም ቶሎ እመለሳለሁ" እለኳቸውና ተረጋጉ።

በመካከለችን ጸጥታ ሰፈነ። ለምን እንደሆነ እንጂ ለረጅም ጊዜ እኔም ሆንኩ እርሳቸው ጨለማ ውስጥ ጸጥ ብለን መቆየትን የመረጥን መሰለኝ። ዝምታችን ከድቅድቅ ጨለማው ጋር ተዳምሮ አንዳች ደስ የሚል ድባብ ፈጠረ። ለመጀመሪያ ጊዜ ጨለማ ውበት እንዳለው ዋሻ እንድርያስ ውስጥ አረጋገጥኩ። በጣም ደስ ይል ነበር። ልጅ ሆነን ጨለማን ቀን የሚከለክለው ያለ ይመስል

ከጋኔልና ከአስፈሪ አውሬ ጋር በማያያዝ እየተነገረን ሰላደግን ሁልጊዜ ጨለማን በእንቅልፍ ብቻ እንድናሳልፈው አእምሮአችን ተቀርጾበታል። ጨለማ ጸጥታ ነው። ጨለማ ሰላም ነው። ትኩረትህን የሚስብ ምንም የምታየው ውጫዊ ነገር የለም። የምታየው ነገር ቢኖር የውስጥህን አንተነትክን ነው። በብርሃን ሌሎችን እናያለን፤ በጨለማ ግን ራሳችንን እናያለን። ለሰው ራሱን እንደማየትና እንደማወቅ ያለ ኃይል የለውም። ጨለማ ደግሞ ይህን ኃይል ያጎናጽፍሃል። በሀሰቤ "እግዚአብሔር ብርሃንና ጨለማን ከመፍጠሩ በፊት እንዴት ባለ ሁኔታ ኑሮ ይሆን?" ብዬ አደነቅሁ።

ለረጅም ጊዜ በጸጥታ በድቅድቅ ጨለማ ውስጥ በቅዱሳኖቼ መሰብሰቢያ ቆየን። በመጨረሻ አባ "እንግዲህ እንኳን ሰዎቻችን እንዳይጨነቁ እንውጣ" አሉኝ። ብቆይ በወደድኩ። ግን እንዳሉት ሰው ማስጨነቅ ነው ብዬ ለመውጣት ተነሣሁ።

ከጸበሉ ስፍራ ስንደርስ አንድ ሌሊት ሲከነክነኝ የነበረ ጥያቄ ስለነበር

"አባ " አልኩኝ

"አቤት የኔ ልጅ" አሉ

"በዚህ ለዘመናት ተጠብቆ በቆየና ከመቅደስ ጥግ በሚገኝ ምስጢራዊ ዋሻ ድንገት የመጣሁትን እኔን እንድንገባ እንዲያውም አብረውኝ ለመምጣት የወሰኑት እንዴት ነው" አልኳቸው።

"ቅድም የነገርኩኝን ዕቃዎች ይዘህ ከመጣህ ምክንያቴን እነገርሃለሁ። ሌላም ብዙ ብዙ ነገር፤" አሉ። ጨለማው ስለማያስተያየን የፈታቸውንና የእጆቻቸውን መልእክት አላየሁም። ንግግራቸው ግን ፈርጠም ያለ ነበር።

ከዋሻው መንገድ ስንወጣ ከቀኑ ሰባት ሰዓት ሆኖ ነበር። ከአባ ብርሃን መስቀል ጋር በዚህ ሁኔታ ከተለያየን በኋላ ሁለት ዓመት ሞላኝ። በዚህ ጊዜ ውስጥ አምስት ጊዜ አውሮፓና አሜሪካ ሄጃለሁ።

ቃል የገባሁላቸውን መሣሪያዎች ሳላመጣ፤ ከአባም ሳልገናኝ ዛሬ በዋሻዋ ቁልፍ ሰበብ ትዝ አሉኝ። "አቤት እኔ። ሞልቶልኝ ተመልሼ ስሄድ አባ ብርሃነ መስቀልን በሕይወት ያላገኘኝቸው እንደሆነ የምክፍለው የሞራል ዕዳ ምን ያክል ይሆን?" አልኩ በሐዘን።

ዋሻ እንድርያስ ባየሁት ስልት መሠረት የአለንጋዋን ታጣፊ ጠፍር በቀዳዳው ወደ ውስጥ ላኩና ለመክፈት ሞከርኩ። አልተሳካልኝም። ተስፋ ሳልቆርጥ በተለያየ አቅጣጫና ርዝመት እየላኩ ሞከርኩ። ከብዙ ሙከራ በኋላ መወርወሪያው ሲለቅ ተሰማኝ። በሩን ገፋ ሳደርገው ወለል ብሎ ተከፈተልኝ። ወደ ውስጥ ለመግባት አንድ እግሬን ሰደድ ሳደረግ ድንገት መልካቸው የጠቆሩ ፍጥረታት ግር ብለው ፊቴን ራሴን እየበጫጨሩኝ ወደ ወጪ ወጡ። በድንጋጤው ጭምር ሚዛኔን ስቼ ወደ ኋላዬ ወደቅሁ። እንዲያ ቆሌዬን የገፈፉት የሌሊት ወፎች መሆናቸውን ሳውቅ ተረጋግቼ በፍጥነት ገባሁና በሩን ዘጋሁት። አስፈሪ ድቅድቅ ጨለማ ዋጠኝ። የዋሻው ከፍታ በቁመቴ አንፃር ሳየው አንድ ሜትር ከሰማንያ ሳንቲ ሜትር አካባቢ ይሆናል። ወደ ጎን ስፋቴ ሁለት ሜትር ይሆናል። ትንሽ ወደፊት እንደተጓዝኩና ዐይኔ ጨለማውን እየለመደው ሲመጣ ከበሩ በተቃራኒ የብርሃን ወጋገን አየሁ።

በብርሃኑ አቅጣጫ ከውጭ የሰማሁት ዜማ በጉልህ ይሰማኝ ጀመር። "እንዴ በቃ የቅዱሱ ጽዋ መቀመጫ ዋሻ ገባሁ ማለት ነው!" አልኩ። "እንዴት እንዲህ በቀላሉ ሊከፈት በሚችል በር ይዘጋል" እያልኩ በጥርጣሬ በቀስታ ወደፊት ተጓዝኩ። የጨለማ ዋሻው ወዴት እንደሚወስድኝ ሳላውቅ ወደፊት መሄዴን ሳስብ "ምን አይነት የእብደት ሥራ እየሠራሁ ነው?" ብዬ ለራሴ ተገረምኩ።

በግምት 50 ሜትር እየዳበስኩ እንደተጓዝኩ የብርሃኑ መጠን እየጨመረ መጣ። እይታ ውስጥ እንዳልገባ በደረቴ ተኛሁና ወደፊት በደንብ ለማየት ሞከርኩ። ከፊት ለፊቴ በግምት ዐሥራ አምስት ሜትር አካባቢ ላይ በቂ ብርሃን ያለው የዋሻ ውስጥ አዳራሽ እንዳለ ተረዳሁ። በቂ ብርሃን ላይ ያለ ሰው ጨለማ ውስጥ

ያለን በቀላሉ ማየት እንደማይችል ገመትኩና በደረቴ እየተሳብኩ ወደፊት ለመጠጋት ሞክርኩ። ትንሽ እንደተሳብኩ ከፊት ለፊት አስፈሪ ጨለማ የለበሰ ጉድጓድ አገኘሁ። እኔ ካለሁበት እስከ አዳራሹ ያለው ጉድጓድ ስፋት በግምት አራት ሜትር ይሆናል። የጉድጓዱ ጥልቀት አይታወቅም። ብርሃን የተሞላው የዋሻ ውስጥ አዳራሽ እኔ ከመጣሁበት አቅጣጫ ጋር በፍፁም የተለያዩ ነው። ይህ ጠንካራ መከላከያ መሆኑ ገባኝ። በጣም ገረመኝ። የውጪ በር ሲከፈት በቀጥታ መሄድ የምችል መስሎኝ እንዴት እንዲህ በቀላሉ የሚገባበት ሆነ ብዬ ያሰብኩት ስሕተት መሆኑን ተረዳሁ። ወደ ጉድጓዱ ጠርዝ ተጠግቼ ሳዳምጥ ጽው። ሲጠጥ፣ ቀረጨጭ የሚል ድምጽ ጉድጓዱን ሞልቶታል። "ተናካሽ ነፍሳት ወይም ጌንጥ ሊኖር ይችላል። አገሩ ቆላ ነው፤ መርዛማ እባቦችም ሊኖሩ ይችላሉ። እዚህ ጉድጓድ ውስጥ መውደቅ በቁም ሲያል መግባት ነው" አልኩና ወደ ኋላ ተሰቤ ቀና ስል ከዋሻው መተላለፊያ ጣሪያ ስንጥቅ ላይ አንድ እርፍ የሚያክል እባብ ቁልቁል ይመለከተኛል። ከመቅፅበት ሰውነቴ በላብ ተዘፈቀ። በዚህ ወቅት የኢኮሎጂ ሙያዬን ከመጠቀም ውጪ አማራጭ የለኝም። እባብ እንቅስቃሴን እንጂ ረግቶ የቆመን ነገር አያይም። ስለዚህ ፍርሃቴን ተቋቋሜ እንደ እንጨት ባለሁበት ደርቄ ቀረሁ። ከደቂቃዎች በኋላ ሽሽ እያለ ወደ መጣሁበት አቅጣጫ ወደ በሩ ጣራውን እየታከከ ሄደልኝ።

ከድንጋጤዬ ተመልሼ የበለጠ ሳስተውል ከተኛሁበት በስተቀኝ በኩል ሌላ ዋሻ አለ። ወደዚያው ጠጋ አልኩና ቆምኩ። የእጣኑ ሽታ ለጉድ ነው። የሰማሁት ዜማ አሁን ግልጽ ሆነልኝ። ኪዳን እያደረሱ ነበር። ዜማው ከዋሻው የገደል ማሚቶ እና ከእጣኑ ጋር ተዳምሮ ልዩ ስሜት ይፈጥራል። ዐይኔን ለጨለማው አልማመድኩና ይሄኛውን ዋሻ መፈተሽ ጀመርኩ። ደግሞ ከዚህ ምን አውሬ ይኖር ይሆን ብዬ ተጨነቅሁ። ዙሪያውን ቃኘሁት። መውጫ የሌለው ዝግ ዋሻ ሲሆን የእህልና ሌሎች ቁሳቁሶች መቀመጫ መሆኑን ተረዳሁ።

"አሁን አዚህ አንድ ገበር አይጥ በእህል ከተሞሉ ጀንዶች መሀል ብገኝ ምን ይባላል?" ብዬ አሰብኩና ጨነቀኝ። ማፈገፈግ የማልችልበት ደረጃ ላይ ደርሻለሁ ብዬ እራሴን አበረታታሁ።

ከመታላለፊያው ዋሻ መገናኛ ላይ ቆሜ አንገቴን ወጣ አድርጌ ወደ አዳራሹ ስመለከት ወለል ብሎ ታየኝ። የአዳራሹ ወለል በቀይ ምንጣፍ ተሸፍኗል። እኔ ከቆምኩበት በአሻገርና በስተሰሜን በልዩ ሀምራዊ መጋረጃ የተሸፈነ በር አየሁ። በወርቃማ ክር የተጠለፉ ሁለቱ ከላይ ጎን ለጎን አንደኛው ከታች የሆኑ ሥዕሎች አለው። ቅዱስ ዑራኤል ከሥነ ስቅለቱ ላይ ክቡር ደሙን በጽዋ ሲቀበልና የሴፍና ኒቆዲሞስ ጌታን ሲገንዙት የሴፍም በአንድ እጁ ጽዋ ይዞ የሚያሳዩት ከላይ ሲሆኑ ከታች ደግሞ አንድ የተንበረከከ ሰው ከቆመ አዛውንት ፅዋ ሲቀበል ያሳያል።

"አ አምላኬ! እዛ ውስጥ ነው የተቀመጠው!" አልኩኝ በለሆሳስ። እንባ በዐይኔ መጥቶ ግጥም አለ። ልቤ ፍስስ አለኝ፤ ድንገት ተብረከረኩ፤ አቅም አልነበረኝምና ከተደገፍኩት ዓለት ሸርተት ብዬ መሬት ላይ ሚዛኔን ስቼ ዝርፍጥ አልኩ።

በዝምታው የኪዳን ጸሎት እንዳበቃ ተረዳሁ። ከሐምራዊ ግምጃ ከተሸፈነው በር ማዕዘኑን አልፎ በስተምሥራቅ ሌላ ክፍት ዋሻ አየሁ። ለእኔ ትይዩ ነው ግን ጨለማ ነው። ሦስተኛው በር ደግሞ ከሐምራዊ በር ትይዩ በስተደቡብ ያለ ሲሆን ሙሉ ብርሃን የሚገባበት መውጫ በር መሆኑን ተረዳሁ። ከበሩ ውጭ የሚታይ ነገር የለም ስለዚህ በዚያ በኩል ገደል ነው ማለት ነው።

ትንሽ ቆይቶ አንድ ልብሰ ተክህኖ የለበሱ መነኮሴ መጋረጃውን ገልጠው ወጡ። መስቀል ይዘዋል። እኔ በቆምኩበት ዋሻ ግድግዳ ሌሎች ሁለት ወይባ የለበሱ መነኮሳት ሂዱና በመስቀል አንዳቸው ሌላኛውን ባረኩ። ሁለቱ ክህነት ያላቸው መነኮሳት ናቸው ማለት ነው አልኩ።

አቤት እርጋታቸውና የፊታቸው ጸዳል። ሰው ሳይሆን መልእክ
 የማይመስለኝ። ከመጋረጃው የወጡት መነኩሴ አሳልመው ሲያበቁ
 ማዶ ወደ አለው ጨለማ ዋሻ ገቡና ልብሰ ተክህኖውን አውልቀው
 ወይባቸውን ለብሰው ወጡ። በመጨረሻ ሁሉም ተያይዘው የፀሐይ
 ጨረርና ብርሃን ወደሚያስገቡበው በር አመሩ።

አሁን አዳራሹ ባዶ ነው። እኔ ከአለሁበት እስከ ሐምራዊው መጋረጃ
 ድረስ ያለው ርቀት ከዐሥር ሜትር በላይ አይሆንም። ችግሩ ግን
 ዐራት ሜትር ስፋት ያለው ጉድጓድ ከመካከል አለ። “ስንት ሜትር
 መዝለል እችላለሁ?” አልኩ። አራት ሜትር መዝለል አልችልም።
 ልዝለል ብል እንኳን መንደርደር እና ወደ ላይ መነሳት ከዚያም
 ወደፊት መወርወር ያስፈልጋል። 1.8 ሜትር ቁመት ያለው ዋሻ
 ይህን ለማድረግ አያስችለኝም። የባሰ ውስጡ ምን እንዳለና ርቀቱ
 ወደማይታወቅ ጉድጓድ ገብቶ ከመሰባበር በቀር ውጤት የለውም።
 መንጠላጠያ ገመድ ሆነ ሌላ መሻገሪያ የለም። ቅዱሳኖቼን መጠየቅ
 የሚታሰብ አይደለም። ሌላው ቀርቶ እዚህ መኖሪያ ቢያውቁ ምን
 ሊከተል እንደሚችል አላውቅም። እምነት የጎደለኝና ለዚህ ቦታ
 የተገባሁ አለመሆኔ ብቻ ሳይሆን ከዓለም ተሰውሮ በተቀመጠ
 የተከበረ ቅዱስ ቅርስ መጠበቂያ ስፍራ ያለፈቃድ የገባሁ ወንጀለኛ
 ነኝና። የሆነው ሁኖ ሐምራዊውን መጋረጃና ወርቃማውን ጥልፍ
 ባየሁ ቁጥር ተወርወር፣ ተወርወር የሚለኝ ስሜት መጣ።

በመሐሉ የሰው ኮቴ የሰማሁ መሰለኝና አንገቴን ትንሽ ብቅ አድርጌ
 ሳይ ሁለት መነኩሳት ረጅም ሳንቃ(ጣውላ) ከፊትና ከኋላ ሆነው
 ከውጭ በር ወደ እኔ አቅጣጫ ሲመጡ አየሁ። ራሴን ጨለማው
 ውስጥ ሰውሬ የሚያደርጉትን በትኩረት እከታተል ጀመር። ከፊት
 የነበሩት መነኩሴ የሳንቃውን ጠርዝ ከአዳራሹ በኩል ካለው
 የጉድጓዱ ጠርዝ ላይ አስቀመጡና ወደ ማዶ ይገፉት ጀመር።

“የአምላክ ያለህ መሻገሪያ ነው! ወደ እኔ ሊመጡ ነው!” አልኩና በድንጋጤ ደርቄ ቀረሁ። ሳንቃውን በደንብ ገፍተው በዚህም በዚያም በኩል ከጉድጓዱ ጫፍ በደንብ እንዲቆነጥጥ አድርገው ከአስቀመጡ በኋላ ተከታትለው መጡ። በደመ ነፍስ ዋሻው ውስጥ ከተደረደሩት ጀንዶች መካከል ተወሸቅኩ። ወደ ውጭ ሊወጡ ይሆን ብዬ ሳስብ እኔ ወደ ተደበኩበት ጨለማ ዋሻ ታጥፈው ገቡና ተጋግዘው በዳር በኩል አንዱን ጀንዶ አንስተው ፊትና ኋላ ተሸክመው ተመልሰው በሳንቃው ላይ ተሻገሩ። በፍጥነት ተከተልኩና አዳራሹን ስቃኝ ሦስተኛው መነኩሴ የሉም ሁለቱ ደግሞ ፈታቸውን ወደ በፋ አዙረው እየወጡ ነው።

“ሰዓቱ አሁን ነው!” አልኩ። ተመልሰው መጥተው ሳንቃውን ከማንሳታቸው በፊት ይህን እድል መጠቀም አለብኝ አልኩና ጫማዬን በፍጥነት አውልቄ በጣውለው ተሻግሮ አዳራሹን አቋርጤ በትይዩ ካለው ጨለማ ዋሻ ውስጥ ዘልዬ ገባሁ። በአጠቃላይ ከዐሥር ሴኮንዶች በላይ አልፈጀብኝም። ትንፋሼን ዋጥ አድርጌ ታይቼ እንደሆነ ብዬ ለማዳመጥ ሞከርኩ። ከልቤ ትርታ በስተቀር ሁሉም ነገር ጸጥ እንዳለ ነው። እኔ ዋሻው ውስጥ ገብቼ አፍታ ሳልቆይ እንደገመትኩት አንደኛው ቅዱስ መጥተው ሳንቃውን አንስተው ወደ ውጭ ይዘውት ወጡ።

“እፎይ!” አልኩ። አሁን በወርቃማው ሥዕል በአሸበረቀው ሐምራዊ መጋረጃና በእኔ መካከል ያለው ርቀት ከሦስት ሜትር በላይ አይሆንም። “ምንድን ነው ማድረግ ያለብኝ? እንዲዚህኛው ዋሻ መቼም ዘልዬ አልገባ። ምክንያቱም ታቦት ሊኖር ይችላል። ምንም ቢሆን እንጥፍጣፊ እምነት ሊኖረኝ ይችላልና መቅደስ አልደፍርም። ሳላየው መመለስ ግን የሚታሰብ አይደለም። ለምን ይህን ያክል ደክምኩ?”

“አዎ”! ልክ በአሁኑ ፍጥነት ተወርውራ ሐምራዊውን መጋረጃ መግለጥ፣ ከውጭ የሚገባው ብርሃን ደግሞ ሙሉ ለሙሉ ማየት ያስችለኛል። ከዚያም ይህን ውብ ሐምራዊ መጋረጃ ገልጬ የማየው ቅዱስ ጽዋ ሁሉን ያስችለኛል። ከማየቴ የሚመጣ ግርፋትም፣ መታሰርም፣ ሌላ

ቅጣትም፤ እርካታዬን አያስቀሩትም፤ ደስታዬንም አያደበዝዙትም። መጋረጃውን ሳልገልጥ ብቀር ግን ቀሪ ሕይወቴ ታማሚ እንደሚሆን አውቀዋለሁ። ስለዚህ አሁን መሆን ወይም አለመሆን እንዳለው ሼክስፒር ማየት ወይም አለማየት ነው" ብዬ በራሴ ላይ ፈረድኩ።

"ጊዜ መግዛት ደግሞ አለማየትን ሊያመጣ ይችላል" አልኩና ፡ እ አምላኬ! ይህን ሁሉ የደከምኩት ቅዱሱን ጽዋ ለማየት ነው። ቅዱሱን ጽዋ ለማየት ይህን ያክል የጓጉሁት ደግሞ ለአንተ ባለኝ ፍቅር ነው። እናም ፈቃድህ ይሁን!" ብዬ ባለሁበት ሆንኩና በስሜት ፊቴን ወደ ሐምራዊ መጋረጃ አዙሬ መሬት ላይ ለሴኮንዶች በግንባሬ ተደፋሁ።

በዚሁ ቅጽበት የእግር ኮቴ ከሆነ ዜማ ጋር ወደ እኔ አቅጣጫ ሲመጣ ተሰማኝና ሀሞቴ ፍስስ አለ። አንደኛው ቅዱስ እኔ ወዳለሁበት ክፍል እየመጡ እንደሆነ ስረዳ በደመነፍስ ወደ ግድግዳው ማዕዘን ሄጄ ኩርምት ብዬ ቁጭ አልኩ። ክፍሉ ጨለማ ስለሆነ ሙሉ በሙሉ ባያስተያይም የሆነ ነገር የሚፈልጉ ይመስላሉ። ሁሉንም አካባቢ አዳርሰው ወደ እኔ አቅጣጫ መጡ።

"አሁን አይቸው አልነበረም?" አሉ ለራሳቸው።

"አባቴ ይቅር ይበሉኝ!" ብዬ ልማጽናቸው ዳዳኝና ድምፄ ጨርሶ ከዳኝ። የእግሮቼን እጣቶች በእግራቸው ረግጠውኝ አለፉና "ይኸውና" ብለው የሆነ ነገር አንስተው ተመለስው ወደ ውጭ ወጡ። ዝልፍልፍ ብዬ መሬት ላይ ተጋደምኩ። ድንጋጤዬ አእምሮዬን ስላደነዘዘው ሰውነቴ አልታዘዝህ አለኝ። ደጋግሜ አየር ወደ ሳንባዬ እየሳብኩ ሰውነቴን ለማፍታታትና ለመቆጣጠር ጥረት አደርግሁ።

ከደቂቃዎች በኋላ ብድግ አልኩና በእግሬ እጣቶች እየቆምኩ ኮሽታ ሳላሰማ በሚያስገርም ፍጥነት መጋረጃው ላይ ደረስኩ። ልቤ ድው... ድው... እያለ ከታች ወደ ላይ ከቀኝ ወደ ግራ በፍጥነት ለመግለጥና ቅዱሱን ጽዋ ለማየትና ለመሳለም እየጓጓሁ የመጋረጃዎቹን ጫፍ በድፍረት ጥርሴን ነክሼ ያዝኩት።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ስምንት

ራሴን ለማንቃነት ብዋክር በጣም ከበደኝ። እጅግ ከባድ ራስ ምታት ተሰማኝ። እጅና እግሬ የእኔ አልመሰልህ አለኝ። እንደምንም ዐይኔን ስገልጥ ነጭ ክፍል ውስጥ ተኝቻለሁ። በሰመመን ውስጥ እንደቆየሁ ገመትኩ። እንደምንም ከንፈሬን አላቅቄ እያማጥኩ

“የት ነው ያለሁት?” አልኩ።

“ነቃህ ኃይለ ጊዮርጊስ? ተመስገን ተመስገን ተመስገን ቸሩ መድኃኔዓለም!” በደንብ ዐይኔን ገልጬ ላይ እማሆይ ዕሴት ማርያም እጆቼን በጭንቀት ይዘዋቸዋል። የግሉኮስ መስጫ መርፌ ከንዴ ላይ ተተክሏል።

“የት ነው ያለሁት እማሆይ?” አልኳቸው

“ሞላሌ ጤና ጣቢያ “

“እንዴት መጣህ? ምንድን ነው የሆነኩት?”

“ጀመረህ እንግዲህ። ይሄ የማያልቀው ጥያቄህ ነው ችግር ያመጣብህ። አሁን ዝም ብለህ ዐረፍ በል” አሉና እርሳቸው ምስጋና ለፈጣሪ ማቅረባቸውን ቀጠሉ።

ዐይኔን እደገና ጨፍኜ በጸጥታ ቆየሁ። ራሴን ለማንቃነት በጣርኩ ቁጥር ከፍተኛ የሕመም ስቃይ መላ አካሌን ይወርረዋል። ያም ሆኖ በጥቂት ሰዓታት ውስጥ ራሴን እስክስት ድረስ የሆነውን ሁሉ ማስታወስ ጀመርኩና አለቀስኩ።

በማግስቱ ከራስ ምታት በስተቀር ተሻለኝና ተደግፌ መንቀሳቀስ ቻልኩ። ሆኖም እማሆይን እንዴት ጤና ጣቢያ እንደመጣሁ ጠየኳቸው።

“ከኪዳን መልስ እቤት ስሄድ የለህም። ብዙ ስትቆይ ወደ ቅዱሱ ተራራ እንደሄድክ ገመትኩ። በጣም ተጨነኩ። በመጨረሻ ሊደርስብህ የሚችለውን ገምቼ ወደ ተራራው ስወጣ መገናኛው ስፍራ ላይ አባቶች አስተኝተው ጸሎት ሲያደርሱልህ ደረስኩ። እንደ ምንም ሽለቆው ድረስ እነሱ አደረሱልኝና ከዚያ በኋላ ሀገሬውን ለምኜ በቃሬዛ ወደዚህ አመጣሁህ” አሉ።

“እዚህ ስንት ቀን ቆየሁ? ዛሬ ቀኑ ማነው?” አልኳቸው። ቀኑን ሲነግሩኝ ሁለት ቀን ሳልነቃ እንደቆየሁ ገባኝ።

እያለቀስኩ “እማሆይ ይቅር ይበሉኝ። እዚህ ሁሉ ችግር ስለከተትኩዎት” አልኩ።

“የኔን ድካምና ችግር ተወው። እንኳን መድኃኔዓለም ምሕረት ላከልህ እንጅ” አሉ እርሳቸውም እያለቀሱ።

በቅዱሱ ዋሻ ውስጥ ምን እንደደረሰብኝ ቁልጭ ብሎ ታወሰኝ። ከጨለማው ክፍል በፍጥነት ወጥቼ በወርቃማ ጥልፍ ሥዕል ያማረውን ሐምራዊ መጋረጃ ጫፉን በእጄ አጥብቄ ይዘኩ ከታች ወደ ላይ ከቀኝ ወደ ግራ በፍጥነት ገለጥ ሳደርገው ድንገት ምንነቱን ያላወቅሁት የብርሃን ጎርፍ ከአስደንጋጭ መብረቃዊ ኃይል ጋር ተጣምሮ ወደ ላይ እንሥቶ ማዶ ካለው የዋሻ ቋጥኝ ጋር አላተመኝ። ድንጋጤና ከባድ ሕመም ተዳምረው ወዲያው ራሴን አሳቱኝ። ከዚያ በኋላ የሆነውን የማስታውሰው ነገር አይደለም። በመጨረሻ አሁን በእማሆይ ዕሴተ ማርያም አስታማሚነት ራሴን ሞላሌ ጤና ጣቢያ አገኘሁት። “አለመሞቴ ተመስገን ነው!” አልኩና እንባዬን መጠራረግ ጀመርሁ።

በሚቀጥለው ሌሊት በጣም ጥሩ እንቅልፍ ተኝሁ። ሕመሙም ከሞላ ጎደል ለቆኛል። ሆኖም የሆነው ነገር በጎሊናየ እየመጣ ማስቃገጥቱ አልቀረልኝም ነበር። ጠዋት ከእንቅልፌ ሰነቃ አባ አክሊሉ ከእማሆይ ዕሴተ ማርያም ጋር ቆመው አየኋቸው።

“እንደምን አደርክ የኔ ልጅ?” አሉኝ አባ አክሊሉ በሐዘኔታ ገጽ ሆነው።

“እግዜር ይመስገን አባታችን!” አልኩኝ እንደማፈር ብዬ። ጠጋ አሉና በመስቀል አሸት አሸት አድርገው አሳለሙኝ።

“አባቴ ይፍቱኝ!” አልኩ። ይህንን ቃል ከልጅነት እስከ እውቀት ለበርካታ ጊዜያት ብየዋለሁ። እንዲዚህ ሰዓት ግን ከልቤ በመነጨ ስሜት ብየው አላውቅም።

“እግዚአብሔር ይፍታህ” አሉኝና ነርፏ መውጣቷን ጠብቀው እራሴን አሸት አሸት አያደረጉ

“አሁንም ቅዱሱን የኪዳን ቅርስ ማየት ትፈልጋለህ?” አሉኝ

የብርሃን ጎረፉ ከመብረቃዊው ኃይል ጋር ድንገት በአእምሮዬ ብልጭ ያለ መሰለኝ።

እርሳቸው ሆን ብለው ያጋጩኝ ይመስል ደንገጥ ብዬ “አባታችን አልፈልግም!” አልኳቸው

“አሁን ከሕመምህ ተፈወስክ፤ ወደ ልብህም ተመለስክ” አሉና መስቀላቸውን ግንባሬ ላይ ደገፍ አደርገው ሲያበቁ

“እንደዚህ ልቡና ከገዛህ ማስተዋልን ገንዘብ ካደረክ፤ ከጥድፊያና በወረት ከመናጥ ራስክን ካቀብክ ቅዱሱን የኪዳን ቅርስ ማየት ትችል ይሆናል” አሉ።

“አባታችን እግዜር ይስጥልኝ። ነገር ግን መቼም ቢሆን ለማየት አልሻም” አልኳቸው

“እንዴ ለምን?” አሉ እማሆይ በመገረም

“ወደዚህ ክቡር ቅርስ ወደ ቅዱሱ ጽዋ ለመቅረብም ሆነ ለማየት እንደማይገባኝ አሁን ገብቶኛልና!” አልኳቸው ፈርጦም ብዬ።

“አየህ የኔ ልጅ! የተገባህ ባለመሆንህ ሳይሆን በጥበብና በዘዴ ለወሬ ፍጆታ ለማየት በመሞከርህ ነው። አሁን ግን በትሕትና በእምነት ስለእምነት ታየዋለህ!” አሉኝ።

“ግድየለም አባታችን ለዚህ ታላቅ ጸጋ የበቃሁ ብሆን ኖሮ በፈትም በእምነት መቀበል እችል ነበር። እምነትን በእምነት ባላገኘውም አሁን ግን እምነትን በኃይል አገኝቼዋለሁ። በኃይል የሚያምን ኃይል ይገዛዋል ተብሏልና። ከእንግዲህ በዚች ምሥጢራዊ ቅድስት ሀገር ቀሪ ዘመኔን በሰላምና ከትጋት በሚገኝ እርካታ ብቻ ለማሳለፍ እሞክራለሁ።”

“እንደኔ በኃይልም ይሁን እንደ እናንተ በእምነት መቀበል ለሚፈቅዱት ግን እላችኋለሁ፡-

“ሰካሰዋ በኮሳ”

“ውስተ ከርሠ ስመ ስንሰ ሐቃሳዊት ደሢሱ”

ፈቂቱን ተቀብሎ ንገረ ተዘውጦ በመጥጥቱ ያህል ብዙ ድንገት የጀመርኩት
 ገረፍ ገረፍ ሥብ (scanning) ሳላሰበው እንደ ውኃ መላት ጎትቶ
 አስገብቶኝ በዚያው ሲያሳድረኝ ይህ የመጀመሪያዬ ነበር። ንባቤን
 ከጨረስኩ በኋላ የመጀመሪያው ጥያቄዬ "እንዴት ሊጽፈው ይችላል?"
 የሚል ነበር። ምክንያቱም እኔ የማውቀው ዓለማየሁ ዋሴ (PhD)
 በተፈጥሮ ሳይንስ ትምህርት ዘርፍ የሥነ ምህዳር ባለሙያ (Ecologist)
 ነው። በርግጥ በምርምር ሥራው እንቁ የተባለ፤ ዓለም አቀፍ የሥነ
 ሕይወት ምርምር ላይ ባስመዘገበው አዲስ ግኝትም ATBC
 (Association for Tropical Biological Conservation - የትሮፒካል
 አካባቢ ሥነ ሕይወት ጥበቃ ማኅበር) በየዓመቱ የሚያዘጋጀውን
 የ2007 (አ. እ. አ.) የአልወን ጀንትሪ ሽልማት (Alwyn Gentry Award)
 ያገኘ፤ በአሁኑ ጊዜም ከአሜሪካ የተለያዩ ዩኒቨርሲቲዎች ጋር
 በምርምር የሚሠራና በዚያው ያሉ የሁለተኛ ዲግሪና የሦስተኛ ዲግሪ
 ተማሪዎችን ኢትዮጵያ ውስጥ ሆኖ የሚያማክር፤ በየጊዜው የምርምር
 ሥራዎቹን በመስኩ ከፍተኛ ዕውቅና ባላቸው ጆርጅሎች ላይ
 የሚያሳትም፤ በአጭሩ በራሱ የሙያ መስክ ስመ ገናና ከሆኑት
 ተመራማሪዎች እንዱ እንደሆነ በደንብ አውቃለሁ። እንዳንድ
 ሥራዎቹን ለማንበብ፤ ሌሎች ተመራማሪዎች ስለእርሱ ከጻፏቸውም
 ጥቂቶቹን ለማየት ዕድሉን አግኝቻለሁ። ሆኖም በዚህ መልኩ ሥራ ይዞ
 ብቅ ይላል የሚል ግምት አልነበረኝም። ጥያቄዬ የተፈጠረው እንዲህ
 ዓይነት ባለሙያ ወደ ሥነ ጽሑፍ ድንገት ለምን ብቅ አለ ከሚል
 አልነበረም። እንደ አትሜ በተረጋገጠ የሥነ ጽሑፍ ጥናት ወቅት
 ብዙ ጸሐፊት የሥነ ጽሑፍ ባለሙያዎች እንዳልሆኑ አውቃለሁና።
 ጥያቄና መደነቅ የፈጠሩብኝ ሁለት ጉዳዮች ናቸው። የመጀመሪያው
 ይዞት የተነሣው ጉዳይ ሲሆን ሁለተኛውና ዋናው ግን እንድ በምርምር
 ሥራ እንቁ የተባለ ሰው፤ ብዙ ሥራዎችን ከማሳተም የተነሣም ያንን
 በምርምር ዘዴና በመርህ አብዝቶ የታሰረ የምርምር ጽሑፍ ቁጥብነትን
 ድንበር ተሻግሮ እንዲህ ዓይነት የትረካ ችሎታም በመጎናጸፉ ነው።
 ምንም እንኳን የትረካ ችሎታው ጥያቄም መደነቅም ቢፈጥርብኝም
 የምርምር ችሎታውና ከዚህ ሥራው ጋር በተገናኘ ያደረጋቸው ዓለም
 አቀፍ ጉዞዎች፤ የመስክ ሥራዎች፤ ገጠመኞችና ሌሎችም ሁኑቶች
 መጽሐፉን ከዋናውና አስደናቂው ታሪክ ባሻገር ብዙ አጫጭር ታሪኮችን
 እንዲያዋህድ፤ የተለየ ጭብጥ እንዲያነሳ፤ የሰለ ሂስ እንዲያቀርብና
 ተወዳጅ አቀራረብ እንዲኖረው ያስቻለው ይመስለኛል። ስለዚህም ጥብቅ
 ሥራ ባቀዱ ቀን ንባቡን እንዳይጀምሩ አመክረዎታለሁ፤ ሥራዎን
 ረስተው ተመስጠው ከቀሩ በኋላ ማልሠራ ቀረሁ እንዳይሉ አስጋለሁና።

ብርሃኑ አድማስ (ዲያቆን፣ በፊሎሎጂ ሁለተኛ ሂገሪ)

ፈቂድን ተቀብሎ ነገረ ጉዳዩን በመታየት ያህል ብዙ ድንገት የጀመርኩት
ገረፍ ገረፍ ሆኖ (scanning) ሳላስበው እንደ ውኃ መላት ጎትቶ
አበገብቶኝ በዚያው ሲያሳድረኝ ይህ የመጀመሪያዬ ነበር። ንባቤን
ከጨረስኩ በኋላ የመጀመሪያው ጥያቄዬ "እንዴት ሊጽፈው ቻለ?"
የሚል ነበር። ምክንያቱም እኔ የማውቀው ዓለማየሁ ዋሴ (PhD)
በተፈጥሮ ሳይንስ ትምህርት ዘርፍ የሥነ ምህዳር ባለሙያ (Ecologist)
ነው። በርግጥ በምርምር ሥራው አንቱ የተባለ፤ ዓለም አቀፍ የሥነ
ሕይወት ምርምር ላይ ባስመዘገበው አዲስ ግኝትም ATBC
(Association for Tropical Biological Conservation - የትሮፒካል
አካባቢ ሥነ ሕይወት ጥበቃ ማህበር) በየዓመቱ የሚያዘጋጀውን
የ2007 (አ. ኤ. አ.) የአልወን ጀንትሪ ሽልማት (Alwyn Gentry Award)
ያገኘ፤ በአሁኑ ጊዜም ከአሜሪካ የተለያዩ ዩኒቨርሲቲዎች ጋር
በምርምር የሚሠራና በዚያው ያሉ የሁለተኛ ዲግሪና የሦስተኛ ዲግሪ
ተማሪዎችን ኢትዮጵያ ውስጥ ሆኖ የሚያማክር፤ በየጊዜው የምርምር
ሥራዎቹን በመስኩ ከፍተኛ ዕውቅና ባላቸው ጀርገሎች ላይ
የሚያሳትም፤ በአጭሩ በራሱ የሙያ መስክ ስመ ገናና ከሆኑት
ተመራማሪዎች አንዱ እንደሆነ በደንብ አውቃለሁ። አንዳንድ
ሥራዎቹን ለማንበብ፤ ሌሎች ተመራማሪዎች ስለእርሱ ከጻፏቸውም
ጥቂቶቹን ለማየት ዕድሉን አግኝቻለሁ። ሆኖም በዚህ መልኩ ሥራ ይዞ
ብቅ ይላል የሚል ግምት አልነበረኝም። ጥያቄዬ የተፈጠረው እንዲህ
ዓይነት ባለሙያ ወደ ሥነ ጽሑፍ ድንገት ለምን ብቅ አለ ከሚል
አልነበረም። እንደ አትሜ በተፈጻሚነት የሥነ ጽሑፍ ተማሪነቴ ወቅት
ብዙ ጸሐፊት የሥነ ጽሑፍ ባለሙያዎች እንዳልሆኑ አውቃለሁና።
ጥያቄና መደነቅ የፈጠሩብኝ ሁለት ጉዳዮች ናቸው። የመጀመሪያው
ይዞት የተነሣው ጉዳይ ሊሆን ሁለተኛውና ዋናው ግን አንድ በምርምር
ሥራ አንቱ የተባለ ሰው፤ ብዙ ሥራዎችን ከማሳተም የተነሣም ያንን
በምርምር ዘዴና በመርህ አብዝቶ የታሰረ የምርምር ጽሑፍ ቁጥብነትን
ድንበር ተሻግሮ እንዲህ ዓይነት የትረካ ችሎታም በመጎናጸፉ ነው።
ምንም እንኳን የትረካ ችሎታው ጥያቄም መደነቅም ቢፈጥርብኝም
የምርምር ችሎታውና ከዚህ ሥራው ጋር በተገናኘ ያደረጋቸው ዓለም
አቀፍ ጉዞዎች፤ የመስክ ሥራዎች፤ ገጠመኞችና ሌሎችም ሁነቶች
መጽሐፉን ከዋናውና አስደናቂው ታሪክ ባሻገር ብዙ አጫጭር ታሪኮችን
እንዲያዋህድ፤ የተለየ ጭብጥ እንዲያነሳ፤ የሰላ ሂስ እንዲያቀርብና
ተወዳጅ አቀራረብ እንዲኖረው ያስቻለው ይመስለኛል። ስለዚህም ጥብቅ
ሥራ ባቀዱ ቀን ንባቡን እንዳይጀምሩ እመክረዎታለሁ፤ ሥራዎን
ረስተው ተመስጠው ከቀሩ በኋላ ማልሠራ ቀረሁ እንዳይሉ እስጋለሁና።

ብርሃኑ አድማስ (ዲያቆን፤ በፊሎሎጂ ሁለተኛ ዲግሪ)

የ.ጋ 65.00 ብር